העולם הזה

יועץ נשיא ארה"ב פישר

✶ באקשיש של מיליונים לעסקנים ציוניים ✶ פרס לגנבים ✶ מתנה ליועצי נשיא ארה"ב

שוד הנפט

תשקיף

רבין יחזר

אחרי אנשי רפ"י

ככל הנראה עתיד יצחק רבין לנקוט פעילות, שמגמתה היא לחזר אחרי קבוצת רפ"י־לשעבר במיפלגת־העבודה, ולבודד אותם משר־הביטחון שימעון פרס, כדי לנטרלו ולהוציא מידיו, בסופו של דבר, את תפקיד שר־הביטחון.

לאור היחסים המתערערים והולכים בין השניים, וההתבטאויות החריפות שלהם זה נגד זה, הן בישיבות־הממשלה והן בשיחות פרטיות, הגיע כנראה רבין למסקנה שעליו לפעול כדי לחסל את הגיבוי הסיעתי שיש לשימעון פרס. לא מן הנמנע, שלצורך זה יתחיל רבין בקרוב לנהל פלירט עם כמה מאנשי רפ"י, כמו גד יעקובי או יצחק נבון, במטרה להעניק להם תפקידים מרכזיים ולהגדיל את השפעתם על חשבון פרס.

קיש קיבל הצעות

עבודה בחו"ל

כמה חברות אמריקאיות גדולות, העוסקות בחיפושי־נפט ברחבי העולם, פנו בשבוע האחרון אל מיכאל קיש, מי שהושעה מפעילותו כממונה על חיפושי־הנפט בישראל, והציעו לו משרות בכירות בשירותיהן.

קיש, שהוא בנו של הבריגאדיר פרדריק הרמן קיש, שלחם ונפצע במילחמת־העולם הראשונה בצבא הבריטי בצרפת ובעיראק, והיה יושב־ראש ההנהלה־הציונית בימי נציבותו של סר הרברט סמואל בארץ, דחה בשלב זה את ההצעות המפתות על־הסף, כיוון שהן חייבו אותו לעזוב את הארץ לתקופה ממושכת.

רופא־הכנסת

לשירות אשת היו"ר

חוגים בכנסת זועמים על יושב־ראש הבית, ישראל ישעיהו, על שהורה לרופא־הכנסת, הד"ר משה שיפמן, לווות את אשת היושב־ראש למיכסי יום־העצמאות.

אשתו של ישעיהו לא חשה בטוב, ואז הורה ישעיהו לשיפמן ללוותה לטכס פתיחת יום־הזיכרון שנערך בהר־הרצל בירושלים, ערב יום־העצמאות. שיפמן לא העז לסרב, אולם היו שטענו כי דרישת היושב־ראש היתה מנוגדת לתפקידי רופא־הכנסת, והיה בה משום ניצול מעמדו של היושב־ראש כדי להעסיק עובד־הכנסת ב„עבודה פרטית." ללא תשלום.

למה שוחק

אלמוגי?

יוסף אלמוגי, יושב־ראש ההנהלה הציונית, אשר ראה את אחד מתפקידיו העיקריים בהחזרת יורדים, אינו מגיב על דיברי יצחק רבין בגנות היורדים, למרות שדברים אלה מחבלים קשות במטרתו של אלמוגי.

הסיבה: אלמוגי מחכה לעצרת הסוכנות היהודית שתתכנס בחודש יוני, ואשר תבחר בו כיושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית, ואינו רוצה לסכן את בחירתו ע"י חיכוכים עם רבין.

רבינוביץ הוריד

תמונת ספיר

שר־האוצר, יהושע רבינוביץ, הוציא מלישכתו את תמונתו של שר־האוצר המנוח, פינחס ספיר. תמונתו של ספיר נתלתה עם פטירתו בלישכת שר־האוצר בתל־אביב.

לפני שבוע, כאשר כינס רבינוביץ בלישכתו את עורכי־העיתונים, כדי לשכנעם שלא לפרסם את עניין עיסקת־הנפט בסיני, הם שמו לב לכך שתמונתו של ספיר הורדה מקיר הלישכה ונתלתה בפרוזדור.

בנו של קורן

עוזר לאלון

דני קורן, עסקן־סטודנטים ובנו של מי, שהיה ח"כ של מפא"י, יצחק קורן, עומד להתמנות בעוזרו של שר־החוץ יגאל אלון, במקומו של חיים בראון הפורש.

קורן, השוהה עדיין באנגליה — והמקורב למפא"י־

במקום „כסית"

שלושה בוטיקים

קבוצת בעלי־העסקים, העומדת ליכוש את קפה האמנים „כסית" מידיו של בעל המקום, הצקר איש־כסית, אינה מתכוונת להמשיך לנהל קפה או מקום־מיפגש אחר במקום, הנמצא בלב רחוב דיזנגוף.

אחרי שירכשו את הזכויות על המקום מידי חצקר (המחזיק בו בשכירות), הם מתכוונים לחלק את „כסית" ל־שלוש חנויות נפרדות, שכל אחת מהן תשמש למטרה שונה. ככל הנראה, יוקמו במקום בוטיקים לדיברי־הלבשה.

לשעבר ולא לאחדות־העבודה, מיפלגתו של אלון, הצליח להשיג מאלון הבטחה כי תהיה חלוקת עבודה וסמכויות מוחלטת בינו לבין יועצו השני של אלון, אליהו חסין. החילופים בלישכת שר־החוץ ייערכו בחודש אוגוסט הקרוב.

אנשי דיין נגד

„מגש הכסף"

השיר שכתב דן אלמגור בעיקבות „מגש הכסף" של נתן אלתרמן, שכו הוכעה ביקורת חריפה על הענקת אות מיוחמת יום־הכיפורים למשה דיין בידי שר־הביטחון שימעון פרס, עשוי להפוך נושא של דיון משפטי.

השיר פורסם תחילה על־ידי אלמגור בהארץ, ואחר־כך כמודעה מטעם הורים שכולים במעריב. נראה כי תומכי דיין חוששים מפני שימוש בשיר זה בעתיד, כנשק נגד דיין, או כתעמולת־בחירות, ומבקשים למנוע את פירסומו בעתיד.

לא מן הנמנע שלצורך זה יגוייסו גם הממונים על עיבוגו הספרותי של נתן אלתרמן, כדי לטעון שבכתיבת השיר בידי אלמגור, בעיקבות מגש הכסף, היה משום הפרת זכויות־יוצרים.

פרקליט אקו"ם

נגד אנשי אקו"ם

בקרב חברי אקו"ם (אגודת קומפוזיטורים ומחברים) מתארגנת קבוצה של יוצרים, העומדת להעלות לדיון את פעילותו של פרקליט האגודה. עורך־הדין ויקטור חזן, שהוא אחד המומחים בישראל לענייני זכויות־יוצרים, הוא הפרקליט הממונה על הגנת זכויות־היוצרים של חברי אקו"ם. יחד עם זה הוא ידוע גם כאישיות פוליטית, כמי שהיה בעבר איש רפ"י ונמנה עם אנשי ארץ־ישראל השלמה.

כמה מחברי אקו"ם מבקשים לברר אם אין פתירה, מבחינה אתית, בכך שחזן, המייצג את חברי אקו"ם, יגיש תביעה נגד אחד מחברי אקו"ם בנושא של הפרת זכויות־יוצרים.

קצין־בודק חוקר

את מעצר המיליונרים

מפקד מישטרת מחוז תל־אביב, ניצב דויד עופר, מינה קצין־בודק כדי לבדוק את פרשת מעצרם של שני המיליונרים, בעל־המלונות בצלאל מזרחי ומנהל המלון הירושלמי מיימון לוי. השניים נעצרו לפני שבוע, בעת ששהו במכונית בחברתו של רחמים אהרוני, שוחררו בערבות אחרי שהואשמו כי ניסו להימלט ממכונית־מישטרה שרדפה אחריהם, פגעו במכונית חונה ואחד מהם החזיק, כביכול, אקדח ללא רישיון.

השניים התלוננו כי אנשי־המישטרה שעצרו אותם התייחסו אליהם בגסות ובאלימות, עקבו בהם והשמיעו קריאות־נגאי הן כלפי פיקוד־המישטרה והן כלפי מדינת־ישראל. הסתבר גם, כי התואנה היחידה למעצרם היתה חציית צומת בעת שאור אדום דלק ברמזור, וכי אישי־המישטרה שלקח אותם למעצר לא היה מוסמך לעשות זאת.

הח"ן מקפיד

על הופעה צנועה

במיסגרת המדיניות החדשה של צה"ל לשמור על ההופעה הצנועה של החיילות, הונפקו השנה חולצות וחצאיות צבאיות שעליהן מוטבעת חותמת צבאית במקומות מסויימים.

על החולצות הוטבעה החותמת השחורה והגדולה בחלקן האחורי למטה, כדי שהחיילות לא תוכלנה ללבוש אותן מחוץ לחצאית או למיכנסיים. על החצאיות הטביעו את החותמת הצבאית בחלק הפנימי של המכפלת, כדי שהחיילות לא תוכלנה להאריך את החצאיות לאופנת המידי, שהתפשטה והלכה לאחרונה בצבא.

טרור בכלא

צבאי

אסירים שהיו כרוכים בכלא הצבאי, הטילו טרור ואימה על חיילים שנכלאו יחד עימם.

בית־הדין הצבאי של פיקוד־המרכז הטיל, לאחרונה, עונשי־מאסר מחודש עד שיבעה חודשים על אסירים שביצעו, לפי כיתבי־האישום, שורה של מעשי־סחיטה ומעשי־סדום, והפעילו איומים נגד חיילים־אסירים אחרים, במטרה להוציא מהם כספים ודיברי־ערך.

מישפטו של אסיר אחר נידחה, אחרי שהעד המרכזי, שהיה קורבן למעשה־טרור בכלא, אושפז בעיקבות ההתעללות בו ונזקק לטיפול פסיכיאטרי.

החשוד בהצתות

יצא לחו"ל

תרצי עוזר, דמות ידועה בעולם התחת־תון התל־אביבי, שנעצר בשנה האח־רונה מיספר פעמים בחשוד כמעו־רבות בפשעים שונים, ביניהם בהצ־תות שאירעו באיזור גיבעת־הרצי ואבו־כביר בתל־אביב, עזב את הארץ והצטרף אל חבריו בחו"ל.

הרצי עוזר הוא אחד החשודים ה־עיקריים בהצתת מחסני־הרהיטים של חברת „מרס", על רקע של מחיטת דמי־חסות. הוא שוחרר בשעתו ממע־צרו בערכות אביו, בגובה של 15 אלף ל"י. יחד עם זאת לא ראתה המישטרה לנכון את החרמת דרכונו, או למנוע את יציאתו מהארץ.

ידידיו של עוזר טענו, כי נאלץ לעזוב את הארץ ביגלל איומים כלפיו מצד כמה מאנשי העולם־התחתון, על רקע של מיכסוכים פנימיים.

SONY®

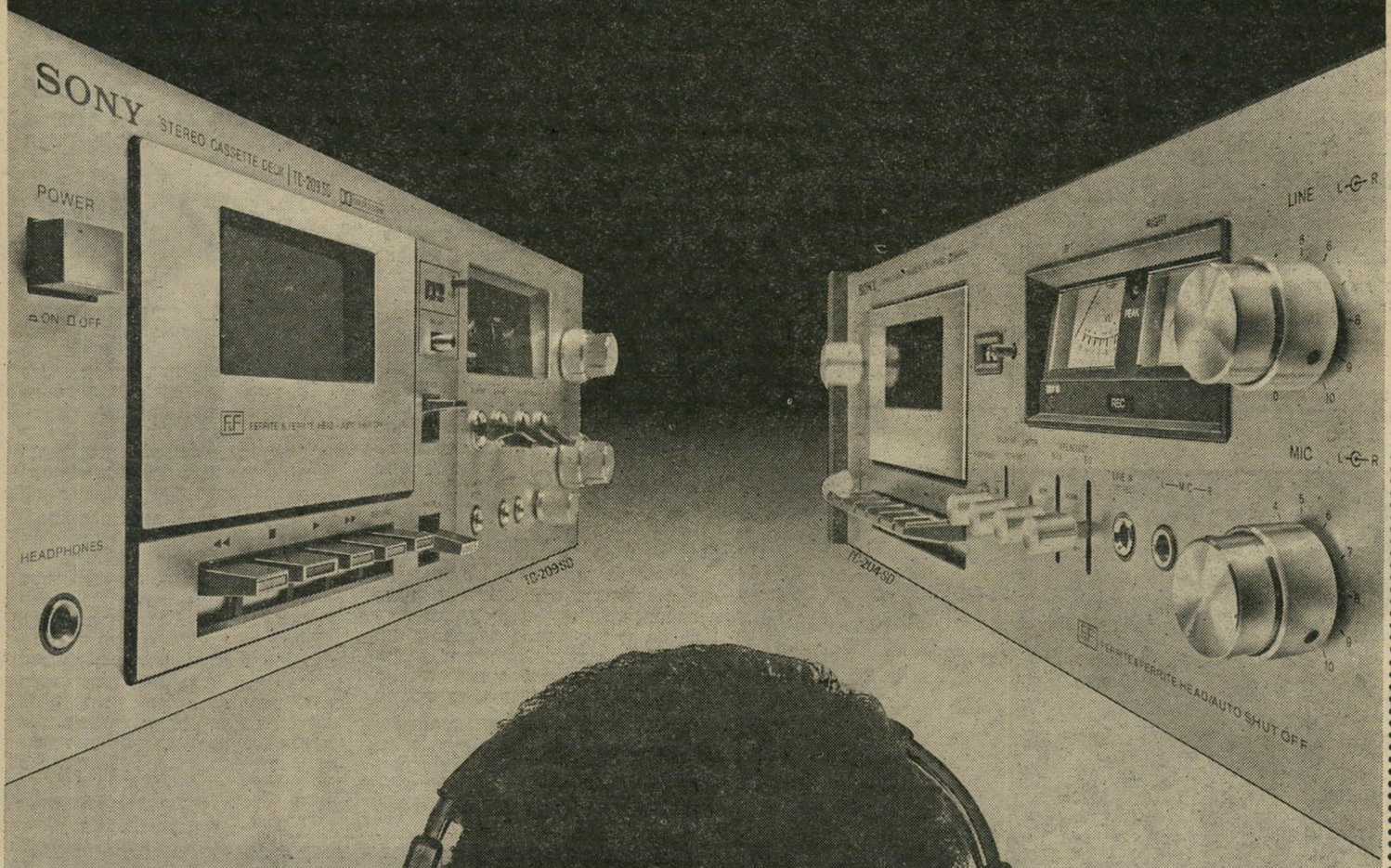

טייפ קסטות דֶק

TC-136SD ; TC-132SD , TC-129 A , TC-117
TC-209SD ; TC-204SD ; TC-177SD ; TC-138SD

בוא לשמוע מוסיקה
ת"א, מגדל שלום,
אחד-העם 9
טל 52431

מרסום מלניק/רפאל טיראן

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מו"פם ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קיבא יקר.

„העולם הזה" הופיע בשבוע שעבר בבתיהם של עשרות מיליוני אמריקאיים. היה זה בעת הקרנת תוכנית הטלוויזיה הפופולארית שישים דקות של רשת סי־בי־אס, שהוקדשה לדמותה ולאישיותה של רעיית ראש־הממשלה, לאה רבין.

מילבד לאה רבין עצמה, שראיינה ב־תוכנית באריכות, הופיעו בה גם שני גברים. אחד מהם היה בעלה של לאה, ראש־הממשלה יצחק רבין. המרואיין השני היה עורך העולם הזה, אורי אבנרי.

השאלה הנשאלת מאליה היא: מה עו־שה העולם הזה בתוכנית על לאה רבין? או: מדוע מכל האישים בישראל בחרה רשת הטלוויזיה הנודעת דווקא באורי אבנרי, כדי להופיע בתוכנית ולייצג את האנטיתיזה לתופעה ששמה לאה רבין?

היה זה זמן קצר אחרי שובם של ראש־הממשלה ורעייתו מהביקור הרשמי האח־רון בארצות־הברית, כאשר רשת סי־בי־אס בחרה להכין תוכנית שתוקדש ללאה רבין. העולם הזה עסק אז באותו נושא. סיפור־השער על לאה רבין כ„מנהלת ה־מדינה (העולם הזה 2004), שהופיע אז, היה פרי מחקר מקיף על אישיותה של רעיית ראש־הממשלה, היכה גלים בחוגים רבים, כולל בפמלייתו הקרובה של ראש־הממשלה.

בעיניים עיתונאיות בלתי־משוחדות היה זה רק טיבעי שאנשי־טלוויזיה, שמטרתם להכין קודם כל סיפור עתונאי טוב, יפנו למי שנראה כבעל המידע הנרחב והמהימן ביותר בנושא. וכך, בניגוד לדברי לאה רבין על עצמה ודברי בעלה עליה, צוטטו ערב יום־העצמאות באוזני עשרות המיליו־נים שצפו, לפי ההערכה, בתוכנית זאת, קטעים מכתבת העולם הזה על לאה רבין.

אורי אבנרי רואיין באותה כתבה כאיש הבקיא בהלכי־הרוח השוררים בישראל ל־גבי דמותה של לאה רבין והתפקידים שאו־תם היא ממלאה. בניגוד לדיווחי כמה כתבים ישראליים, שכתבו כאילו היתה הופעתו של אבנרי בתוכנית ביקורתית וכי טען בראיון הטלוויזיוני כאילו מפריזה לאה רבין בהתערבותה בענייני המדינה, היה הראיון מאוזן מאוד.

אבנרי לא הופיע בתוכנית כמבקר בי־בד. הוא ניתח את התפקיד הקשה שאותו חייבת לאה רבין למלא, תפקיד של רעיית ראש־הממשלה, שלמעשה לא היה קיים עד כה במדינת־ישראל. רעייתו של דויד בן־גוריון היתה פולה, תופעה בזכות עצ־מה. לוי אשכול נשא, בעת כהונתו כראש־ממשלה, אשה שהצטנעה ונחבאה אל ה־כלים. לגולדה לא היתה אשה. לאה רבין נאלצת למלא לראשונה פונקציה שלא היו לה תקדימים במדינה.

בראיון הטלוויזיוני טען אבנרי כי ל־דעתו משתדלת לאה רבין למלא את ה־תפקיד כמיטב יכולתה. יחד עם זאת לא הסתיר כי בחוגים רבים בישראל נמתחת עליה ביקורת, הן בשל שליחותה לועידת הנשים במכסיקו, בתפקיד שבו לא היו לה הניסיון והכישורים הדרושים, והן בשל מאמציה להידמות לז'אקלין קנדי, הנראים מגוחכים בעיני הישראלים.

באותה תוכנית טענה רעיית ראש־הממש־לה כי היא רואה בעתונאים המותחים ביקורת עליה ועל בעלה בדרך מרושעת — אוייבים. מה שברור הוא שאילו היתה לאה צופה בתוכנית, היא לא היתה כוללת את אבנרי בקטיגוריה זו, כפי ששעשו היה להשתמע מדיווחי הכתבים הישראלים.

■ ■ ■

זיברון קצר הוא מסוג התכונות שניתן לעבור עליהן בסליחה.

אני סבור שזו צריכה להיות התגובה על המעידה של דן עומר במדורו נמר של נייר (העולם הזה 2014), כאשר האשים את הד"ר דן אלמגור, בעקבות הפראפראזה שלו על מגש הכסף של נתן אלתרמן כאילו „...שנים רבות עוסק דן אלמגור ב־ריפוד הגיונה של אומה שטופת דמע וקסם בנוסטאלגיה זולה ומתחכמת."

זוהי מסוג הטענות שאין צורך וטעם להתווכח עימה. פשוט משום שאינה נכו־נה. בניגוד לתגובות חריפות ורוגזמות ש־עוררה פסיקתו זו של דן עומר, בחר דן אלמגור עצמו להגיב בצורה הפשוטה ו־היעילה ביותר. הוא שלח למערכת עריסה של פוטוסטאטים, של דברים שפירסם — חלק ניכר מהם בהעולם הזה ובאתגר, ביטאון הפעולה השמית בזמנו — המשמי־טים את הבסיס מתחת לטענתו של עומר.

אילו היינו רוצים לפרסם את כל האי־תולוגיה הזו, של קריאות־התגר של דן אלמגור על המימסד הביטחוניסטי בישראל במשך שנים רבות, ספק אם היה מספיק לכך גיליון שלם של העולם הזה.

בטרם עסק בתוכניות נוסטאלגיה שכבו־דן במקומן מונח, וגם במקביל להן, היה דן אלמגור אחד האמיצים שבכותבי ה־סאטירות בארץ. מאז ימי שלושה בסירה אחת, ועד לימי מועדון התיאטרון בתחילת שנות השישים, הוא השתמש בפיזמון ה־סאטירי כבשוט הצלפה פוליטי ביעילות המירבית. כדאי גם לזכור כי בתקופות מסויימות הוא היה גם מוחרם בשידורי־ישראל ביגלל העמדות האמיצות שנקט בפיזמוניו.

■ ■ ■

אינני חושב שזה המקום ללמד סניגור־יה על דיעותיו של דן אלמגור ואיני סבור גם שהוא זקוק לה. אבל לבעלי הזיכרון הקצר, כדאי להזכיר מיכתב אחד שפירסם דן אלמגור במעריב במאי 1970, בעקבות ידיעה שהופיעה בעתון זה בשיא ההיס־טריה הלאומנית ששטפה את הארץ אחרי הצגת מלכת האמבטיה של חנוך לוין ב־תיאטרון הקאמרי.

אותה ידיעה נכתבה בנוסח הבא: „חבר הכנסת מטעם רק"ח, מר תופיק טובי, ו־להביע את מחאתנו כנגד הביריונות קיצ־רת־המוחין — הן זו, הפיסית, שהתבטאה באולם בקריאות „שהערבים ישחטו את כולכם", ו„שישלחו אתכם לאושוויץ!" — והן זו, העקיפה, המתבטאת בידיעות מסוג זה שציטטתי לעיל.

„...נכון, ריחות ביוב ופרש רבים, רבים מדי, נזכרים בהצגה. אך ניחוחם של אלה הוא כשאנך חמש למול הריח העולה מן הידיעה שפירסמתם בעמודי החדשות של מעריב."

העובדה שכעבור שנים ראיין דן, בין השאר, במיסגרת התוכנית הטלוויזיונית המצויינת שלו, שרתי לך ארצי, גם את מלכת־האמבטיה עצמה, אין בה כדי ל־בטל את התייצבותו הספרותית או הפולי־טית נגדה. בדיוק כשם שהעובדה שהוא לבש מדים במילחמת יום־הכיפורים, אין בה כדי לשלול את זכותו לבקר את הענקת אות מילחמת יום־הכיפורים למשה דיין.

אלמגור נמנה עם מבקריו של משה דיין לא רק מאז מילחמת יום־הכיפורים. הוא היה בין המעטים שהעז לבקרו בפומ־בי ובחריפות, עוד בימים שבהם היה דיין אליל־הנוער וגיבור נשות־וינדזור־העליזות.

בהקשר זה כדאי לצטט רק קטע אחד שאותו כתב דן אלמגור במיסגרת תוכ־נית הרדיו שלושה בסירה אחת, עוד ב־שנת 1957 — לפני 19 שנים. השיר נקרא אז בפני הקהל בבניין־האומה בירושלים, בתקופה שבה הסיר משה דיין את מדי הרמטכ"ל ועשה את צעדיו הראשונים כאז־רח, כסטודנט באוניברסיטה בירושלים. אגב, שיר זה הוקלט על־ידי הרדיו, אך לא שודר. הוא נקרא הצפרדעון.

היה היתה ביצה קטנה, / ביצה קטנה, אך מצחינה, / ובמימיה הדלוחים נשקף חצי ירח. / היו בה בוץ ומדמנה, /

דן אלמגור (עם מלכת האמבטיה)
ביגלל הזיכרון הקצר

לאה רבין (עם ז'אקלין אינאסים)
לא בדרך מרושעת

רבים מחברי מיסלגתו בחיפה, כולל הערבים, היו אמש בהצגת מלכת האמבטיה. דבר זה נתגלה בעקבות מחיאות כפיים קצובות וסוערות, תוך כדי ההצגה ובסופה, בהם נטלה קבוצה זו, ביניהם ער־בים, חלק פעיל ביותר."

הגיב אז דן אלמגור: „עלי להודות, שנאלצתי לקרוא ידיעה זו פעמיים ושלוש, לפני שהשתכנעתי שאמנם ראו הדברים אור דפוס, שחור על גבי לבן.

„לא זכור לי שמעריב נהג לדווח בעבר אם וכיצד נהגה מר טובי מהצגות־תיאט־רון אחרות. וגם אילו היתה הידיעה ש־פירסמתם נכונה, הרי אין ספק שכוונת הדפסתה — ובסיגנון זה — אחת היא: ליצור בקוראים את הרושם שההצגה משר־תת את האינטרסים של „תופיק וחבריו („כולל הערבים") ומכאן שכל מי שנהנה מההצגה שייך, מסתמא, ל„קבוצה זו."

„אינני יודע אם היה כתבכם נוכח ב־הצגה שעליה דיווחו. אני הייתי בה, וכפי שנסתבר לי למחרת — ישב ח"כ טובי בדיוק לפני. עלי להודות לבושתי, שחרף כל עירנותי הביטחונית, לא הבחנתי בשום תגובה יוצאת־דופן על הספסל שלפני. יתר על כן: אני זה שפתח במחיאות־הכפיים, ואלי נצטרפו יותר ממחצית הישבים באו־לם — כלומר, כ־600 צופים („כולל יהו־דים") ממיטב אוהדי התיאטרון בעיר ה־כרמל. מחיאות הכפיים שלנו באו לא רק להודות למחבר ולשחקנים, אלא גם כדי ויתושים בכל פינה; / אבל שוכניה הקבו־עים / כבר התרגלו לריח. / חסר היה בה רק צפרדע / אשר בקול יקוועקע: קוואק! קוואק! קוואק!

אך יום בהיר, ובקפיצה — / קפיצה נאה ואמיצה, / הופיע צפרדעון צעיר, / נועז מכל צפרדע. / והוא גילה והוא מצא: / „פה יש ביצה! פה יש ביצה!" / יש לערוך מייד חיטוי! / כיצד? איני יודע! / כן, פיתרון איני יודע / אולם אמשיך לקוועקע: קוואק! קוואק! קוואק!

הצפרדעון הרגיש מייד / מבול ביקורת מכל צד, / מיהר אל סבא טוב־הלב, / אשר מרבה למחול לו. / הסב לחש בקול נרעד: / „חכה מעט, המתן ולמד. / בבוא הזמן כבר תיבחר / לשיר, אפילו סולו! / כן, תן להם להתפקע. / מחר — תורך לקוועקע: קוואק! קוואק! קוואק!"

הצפרדעון את פיו סוגר. / הוא שוב לכיתודים חוזר. / כן, הוא ממתין בסב־לנות, / בשיר אינו פוצה. / אך עוד שנה או קצת יותר / / אין כל ספק שייבחר! / ובהיכל יתן קונצרט / אפילו כמנצח. / אז בשרביט ינענע / וכל העם יקוועקע: קוואק! קוואק! קוואק!

פרסום פלד משה עמר נורברט

מכתבים

להחליף את ההנהגה

כמו תמיד, גם הפעם צדק העולם הזה בקביעה המפורסמת, שתמונה בודדה אחת אומרת לעיתים יותר מאלפיים מילים.

כוונתי לתמונה (העולם הזה, 2014) ביחס לקרע והעימות שבין פורד ליצחק רבין, בעניין „תקציב הביניים" שבעיקבות „הסדר הביניים." המבט הזועם ששלח נשיא ארצות־הברית לעבר ראש־ממשלת ישראל אומר דרשני ולדעתי, אין זה מבט זועם ריגעי, אלא מבט המביע את דעתו של נשיא ארצות־הברית על יצחק רבין.

לדעתי, יצחק רבין הוא אסון למדינה, כי האיש הזה אינו יכול לעמוד במצבי לחץ ומיבחן הדורשים התאפקות, ריסון ושיקול נאות.

יש להחליף מייד את ההנהגה הקיימת, בטרם יהיה מאוחר. כל יום שחולף הוא בעוכרינו מבחינה זאת.

אני מקווה שלמרות עמדתכם החיובית

רבין ופורד
על חודו של מבט

לעיתים, על יצחק רבין בתחומים מסויימים, תפרסמו את הדברים.

באותו גיליון, במיסגרת רשימה עדכנית על הסתערותו־מחדש של אריק שרון („פרש בלי סוס"), נכתבו בין־השאר הדברים הבאים:

„רק בשבת האחרונה התבטא הרמטכ"ל, במסיבה פרטית, החלטית: ‚כל זמן שאני הרמטכ"ל, אריק לא יחזור לצבא.' כאשר העירו לו, שגם יצחק רבין אמר שהוא תומך בהחזרת אריק לצבא, העיר הרמטכ"ל באידיש: ‚אוט ער געזוגט!' — — (אז הוא אמר).

בעיקבות המידע הזה, נדהמתי מעצם העזת הרמטכ"ל להתייחס כך אל ראש־הממשלה, המחזיק בתפקיד מס. 1 של המדינה, ועל פיו צריך לישק כל דבר.

שלישית, המידע של העולם הזה בנידון שהרמטכ"ל וגם שר־הביטחון לא שינו דעתם בעניין החזרתו של אריק לשרות סדיר בצה"ל אינו, כנראה, מדוייק. עובדה, מה שפירסם מעריב (9 באפריל 76), כי גור ושרון נפגשים וידונו בהחזרת אריק שרון לשירות מלא בצבא!

האומנם? האם הידיעה במעריב נכונה, או שהמידע שלכם הוא הנכון?

ה. בן־חורין, ירושלים

היורדים רוצים חכיתה — כבקשה

במדור „פורום" (העולם הזה 2013) כתב הקורא שרגא מץ, מקנדה, על היורדים הרוצים הביתה. אינני יודע מי מפריע להם לשוב הביתה. כשם שידעו לרדת, יידעו לעלות. מר מץ תיאר את סיבלם הרוחני והנפשי של „יורדינו", אך כל מגמתו היתה לתת „לגיטימציה" ליורדים, דבר שישראלים תושבי ישראל — אף המתונים שבהם — לא יראו בעין יפה ויגנו אותו.

מר מץ רואה ביורדים חומר נפלא, ואף ביטא זאת תבכותבו: „הגרוע שביורדים שווה למדינת ישראל יותר מהטוב שבעולים." למה? היורד שולט בשפה העברית, מכיר את המנטאליות הישראלית, יש לו הרגשה בלב. והחשוב מכל: „הוא (היורד) אוהב את ישראל שבה הוא חונך." ממש מרגש. אבל מר מץ שכח את הנקודה

(המשך בעמוד 10)

לא תקרא בעתון אחר:

100 עמודים של חומר מרתק ובלעדי!

בפעם הראשונה הותר לפרסום:
„הסנדק" מחולון נפל במלכודת

מצוד אחרי הרוצח האכזרי במדינה:
מבוקשים: קצב או פאתולוג

טוב, אז נדפקת...
לחיות כאסיר ברמלה

סיפורו של אונס התיירת:
מיהו בעל הצלקת?

חדשות המשטרה
ירחון המשטרה בארץ ובעולם

מדור נשק נרחב — וכל המדורים הקבועים

הופיע! גליון חודש מאי 1976 מה?! עוד לא קראת?!

הפצה: „גד" צ'לנוב 13 ת"א

94 טיולים מודרכים ל-

★ אירופה ★ ארצות הברית
★ המזרח הרחוק ★ סביב העולם
★ דרום אמריקה ומקסיקו

טיולים מיוחדים לצעירים לאירופה

חוברת חינם עם פרטים מלאים בכל משרדי הנסיעות בארץ

אירופה טורס
EUROPA TOURS

הטיול הטוב ביותר עם

„אינני יכול לתווך. מפני שאיני מקובל על שני הצדדים ✷ השלמתי מזמן עם זה שלעולם לא אזכה בישראל באהדה שבה זכיתי בעולם הערבי ✷ אין לי אשליות ✷ בישראל מאמינים, כנראה, שהכל מותר כאשר זה נוגע לי..."

ראיון מיוחד

עם ברונו קרייסקי

(חלק שני)

זהו המשך הראיון שהעניק ברונו קרייסקי לאורי אבנרי ב־8 באפריל 1976, בלישכתו בבניין ראש־הממשלה בווינה.

במהלך הראיון חזר קרייסקי כמה פעמים על כך שהוא מתראיין כאדם פרטי וכיו"ר המיפלגה הסוציאליסטית האוסטרית, ולא כראש־הממשלה.

בשעת הראיון העיר: „אני יודע שלא כולם מסכימים אתי. אבל אני מאמין שמשרתים את ישראל יותר טוב כאשר מדברים, מתוך דאגה כנה לעתידה, ולא כאשר שותקים." יחד עם זאת חזר ואמר: „איני רוצה להתערב. אני עונה (על עניינים ישראליים) רק מפני שאתה שואל אותי."

„לא יתלו עלי טלאי צהוב!"

אבנרי: האם המלצת באוזני המנהיגים הערביים, שעימם דיברת, להכריז כי הם מכירים בישראל, ולהביע את נכונותם לחיות בשלום עם הישראלים, אם יתמלאו תנאים מסויימים?

קרייסקי: הרי זאת היתה נקודת־המוצא של כל השליחות, שנטלתי עלי: לברר איזה תנאים יוליכו לפיתרון של שלום.

אבנרי: מה השתנה?

עוד לפני שנתיים, כאשר אני וידידי נטלנו שליחות זו על עצמנו, היסס אפילו סאדאת לומר יותר מאשר שישראל היא מציאות, שהיא קיימת. אף לא מילה על הכרה, אף לא מילה על שלום, במיקרה הטוב ביותר — הפסקת מצב־המילחמה בפועל. השלום, וכל השאר, צריכים לחכות לדורות הבאים.

כיום מדברים כימעט כל המדינאים הערביים, שעימם נפגשנו, על שלום. אין הם מדברים עוד על השמדת ישראל, ואומרים בפירוש שהם רוחים זאת בתוקף. הם אף אינם מדברים עוד על גבולות 1947, אלא על ההכרה בישראל כי מדינה וכקהילייה עצמאית ובזיתיתלוייה בי גבולות 1967.

משום כך אני סבור שחשוב כל־כך לטפל בהחלטה 242 בצורה שרמזתי עליה *.

בקרב הערבים יש אנשים רבי־השפעה, המרגישים איכשהו שניתן להגיע לדו־קיום בשלום, ושניתן לנצל בצורה הרבה יותר טובה את משאבי־הכישרון העצומים של העם הישראלי, ואת אלה של עמי־ערב, אם יושג השלום. זה כלל אינו נתון בספק.

רבים מהמדינאים, דווקא בארצות הערביות העשירות ביותר, רואים את הפרופורציות הנכונות ומיטיבים לדעת, כי לא ישראל עקורה תסכן אותם, אלא גורמים אחרים.**

המדינאים האלה אומרים שהם חשים במחוייבות כלפי הפלסטינים. הממלאים תפקיד בעל־השפעה בארצות אלה, ושהם היו שמחים אילו היתה בעייה זו באה על פיתרונה, מפני שבעצם אין הם רוצים בסיכסוך ערבי־ישראלי ממושך.

אין אני יודע כמה זמן יישארו אישים מתונים אלה בשילטון.

אולם על המגמות הרווחות שם, תוכל להעיד הדוגמה הבאה. כאשר ניסיתי בשעתו להתעניין בזהירות אם אוכל לבוא, בראש מישלחת סוציאליסטית לערב־הסעודית, מסר לי המלך פייסל, שנרצח, באדיבות רבה: בתור ראש ממשלת־אוסטריה — ברוך הבא, בתור מנהיג מישלחת סוציאליסטית — מאד לא־רצוי. זה היה אז. הפעם אמרו לי כי אני יכול לבוא, בכל תפקיד שהוא, ואתקבל בברכה רבה.

המלך פייסל נודע בכך שדאג להפצתם של הפרוטוקולים של דיקני ציון — כתב־ההשמצה המזוהם ביותר ממחסן־הנשק התעמולתי של הנאצים. קשה לי להעלות על הדעת שיעסקו בזה אנשי הממשלה הסעודית הנוכחית, החל במלך וכלה ביורש־העצר.

כיום יושבים בממשלה אנשים משכילים ביותר, בחלקם בוגרי האריוארד ואוניברסיטות אמריקאיות או אירופיות אחרות. מנהגיהם ערב־כיים, הם בעלי השכלה גבוהה, והם מצויים במדעים המודרניים במידה שלא־תיאמן. הם

---

* בחלק הראשון של הראיון, שפורסם בגיליון האחרון של העולם הזה (2018).

** קרייסקי לא היה מוכן להבהיר את הרמז, החבוי במישפט זה, בראיון שנועד לפירסום. דובר על כך בחלק השני של השיחה, שהיה ארוך יותר, ושלא נועד לפירסום.

(המשך מעמוד 7)

יודעים בדיוק מהו מראה העופן. הכרתי כמה משרתים אלה, שהיו יכולים להיות שרים בכל מקום אחר לא פחות מאשר בארצם.

■ ■ ■

הדבר המזעזע ביותר, לדעתי, הוא שהאנשים באיזור קטן־יחסית זה של כדור־הארץ אינם מכירים זה את זה. הם מאמינים זה על זה את הדברים הגרועים ביותר. הערבים יודעים פחות מדי מה מתרחש בישראל, אולם גם האנשים בישראל אינם יודעים מה מתרחש בארצות ערב, עד כמה מסובך ומגוון העולם הערבי! רבים מאמינים כי מדינות המיפרץ הן מין עיירת־ספר עגלית, כגון אלה שנוצרו בשעתו באמריקה במקומות שבהם נתגלה זהב. זוהי טעות גדולה. גם שם נוצרים מיבנים חברתיים חדשים.

יש להם שם דאגות שונות לגמרי, מכפי ש־סבורים בישראל.

מובן שחושבים ללא־הרף על המתיחות במיזרח־התיכון. אולם יודעים גם על הימצאם של קצינים קובאניים בתימן.

האם נראה לתושבי המיפרץ הפרסי שהי־קצינים הישראליים מסוכנים להם יותר מהי־קובאיים? קשה לי להאמין בכך.

אגב, החזרת בארות־הנפט (באבו־רודייס) למצריים, עשתה רושם כביר, לנוכח ההמדנות הגדולה בחלקים אחרים של העולם. וגם אם במדינות אלו דוחים, רישמית, את מדיניות סאדאת, איכשהו מקבלים אותה במעמקי־הלב.

לא אכחיש שהצבעתי, באוזני בני־שיחי, על העובדה שבעוד חמדנים אחרים לוטשים עיניים אל שדות־הנפט הערביים, החזירו הישראלים את השדות שהיו בשליטתם. ואני מאמין ש־הבינו אותי.

משום כך הזמן כה מתאים עתה למשא־ומתן. אולם להאמין. שמשום שמתחילים לראות את הפרו־

כאשר החזירה ישראל את בארות־הנפט, היא עשתה רושם כביר בארצות־הנפט

פורציות הנכונות, אפשר להמתין באפס־מעשה — זוהי, שוב, טעות.

■ ■ ■

אבנרי: האם אתה מאמין שאם לא יוחל במשא־ומתן, תפרוץ מילחמה חדשה?

קרייסקי: כימעט בכל מקום בעולם, שבו קיימת מתיחות, עלולה לפרוץ מילחמה.

ערביים רבים מאמינים שהישראלים יגרמו למילחמה, ביגלל המתיחויות הפנימיות בישראל, ביגלל הקשיים הכלכליים שלהם, ובגלל הפחד שישראל תאבד את אהדת האמריקאים.

מהצד השני אפשר להגיע לכלל מסקנה שדווקא עתה, כאשר העולם הערבי הוא מפולג, דרושה מילחמה קטנה וקצרה כדי ללכד את העולם הערבי, דבר שבוודאי יקרה אם תפרוץ מילחמה.

אלא ש„מילחמה קטנה" שכזאת תגרום ל־תוצאות שאין לשערן מראש.

■ ■ ■

אבנרי: אדוני הקאנצלר, איך קרה שאתה החלטת להתמחות דווקא בענייני המיזרח התיכון?

קרייסקי: כן, זוהי תופעה סובייקטיבית מעניינת, באינטרנציונאל הסוציאליסטי, שמנהיגי־מיפלגות מסויימים

זוהי משימתו של מדינאי: להגיד לאנשים את האמת גם כשאין הם רוצים לשמוע אותה

ומיפלגות מסויימות עוסקים דווקא באיזורים גיאוגרפיים שונים.

אני, למשל, אמרתי מעט בעבירת וייאט־נאם, ולרוב לא אמרתי שום דבר, כיוון שזה היה לי עולם זר.

אגב, המיזרח־התיכון עיניין את אוסטריה תמיד, במהלך ההיסטוריה שלה. המוסד שקדם לאקדמיה הקונסולארית ולאקדמיה הדיפלומאטית שלנו נקרא „האקדמיה המיזרח־נית".

למשל, וילי בראנד מתעניין עכשיו מאוד בהתפת־חויות באמריקה הלאטינית. הוא מקיים קשרים הדוקים עם מיפלגות מתקדמות ביותר באיזור זה. ידוע לך שאולאף פאלמה פיתח פעילות ערה ביותר בעניין וייאט־נאם.

לנו לא היו מעולם אינטרסים אימפריאליסטיים וקולו־ניאליים במיזרח־התיכון. אלפי ערבים למדו באוסטריה.

והחשוב ביותר: ארצות־התעשייה של אירופה הן ארצות־תעשייה ללא תשתית של חומרי־גלם. זהו ההבדל הגדול בינן לבין ארצות־הברית. רוב הדברים שאנחנו זקוקים להם עלינו לייבא. המדינות התעשייתיות שלנו זקוקות לחומרי־הגלם מכל רחבי העולם, ובראש־וראשונה אנו זקוקים לנפט של המיזרח־התיכון.

מאחר שאני יודע זאת, הנני חסיד של שיתוף־פעולה כלכלי קבוע, הרבה יותר טוב ויותר הדוק עם העולם הערבי, ועם אפריקה.

זאת היו צריכים להבין גם בישראל. אין זה אופורטוניזם גס, זהו הכסים לחיינו הכלכליים!

חומרי־הגלם להפקת אנרגיה המצויים באירופה עצמה נמצאים רובם בתחום הקומוניסטי.

סוציאל־דימוקרט בעל השכלה מארכסיסטית טובה חייב להכיר בעובדות אלה, חייב לדעת על מה מתבססת החברה התעשייתית האירופית —דהיינו, על אותם חומרי־גלם שבעידן האימפריאליזם אפשר היה לקחת אותם. עכשיו צריכים לקנות אותם. ואפשר כיום לקנות אותם רק אם מוכרים גם משהו. הארצות העשירות הן קונות גדולות, והמיזרח־התיכון הוא עשיר. הוא עושה כיום מאמצים אדירים להשיג ציוד תעשייתי.

אבנרי: וגם נשק.

קרייסקי: ציוד תעשייתי! זה שממלאים את האיזור הזה בנשק, זהו הפשע ההיסטורי הגדול ביותר!

אולם בהזדמנות זו הייתי רוצה לומר עוד משהו: באחד הגיליונות האחרונים של ה־NATIONAL GEOGRAPHIC, אחד מכיתבי־העת הטובים ביותר בעולם, קראתי שמדינות המיזרח־התיכון העמידו לרשות הארצות המתפתחות 17 מיליארד דולאר, בעוד שארצות־התעשייה העשירות העמידו רק 12 מיליארד. אלה הם מיספרים שהפתיעו גם אותי.

אבנרי: זה באמת די מדהים.

קרייסקי: איכשהו מתעוררת השאלה, האם כל זה ידוע גם בישראל?

האם באמת מאמינים שם שאפשר להתעלם מכל המציאות? אנשים משכילים יודעים כל זאת, כמובן, אך מי מספר זאת להמונים?

אלה מאמינים בדברים מיסטיים, כגון הסולידאריות הבלתי־ניתנת־לעירעור של כל בני־האדם ממוצא יהודי.

■ ■ ■

אבנרי: חרשה לי שאלה אישית יותר. האם אתה רואה את עצמך כמתווך אפשרי בין ישראל ועמי־ערב?

קרייסקי: לא, עניתי על כך כבר פעמים רבות.

לא בתחום הפוליטי, ואף לא בתחומים אחי־רים, שכן לכך חסר התנאי המוקדם. אין אני האדם המקובל על כל הצדדים, וגם אינני מוכן להתחנף לשם כך.

יש לי ידידים טובים בישראל. אני אומר בארצות־ערב, תמיד, שגאמנותנו למיפלגת־העבודה הישראלית אינה ניתנת לעירעור. כולנו קשורים למיפלגה זו בקשר הדוק.

הרבה ממה שאנו עושים, אנו עושים אומנם למען השלום, אולם גם למען ההגנה על קיומה של מדינת ישראל. שכן בחזקת סוציאליסטים בינלאומיים, אנו חשים מחוייבות לכך.

השלמתי מזמן עם זה, שיעורים לא אמצא בישראל מידה של אהדה כמו שמצאתיה כאר־צות הערביות. מעולם לא היו לי בעניין זה אשליות.

אבנרי: אתה בוודאי שאלת את עצמך פעמים רבות, מדוע אתה מעורר התנגדות כזאת בישראל. כיצד אתה מסביר זאת לעצמך?

קרייסקי: כן, זה תלוי בכך, ששם קיימת גישה שלילית לדבר הנראה לי כאמת היסטורית, היינו: ששאלת היהודים מוצגת לאנשים בישראל בצורה לא־נכונה. שכן, אין זה נכון שבני־האדם ממוצא יהודי שהיו באירופה הגיעו לשם מארץ־ישראל הקדומה. דיברי ימי העולם לא היו כה פשוטים!

מעולם גם לא ראיתי בציונות את הפיתרון לשאלת־היהודים, ואף לא רעיון אמיתי היכול לשמש תשתית אמיתית למדינה. הרי לולא היטלר, לא היתה קמה מדינת־ישראל במימדים כאלה.

תן לישראל להתקיים רק 30 שנה בשלום. זה ישנה לגמרי גם את הצורה הנוכחית של הלאומיות הציונית, ותוך כמה עשרות שנים היא תהפוך לאומיות ישראלית.

אגב, הרעיון הזה של „אתה בחרתנו", שכבר גרם צרות כל־כך בוראות ליהודים, עלול היה להביא את מדינת־ישראל אל האבדון. למרבה המזל יש (בישראל) אנשים צעירים ובוגרים, שאינם „מדברים ציונות". נדמה לי שכך קוראים לזה בישראל.

אינני אדם דתי, ואינני עוסק בתיאוריה דתית. לא אעסוק בזה. אעשה הכל, כפי ש־עושים גם ידידי, כדי שקהילייה צעירה זאת, ששמה ישראל, תופעה מדינית חדשה זו, ש־

משבר היהודים באוסטריה יימשך, ומישרד של אש"ף יקום בווינה

הוכיחה יכולת־קיום עצומה בזמנים הקשים כי־יותר, תמשיך להתקיים.

בשלום היא תשגשג יותר טוב מאשר במילחמה!

■ ■ ■

אבנרי: אני מתרשם, מדבריך, שיחסך הפנימי לישראל הרבה יותר עמוק, מכפי שאתה מוכן להודות.

קרייסקי: יחס פנימי זה חסר לי מכל הבחינות, ועל זה מאשימים אותי פעם אחר פעם.

כל אחד מכיר את מוצאי, והרי יהיה זה גרוטסקי להכחיש אותו או לנסות להסתירו. כל אחד יודע מי אני ומי היו הורי ואבותי. כאן אין מה להדחיק. אין אף תיק מישפטי אחד למישפחתי מאז מילחמת שלושים השנה*, ולהיפך, יש אישורים להתנהגות טובה. אחד, משנת 1694, מעיד על אחד מאבותי, פליקס זאקס, שהיה אדם ישר, שמעשיו הביאו תועלת ליהודים ולנוצרים.

* בראשית המאה ה־17.

קרייסקי עם אבנרי: המאמינים בישראל שאפשר להתעלם מהמציאות?

על כך גאוותי. ומדוע שלא אהיה גאה? הרי זהו דבר שאפשר להתגאות בו.

אני רוצה שתהיה לי הזכות לשייך את עצמי, מבחינה אנושית, לאותם שבחברתם קרו לי כל־כך הרבה דברים טובים ורעים, כמו לכל אדם אחר במולדתי.

היטלר ותנועתו היו תופעה פוליטית מסוכנת, שחוסלה לבסוף. סוף־סוף, צריך להכיר בכך שכאן פעלו רַחדיו

אני מודה במוצאי היהודי כי אי־ההודאה היא פחדנות ופיפשות

מדינות גדולות וקטנות, אך גם אנשים רבים בארצות שבהן קמו הנאציזם והפאשיזם. אני דוחה את הרעיון שעלי להרגיש מחוייבות לקבוצת בני־אדם על יסוד מוצאם ומוצאי הדתי.

לא אניח לאיש לתלות עלי טלאי צהוב, גם לא לציונים, או ליהודים בכלל. דבר זה נשמע קשוח כאוזני רבים, אולם זהו בעצם הדבר ה־טיבעי ביותר בעולם. פשוט, אינני שותף לי־דעתם של הציונים.

רדיפות, שותפויות־גורל, עיצבו תמיד בני־אדם, בכל העולם. ואי־אפשר לדרוש מבני־אדם, שתמיד נרדפו עד צוואר, שתהיה להם הופעה של לורדים אנגליים, או של איכרים שתמיד נתנו מהחפש. אנשים, שקיומם היה נתון בסכנה, מלאים אי־אימון, ואני יכול להבין שאנשים כאלה מחפשים בחד־צדדיות מסויימת סולידאריות אשר לה הם זכאים, לדעתם.

אני מכיר בעיקרון הסולידאריות עם נרדפים, עם מושפלים, עם חלכאי העולם. אבל עם כולם, לא רק עם אותם שהם בני הדת היהודית!

אכן, זהו אחד השורשים האנושיים העמוקים של התנהגותי, שביגלל מצוקת היהודים בתקופה ההיא איני יכול להתעלם ממצוקתם של מאות אלפי הפליטים הפלסטיניים.

אבנרי: באיזו מידה אתה רואה את עצמך קשור לתרבות היהודית ולהיסטוריה היהודית?

קרייסקי: אני מוכרח להודות: משום בחינה לא.

■ ■ ■

אני מודה במוצאי היהודי. אי־ההודאה בכך היתה פחדנות, אף גרוע מזו — טיפשות. אני נוהג כפי שאני נוהג ביגלל האופי שלי.

זה גם לא מפריע לי. אולם זו גם איננה סיבה — כפי שאני מאמין — לגאווה כוזבת. איני רואה גם מקום לגאווה. גם אבותי סברו כך. הם לא הצטיינו מעולם בקשרים הדוקים עם היהדות. אולם הם קיימו אותה. אחדים מבין אבותי ניתקו קשרים אלה לפני דורות ועברו ל„דת השלטת", כפי שאחד מאבותי העיר בביקורתיות מסויימת. צאצאיהם של אלה התבוללו כליל מזמן, מזה שלושה, ארבעה ואפילו חמישה דורות. רק תודות למעמדי הרם־כביכול, הם נזכרים עתה במוצאם ובקירבתם אלי. עם זאת יש לי גם קרובים, אשר חזרו ליהדות, אף שלא היו נאלצים לעשות זאת.

אבנרי: אם כן, מה יחסך למורשת התרבותית היהודית?

קרייסקי: אני מאמין כי התרומה התרבותית שתרמו דווקא היהודים, בני־אדם ממוצא יהודים, לאוסטריה, היא כה גדולה, עד שאין כלל לתאר את אוסטריה בילעדיה. **המורשה התרבותית האוסטרית בפרט, אר־ם גם הגרמנית, הכריטית והצרפתית, עוצבה במידה רבה ע"ידי צרפתים, גרמנים, כריטים ואוסטרים ממוצא יהודי.**

אבנרי: האינך סבור כי תרומה זו היתה בעלת נימה יהודית מייוחדת, ושהיה בה משהו ייחודי יהודי?

קרייסקי: קיימת מורשת תרבותית אירופית, שאי־אפשר כלל להעלותה על הדעת ללא תרומה זו. גם בקרב תנועת־העבודה האירופית הופיעו אישים דגולים ממוצא יהודי.

אפשר לסובב את הדברים כפי שרוצים. גם אם (פרדינאנד) לסל היה משופע בחולשות, כגון יהירות ורדיפת־פירסומת, הרי הוא היה מייסד תנועת־העבודה הגרמנית, ותופעה היסטורית דגולה. ואפשר להתווכח על ד"ר־זעראלי ככל שרוצים, אבל הוא תרם תרומה חשובה להקמת האימפריה הבריטית.

ויקטור אדלר היה המאחד הגדול של תנועת־העבודה האוסטרית, ובכך גם מייסדה. היה זה ליאון בלום שהעלה לראשונה לשילטון את התנועה הסוציאליסטית הצרפתית. והפועלים הצרפתים, כפי שהוא אמר בצדק במישפט ריום — למדו ממנו לשיר את המרסייזה.

וכך יכולתי להמשיך בסידרה. הייתי יכול למנות גם שמות של בני־אדם ממוצא יהודי בקרב השפלים ביותר. גם כאלה היו, כמובן, כגון אנשי הצ'קה הבולשביקית*.

רק את החד־צדדיות הארורה הזאת איני יכול לסבול!

אבנרי: דומני שהרשימה שפירטת זה־עתה מגלה מידה לא מעטה של גאווה יהודית.

קרייסקי: אינני יודע, ואיני רוצה לשבור לי את הראש על זה. אני גם מאמין שאין אדם צריך להיות „יהודי בעל־תודעה", כדי שלא תהיה לו שום סיבה לריגשי־נחיתות.

בדבר אחד אני בטוח: אילו אוסטרי קאתולי היה כה „פרו־ערבי", היו אנשים מסויימים מייד מתחילים לחקור, אם הוא לא היה פעם נאצי קיצוני.

■ ■ ■

אבנרי: הרשה לי לעבור לנושא אחר. ביקורה של הגברת גולדה מאיר אצלך, לפני מילחמת יום־הכיפורים, גרם להתנגשות ביניכם. אולי תהיה מוכן להסביר מה קרה?

קרייסקי: נסיעתה (של גולדה מאיר לווינה) היתה מוטעית מבחינת העיתוי והמטרה. שכן לא היתה לגברת גולדה מאיר כל סיבה לחשוש, שמעבר יהודי מיזרח־אירופה דרך אוסטריה ייפסק. הודעתי זאת בבירור, ואף דחיתי את דרישות הטרוריסטים בנדון. מחנה־מעבר אחד

אינני סתם אחד תמים שצץ לו לפתע, ושכל טיפוס חלקלק יכול לבלבל אותו

נסגר, מפני שגורמים זרים הפקיעו לעצמם זכויות שלא הגיעו להם.

אני חוזר ואומר שהמעבר לא הועמד בסכנה, ועל־כן לא היה צורך בשום התערבות.

וגם אילו היתה סכנה כזאת, הרי הניסיון להשפיע ישירה לא היה, באותו זמן, הדרך הטובה ביותר. הרי היא לא יכלה לבוא כדי לבקר את המדיניות שלי וליכפות עלי אי־סי־טרטגיה חדשה, שונה, כלפי הטרור! אילו עשתה כך, היה זה צעד מוטעה.

* הגילגול הראשון של המישטרה הפוליטית הבולשביקית, הקרוייה כיום קג"ב.

גולדה מאיר לא יכלה לבוא אלי כדי לבקר את המדיניות שלי!

במידה רבה בעיצוב הרצון הטוב בקרב הממשלה האוסטרית. וזה הרי לא היה דבר פעוט באותם הימים!

אבל לי זה לא מפריע. אך פעם אחת צריכים לומר זאת, לדעתי. מאמינים, כנראה, שי־מותר הכל, כשזה נוגע לי.

אגב, נעשה ניסיון לארגן מיבצע של שליחת מיכתבים אלי, והוא הביא לא יותר מאשר כמה תריסרי מיכתבים. אינך יכול לתאר לעצמך עד כמה דומים הביטויים של הלאומנות קיצונית — ליתר דיוק, שוביניזם.

אבנרי: מי שלח את המיכתבים האלה? מאיזה חוגים הם הגיעו?

קרייסקי: צעירים אינם לוקחים חלק בדברים כאלה, בכך הבחנתי. הצעירים מדברים אתי, מתווכחים עימי. לעתים קרובות הם אפילו מצדדים במדיניות שלי.

אבנרי: בישראל?

קרייסקי: כן. ישראלים בעלי הכרה עצמית רבה מאד. ביכלל, לא נתקלתי אצל הצעירים בתסביך הזה של „אתה בחרתנו". הצעירים, שניסו להחדיר בהם כל זאת, אינם מאמינים בזה.

הם ידברו בכוא הזמן, תודה לאל, שפה לי־גמרי אחרת עם הערבים בניידורם.

אבנרי: לעיתים נדמה לי שהעימות בינך לבין המימסד הישראלי נובע מהתנגשות תת־הכרתית בין האופי היהודי והאופי הישראלי. האם זה עלה פעם בדעתך?

קרייסקי: זאת איני יודע. פגשתי מעטים מדי מהם. את ההבנה הטובה ביותר אני מוצא עם צעירים, גם־אם הם מלאים רוח־קרב.

אבנרי: אני מתכוון לומר, האם לא ייתכן שהיחס אליך מגלה איזו שינאה תת־הכרתית לאופי היהודי מצד מי שחושבים את עצמם כישראלים?

קרייסקי: זה משהו שונה לגמרי. שינאה היא מושג זר לי. בזאת מרגישים הבריות כאן — אינני שונא איש.

אבנרי: קיים דימיון מסויים בין היחס הישראלי

(המשך בעמוד 42)

לגמרי בדרך־אגב: ייתכן שבאמצעות עמדתי כלפי הערבים יצרתי גם מצב של חוסר מפעולות־טרור, חוסר שהיה דרוש דווקא באוסטריה. שכן אף לא מדינה אירופית אחת היתה מוכנה לקבל על עצמה חלק מן העול של מעבר העולים.

וכשם שקיים מעבר זה של עולים דרך וינה, כך יהיה קיים גם מישרד של אש"ף ב־אוסטריה. זה שייך לייחוד של ארצנו, ששני הדברים יהיו אפשריים.

■ ■ ■

תוקפים אותי על התנהגותי המכונה „פרו־ערבית". מאשימים אותי, מבלי שאדע מדוע, בהתנהגות אנטי־שמית.

אך העיתונות הישראלית אינה מרבה להזכיר שאוסטריה היתה המקום החופשי הראשון בעולם שאליו יכלו יהודים מארצות הקומוניזם להיכנס, ושבו דאגו להם, שבו הם הפכו בני־חורין; שווינה היתה המקום שאליו יכלו לבוא מאות־אלפים, ומשם לנסוע לאן שרצו, לא רק לישראל; ושהדברים האלה החלו כאשר הייתי אני שר־החוץ, ב־1959 — ובתור סגן־שר הייתי, לפני־כן, שותף

הטמפון שלך הוא הטמפון שבו תוכלי לתת אמון מלא!

נשים בכל רחבי העולם, נותנות - מזה שנים רבות - אמון בלתי מוגבל בטמפונים של "טמפקס". זוהי הבחירה שלהן, בהא' הידיעה. למעשה - יותר נשים משתמשות ב"טמפקס" - מכל יתר הטמפונים יחד! סיבה חשובה לבחירה זו - היא ההגנה, שהטמפונים של "טמפקס" מעניקים. הגנה שהיא, למעשה, מעל ומעבר לדרוש. הרי מספר שאלות ותשובות בענין ההגנה שנותנים טמפוני "טמפקס". התשובות יעזרו לך להבין מדוע המלים "א מ ו ן" וטמפוני "טמפקס", מתקשרות בצורה כה הדוקה, של נשים במאה ארצות ויותר.

האם "כושר ספיגה" פירושה "הגנה"?

לא בהכרחו טמפון יכול להיות סופגני וזה עדיין אינו עשוי למנוע תקלות.

על מנת להעניק לך הגנה מלאה, חייב הטמפון לחדור בעדינות ולספוג את ההפרשות של המחזור החדשי ביעילות, להתאים עצמו בקלות למידות גופך הפנימיות, וכן הרחקה פשוטה ונוחה.

הטמפונים של "טמפקס", עונים על כל הדרישות הללו. הטמפון בנוי משכבות לחוצות ברכות של צמר גפן סופגני ביותר. הוא קבוע במיכל דקיק וחלק, המאפשר החדרת הטמפון למקומו המדוייק - להענקת נוחות והגנה מירביות. לאחר החדרתו מתפשט טמפון "טמפקס" לכל שלושת המימדים - אורך, רוחב, עובי - כדי להתאים עצמו למידות הפנימיות של תעלת הנרתיק (וגינה)-כך שכל דליפה או תזוזה הם כמעט בלתי אפשריים.

לקראת הרחקתו, מצמצם טמפון "טמפקס" את מידותיו, ושליפתו קלה, ממש כמו החדרתו. חוט המשיכה תפור היטב לכל אורכו של הטמפון.

עד כמה קטן הוא טמפון "טמפקס"?

לפני השימוש טמפון "טמפקס" הוא זעיר ביותר - (אורכו $4\frac{1}{2}$ ס"מ וקוטרו סנטימטר ורבע בלבד) - ושמור ומוגן באופן היגייני בתוך מיכל ההחדרה. מיכל זה מוביל את הטמפון למקומו הנכון. אצבעותיך אינן נוגעות בטמפון, כאשר הטמפון נמצא במקומו המדוייק, לא תרגישי כלל בקיומו.

מה בדבר הרחקת הטמפון?

פשוט הניחי לטמפון לגלוש לאסלה, גם את הטמפון וגם את מיכל ההחדרה ניתן לשטוף בבית שימוש כי שניהם מתפרקים מעצמם. המיכל עשוי רצועות נייר ספירליות, דבוקות בדבק הנמס במים. בזמן הקצרצר שבו את נוטלת את ידייך יתפרקו רצועות הנייר ושטיפתן באסלה מקבילה לשטיפת שני מגבוני נייר (טישיוס).

עד כמה חסכונים הם טמפוני "טמפקס"?

על כל מעלותיהם של טמפוני "טמפקס" - הם עדיין יותר חסכוניים ממרבית טמפונים אחרים. הם נמכרים באריזה דגילה, של 10 יחידות ובאריזה "סופר" של 40 יחידות, עושה את הטמפונים של "טמפקס" לקניה חסכונית ביותר.

ועכשיו כראי לך לשאול את עצמך: "האם הטמפון שלך הוא הטמפון שבו תוכלי לתת אמון מלא"?

TAMPAX
tampons

ההגנה הפנימית שיותר נשים בוטחות בה.

מיוצרים רק על ידי חברת טמפקס בע"מ הוונט, אנגליה.
היבואנים: אינווסט אימפקס בע"מ. רח' ירמיהו 38 ת"א.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

המרכזית והכאובה ביותר בכל הפרשה: נישואי־התערובת, הטמיעה המקיפה את יהדות העולם כולו, כולל ארצנו. רבים מן היורדים נשאו להם נשים מקומיות בארצות שאליהן הגיעו, כדי לזכות ב־אזרחות זרה. ילדיהם רובם אינם יודעים עיברית, וקישרם ליהדות ולישראל רופף למדי.

בראשית דבריו ציטט כי זכותו של כל אחד לבחור לו את מקום־מגוריו. עם זה אי־אפשר להתמודד, כשם שאי־אפשר ל־התחרות עם עושרן של קנדה וארצות־הברית. בארצות אלה אין היורדים באים בטענות ל„סוכנות", אף לא לממשלות, על מחסור בדיור או על מינהל מושחת. את הטענות הם מפנים לישראל הסבלנית.

פגשתי יורדים בחו"ל. רובם אינם מבי־אים לנו כבוד, אלא חרפה. היורדים גורמים נזק יום־יומי לדימוי הישראלי בעולם, בהתנהגותם ובגוכחותם. אנו עושים מא־מצים הסברתיים להביא יהודים ארצה, והנה באים ישראלים להשתקע בגולה. הטוב שבשליחינו אינו מסוגל להסביר תופעה זו. אשר למסקנתו של מר מץ, בבקשה: היורדים רוצים הביתה? שיחזרו, מה שיותר מהר.

איי סף, תל־אביב

שהקוראים ישפטו

בקשר לכתבה שפירסם בעלה אהרון (העולם הזה 2017), מוסרת אווה גינסבורג:

הגעתי ארצה ב־13 באפריל 1973, ו־נישאתי לאהרון ב־13 באוגוסט אותה שנה אחרי ארבעה חודשים בדיוק, ולא שישה,

אווה גינסבורג
לא הכל אמת

כפי שטוען אהרון. בני יובל נולד בסוף מאי 1974, כלומר למעלה מתשעה חודשים אחרי נישואינו. יובל היה, על־פי חישוב פשוט זה, בן כשר למהדרין ולא כפי כתב אהרון, שנכנסתי להריון לפני נישואינו וסירבתי לעשות הפלה. אינני מבינה למה הוא מנסה ללכלך את יובל.

בסוף ספטמבר 1975 הגענו להסכם, ש־נחתם בבית־המישפט־המחוזי אצל השופט לוטן, ובו התחייב אהרון לקנות לי דירה, לשלם לי דמי־קיום צנועים ושיובל ישאר אצלי. הוא לא קנה לי דירה ולא נתן לי, בניגוד להחלטת בית־המישפט, דמי־קיום ראשוניים. בהסכם זה ויתרתי לו על הבית המשותף שלנו ועל כל הרהיטים ואביזרי־החשמל, שניקנו בלי מכס. בזכות תעודת־העולה שלי.

כמו־כן ויתרתי בהסכם על מכונית וולוו, הרשומה על שמי. אהרון התחייב לתת לי גט רק שנתיים ותצי לאחר פירודנו, ב־1978, כדי שלא יצטרך, רחמנא ליצלן, לשלם את המיסים על המכונית, אלא היא תוכל לעמוד לרשותו כל אותן חמש שנים.

אני מבקשת פעם נוספת ממישטרת ישר־אל, לחקור את התלונות שבוטלו ונסגרו, וכל אותן תלונות אחרונות שתלויות ועומ־דות נגד אהרון בגין תקיפות חבלניות, איומים, כליאה והסגת־גבול.

לעניין אישפוזי בבית־החולים אבן־בנאל בבת־ים, בעלי דאג תמיד להציגני בתור חולת־נפש. בתחילת 1975 נבדקתי על־ידי הפסיכיאטר של בית־חולים צהלון ביפו, שקבע בפירוש שאינני סובלת מכל הפרעה נפשית. יום לפני הדיון בבית־המישפט־המחוזי, באוגוסט 1975, דאג אהרון, ב־עזרת אישורים רפואיים של רופאים ש־אינם פסיכיאטרים, להציגני לפני הפסיכי־אטור המחוזי, דוקטור הקר, כנזקקת ל־אישפוז. הוא הופיע, כמובן, כבעל הדואג לאישתו.

את צו־האישפוז ביצעו, בשעה 11 ב־לילה, שני שוטרים בליווי צמוד של אהרון. זאת, לאחר שאהרון היה עשרה ימים מחוץ לבית, על־פי צו קודם של בית־המישפט. שוחררתי מבית־החולים יו־מיים לאחר־מכן, ונקבע: „לא מצאנו סימ־נים פסיכוטיים או סימנים שיצדיקו את אישפוזה במוסד לחולי־נפש."

הפסדתי בדיון. אהרון ניצח. כיוון ש־הוצגתי בבית־המישפט כחולת־נפש. הוא חזר הביתה, והמשיך להכות אותי כתמיד.

על שאר סיפורי־הבדים של אהרון גינ־סבורג אינני מגיבה.

אני משאירה לקוראי העולם הזה את השיפוט, אם אהרון גינסבורג הוא מיסכן, פסיכופאט או נוכל. האם ייתכן שעולה חדשה המגיעה ארצה, יולדת בן ומנצלת את כל זכויותיה, תשאר ברחוב רק עם בגדיה ועם חובות על שמה לסוכנות ול־מקומות אחרים, שבהם נלקחו כספים ב־שמה? בעוד שאהרון, הוותיק בארץ, יישאר עם יובל, עם כל רכושי, המכונית שלי ודירתנו המשותפת, על סמך הסכם שהוצא ממני במכות־רצח ובאיומי־רצח?

כדאי שאמצעי־התיקשורת יבררו אחת ולתמיד מה באמת אירע בינינו, וכן מיהו אהרון גינסבורג, במקומות־העבודה הרבים שבהם עבד בשנים האחרונות.

אווה גינסבורג, תל־אביב

ערבים מכונפים

היום, ה־20 באפריל, נכתב בג'רוזלם פוסט: „הכוחות הישראליים, שעלו במיס־פרם על התושבים, ירו כמה יריות באוויר. כתוצאה מכך נפצע תושב פיצעי־מוות. שמונה אחרים נפצעו."

מעניין לדעת: האם משתמשים הערבים שלנו בצלחות־מעופפות, או אולי גידלו כנ־פיים כדי — לדברי כתב הג'רוזלם פוסט — להיפגע מן „יריות באוויר"?

ודבר נוסף: דדו אלעזר היה צריך למות כדי שכל ילד בישראל יבין שמשה דיין הוא שרצח אותו.

יוסף שריק, תל־אביב

מעשה בלתי־מוסרי

איני קוראת נלהבת של העולם הזה, או־לם נדהמתי על כי מצדדים אתם בצד הערבים בהפגנותיהם בשטחים. האם הם לא רצחו את ילדינו בקריית־שמונה, במע־לות, בתל־אביב ובמקומות רבים אחרים?

ועוד יותר נדהמתי על כך שאורי אבנרי ביקר בשטחים, ושם זר על קיברו של ילד ערבי. האם הלך להלוויותיהם של ה־נרצחים במעלות? האם הניח על קיברם זר?

זהו מעשה בלתי־מוסרי, ובחור יהודי לא היה צריך לחשוב עליו אפילו. החיילים ירו בילדים ובאנשים ערביים רק משום שאלה התנפלו עליהם וחיילינו התגוננו.

ורד נתיב, תל־אביב

נקע בעיניים

אני מביא בזה מודעה, שפורסמה ב־מוסף ימים ולילות של מעריב ביום השישי 30.4.76, המודעה, של מכון בייטס לשיפור־הראייה, גורמת לאדם נקע בעיניים.

שיפור הראיה

שיתרוך העיניים מהשקפים, והפגת המחיות של העיניים, על־ידי תרגילי עיניים הרפיה, תחת פיקוח מדופלם מאנגליה. מכון בייטס, תל־אביב 64382 רח' ישראלים 19, טל. 241316 10-1 ו-4-7 חוץ מערבי־שבת וחג. שלח 10 ליי רק בהמחאת־דואר. וישוגר לך ספר הסברה לשיטה.

המודעה בגודל טיבעי
לקילקול הראייה

אני אומנם לא סובל מראייה לקויה, אך אם אקרא מודעות כאלה, ודאי שאקלקל את ראייתי. ומה עם אדם שבאמת זקוק לטיפול? האם האותיות המיניאטוריות יעזרו לו, ולו רק להבין לאן עליו לפנות?

עמי כספי, פתח־תקווה

ההצעה האחרונה לפני תחילת חוק מס ערך מוסף

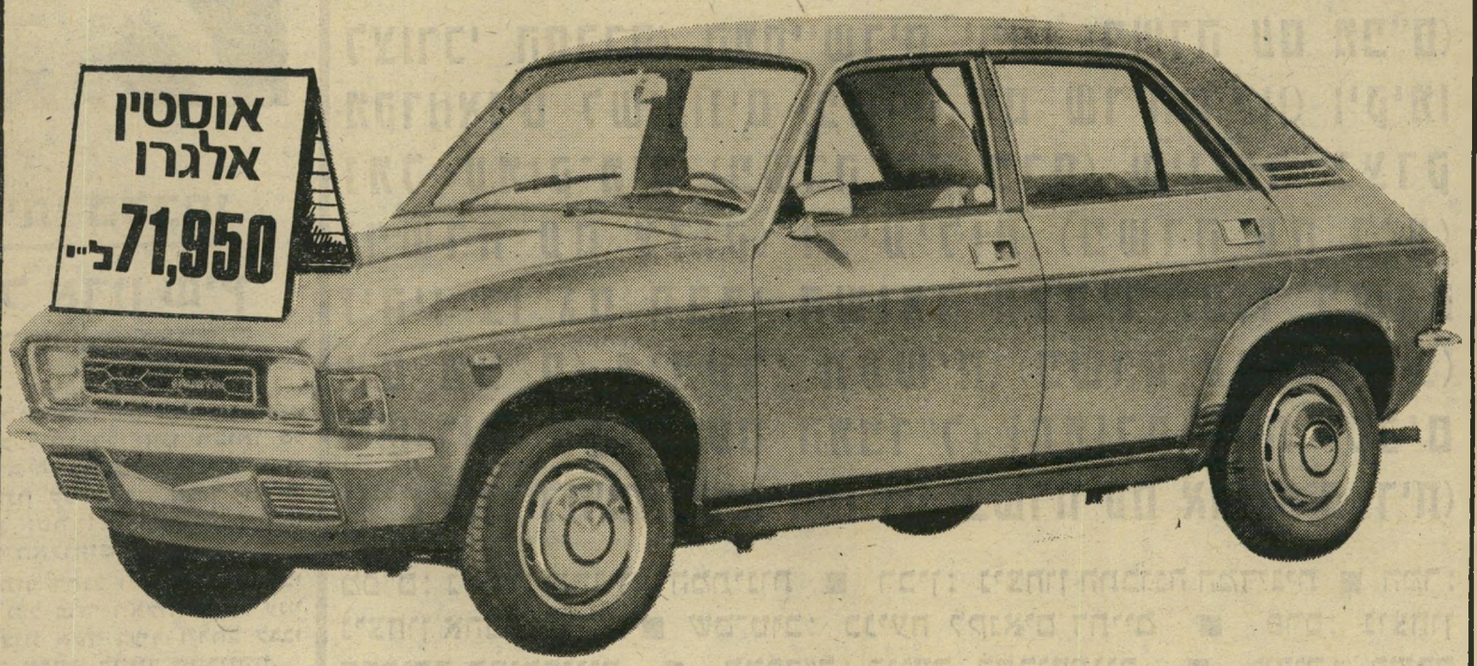

דגמי אלגרו: 1500,1300,1100 · 4 דלתות
וגם אוטומטיות

בחשבון פשוט תגיע למסקנה

AUSTIN *allegro*

מיני 1000 רגיל 55.607 ל"י מסחרי 1300, 72.950 ל"י
הספקה מידית
אשראי לזמן ארוך בריבית נמוכה ללא הצמדה

חברה ישראלית למובילים בע"מ

תל־אביב: רחוב המסגר 62, טל. 35882, 03-36537. **חיפה:** רח' הנאמנים 7-5, טל. 04-510246. **שוכנויות משנה:**
תל־אביב: רכב הצבי, אבן גבירול 54, טל. 03-261915. **חיפה:** ש. קרביץ, רחוב הרצל 92, טל. 04-664885.
ירושלים: רח' ינאי 4, טל. 02-231328. **פתח־תקוה:** כהן את מילר, בר־כוכבא 39, טל. 911159. **נתניה:** רח' הרצל 47, טל. 053-30815.

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

פשרה בממשלה בנוגע קדום:

שם היישוב ישונה ל"קדומית" (פשרה עם שר־החוץ לצורכי הסברה) המתיישבים יפונו (פשרה עם מפ"ם) מקוואנים לשיכונים (פשרה עם שר־השיכון) ויקימו נמל עמוק־מים (פשרה עם פרס) שינוהל בצדק (פשרה עם צדוק) וביעילות (פשרה עם ל"ע) ויהיו בו גם חברי השומר הצעיר (עוד פשרה עם מפ"ם) מיפעלי תעשיה (פשרה עם בר־לב) וישיבות (פשרה עם המפד"ל) ותמורת זאת יסכים חיים גורי להיות נשיא המדינה (פשרה עם ארצות־הברית)

מפ"ם: ניצחון ההגיון והמתינות ■ רבין: ניצחון התבונה המדינית ■ המר: ניצחון אהבת הארץ ■ שם־טוב: כניעה לקנאים דתיים ■ פרס: ניצחון התפיסה הביטחונית ■ המפד"ל: כניעה לתבוסתנות ■ צדוק: פשרה מכובדת ■ גורי: נוער נפלא!

וכן הלאה וכולי וכיוצא בזה וחוזר חלילה וכדומה הלאה וכו' בזה חלילה וחוזר ונכנס ובא וכיוצא הלאה ומה שאתם רוצים.

תנו לפתוח את הפה

אנו רוצים לכתוב הפעם על נושא כאוב וחשוב. טוענים שזו מדינה דמוקרטית. איזו מין דמוקרטיה היא זו שאין בה חופש־ביטוי? איך אפשר להתבטא כשהקליקה השמאלנית, המאורגנת היטב, השתלטה על כל אמצעי־התקשורת (והפרסים), ומשתפת פעולה עם הממשלה החלשה והרודנית כדי לסתום פיותינו?

כתבנו על־כך כמה וכמה מאמרים חריפים בכל העיתונים הנפוצים ביותר במדינה וציפינו לתגובות, להכחשות, אולי אפילו להתנצלות. אבל לתדהמתנו לא שמענו אפילו התבטאות אחת או הבעת־צער קלה שבקלות.

ואחר־כך הם באים אלינו בשם הדמוקרטיה...

אנו פונים בקריאה אל כל עמיתינו, העיתונאים המדוכאים מן הימין, לצאת למיתקפה בעד חופש הביטוי, מעל כל כלי התקשורת העומדים לרשותנו. עלינו לכתוב על כך מאמרים חריפים בעיתונים שלנו, במוספים שלנו, בעיתוני־הנשים שלנו, בפינות־הרדיו שלנו, בתוכניות־הטלוויזיה שלנו, בסימפוזיונים שלנו, בביטאונים המיפלגתיים שלנו, בהצגות־התיאטרון שלנו, מעל בימת הכנסת שלנו — ולהעמיד את הדברים בצורה ברורה, חדה וחותכת: לא ייתכן שיימנעו מאיתנו את חופש הביטוי. גם אנחנו רוצים לכתוב לניקוי ראש! ואם למרות הכל, תעמוד ממשלת הנפל והשמאלנות בדרכנו — נכניס לה באבי־אביה במאמרי־המערכת שלנו, עד שתיכנע ותתן לפתוח את חפה.

דבר המערכת

פריץ קורא לגנב

בחוכמה נהגו שרינו הכלכליים ומנהיגי ההסתדרות, שהביאו הסכמי־השכר בפני הכנסת ועשום בחופזה לחוק ולמישפט. והיה אם נמצאו העובדים רח"ל מכריזין „שביתה היום, פסח היום," יהיו מושלכים אל בתי־האסורים לעולמים כעבריינים וכפושעים מועדים וכערביים.

ונזכרנו בסיפור דומה שקרה בפולין ארצנו היפה, וזה לשונו: „לפריץ היה יהודי שהיה משחק לפניו. יום אחד נתחכם היהודי ואמר לפריץ: הסכם אנו עושים שכל אימת שאתה מצעק אני סוטר בפרצופך ג' פעמים. חתם הפריץ על ההסכם מחמת השעשוע ומשחתם, אמר היהודי לפריץ: חייב אתה לי מאה זלוטי. החל הפריץ מצעק „איני חייב" והיהודי סטר בו ג' פעמים כהסכם וכלשונו, והיה הפריץ מצעק מחמת הכאב והיהודי סוטר מחמת הצעקה וחוזר חלילה, עד שמת הפריץ ואף כלבו נאסף אל עמיו.

ודין פריץ, כדין פרץ. וחבריו גרועים כמוהו.

פ. צ.

חדש בסידרת סטלאג קרית 4

הייתי כלבתו של אדון שיץ

פרק 6

ויקום אדון שיץ אחר הצהריים ויטול עימו כלי זינו ויבואו כל חבורת הגיבורים אשר עימו וירדו חברונה לסייר בה אורך ורוחב למען אשר יראו הערביים וייראו מפני האלוהים.

ויתור רחוב וסימטא וירא כי אכן נפל פחד האלוהים על עמי הארצות אשר בעיר וירחב לבבו מאוד ויבקש לחזור הקרייתה.

ויבוא אחת הסימטאות וירא והנה נערים מן הערביים מעלים אש לאלוהי הצמיגים אליליהם וינוסו הנערים מפניו כי עימו אלוהים ותתי מקלע.

ויחר אף אדון שיץ ויקפוץ הוא והגיבורים אשר עימו וילקטו מניין ערביים ויעמוד בפניהם כעמוד דוד מול גולית הפלשתי וישאלם מי אשר העלה אש ויעדיף אלוהים אחרים על פניו.

ויתכחשו הערבים אל אחיהם ויענו כי אינם יודעים.

ויקרא אדון שיץ את הגיבורים אשר עימו ויבואו ויעמדו חמושים אל פני עובדי הבעל.

ויצוו אדון שיץ את הערביים להשיל בגדיהם ויפול עליהם פחד האלוהים ויעשו כדבר האלוהים ככל אשר יאמר.

ויקרוץ אדון שיץ אל גיבוריו ויכו בערביים בכל אשר אחזה ידם.

ויתכחשו הערביים אל אחיהם בקדם.

ויוציא אדון שיץ את הזאב חטורף אשר עימו ויפקדהו לנשוך חלקי בשרם ויעש הזאב דבר אלוהים.

ויוספו הערביים ויתכחשו אל אחיהם.

ויביאו הגיבורים שלשלאות ברזל וילקו הערביים וייסרו אותם כבשוטים ויוספו כחש על כחשם.

ויקח אדון שיץ חבית דבש מאצל הכרם וימרח אשכיהם ויצוו אל הדבורים וייצאו שניים נחילים מן היער וילקקו לאיטם הדבש והאשכים ויעמוד אדון

(המשך בעמוד 3, טור 4)

הארץ

ממישנתו של מייסדו —

החיים חם כמו מלפפון — פעם בפה ופעם בעכוז.

ד"ר זוארץ
(בסוף עונת המלפפונים)

המדור הספרותי

ערפאת כמשל

זה עתה ראה אור בארה"ב ספרו של העיתונאי המלומד וחד־הלשון תו־מאס קירנאן, שמן הראוי לתרגמו לעב־רית תחת הכותרת „ערפאת — התת־אדם שבחיה".

הספר המאלף שופך אור על חייו, אופיו ומניעיו האמיתיים של ערפאת בניגוד מוחלט לתדמית שיצר לעצ־מו וכמשל ברור וחד־משמעי לחיי־הם, אופיים ומניעיהם האמיתיים של אמרנו המתקראים „פלסתינאים" ולא בכדי. שכן, מן הספר המרתק מס־כל המתקראים „פלסתינאים".

תבר, כי ערפאת אינו כלל וכלל „פליט פלסתינאי" כפי שהוא מציג עצמו, אלא מצרי, יליד קהיר בן למשפחה שראתה עצמה מצרית לכל דבר.

ומכאן אתה למד בבהירות מסנוורת את דרכם של הערבים. מעולם לא היו וגם אין היום „פלסתינאים". איש מהם לא נולד בירושלים, ביפו, בשכם וב־חברון; אלא כולם נולדו בקהיר, דמשק, ריאד וביירות.

אלא שבהיות הערבים הומוסקסו־אלים מגיל צעיר, רוצחים אכזריים ב־של בצע כסף ותאוות־דם כיאסר ער־פאת „הגיבור", הרי מתוך מניעים אלו (הרצון לשחוט את היהודיות, ולדפוק את היהודים בתחת) המציאו את ה־אגדה הפלסתינאית כדי לקבל את עז־רת העולם בשאיפותיהם אלו; שכן לבדם אין הם מעיזים לעשות זאת מהיותם פחדנים חסרי־תקנה שכל מה שהם מסוגלים לעשות הוא לירות ב־רגלם שלהם... כל זאת כמובן מתוך תקווה לקבל את שכרם בזהב מידי הנאצים והאנטישמים.

ומייד אתה עומד על כך כיצד הגיע ערפאת ההומוסקסואל־רוצח־פחדן לה־יות מנהיגם של קבוצת הומוסקסו־אללים־רוצחים־פחדנים זו הקוראת לעצמה „פלסתינאים".

זהו פרצופם האמיתי של הערבים בכלל וה„פלסתינאים" בפרט, וחובה על כל שוחר־ספרות אמיתי לקרוא ספר זה ולהבינו נכון (ראה מאמר זה) וידע היכן הוא עומד.

ברגע האחרון:

השרב נשבר

השרב נשבר והודה בכל. כך מסר אמש דובר המישטרה.

הדובר סיפר לכתבים, כי לאחר חקירה ממושכת נשבר השרב והודה, „אני רצחתי את ארלו־זורוב."

דובר המישטרה הוסיף ואמר, כי הידיעות על הקאתו מצוצות מן האצבע.

שיץ ויפרוץ בצחוק גדול כי עימו אלוהים.

וישלך הערביים אל בור הכלא וישוב הקרייתה ויספר עלילות גבורתו כל אותו הלילה.

והשאר כתוב בספר תולדות ישראל.

השבוע המדיני

שלמה ארצי לשינוי ● נועם קניאל לר"צ ● תסיסה בחוגי הצעירים של מקהלת צדיקוב ● החוג לליבון ב„האחים והאחיות" קורא לבחירות פנימיות ● אי־לנית סולו ● צפוי הסכם עוד־פים בין רוני וייס לליברלים העצמאיים ● גישושים למערך גדסי — „לעם".

סוף שבוע חם צפוי בזירה המדינית על רקע פרשת קדום והסיכוי להקדמת מערכת הבחירות. התרוצצויות קדחתניות ומתחים בין־סיעתיים מאפיינים את כלל המיפלגות, ללא יוצא מן הכלל.

הצטרפותו של שלמה ארצי ל„שינוי" הדליקה אור אדום במרכזים השונים, בעיקר נוכח השמועות על הקמת רשי־מה על מיפלגתית של אישים שאינם מזו־הים עם קו פוליטי מסויים, בראשות יהורם גאון, הקוראת להקים ממשלת־חירום של זמרים.

בפגישה שנתקיימה בשבוע שעבר הש־תתפו גם יפה ירקוני, דורית ראובני, עוזי מאירי, להקת רננים ויוצאי להקת השיריון. אנשי הרשימה מבקשים למשוך אליהם גם את שושנה דמארי, הנהנית מפופולריות רבה בקרב האינטליגנציה העובדת.

המאבק בין האגף הימני לבין האגף השמאלי ב„פרברים", על רקע מימון־חביניים מארה"ב, הולך ומחריף. אף כי כלפי חוץ שומרים ה„פרברים" על יחסים קורקטיים, הרי אין ספק כי התסיסה הפנימית עלולה לבקוע סדקים כבר ב־קרוב.

חטיבת שלומית אהרון ב„הכל עובר חביבי" קוראת לביטול מישטר החטי־בות בלהקה. נודע כי חטיבות „אף", „אוזן" ו„גרון" אינם ששים לכך, מני־מוקים שונים.

בפגישה ראשונה מזה שנים נפגשו לאחרונה יוצאי תנועת ז'בוטינסקי ויוצאי להקת הנח"ל, וצופים מיפגשים נוספים, שיגשרו מעל „הקרע ההיסטורי" לקראת ההכרעות הצפויות.

האיש שנסע לסעוד

פריס

פריס של אביב. מסעדה קטנה בסן־קלו. בגלל זיהום מי־החופים קשה השנה למצוא קוקי סן־ז'אק אמיתי. ידידי, סופר צרפתי ידוע ואניין־טעם, אומר כי מחסור כזה בצדפות לא היה בצרפת מאז רא־שית הכיבוש הגרמני. ובכל זאת, במיסעדה קטנה בסן־קלו יש קוקי סן־ז'אק טרי, עשוי ברוטב כפרי ברייטוני ומוקרם בגבינה. אני טועם מן הצדפות, שהושרו בדיוק שלוש דקות בחומץ, לבל יתקשו, ומס־ביר לידידי כי אם יגיע המצב באיזורנו לכלל התלקחות, יהיה

המחסור בצדפות חמור יותר מאשר בימי וישי. כל עוד צרפת תמשיך לזלול ולסבוא — אני מצהיר באז־ניו וגומא מן היין המצויין — אין לה כל זכות מוסרית לחוות דעה על הסיכסוך. החשבון לשניים שמו־נים פרנק.

לונדון

הו אירופה, אירופה המתנוונת! לונדון של קיץ, בירת האימפריה, מתלבטת בין משבר כלכלי למבו־כה חברתית. ובכל זאת, מי ש־מחפש מטבח הודי אמיתי, כדאי לו שיגיע ללונדון, ירחיק כמה דקות מכיכר פיקאדילי, ויכנס אל מסעדה קטנה — המסעדה ההודית האח־רונה באירופה, בה אפשר עדיין להשיג איצ'יקידנה־מיצ'יקידנה אמיתי. המלצתי בפני ידידי, ה־מחזאי האנגלי המפורסם ואניין־הטעם, לנסות את האיצ'יקידנה ב־רוטב־אגבות בנגאלי מקורי, תוך שאני מעמיד אותו על תהליכי ה־התפוררות הברורים המתרחשים בעולם הנאור בשנים האחרונות. אנגליה השבעה, שמזה שלושים שנה שכחה את טעמה של מיל־חמה אמיתית, כמו זו שלנו, שו־קעת יחד עם אירופה, ממנה שא־פה תמיד להינתק. איזו אירוניה, אני אומר לידידי, ומזמין לשנינו רפרפת אגוזים קשמירית. הנקיון בסדר.

רומא

רומא של סתיו. החום הכבד מז־כיר את תל־אביב. ברומא יש רק מיסעדה אחת, בסביבות הפלאצה דה־ספאצה שעדיין מגישה זאפטנ־יה אמיתית. כזאת שכבר לא תמצא אפילו בקלאבריה. זאפטניה שמיו־בשת בשמש ומאודה בשום. המדי־נאי האיטלקי אניין־הטעם, הסועד עמי, מזהיר מפני ההתפשטות ה־סובייטית. הזאפטניה ממש נמסה בפה. אפילו איטליה עומדת ליפול בידי הקומוניסטים. אין כמו הגפ־נים של סיציליה. ואתם המעוז האחרון, הוא אומר. היין האדום מתחלק לגרון, רך וצלול. לוחמי־החרות בספרד וביוון ובגדה ה־שמאלית. השירותים בחוץ, מצד ימין, אמר המלצר. אנו צריכים להכיר בפלסטינים לפני שהרוסים יעשו זאת. הקפה מצויין. ליאונר־דו, גאריבלדי, מאקיאוולי — איזו תרבות! לקחתי קבלה.

אחה!

אתה שהיית תושב ישראל וחי היום מחוץ לגבולותיה —

אנא, שוב הביתה

מדינת ישראל זקוקה לנמושות

אנו רוצים בך, חרא! שוב אלינו, חלאה! חזור, יא מלוכלך! הביתה, טינופת!

תנאים טובים לנפולת נמושות — הקלות בדיור, במיסים ועוד!

זכור - ללא נמושה - ישראל חלשה

בואה יורד — חזור ועודד!

משרד הקליטה
הוועדה לנפולת נמושות

National

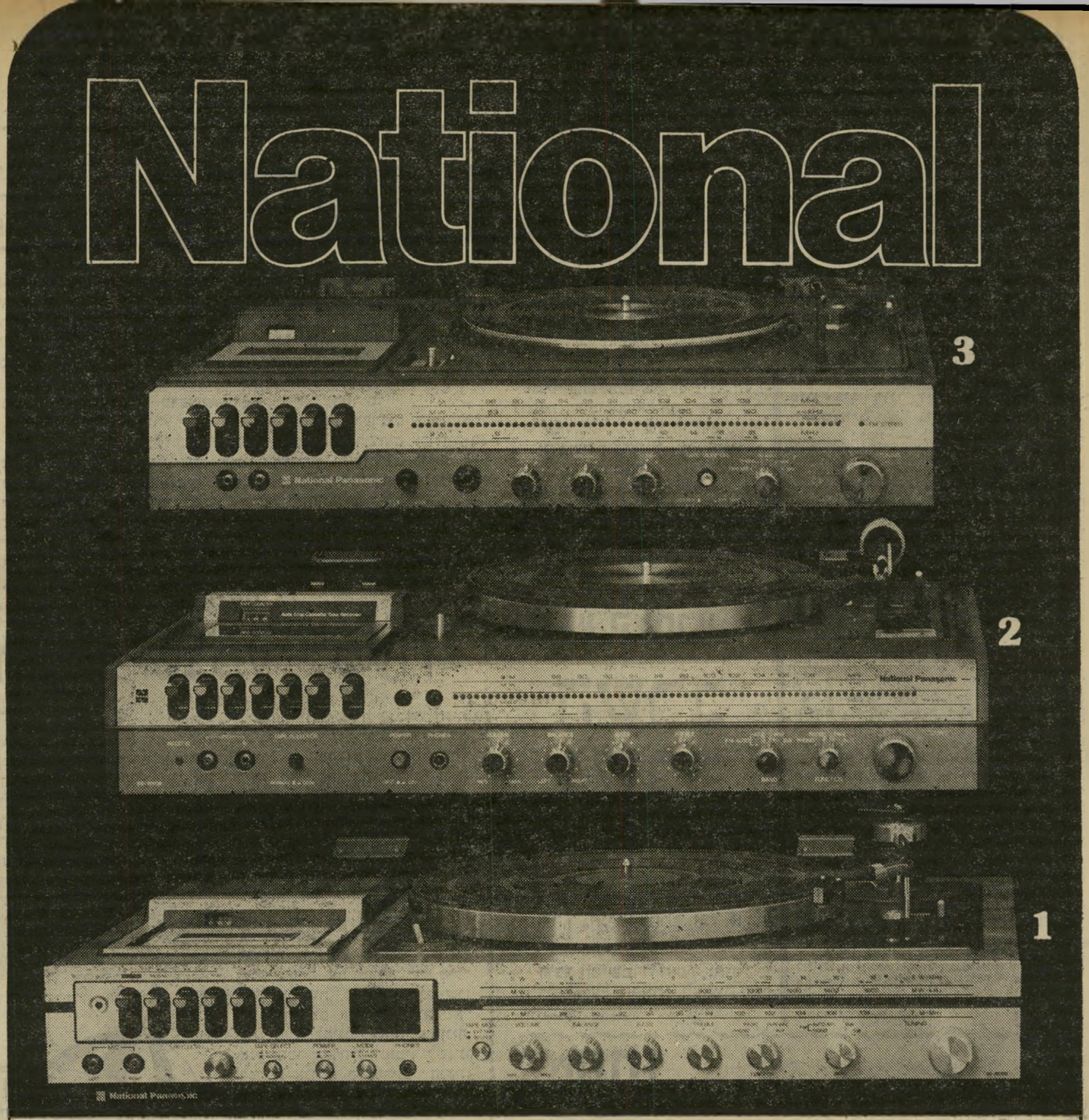

היוצאים מן הכלל של נשיונל.

כלל ידוע הוא כי בכל כלל יש יוצאים מן הכלל, ולכן מציגה חברת נשיונל 3 מערכות סטריאו יוצאות מן הכלל.

כלל נוסף הוא, כי מערכת הסטריאו אינה רק נשמעת, היא גם נראית ולכן הושם הדגש במערכות אלה על עיצוב מרשים היוצר גם אוירה יוצאת מן הכלל.

כל אחת משלוש מערכות הסטריאו, משלבת בתוכה את כל הפריטים המוסיקליים האפשריים: רדיו, פטיפון ורשם קול קסטות.

המסקנה: לו היית רוכש כל אחד מהם בנפרד היה מחירם יקר הרבה יותר.

התוצאה: חוויה שטרם התנסית בה.

1 SG–2070 מרכז מוסיקלי רב־גוני לבית. מגבר רב־עוצמה 108W(PMPO). מכוון AM/SW/FM/FM STEREO בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר. פטיפון משובח בעל דיסקית תקליטים גדולה (30 ס"מ). רשם קול קסטות סטריאופוני מעולה ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

2 SG–1070 מרכז מוסיקלי ביתי המעוצב להפליא. מגבר רב־עוצמה 72W(PMPO). צליל של 4 ערוצים בשיטת "מטריקס". מכוון AM/SW/FM/FM STEREO. רשם קול סטריאופוני משובח, פטיפון ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

3 SG–1020 מרכז מוסיקלי מושלם לבית. מגבר 30W(PMPO). מכוון בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר AM/SW/FM/FM STEREO פטיפון משובח, רשם קול קסטות סטריאופוני ושני רמקולים גדולים.

להשיג בחנויות המחשמל המובחרות.
מרכז התצוגה אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קרמון

יום־הזיכרון לעובדים

מה הוא ההישג היחידי שבו מתגאה ראש־הממשלה **יצחק רבין**, הישג אשר, לדבריו, לא הושג על־ידי שום ממשלה קודם־לכן? הישג אשר אפילו **דויד בן־גוריון** לא השיג שכמותו? האם הוא מתגאה בהסכם־הביניים, שהרחיק סכנת מילחמה? או אולי בגילוי מדעי שיזניק את המדינה קדימה?

לא ולא. ההישג שראש־הממשלה ראה לנכון לציינו, ואותו בלבד, בנאום ברכתו להמוני ישראל ביום־העצמאות, הוא זה של הורדת השכר לעובדים, וחקיקת חוק בכנסת המאשר זאת.

נא לשים לב: בשום מדינה דמוקרטית אין הכנסת מתערבת בשאלות של הסכמי־שכר. הארצות היחידות שבהן מתערב הפרלמנט בשאלות אלה הן מדינות דיקטאטוריות מפגרות כמו איטליה של מוסוליני, ספרד של פרנקו, פורטוגל של סלאזאר, צ'ילי של פינושט ועתה גם ישראל של רבין.

רבין הוא ראש־הממשלה הראשון של מדינה הרוצה להיחשב כדמוקרטית מערבית, שמנסה לכפות על הכנסת חוק שכר. הוא ראש־הממשלה הראשון שמנסה לכפות על הכנסת חוק שכר, בעוד שהוא עצמו מתנגד לחוק שכר.

לגבי 80 אלף עצמאיים נוספים שהיו צריכים לנהל ספרים, החל מאוקטובר 1975, ממלאים חובה זו פחות מ־30 אחוז זים. נציב מס־ההכנסה הורה, כי יש לקבל את ההצהרות של נישומים אלה ללא כל בדיקה, למרות שתניסיון הראה כי הבדיקה מגדילה את השומה תמיד ב־30 אחוזים בממוצע. ונוספת־שומה זו מופיעה מדי־שנה בתחזית ההכנסות של האוצר. הוויתור על הבדיקות וקבלת ההצהרות כמות־שהן, תעלה לאוצר ב־הפסד הכנסה של יותר ממיליארד לירות!

ובכן, באותה שעה שרבין מפגין שרירים להורדת שני אחוזים משכר העובדים, הוא מוותר על גבייה של לפחות מיליארד לירות מ־80 אלף עצמאיים, ועל גבייה של אין־ספור מיליארדים מעוד 100 אלף נישומים שאינם מנהלים ספרים.

האם לא די בעובדות אלה כדי לראות את מי משרת נציג מיפלגת־הפועלים, יצחק רבין? בעצם ימים אלה הודיעה הלישכה־המרכזית־לסטטיסטיקה, כי בשנת 1975 ירד השכר הריאלי לשכיר בשני אחוזים בדיוק, ובאותם אחוזים גדלה הכנסת המעבידים. הודעת הלישכה המרכזית ניפצה גם שקר גס אחר של האוצר, כאילו יש גידול בהכנסות ממיסים של עצמאיים בעיקבות הרפורמה, וכאילו יש ירידה בביקוש. מסתבר כי חלקם של העצמאיים במס ירד מ־16% בשנת 1974/75, ל־15.5% בשנת 1975/76.

בשנת 1974 שילמו העצמאיים וחברות מיסים בסכום של 2 מיליארד לירות, כהפרשים על חשבון חובות מס לשנים קודמות. באותה שנה נתן להם האוצר הלוואות לסילוק מיסים אלה כ־400 מיליון לירות. בשנת 1975 ניגבו מהם מיסים כאלה בסכום של 3.6 מיליארד לירות, אולם ההלוואות של האוצר, שניתנו לתשלום חובות אלה, היו 1.4 מיליארד לירות. מכאן: האוצר מימן שני־שלישים מתוספת ההכנסה ממיסים של העצמאיים והחברות.

יום־זיכרון שמח!

עם החלת חובת ניהול חשבונות על כלל העצמאים במשק והחובה להגיש פירוט על מלאי עם הדו"ח על ההכנסה, ניתנה על ידי שלטונות המס ארכה נוספת לתיקון הצהרות ההון של עצמאיים. מקורות באגף מס הכנסה ציינו כי עצמאיים שירצו לתקן את הצהרות ההון שלהם, תינתן להם האפשרות להגיש הצהרות הון מתוקנות עד 30.6.1976.

בהצהרות המתוקנות לשנת המס 1975 ניתן "ייחס את ההון הנוסף כהכנסה רגילה לשנת 1975 ובכך להנות משיעורי המס שהוגו עם הרפורמה.

דיבר מינהל ההכנסות ציין כי לשם עידוד נישומים לתקן הצהרותיהם הוחלט שלא להטיל ריבית או קנסות אחרים על הפרשי המס שיתגלו כתוצאה מגילוי־מרצון של הפרשי הון אלה לשנים קודמות.

בהקשר זה הדגיש מר רבין, כי הממשלה תבצע את מדיניות השכר וביטול היחודיות, ו"תכניע כל מי שינסה לפרוץ אותה, כדי שיקבל עליו את הדין. פעם ראשונה ב־28 שנים שמורידים שכר. איש עוד לא ניסה לעשות זאת במדינת ישראל, בוודאי לא ל־20 אלף עובדים. הממשלה הזאת הולכת לעשות זאת ותעשה זאת", אמר.

בתשובה על שאלה מדוע אינו מכריז על תכנית חירום כלכלית־חברתית, אמר מר רבין: "הבעיה איננה להכריז, אלא לבצע. הממשלה החליטה להתמודד בנושא זה. בפעם הראשונה הולכת ממשלת ישראל לכנסת כדי להעביר חקיקה, שתכליתה להבטיח קיומו של הסכם עבודה, שבפעם הראשונה מוריד שכר. שכר זה לא היה מוצדק לתיתו בית, המתגאה בהורדת־שכר והמביא את ההורדה לאישור הכנסת. אגב, הכנסת אישרה זאת ביום־הזיכרון, והלצים אומרים כי אם ביום־הזיכרון הורידו שני אחוזים מן השכר, הרי ביום־השואה הקרב ובא יורידו חמישה אחוזים.

באותו יום שבו הודיעו העיתונים על הישגו של רבין, התפרסמה ידיעה שנייה, המבשרת על דחייה נוספת של מועד דיווחי העצמאיים על הכנסתם. היד הרכה של רבין כלפי העצמאיים הופגנה שוב, בשורה של החלטות פנימיות של מינהל־הכנסות־המדינה, שפירושן הוא ביטול הרפורמה כלפי העצמאיים והחברות.

בגלל המחסור בכוח־אדם, הורה נציב מס־ההכנסה החדש, **אליעזר שילוני**, שלא לנסות כלל לאכוף ניהול ספרים על מאה אלף נישומים שאינם מנהלים ספרים מזה שנים רבות. הם היו חייבים בניהול ספרים החל מאפריל השנה, אולם הוחלט לדחות בשנה את אכיפת הניהול עליהם.

"הארץ" 6.5.1976
יד קשה — יד רכה

תעשיית עתיקות

אחת התעשיות הפורחות בישראל היא תעשיית הכדים העתיקים. היצרנים רוכשים כדי־חרס ערביים, חדשים כמובן, מכניסים אותם לים, רצוי לים־סוף הרחש דגה. כעבור כמה שבועות מתכסה הכד ירוקת, ושאר סימנים המעידים כי שהה תחת המים מאות בשנים. כדים אלה נשלחים לאירופה, לחנויות למימכר עתיקות, ומקבלים תמורתם מחיר טוב מאד.

אחד מראשי העוסקים בייצור עתיקות אלה הוא **רפי איתן**, מי שהיה קודם עוזרו של יועץ ראש־הממשלה **אריק שרון**, וקודם־לכן נציגו של **אמנון ברנס** בישראל.

הסוכנים דורשים עוד

סוכני־הנסיעות דורשים הגדלת קרן ההלוואות להון חוזר שהם מקבלים מ־"בנק ישראל". כיום, הקרן היא בת ארבעה מיליון, והם דורשים את הגדלתה ל־6 מיליון לירות.

כספי הקרן ניתנים בריבית לא־צמודה של 15%. ההון החוזר דרוש למימון של תיירות־הפנים, המכניסה למדינה כ־50 מיליון דולר לשנה. הסוכנים טוענים, כי עליהם לכסות למפרע כשליש מסכום זה, ובלי הגדלת הקרן לא יוכלו לעמוד בלחץ הגובר של תיירים לישראל.

"רבלון" הכפילה ייצואה

מיפעל התמרוקים "רבלון־ישראל" מרחיב את מיפעלו, כדי שיוכל להכפיל את ייצואו השנה. כיום, הייצוא של "רבלון" הוא 750 אלף דולר, והכוונה היא להגיע עוד השנה לייצוא של 1.5 מיליון דולר. הייצור המתוכנן של "רבלון" השנה בישראל הוא 20 מיליון לירות.

יועצת זיווה תלם
שתי ידיים רכות

עד כה ייצאה "רבלון" מישראל לקפריסין ואתיופיה, ועתה היא תתחיל ליצא גם לכמה ממדינות אירופה. יועצת־היופי הראשית של "רבלון", **זיווה תלם**, עומדת בראש מסע הגברת הייצוא, על־ידי סיורי־הדרכה לכיבוש שוקים חדשים למוצרי המיפעל בישראל.

"רבלון" היא החברה הגדולה בעולם בתחום הקוסמטיקה, עם מכירות של 750 מיליון דולר. החברה משקיעה השנה כמאת מיליון דולר במחקר ובפיתוח מוצרים חדשים.

משני צידי השולחן

שנים רבות ייצג **יצחק ונטש** את קואופרטיב "הארגז", שבניהול קונצרן "אמקור". "אמקור" שייך מחציתו ל־"הארגז", ומחציתו לקבוצת "אמפא". השייכת לבעלים פרטיים. את "אמפא" ייצג ב"אמקור" **נחום ברנשטיין**. "אמקור" הוא, כידוע, המיפעל הגדול ביותר בארץ למקררים ומוצרי־חשמל נוספים.

והנה, בתקופתו של ונטש, נציג "הארגז", שררה הרמוניה מלאה בין הבעלים הפרטיים לבין נציגי הקואופרטיב. שני הצדדים הסכימו ש"אמקור" יחלק דיווידנד קטן ביותר מדי־שנה (לאחרונה,

מנהל ונטש
יד לוחצת יד

ארבעה אחוזים לשנה) וכי "אמפא", המוכר באופן בילעדי את מוצרי "אמקור", יגרוף רווחים שמנים ביותר כתוצאה מהסכמי־השיווק שלו.

לפני כמה חודשים פרש ונטש מניהול "אמקור", ועבר למקום־עבודה אחר. המקום נמצא ברחוב פרישמן בתל־אביב, וזהו עסק למוצרי־חשמל ומנורות. בעל־העסק הוא נחום ברנשטיין, שאף הוא פרש מניהול "אמקור" והעביר את הייצוג לבנו.

"כור" ו"חברת־העובדים"

התבוננות בהרכב הנהלת "כור" עתה מגלה, כי חברי החנהלה החדשה הם **מאיר עמית**, המנכ"ל שבא מצה"ל ומשרותי המודיעין; סגנו **שיקה גביש** שבא מצה"ל; **פרדי עירון** שבא מצה"ל; **טיבי קידר** שבא מצה"ל. שני חברי־הנהלה נוספים הם **דודיק גולומב** הצעיר, ו**איסר היימן** נציג העובדים.

מבין שישה חברי הנהלת הקונצרן הגדול במדינה, ארבעה הם גנרלים חסרי כל ניסיון בניהול פיננסי. גולומב טרם התנסה בניהול מיפעלים, והיימן אינו עוסק בכך כלל.

"חברת־העובדים", הצריכה למנות הנהלות למיפעליה, חסרת־אונים מול עמית ב"כור".

יושב־ראש "חברת־העובדים", **ירוחם משל**, אינו מודע למה שקורה ב"כור", אחרי פרישת **נפתלי בלומנטל** שניהל את כל ענייני הכספים של הקונצרן. למעשה, "אין ל"חברת העובדים" מה לומר ב"כור", שעברה לשילטון יוצאי צה"ל.

הדבר תמוה במיקצת, אם זוכרים כי המדינה צועדת לקראת מיתון, ובמיתון האחרון הפסידה "כור" 10 אחוזים מ־מחזורה אז, שהיה 300 מיליון לירות. ההפסד המאזני היה 33 מיליון לירות מחזורה עכשיו חמישה מיליארד לירות. המיתון הבא יכול לגרום שואה ל"כור", ודווקא עתה מניחה "חברת־העובדים" ל"כור" לחיות מנוהלת כפי שחיא מנוהלת.

אלפן מנהל את "בראון"

"הבנק־לפיתוח־התעשייה" מינה את **משה אלפן** כמנהל מיפעל־המתכת "בראון" בכרמיאל. אלפן שימש קודם־לכן כמנהל במיפעלי "תצרוכת", וקודם־לכך כמנכ"ל חברת־הייצוא חכושלת "אלדאי". מיפעל "בראון" נכנס לקשיים, ו"לבנק לפיתוח מינה לו מנהל כדי לחלצו מחפ.

ומילחמת הכלבים של קירשנבאום וברשביט

■ את מסיבת יום־העצמאות שהוא ערך מדי־שנה, ערך הפעם מנכ"ל קונצרן כור, **מאיר עמית**, באיחור של שלושה ימים. המסיבה, שהתקיימה על רחבת הדשא שבין ארבעה בתים משותפים, שבאחד מהם גר עמית ברמת־גן, היתה רבת משתתפים, שנשמרו על ידי שוטרים במדים. בין האורחים במסיבה היו שר־הביטחון **שמעון פרס**, שר־החינוך־והתרבות **אהרון ידלין** ואלופי־צה"ל רבים. האורחים ישבו סביב המדורה ושרו שירי־מולדת שהוקרנו על מסך, ולוו על־ידי אקורדיוניסט. אחד הזמרים שהנעים למשתתפים היה **יהורם גאון**, אלא שלמרות הצפיפות, טען מנכ"ל קופת־חולים **אשר ידלין**: „מדי שנה מתכנסים במסיבה של עמית פחות ופחות אנשים. כל החבר'ה מהפלמ"ח שנהגו לבוא הנה נמצאים, או בחו"ל, או בבתי־חולים, או במעשיהו."

■ ראש־עיריית תל־אביב **שלמה להט** („צ'צ'") הש־תתף בכנס של חלוקת מילגות מטעם אירגון עולי עיראק, בו נכח גם שר־המישטרה **שלמה היילי**. כשעמד על בימת הנואמים, הוציא צ'צ' פתק מכיסו והתחיל לקרוא: „חברי חתני פרס ביאליק..." אך כשתפס מה הוא קורא הסמיק, הכניס מייד את ידו לכיס, והוציא משם פתקים עם כל מיני נאומים, עד שמצא לבסוף את הנאום המתאים וקרא אותו.

■ מסיבת יום־עצמאות אחרת נחוגה בביתם של איש־העסקים **רן פדרמן** ואשתו **שרה**, בביתם בן שלושה המיפלסים שבשיכון דן. אלא שלאורחיהם, ובעיקר לאורחותיהם של רן ושרה, נכונה אכזבה. במקום להפגין את הגרדרובה שלהם, התבקשו האורחים לבוא למסיבה בביגדי חאקי. רן עצמו, שהוא רס"ן (מיל.), חגג כשהוא לבוש במדי־הצבא שלו על הדרגות והעיטורים.

■ פעם נהוג היה לכנס את כל ילידי ה"א באייר תש"ח מדי יום־עצמאות, בבית הנשיא. בין הילדים היו **עמי פדרמן**, היום סגן מנהל מלון המלך דוד בירושלים; **עמיקם שפירא**, היום דובר עיריית תל־אביב; **בזה דיאמנט**, היום מטפלת בעיתונאי חוץ מטעם לישכת העיתונות הממשלתית, ו**דויד** („דודו") **ביאנקו**, היום איש־קול בטלוויזיה האמריקאית. מי שלא הוזמנה לבית הנשיא, למרות שנולדה בה"א באייר תש"ח, היא העולה החדשה, רקדנית הפלמנקו **פרייה דיראן**, שהחליטה לכנס את כל ילידי יום־הולדת־המדינה למסיבה בביתה.

■ אגב, דודו ביאנקו הוא איש הקול שעבד עם ראש משרד רשת הטלוויזיה האמריקאית אי־בי־סי בישראל, **ויליאם** („ביל") **סיאמנס** על סרט הביוגרפיה שעשה על ראש הממשלה **יצחק רבין** ושבגללו זכה בפרס של הטלוויזיה האמריקאית. קודם לכן עבד דודו ביאנקו עם כתב הטלוויזיה האיטלקית במזרח התיכון **מרצ'לו אלסנדרו** שלקח אותו לסקר את מילחמת ויאט־נאם. באחד מאזורי הקרבות נפצע אלסנדרו ודודו רץ לחלצו, סחב אותו על גבו ואז נפצע גם הוא. נהג־המונית שאסף אותם לבית החולים צילם אותם, ותמונותיהם שודרו ברישתות הטלוויזיה בכל העולם. הם הפכו העיתונאים הפצועים המפורסמים ביותר ממילחמת ויאט־נאם. אגב, רק מאוחר יותר סיפר אלסנדרו, כי החלטתו לקחת את דודו ביאנקו לויאט־נאם היא שהציילה את חייו. הוא עמד לקחת אתו את המסריטה **נורית אביב**, שמישקלה כ־45 ק"ג, ורק ברגע האחרון החליט לא להסתכן בנסיעה עם בחורה. „היא לעולם לא היתה מסוגלת לסחוב אותי על הגב, ולבטח הייתי נהרג," אמר.

■ בעל חברת מגור, הקי־בוצניק־לשעבר שהפך מיליונר, **עודד רונן**, התהלך ביום־העצמאות אבל וחפוי־ראש. עודד, שהוא טייס חובב, נהג מדי יום־עצמאות לפקח על הגוררים שלו, ולתת להם הוראות כשהוא טס מעל לכבי־שי הארץ. ימים אחדים לפני יום־העצמאות נאלץ רונן לנחות נחיתת־אונס, ושבר את כנף מטוסו — שמקורקע לצורך תיקונים.

■ שיחה מרתקת התפתחה בין השחקן **שלמה ברשביט** לבין מפיק תוכנית הטלוויזיה ניקוי ראש **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום** בעת שזה האחרון היה הנעלם בתוכנית הרדיו של גלי צה"ל הנכנסת לשנתה השמינית האדם השלישי. ברשביט היה אחד השואלים שניסה לגלות מיהו קירשנבאום האמיתי, ששני כפילין היו איש הקול של ניקוי ראש **שלום** („שולקה") **גרי** והשחקן **עוזי לוי**. אחת השאלות שהפנה ברשביט, הידוע בדיעותיו הימניות ושהביע לא אחת את דעתו השלילית על ניקוי ראש, אל קירשנבאום מפיק התוכנית היתה: „מהם השמות של ילדיך?" קירשנבאום נקב בשמות שני ילדיו, שאחד מהם נקרא כנען. כשמע ברשביט את שם הילד אמר: „מעניין מאוד גם לכלב שלי קוראים כנען!" ענה קירשנבאום: „באמת? לכלב שלי קוראים שלוימלה!" ברשביט לא הסתפק והמשיך: „מעניין, ולחתול שלי קוראים מוטי!" אלמלא התערבותה של עורכת התוכנית **בתיה שוני**, שהפצירה בשניים לחדול, היתה מתפתחת השיחה הילדותית לדין־ודברים רציני. מובן שאת הקטע הזה מתוכנית האדם השלישי, ששודרה השבוע, לא השמיעה בתיה למאזינים.

■ דובר צה"ל החדש, תת־אלוף, **יואב בן־פורת**, גילה בפני עיתונאים, המשרתים ב־מילואים ביחידת דובר צה"ל, את ה„אני מאמין" שלו: „אני דווקא בעד ביקורת. אבל אני לא מוכן לקבל ביקורת נגד צה"ל מסתם אנשים. מי שיש לו ביקורת נגד צה"ל, שיתנדב קודם לצה"ל, ישרת כמה שנים ואז תהיה לו זכות לדבר..." ישבו הכתבים הצבאיים במילואים ולא ידעו כיצד להגיב על דבריו של הדובר החדש. לפתע התפרץ בעל הטור **דידי מנוסי**: „יש לי ניסיון מר בשטח הזה. יש לי ביקורת חריפה נגד הממשלה... אבל לא קיבלו אותי!" כולם פרצו בצחוק.

מתי כספי

הזמר והמלחין, ידוע כחובב־חיות מובהק. את כלב הקוקר־ספאנייל שלו הוא לוקח איתו לכל מקום שאליו הוא הולך. לאחרונה הביא את הכלב לחזזה על חגיגת־הזמר, ששודרה ביום־העצמאות, והשאיר אותו באולם. אך הכלב, שראה את בעליו עומד מול המיקרופון ושר, זינק על חבמה, התנפל על מתי, והחל נובח לקצב נגינת־התזמורת.

ליאורה לנידוד

הדוגמנית (משמאל) שהיא אם לילד בן 13, פגשה במסיבת יום־העצמאות בדוגמנית יפה אחרת, מלכת־היופי לשעבר חווה לוי. חווה שאלה את ליאורה בקינאה: „איך את מצליחה לחי־שאר רזה?" השיבה ליאורה: „אני אוכלת את עצמי!"

מוקד

לאנשים הנכונים

777 ברנדי בינלאומי

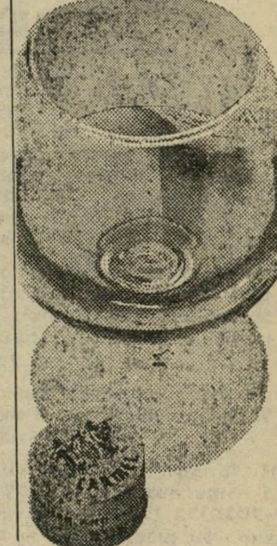

כרמל מזרחי

מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

■ את העובדה שאבי־הסצועים של צה"ל, **שמחה הויצברג**, זכה השנה בפרס־ישראל על תרומתו המיוחדת בתחום החברה הישראלית, קיבלו בשימחה לא רק הנכים. בחוגים רבים הרימו כוסית עם בעל־השימחה לרגל הענקת הפרס. כאשר תהה מישהו מדוע הוענק הפרס לשימחה, קרא לעברו אחר: „מה הפלא שהעניקו לו את הפרס? הלא כל שריי־הממשלה הם נכים!"

■ ח"כ העבודה **אברהם זילברברג**, שהוא מן הצנועים שבחברי־הכנסת, קנה לו כבר שם כאחד מבעלי חוש־ההומור המפותח ביותר בבית, במידה שקיים בכלל חוש־הומור בכנסת. לאחרונה מספר זילברברג רה הפוליטית שלו החל כבר בגיל שמונה, בבריית־החשמונאים דווקא. כשנשאל בתוכנית כיצד היה זה לשמש דובר מפא"י בשנת 1954, השיב: „לגשש באפילה." עוד גילה, כי אחרי פרשת לבון, כאשר אמונו של **פנחס לבון**, נשאר כשנה וחצי מחוסר־עבודה, בשל חלקו בפרשה. כאשר התקבל לבסוף לעבודה במעריב, בסוף שנת 1962, ניסו אישים שונים להפעיל לחץ על עורכי מעריב — „איך זה מקבלים איש כמוהו לעבודה?"

■ עורך עיתון הסטודנטים הירושלמי פי האתון נלחם לאמינות, אך רק לעיתים רחוקות עומד בה. לאחרונה פירסם ידיעה שבה הודיע על

אלדד שרים

המלחין והמעבד, פגש לאחרונה את חזמרת חנה („אילנית") צת, שאת תוכנית־היחיד שלה ניהל מוסיקלית. חשניים שוחחו בנושאי עבודה ומוסיקה. ואז עבר הנושא לילדים, ואילנית תיארה בפני אלדד את מעלליו של בנה הפעוט, עמיחי, כשאינה מצליחה להסתיר את גאוותה „כל זמן שאת מדברת אתי על מוסיקה, יש לי מה להגיד. אבל בילדים אני לא מבין!" אמר אלדד, שהפך לאחרונה אב.

כי התרבו הפונים אליו בשאלה: „איזה ראש־ממשלה יש לכם? איזה ראש קואליציה יש לכם?" לאלה הוא מספר את הבדיחה הבאה בתשובה: בעל אחד חזר לביתו ומצא את אשתו בחברת גבר זר. הוא לא רצה להקים שערוריה או להפריע, והסתלק בשקט מהבית. כשחזר, פנה אל אשתו ואמר: „מה שכואב לי זה שחשבתי כל הזמן שאני סוליסט אצלך." אמרה לו האשה: „עם שרביט כמו שלך ועם התווים שאתה מנגן, תגיד בכלל תודה שאתה בתיזמורת."

■ בתוכנית הרדיו מזווית אחרת, גילה העיתונאי **לוי יצחק הירושלמי**, כמה פרטים מאלפים מהביוגרפיה שלו. העיתונאי, שהיה בשעתו דובר מפא"י ודובר ההסתדרות והבולט כיום בדיעותיו היוניות במעריב, סיפר כי את הקאריי־

פתיחת תחרות לתואר המרצה הפופולרי, כשהוא ממהר להכריז כי זוהי הפעם הראשונה שבה נערכת תחרות מעין זו. אולם עוזר שר־המישטרה, **ברוך לשם**, מי שערך את העיתון בתקופת לימודיו באוניברסיטה, יודע לספר כי תחרות מעין זו נערכה בזמנו, כשאז זכו בתואר מנכ"ל מישרד־החוץ פרופסור **שלמה אבינרי**, מהפקולטה למדעי־החברה, ויו"ר הליגה להגנת זכויות האדם, פרופסור **ישראל שחק** מהפקולטה למדעי־הטבע.

■ את מטרתה של חברת העובדים, שהוא מכהן כמזכ"ל שלה, מגדיר **אפריים רייזר** כך: „למכור פחות ליהודים, יותר לגויים."

■ את חשנים שבין מילחמת ששת־הימים ומילחמת יום־הכיפורים מגדיר ריינר כ„שש שנות האל־אס־די."

בעייה חמורה שתתעורר אצל אדם קרוב אליך תטריד אותך מאוד, אך לקראת סוף השבוע תיפתר הבעייה על הצד הטוב ביותר. אל תדרוש מבן זוגך יותר ממה שהוא מסוגל לתת, והתאזר בסבלנות. אם לא תטפס עליו הוא יתרכך ממילא, ויתנהג בחביבות רבה יותר. לבשי לבן.

טלה
21 במרס – 20 באפריל

אינך מקדיש מספיק תשומת־לב לילדיך ולמישפחתך. משהו אוכל אותך מבפנים והופך אותך לאדם חסר סבלנות. טיולים באוויר הצח ומנוחה יועילו לעסקיך יותר מדאגה. בת שור — העצות אשר ידידתך נתנה לך בענייני לבוש הן טובות. שמעי בקולה והפסיקי להיות שמרנית.

שור
21 באפריל – 20 במאי

השבוע התרכז עד כמה שאפשר בעבודתך. בעוד שבוע־שבועיים תוכל לעבור למעשים. השתדל לתקן קשרים שניתקת. התרכז בסיליק חובות קטנים ומטרידים וסלק כל מיכשול מהדרך. עשה הכל בכוחות עצמך ואל תהיה תלוי ברצונות של אחרים. בן תאומים, צפוי לך רומן לוהט.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

נסיעה אותה תיכננת לקראת סוף השבוע, תידחה בגלל סיבות שאינן תלויות בך. לא נורא. עוד צפויות לך נסיעות רבות. עיסקה גדולה, בה הייתם שותפים לה, תצא לפועל. באשמתכם. לכן, אם מעוניינים אתם להמשיך במיקצוע בו בחרתם, עליכם יהיה להתאמץ. אחרת מצבכם הכלכלי יורע.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

עליך לרסן את חוסר־סבלנותך. אם כי נדמה לך שאתה דורך על מקום אחד, למעשה קיימת כל הזמן עלייה. יום ג' הוא היום המתאים לעסקים, וחפגוש בו אנשים בעלי השפעה. בתקופה זו עליך להיות, יותר מתמיד, עצור ביחסיך עם האדם הקרוב אליך. תקבל מכתב לא צפוי השבוע.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

שבוע טוב לאהבה. אבל אל תגזימי. הרגי טורקי ונוחי, כדברי הפיתגם. במישור המישפחתי: שבוע שיגרתי. בעבודה: הצלחה כרגיל. התנהגי בטוב־לב אל אחד מקרוביך. זה ישתלם לך בעתיד. אל תנסה לכפות על עצמך מאמצי יתר ועל תעשה שטויות. זהו שבוע של רגיעה.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

לאחר הפסקה ממושכת. חזרת להיות עצמך. נצל את השלווה היחסית ממגה אתה נהנה כדי לקדם את מעמדך בעבודה לשפר את היחסים במישפחה. פקח עין על שותפיך ועל הכפופים לך, ואל תתרשם מדברי חנופה. בת מאזניים — אם תניחי לו לרכב עלייך תגרמי סבל לעצמך, ואת היחסים לא תשפרי במאום. אל תפחדי להיות תקיפה, אבל בזהירות.

מאזניים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

כדאי שתבדוק שוב אם השמועה שהגיעה לאוזניך אמנם נכונה. עד שתהיה בטוח בנכונותה — אל תעשה כלום. היחסים הטובים עם אדם קרוב אליך יימשכו ותזכה לשלווה לה חיכית. בת עקרב — אל תפחדי לבזבז כסף, ואל תניחי לידידותך להפריע בחיי האהבה שלך. למרות שאת סומכת עליהן, את עלולה לגלות שהן מנסות לשים לך רגל.

עקרב
23 באוקטובר – 22 בנובמבר

סוף־סוף עומדים להתגשם תיקוותיך. השבוע יש אפילו סיכוי שתרכשי את מה שאת חולמת עליו מזה מיספר שבועות. תתפלאי, אבל רכישתך תגרום אושר גם לבן־זוגך, שאגב, עדיין ממשיך לאהוב אותך למרות התנהגותו החזירית. אתה, סרטן, עומד השבוע בפני החלטה קשה ביותר. לא תצליח לפתור את הבעייה שלך. המתן עוד קצת.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

היסודות האיתנים שאתה עומדת לבנות, יתנו בקרוב את פריים. אומנם נדמה לך שבת־זוגך מתייחסת אליך בקרירות. אבל אין מקום לדאגה, היא אוהבת אותך יותר מתמיד. התייחס אליה בהתאפקות ובהבנה, ואל תסבך את אהבתכם בדמיונות־שווא. המשך ליהנות מגן־העדן שיצרתם עד כה. המאמץ בעבודה הוא זמני. המשך להתמסר לה, המאמץ כדאי. היה רציני.

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

חסכנות היא מידה טובה, כשהיא לא מוגזמת. אל תמנע מבן־זוגך דברים שהוא רוצה בהם, למרות שבעיניך הם נראים כבזבוז סתם. פגישה מיקרית תביא עימה הזדמנויות בלתי־צפויות מבחינה חברתית, וסוף־סוף תוכל להגשים את שאיפתך הישנה. בת־דלי — תקני את היחסים עם חברותייך לעבודה, והתרחקי מן הבוס. חביבותו הנוכחית נובעת מאינטרס אנוכי שלו, ושום טובה לא תצמח לך. התעסקי בשבוע זה בספורט.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

מחכה לך שבוע מוצלח בצורה בלתי רגילה לפרשיות רומנטיות. נצל את הרגע, וחפק מהצלחתך את כל ההנאה. אל תגזים בהתחשבות ברגשות הזולת. תן להם לדאוג לעצמם ועשה חיים. הנח לה לקנא קצת, ולהיזכר איזו מציאה אתה. בת דגים, ידידות ישנה תתפתח השבוע לאהבה, שתהיה בתחילתה חד־צדדית, אך אל ייאוש — בסופו של דבר תצליחי. למהמר: הצבע האדום עשוי לעזור לך.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

מכתבים

ביום הזיכרון
להרוגי „יום האדמה"
תקום ועדת חקירה

אשר שמעתי / לא אשכח.
הניחו לי עם אזיקי, הכובלים מעופי והמעיקים על רוחי / לא לשווא עליתי עד כלות לפסגות השעבוד לנשמת החרות / שכבשתיה בלהב חיי והרכנתי על גופה הקודח / כפות עורי ששאלו לרעות / והשיבו בגחליליות סער וגעש מרדני הדר לאדם.
גם אם תובילוני בגשם ריסי יראוכם / אכה בכם עם קיץ נפשי וברעמים תהלכו כבני נידוי / אשר שמעתי בבוקר יום רחוק מת"א / המשפשפת עיניה מתרדמת השתיקה לשאת לא אוכל. / דם נשפך עלומים נגדעו מעצי הזית ההרג שם הצלקת / באורות הכחולים שבמראותי. /
מי שנתן האות וטמן בעימקי הקברים גופותיהם / פיזר תימרות שיטנה בטירה. עראבה, כפר כנא וסכנין / דקר בשרי ותחך מחזות עמו אנושיותו. תוגה מכסה עיני שמיים / הסהר לאה מלהאיר / שישה שזופים כאדמה בושם העפר ארוג מידי אימם / וחפור מנופי אבותיהם.
אחפוץ במות האיבה, בטוהר ביתי קיומי.

יבי, תל־אביב

הכל כליכך פשוט

הם יחזרו לסדר־היום שלהם, כמו תמיד. כמו אחרי כל המילחמות, שהרגו בהן את כל החברים שלי ושל אחרים. כמו אחרי כל העמדות־הפנים ומסיבות־העיתונאים, שבהן הם חייכו אל האומה והסבירו לכולם שזה לא־כל־כך נורא ויהיה בסדר. כמו אחרי הוועדות והדיונים, כוסות־הקפה והמראיינים הנוצצים, ההשמצות ולחיצות־הידיים.
אני... זוכר רק את הידיים הקרות של אלה שסחבתי על הגב אל נגמ"ש ההרוגים. מעולם לא אהבתי רמטכ"לים, או לובשי־מדים בכלל.
לי לא איכפת מה קבעה ועדת־אגרנט, או מה השיב לה דדו. לא איכפת לי שמשה דיין יהיה נשיא המדינה וגולדה המלכה. לא איכפת לי אפילו שזבולון המר יהיה ראש־הממשלה וחלפון שר־הביטחון, למרות שאני בטוח שהייתי חי טוב יותר בלעדיהם.
איכפת לי רק המהירות שבה הם מצניעים את כל המחדלים והמתים, כל החברים שלי, מתחת לשולחן. דופקים עם הפטיש, וחוזרים לחיים הרגילים שלהם. אני לא יודע על מה הם דנים ומדברים כל הזמן, ולמה הם רוצים להסתיר את זה תמיד ממני. מה שבטוח הוא שהם צבועים, שהם שונאים את דדו, שהם פחדו ממנו ושהם אינם מפחדים ממני.
חבר שלי, כמה ימים לפני שנהרג, אמר לי: „לא איכפת לי מי יהרוג אותי, לא משנה לי מי מפקד עלי, מי הרמטכ"ל שלי, מי שר־הביטחון, מי ראש־הממשלה. משנה לי שלא אמות. זה הכל. וזה פשוט לי נורא."
ההלוויה שערכו לו, האמינו לי, היתה הרבה פחות מרשימה מזו שערכו לדדו. גם לא קברו אותו בהר־הרצל, אלא ב־בית־קברות קטן באיזה כפר נידח. את ארונו נשאו סג"מים צעירים ואף אחד לא בכה, למרות שהיה רק בן 20 במותו ולא הספיק לעשות עוד כלום בחיים. אם היו נותנים לו צ'אנס, אולי היה יכול להיות רמטכ"ל פעם. גם מהגווייה שלו, האמינו לי, לא נשאר הרבה.
אז לפחות למענו, ולמען כל החבר'ה שאכלו את מה שבישלתם בשבילם, ומצאו עצמם צועקים מכאבי עופרת, הפסיקו עם ההלוויה הלאומית לדדו ז"ל. חידלו מ־הצביעות, ודי עם המירוץ המטורף לתיק המיוחל והמכובד.
כולנו, גם המתים, מכירים את כולם. הארץ קטנה, ולא תמיד שוכחים מהר.

מאיר דורון, רחובות

הרב לוינגר חי

כותרת בעיתון הארץ מ־22.4.76: „1 במאי גוסס."
ברור שצריך להתעלם מאי־אלה ארצות נסיות, כגון אלבניה, סין ועוד שכמותן, החוגגות את חג־הפועלים. לעומתן, ב־ארצנו, הרב לוינגר חי.

דניאל רוזן, קריית־מוצקין

TIME MENTHOL
מנטול
מרעננת ועדינה בכל עת ובכל עונה
תערובת אמריקאית * בטעם מנטול רענן * קינג סייז פילטר * תוצרת דובק

ביקור בשכם הנצורה

ב תל־אביב הרחוקה, כל־כך רחוקה עד כי יכלה לשכון על כוכב אחר, לא היו מאמינים למראה הזה.

ישבתי בלב הגטו החדש, הקסבה של שכם, שכל המבואות אליה, מלבד שניים, ננעלו בשערי־ברזל. לפני כמה שעות בילבד הוסר העוצר, שנמשך שבעה ימים רצופים.

ישבתי בחנות קטנה של חייט, שוחחתי עם כמה מתושבי המקום. בחוץ עברו תושבי הקסבה והעיפו מבטים פנימה.

פטר, צלם־המערכת, ואני, היינו הישראלים היחידים בשכם, מלבד החיילים ואנשי מישמר־הגבול. מכוניתנו, בעלת הסימון הישראלי הבולט, חנתה בסימטה הצרה. בימים האחרונים נהרגו ונפצעו כאן בני־אדם מיריות כוחות־הביטחון.

ובכל זאת — האווירה היתה לבבית, אפילו ידידותית.

מאת

אורי אבנרי

האנשים דיברו ברצון, סיפרו בהרחבה על מה שהתרחש. פה־ושם העיף בנו אחד העוברים־והשבים, שלא הכיר אותנו, מבט קודר. אך לא היה אף סימן אחד של עויינות.

שכם במאי 76', זועמת, מורדת, גאה כעיר־מה. היא מרגישה את עצמה כעיר־חזית. אבל היא מוכנה בהחלט להושיט יד לישראלים, המכבדים את זהותה הפלסטינית.

מות הרוכל

ב סימטה עוברת כיתה של חיילים. חלקם חובשים כובעי־פלדה, חלקם כיפות. היחידה כולה שייכת לישיבת־הסדר.

החיילים עוברים בסימטה הצרה, דרוכים. התושבים מתעלמים מהם, כאילו לא היו. המעמד כולו מזכיר תמונות מארצות אחרות — כיתה צרפתית בקסבה של אלג'יר, כיתה פורטוגלית בכירת מוזמביק.

כל חייל מחזיק בידיו את נשקו, מוכן לפעולה.

במרחק של 15 מטרים מכאן, בפינה, בשוק הבצל, עברה, לפני העוצר, כיתה דומה. כמה ילדים זרקו עליה אבנים. החיילים ירו. הכדורים הרגו את סעיד ג'בי, רוכל מדדה על קביים, שהיה מייצר בביתו ממתקים פשוטים ומוכר אותם לילדים. הוא נפגע משלושה כדורים בחזהו ובביטנו, ומת בדרך לבית־החולים.

בתל־אביב אפשר להתלוצץ על הילדים הערבים המעופפים, הנהרגים מיריות־באוויר.

בתוככי הגטו

כאן אין כריחות. האנשים אינם מתלוצצים, והחיילים אינם נראים כאילו יש לחם חשש חומר.

כאן אין אשליות. העוצר, שנמשך שיבעה ימים, לא נועד לצורכי ביטחון. הוא היה עונש קולקטיבי שהוטל על הקסבה, שבה גרים רוב־רובם של תושבי שכם.

הקסבה (בעצם: אל־קצבה, עם פתח מתחת לצ') היא החלק הפנימי של עיר ערבית. זהו מושג חוקי, עותומני, שבא להבדיל בין אדמות ה„מולק" בתוך העיר, שהיו שייכות לבעליהן, ובין אדמות „מירי", מחוץ לעיר, שהיו שייכות לצמיתות לשולטן, ורק החזקה היתה בידי הבעלים הפרטיים. כיום מהווה הקסבה סמל למשהו אחר: למרדנות של השבאב, הנוער, שהסימטות הצרות מעניקות לו יתרונות במאבק נגד חיילים ושוטרים. הקסבה היא ל־בה של שכם, כשם ששכם היא ליבה של האוכלוסייה הפלסטינית בגדה.

לשבור את הרוח

ב קסבה יש גאווה חדשה. תושביו יודעים שהשילטונות רצו לשבור את רוחם. הטילו עליהם עוצר. במשך 48 שעות לא ניתן להם לצאת מפתח הבית. אחרי היממה הראשונה אזל הלחם. לתושבים, רובם עניים, לא היה מאגר של מזון בבית. מישפחות בנות שמונה, עשר נפשות, רעבו. תינוקות נשארו ללא חלב, נשים הרות ללא מזון.

אחרי 48 שעות ניתן לקנות לחם במאפיות שנפתחו לשעה קלה, אך לא ניתן היתר לפתוח את החנויות. ברגע שהוסר העוצר לשעתיים, בחמש בבוקר, יצא השבאב להפגנות חדשות, והעוצר חזר בכל חומרתו.

כך, עם הפסקות קצרות, נמשך העוצר שב־

(המשך בעמוד 22)

כיתה של אברכי־ישיבות מסיירת בסימטת הקסבה

תתפים בני כת שכנה, השנואה עליה.

מישחקים מאוסים. כך דאגו אנשי מפ"ם השבוע שלא לשתף בהפגנתה את מוקד, המתחרה בה בקיבוצים. לעומת זאת שיתפו את לובה אליאב. החרמת מוקד לא הפריעה לאליאב להופיע בהפגנה, אף שהוא מנהל משא־ומתן לאיחוד סיעתו הקטנה עם מוקד. יחד עימו הופיעה שולמית אלוני, שפילגה את יעד מפני שלא יכלה לסבול את תמיכתו של אליאב בעניין הפלסטיני.

מוקד, מצידה, מחרימה ביוזמותיה כל מי שנדמה לה שיוכל להתחרות בה, ומשום כך מופיעים לאסיפות שלה, הקרויות „מידרשות שלום", מאה־מאתיים איש בילבד.

אי־הצטרפות ההמונים העירוניים לכל היוזמות האלה מוכיחה כי מישחקי־ההחרמות נמאסו על הכל, מילבד על עסקני הכיתות השונות עצמן. „הם מדברים על הסכנה הנוראה הצפוייה למדינה אם יעלה הימין, אבל כשהם באים לעשות משהו הם מתנהגים כאילו לא חשוב שום דבר מילבד כמה קולות בבחירות הבאות," התמרמר השבוע אחד מותיקי מחנה־השלום, שהביט בהפגנת מפ"ם ולא הצטרף אליה.

בראש־ההפגנה נעדרו כל הדמויות ה־חשובות שהצטיינו במאבקי־השלום, ובמ־קומם צעדו עסקני־מיפלגה אפורים ועייפים, שלא נקפו מעולם אצבע במאבק כל שהוא. למחרת היום נכנעה מפ"ם בממשלה (ראה הנדון).

מדיניות

מזחה של אגדה

פרישתו של ג'קסון מן המירוץ מבשרת את סוף הקוץ היהודי

אחת האגדות המפוארות מתה השבוע, מבלי שנערכה לה אפילו קבורת חמור: האגדה של הקול היהודי בארצות־הברית.

לפי אגדה זו, מכריעים הקולות היהודיים בבחירות במדינות העיקריות של ארצות־הברית, ומשום־כך חייב כל מועמד לנשיאות להתחנף אליהם ולשלם להם מס, בצורת תמיכה מוגברת בישראל.

במיוחד חל הדבר, על פי האגדה, על המועמדים הדמוקרטיים. הציבור היהודי האמריקאי מצביע באופן מכריע בעד מיפלגה זו, מסיבות היסטוריות ומסורתיות. אין איש יכול לקוות לזכות במינוי ה־דמוקרטי לנשיאות, מבלי שיקבל לכך אישור ברור ובולט מצד המימסד היהודי.

מישחק ציני. לפני שבוע פרש הנרי ג'קסון בקול־ענות־חלושה מן המירוץ על המינוי הדמוקרטי לנשיאות, אחרי שנחל שורה של תבוסות מוחצות בבחירות המוקדמות.

ג'קסון לא היה רק „מועמד המימסד היהודי". הוא הקדיש שנים ארוכות לחיזור אחרי היהודים, ולמעשה בנה את כל מערכת־הבחירות שלו, עוד מלפני הבחירות של 1972, על חנופה בלתי־נלאית ליהודים ולישראל.

היה זה ג'קסון שניהל את המערכה אדירת־הפירסומת ל„הצלת יהודי בריית־המועצות" באמצעות תיקון־ג'קסון, שביקש לכפות הגירה יהודית חופשית על ממשלת בריית־המועצות תמורת קבלת יתרונות מיסחריים באמריקה. היה זה מישחק ציני בגורל היהודים, כי התוצאה היתה בדיוק הפוכה: ממשלת מוסקבה התרגזה, וסגרה כימעט כליל את ברז ההגירה, שבו קלחו עד אז העולים לישראל במיספרים גדולים.

אבל זה לא הפריע לג'קסון אצל היהו־דים. הוא נשאר מועמדם האהוב. חוץ מן המימסד היהודי תמך בו המימסד המיפלגתי הדמוקרטי, והאיגודים המיקצועיים. המשו־פעים בקרנות.

ממשלת ישראל היתה כל־כך בטוחה בניצחונו של ג'קסון, עד כי ביססה את מדיניותה על ההנחה שג'קסון יהיה הנשיא הבא, ואין עוד טעם להתחשב בג'ראלד פורד. כלי־התיקשורת הישראליים קיבלו גם הם הנחה זו כאמת צרופה וודאית.

פשיטת רגל. כל זה לא הועיל. הבו־חרים פשוט לא נשמעו לבוסים המיפלג־תיים, והפועלים לא צייתו לעסקני האיגוד המיקצועי. רק היהודים נשארו נאמנים לג'קסון — וכך נתברר כי הקול היהודי אינו שווה הרבה. גם במדינה „יהודית" מובהקת, כמו פנסילבניה, נחל ג'קסון מפלה. ניצח ג'ימי קארטר.

גם ההשלכה הכספית היתה חשובה. לפי החוקים החדשים מוגבלות התרומות הפר־טיות למועמדים, ומחצית המימון בא מקופת המדינה. הכסף היהודי, שמילא עד כה תפקיד חשוב בבחירות, איבד את חשיבותו. ערב צאתו מן המירוץ, נוכח ג'קסון לדעת כי המערכה שלו פשטה את הרגל, ואינה יכולה להימשך.

רחץ מוחץ. בצד הרפובליקאי, חשוב הקול היהודי עוד פחות. מאחר שברור כי הרוב המכריע של היהודים מצביעים בעד הדמוקרטים, אין למועמד הרפובליקאי למה לקוות מהם.

הנשיא הבא של ארצות־הברית, יהי מי שיהיה, לא יהיה חייב דבר ליהודים — עובדה מדינית חשובה ביותר לקראת 1977, שבה צפוי הלחץ האמריקאי המוחץ על ממשלת ישראל.

הידיד התורן

שוב הופיע חסיד אומות העולם שהוא חסיד של עצמו

היעלמו של הנרי ג'קסון מן הבמה (ראה להלן) יכול היה להשאיר חלל ריק בלב המימסד הישראלי—היהודי. מה גם שכבר קודם לכן נעלם ידיד מושבע אחר, הג'וקר האירי בעל הפה הגדול, „פאט" מויניהאן.

אולם הטבע אינו סובל חלל ריק, וכבר אחרי פחות משבוע נמצא ידיד תורן חדש, שכלי־התקשורת הישראליים יכולים להת־מוגג למראהו: גבר לתיפארת, בעל חזות גויית תמירה ומרשימה: שר־הביטחון לשעבר, ג'יימס שלזינג'ר.

מטפסים עץ חגב. השבוע הופיע שלזינג'ר לפני קהל יהודי, ואמר לו כל מה שזה רצה לשמוע: שהנרי קיסינג'ר בוגד בישראל, שארצות־הברית מתכוננת לדפוק את המדינה, ואיך מעז הנשיא ג'ראלד פורד לדבר אל יצחק רבין כמו אל הגנרל טיה, מי שהיה הנשיא של מה שהיה ויאט־נאם הדרומית.

היהודים נהנו, הטלוויזיה הישראלית

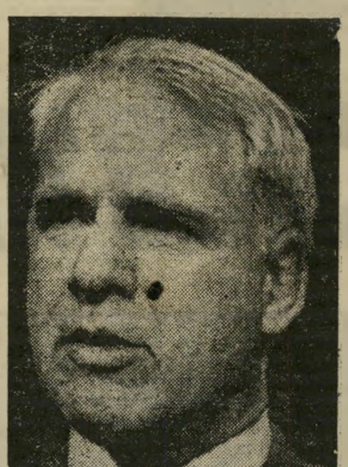

שר־השעבר שלזינג'ר
כל אחד מנצל

שידרה בהרחבה, העיתונים נתנו כותרות שמנות. ורק שאלה קטנה אחת נעלמה בכל הסיקורים: מדוע אמר שלזינג'ר מה שאמר?

כי כמו כל קודמיו, הידידים התורניים, אין שלזינג'ר חסיד־אומות־העולם, אלא חסיד של עצמו. ג'קסון רצה לטפס על הסולם היהודי לבית־הלבן. מויניהאן רצה לזכות בתפקיד הסנאטור הדמוקרטי של ניו־יורק היהודית. מה רצה שלזינג'ר?

הדבר התברר במחצית השניה של נאומו. אחרי גיבוב השבחים ודברי־החנופה לישר־ראל, השמיע שר־הביטחון־לשעבר, שהוא כיום נציג התעשייה הצבאית הגדולה והמימסד הצבאי הבכיר, בשורה פשוטה.

מי הם חבריה. מי שדואג לישראל, אמר, צריך לתמוך בהגדלת הצבא האמרי־קאי וברכישת מערכות־נשק יקרות חדשות, אחרת תחלש ארצות־הברית, ולא תוכל לעזור לישראל.

למרבה הצער, הוסיף, אין היהודים האמריקאיים מבינים זאת. הם מתנגדים לתוכניות־הנשק היקרות, ולהגדלת המימסד הצבאי. היהודים האמריקאיים, הם ליברלים, והם יונים מובהקות בכל עניין — חוץ מאשר העניין הישראלי.

קבע שלזינג'ר: אי־אפשר להיות יונים כלפי כל העולם, ונצים כשזה נוגע לישראל. על היהודים להילחם בדטאנט, לשבור את קיסינג'ר, לדרוש את חידוש המילחמה הקרה נגד ברית־המועצות ואת הגברת מאגרי־הנשק האמריקאיים העצומים, ש־אשלם־המיסים האמריקאי מתקומם נגדם.

לגבי יהודים רבים, עלולה התוצאה של נישורה זו להיות הפוכה: מכיוון שהם אנטי־מיליטריסטים מושבעים, עלולים שלי־זינג'ר ושות' להרחיק אותם גם מישראל, אם יסתבר להם כי אלה הם חבריה של המדינה היהודית.

מינוטים

חינוכו של מחנך

איך נהרס עולמו של מנהיג הרשימה הממזכתית תוך כמה שעות ביפו

„פרצה מילחמה!" עברה השמועה ב־סימטות יפו. על שני מיבנים, ברחוב מעפילי־סלבאדור ביפו, נלחמו שני מח־נות. קבוצה של פקחי־עירייה, בפיקודם של שלום הררי, ראש חוליית ההריסות העירוניות, זאריה קרמר, ראש־האגף ל־פיקוח בעיריית תל־אביב, כשהם נעזרים בכוח של מאות שוטרים ממרחב־דן ומתוג־ברים בחיילי צה"ל.

מולם ניצב המחנה השני: צעירים. קשישים, נשים וטף — כולם ערבים נוצ־ריים, תושבי יפו, שבאו לעזור לחבריהם בהגנה על שני המיבנים, שנועדו להי־הרס אותו היום, על־פי צו של בית־המישפט.

שש שעות נמשכו הקרבות. בשש שעות אלה התמוטט עולמו של מושה יוגב, מורה ומחנך במישרד־החינוך, חבר מרכז הרשי־מה הממלכתית, שנקלע אל המקום במיק־רה. בתחילה עמד כצופה מן הצד, אחר־כך הפך גורם פעיל במילחמה־זוטא.

„סרטים מהתקופה הנאצית." „לא יכולתי לעמוד שלו מן הצד. חשבתי ש־העיתונאים יעשו משהו, אבל לאף־אחד לא היה איכפת. השוטרים היכו גברים, נשים, צעירים, צעירות וילדים ללא כל אבחנה." סיפר למחרת המאורעות. יוגב, לשעבר חבר קיבוץ רוחמה, וכיום בשנת־חופשה, לאחר שמונה־עשרה שנות עבודה במישרד־החינוך, היה מזועזע. „הברוטא־ליות של השוטרים הזכירה לי סרטים מהתקופה הנאצית. הרגשתי עצמי עד־ראייה של מדינת־ישראל והחלטתי להת־ערב, לשאול, לא להישאר אדיש.

„ניגשתי אל השוטרים הזוטרים. תחילה הערתי הערות, שאלתי אותם: למה אתם מכים את הערבים? התגובה היתה חרי־פה. הם ניסו לגרש אותי משם, ואף הי־כו אותי ואיימו עלי. המישטרה מבצעת עבודה מלוכלכת, זוהי עובדה. לא כל בן־אדם יכול לקחת את החוק לידיו. אבל באיזו ברוטאליות? ולמה המכות? ראיתי אשה בהריון, שניגשה כדי לנסות להגן על בעלה מפני מכות השוטרים. אלה בעטו בה והיכו אותה באלה. כל שוטר, שהיה מקל בידו, היכה בו.

„עמד שם, בצד, צעיר יהודי, בלי שום קשר למה שאירע, סתם הביט, כמו עוד רבים אחרים, שלמדו אולי להכיר, בהז־דמנות זו, מי היא המישטרה ומה הצורה של המדינה הזו. ניגש אליו שוטר והכ־ניס בבטנו מקל שבור. אני מוכן להעיד ולהישבע: זה היה סתם כך, בלי שום סיבה.

פושע או קומוניסט? הודעזעתי מן העובדה שהביאו חיילים. אני מתבייש. איני יודע איך אוכל לחנך את ילדי ל־נאמנות לצה"ל ולמדינה הזו! אינני יודע איך אוכל להמשיך ולחנך בכלל. מה אני אגיד להם? ששוטרים מכים ללא אב־חנה, מתוך סאדיזם? שמכריחים חיילים להכות נשים ערביות? שכל שוטר, או־חז באלה, ומוכרח להשתמש בה?"

מושה יוגב לא הפסיק להטריד את ה־

(המשך בעמוד 25)

מפגין בהפגנת מפ"ם
כל אחד מחברים

העם

עד חורמה

„הם מדברים על סכנה לקיום המדינה, והם מתנהגים כאילו חשובות רק הבחירות הבאות..."

לרגע קט היה נדמה השבוע כי סוף־סוף זז משהו במחנה־השלום הישראלי.

אחרי שנים ארוכות, שבהן הופיעו בחוצות ובשטחים המוני־אדם של גוש־אמונים, בעוד כל ההפגנות למען השלום לא משכו אליהן אלא מאה־מאתיים איש, נראתה ברחובות תל־אביב הפגנת־ענק למען השלום. אריה נאור, הסוכן של חרות בשידורי ישראל, הזדיע על „כמה אלפים". מהדורה אחרת דיווחה על „שמונת אלפים". אחרים קבעו שהיו „חמישה עשר אלף". המארגנים עצמם דיברו על „עשרים אלף".

אשרייה אימתית. אך היתה זאת אשרייה אופטית, שהתבדתה חיש־מהר. כי המוני־אדם אלה לא היו אלא בני קיבוצי השומר־הצעיר, שהובאו בהמוניהם בהסעה מאורגנת. התגייסות מחנה־השלום הפכה בעייה תחבורתית, שהיתה זקוקה רק לקציץ־היסעים.

אולם גם הפעם לא הופיעו רבבות האזרחים הפשוטים, שליבם מתקומם נגד מעשי גוש־אמונים, והכמהים לאיחוד מחנה־השלום בכוח יעיל ומלוכד.

כי בעוד שהימין הישראלי מאוחד ומלוכד, על אף השינאות האישיות ה־מפורסמות בין מנהיגיו, הרי מחנה־השלום נשאר מפולג. עסקניו פועלים על פי שיטה מסובכת של החרמות הדדיות, כשכל כת דואגת שלא להצטרף לייזומה שבה מש־

אי־ממשלה קיבלה אי־החלטה

המשקשקים

מ שמעות ההחלטה שנתקבלה ביום הראשון השבוע בירושלים, בפרשת קדום, פשוטה עד להחריד: **ממשלת ישראל חדלה להתקיים.**

למוסד הזה שישנו, והמורכב מכך־וכך יהודים אומללים, אפשר לקרוא בכל מיני שמות, שחלקם ראויים לדפוס וחלקם לא. אולם בשם אחד אי־אפשר לקרוא לו, מבלי לחטוא לאמת ולשפה העברית.

אי־אפשר לקרוא לזה ממשלה.

חייב הדבר להיות ברור לכל, כי יש לו השלכות הרות־אסון ומרחיקות־לכת, בכיוונים שונים. מעתה ואילך, עד להודעה חדשה, כל מחשבה פוליטית או כלכלית, המבוססת על ההנחה שיש ממשלה בישראל, יורדת מעל הפרק.

אין ממשלה. יש אי־ממשלה.

בסיפרו במערב אין כל חדש מספר אריק מאריה רי־מארק על חייל, שראשו נערף על־ידי פגז. אותו חייל בלי ראש המשיך לרוץ בהסתערות, כמה צעדים, לפני שנפל.

הדמוקרטיה הישראלית דומה עתה לי חייל זה.

■ ■ ■

מ ובן שהפרשה לא התחילה השבוע. כאשר אי־הממשלה קיבלה את אי־ההחלטה, היא רק אישררה בדיעבד את אי־המעשה הקודם שלה.

החטא הקדום (כפי שקרא לו דידי מנוסי) אירע עוד או, כאשר ערך גוש־אמונים את המצעד על סבסטיה.

די היה בפקודה אחת לצה"ל, כדי למנוע מיצעד זה. בלי שפיכות־דמים. מבלי לירות באוויר ולפגוע במפגינים מעופפים, כפי שקרה מאז בשכם ובסכנין. כל הפוטש הגראנדיוזי הזה היה מתמוטט כבניין־קלפים, מול סלוגה אחת של צה"ל. כי גם בימין הלאומני היה רק מיעוט זעיר מוכן להכריז מילחמה על ממשלת ישראל ועל צבא־ההגנה־לישראל. אז.

אבל האי־ממשלה נתנה אי־פקודה. היא הפכה את צה"ל לאי־צבא, ואת שאר הזרועות לכוחות האי־ביטחון.

מדוע?

הבה נאמר זאת בשפה פשוטה וגסה:

מפני שאיסוף מיקרי זה של עסקני־מיפלגות, שהמיקרה העיוור לברו העלה אותם לשילטון, עשה במיכנסיים.

לא גוש־אמונים חגג את ניצחונו בסבסטיה, אלא הפחדנות.

פחדנות עירומה, משקשקת, נוקשת־כשיניה. בוקה־זימבוקה וחיל־מותניים ופיקיביר־כיים.

■ ■ ■

א ין איש בעולם שאני פוחד מפניו כפי שאני פוחד מפני הפחדן.

פחדן מסוגל לעשות מעשי־נבלה, שגם נבל מושלם אינו מסוגל לחם.

נבל יכול לפעול על־פי ההיגיון. את הנבל ניתן לשכנע, לפעמים, שכדאי לו לנהוג בהגינות. נבל מסוגל לכלכל את מעשיו בפיקחות, או לפחות בעורמה.

אך אי־אפשר להתווכח עם פחדן. הפחד הוא אי־רציונלי. אדם אחוז היסטריה של פחד, שום נימוק הגיוני לא יחדור לתודעתו. הפחד משתק את המוח, את ההיגיון, את ההגינות.

כל חייל קרבי יודע שאין דבר מסוכן יותר מחברי פחדן. הוא מסוכן מעשרה אויבים חמושים. הפחדן ייטוש אותך בעת צרה, ישאיר אותך שוכב פצוע בשדה, יגרום סאניקה שתדביק גם אנשים טובים. הוא מסוגל להביס צבא שלם — את הצבא שלו־עצמו.

מפקד קרבי נבון לא יסרב לעולם לבקשתו של פחדן, תחפץ להסתלק מן היחידה. יחידה קטנה, ששיחררה את פחדניה, חוקה יותר מיחידה גדולה פי־כמה, שכמה מאנשיה משקשקים.

ורק השטן בכבודו ובעצמו יכול להמציא יחידה, שכולה מורכבת מפחדנים.

כמו אותה חבורה ירושלמית, המשקשקת מאחרי השלט המפואר של „ממשלת ישראל".

■ ■ ■

כ יי־הנשק העיקרי של הפחדן הוא השקר. פחדן הקם ומכריז על עצמו: „פחדן אנוכי!" — שוב אינו פחדן אמיתי. דרוש אומץ־לב כדי להודות בפחד. ואילו הפחדן האמיתי, פחדנותו מחייבת אותו להעמיד פני גיבור. זהו פאראדוכס הלקוח מן החיים.

הפחדן חייב לשקר. הוא צריך לברוח ולא־הרף סיבות, הגיונות־כביכול, שיצדיקו את מעשיו הפחדניים. כל חייו הם שקר אחד רצוף.

כך קרה בסבסטיה.

הממשלה לא אמרה: אני נכנעת. אני משקשקת. כל עוצמת צה"ל, ומישמר־הגבול, והמישטרה, ושירות־הבטחון־הכללי, והציבור המאורגן, אין די בהם כדי לפזר את האספסוף הזה, **מפני שאני מפחדת.**

מפחדת מפני מה? מפני כל מיני דברים אוימים ומסמרי־שיער, כמו פרישת זבולון המר, בחירות חדשות (האל ישמור!), החלפת ראש־הממשלה ושאר ניקמות השטן.

משום כך הומצא השקר. השקר ששמו קדום.

השקר שאמר: ההעברה לקדום אינה עובדה מוגמרת. החוק ניצח, והמתנחלים קיבלו את הדין. הממשלה תחליט לסלקם.

פרשת סבסטיה נסתיימה בכניעה מבישה. אחרי חרפה כזאת, נוטל ראש־ממשלה ביפאן את חרבו ומרטש את ביטנו. במדינות הגוגות, מתפטרת הממשלה.

לא בישראל.

בישראל מעמידה הממשלה פנים כאילו היא עדיין

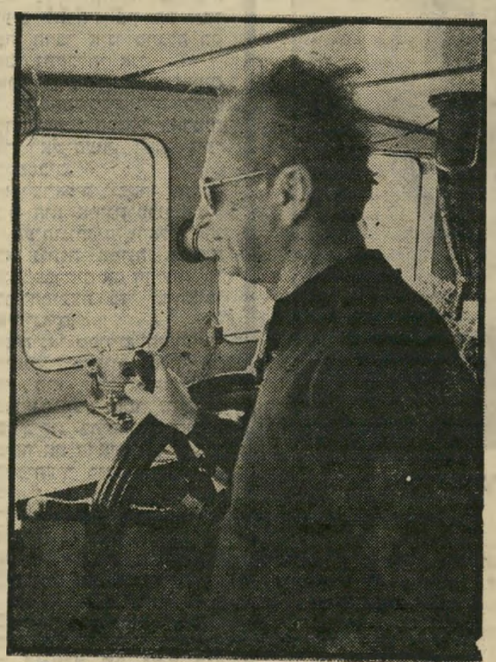

רבין: אין יד על החגה

קיימת. החייל ערוף־הראש ממשיך לרוץ, והפרשנים המלומדים נותנים את דעתם על התופעה. אולי אין כלל צורך בראש? אולי המציא הגניוס היהודי המצאה גדולה חדשה: קיום־ללא־ראש?

■ ■ ■

ה חטא הקדום לא נולד בקדום, וגם לא בסבסטיה. הוא נולד עוד קודם־לכן, כאשר החליט יצחק רבין לצרף את זבולון המר לממשלתו.

אחת האגדות המוזרות ביותר, המהלכות במדינה, היא זו האומרת שיש ממשלה ויש אופוזיציה ימנית, שבראשה עומד גוש־אמונים.

זהו שקר גמור. גוש־אמונים הוא סיעה קואיציונית, המיוצגת בממשלה בשותפה מלאה להכרעותיה.

זבולון המר הוא נציגו הרישמי של גוש־אמונים. הוא היה כזה לפני שצורף לממשלה. בתור שכזה צורף לממשלה.

הפחדנות, שפתחה את שערי הממשלה לפני זבולון המר, גזרה דין־מוות על שילטון הממשלה. ברגע שזבולון המר נכנס לממשלה, היא חדלה להיות ממשלה. כי זבולון המר מייצג כוח גדול, הכופר בעצם סמכותה של הממשלה לקבל החלטות על־פי דעת הרוב. הוא מאמין ביישות מיסטית עליונה, לאומנית־פאגאנית. המיוצגת על־ידו.

זבולון המר אינו סתם חבר־ממשלה. אין הוא דומה לשר של מפ"ם או של ל"ע. אם יאיימו שלמה רוזן או גידעון האוזנר בפרישה מן הממשלה, תתפקע הארץ כולה מצחוק. אם ישמיע זבולון המר איום כזה, יחווירו כל היושבים סביב שולחן הממשלה.

השר של גוש־אמונים יכול להפיל את הממשלה בכל רגע. לאחר שהוכנס אליה, אי־אפשר להוציאו מבלי שיהבניין כולו יתמוטט. זבולון המר אינו שר־הסעד, אלא שר־הפחד. הוא יכול להפיל את ראש־הממשלה, ועל־כן הוא חשוב מראש־הממשלה.

זהו החטא הקדום, שקדם לקדום.

וגם הוא אינו אלא תוצאה של חטאים קדומים עוד יותר.

■ ■ ■

ה חדטת היום הראשון השחור מוסיפה שקר על שקר, פחד על פחד.

כל אחד מכיר את היחד הפחדן בביתה, העיד מד מוך יריב אמיץ (זקטן ממנו, לעיתים קרוב) ומכריז: „אילו רציתי, הייתי ממנו קציצות. אבל אני לא רוצה."

כך בדיוק נהגה השבוע אי־ממשלת ישראל. היא קיבלה החלטה חגיגית האומרת: „אילו רציתי, הייתי מסלקת את אנשי קדום עוד היום. כמו כלום! אבל בינתיים אני לא רוצה. בעוד כמה שבועות, או חודשים, או שנים, או דורות, או־טו־טו, אני אסלק אותם."

כמו שאמר פעם ראש־הממשלה, בסיגנונו הסיפרותי העשיר: „איזו זסבתא שיהיו גלגלים..."

אילו היו לסבתא גלגלים, היתה לנו ממשלה.

ואילו היתה לנו ממשלה, היתה שולטת במדינה.

ואילו שלטה במדינה, היתה מפעילה את החוק ושורמרת על הדמוקרטיה. ואילו הפעילה את החוק, היתה זוכה בכבוד, ולא היתה צריכה להוכיח את גבורתה ביריות על נשים ונערים בלתי־מזויינים בסכנין.

אבל לסבתא אין גלגלים.

לכן באו גיבובי־המילים העלובים של ישראל גלילי, אשר מהם מורכבת אי־ההחלטה של אי־הממשלה. אדם אמיץ זקוק רק למילים מעטות כדי לומר מה שיש לו לומר.

הפחדן זקוק לתילי־תילים של מיליות מפוצצות, כדי להסתיר מאחריהן את פחדנותו.

■ ■ ■

כ ? המחזה הזה יכול היה לעורר רחמים, לולא היה מעורר את הרצון להקיא.

ישראל גלילי — אלפיים הרוגים משמשים מצבה לכישרון־הניסוח של מיסמך־גלילי, שגרם את מילחמת יום־הכיפורים. והנה הוא מנסח שוב, למען ההרוגים של מחר.

יגאל אלון — איך לא לרחם על יהירותו האומללה של איש זה, שיצא מישיבת הממשלה והתפאר שזה־עתה נחל ניצחון גדול? הוא, הראשון שרץ אל הפוגרומצ'קים של קריית־ארבע, כדי להפיק בעזרתם איזשהו הון פוליטי עלוב, הסטרון של הרב לווינגר והכלב של שיץ, גייס את שרידי יוקרתו והבטיח שאנשי־קדום יסולקו. עכשיו, כאשר הבטחה זו הופרה בצורה מבישה, הוא לא חוזר הביתה. לא הוא! הוא נשאר, וממשיך לנצח.

בורג ורפאל — שתי יונים־לשעבר, המוכנים למכור את הסבתא שלהם כדי להישאר בתוך האי־ממשלה. פעם היו חובלים זוטרים על ספינת המפד"ל, כשזו היתה עדיין מיפלגה מתונה ושפוייה. עכשיו, אחרי שהפיראטים של גוש־אמונים כבשו את הספינה והניפו עליה את דגל הגולגולת־והעצמות, צועקים שניים אלה במקהלה: גם אנחנו פיראטים! גם אנחנו פיראטים!

משה קול — הקולוניזטור הגדול של הגולן וביקעת הירדן, הנץ הנוראי של ההתנחלות „באישור הממשלה". הוא יילחם על כיסאו בממשלה עד טיפת־הדם האחרונה — לא שלו. של מישהו אחר.

שרי מפ"ם — הם החליטו לגייס את ההמונים של קיבוציהם להפגנת־סרק מכובדת, יום אחרי שהחליטו להיכנע. הם ממשיכים לשבת בממשלת החטא הקדום, כשם שהסכימו לשבת בכל הממשלות של כל החטאים, „תוך כדי" החלטה נחושה „להמשיך במאבק" — ולגרוף תקציבים בשתי הידיים.

ויצחק רבין — — —

■ ■ ■

מ י שמפחד פעם, מפחד תמיד. מי שנכנע פעם לסחיטה, ייכנע לה שוב ושוב. כי אחרי הכניעה הראשונה יודע הסחטן שהקורבן שלו הוא פחדן, והמחיר יעלה בהתמדה.

הממשלה לא תסלק את קדום, ביגיד אותה הפחדנות שחולידה את קדום.

היא תנסה לשחד את ה„מתנחלים", להציע להם מקום יותר טוב, שם יהוו מוקש גדול עוד יותר בדרך לשלום. אם יסכימו — מה טוב. אם לאו — יישארו במקומם.

עד שיבוא המשבר הגדול של מחר, כאשר העולם כולו יאיים על אי־ממשלה זו, ויכפה עליה הסדר.

כי זהו דינם של פחדנים. אי־אפשר לשכנע איתם. אפשר רק להפחידם עוד יותר.

(המשך מעמוד 19)

עה ימים וזיכוי. ככל פעם שחופר לשעה קלה, התחדשו ההפגנות. כוחות הביטחון פתחו באש. ממרי אחמד עארף סמחאן, סטודנט לרפואה, בנו של פועל בתחנת־כני־זין, נהרג. אחרים נפצעו.

לחולים־סתם לא היתה ישועה. בקסבה אין בית־מרקחת, רק דראגסטור המחזיק סמים עממיים. אין רופא. רק ביום החמישי או השישי הותר לאמבולנסים להיכנס לגטו הנעול. לפני כן היתה צפוייה סכנה לכל מי שהיה לוקה בהתקף־לב, או לאשה הרה שהיתה כורעת ללדת.

האשפה הצטברה בערימות, שגדלו והפכו מסוכנות. כשהוסר העוצר, היתה זאת הדאגה הראשונה. ראש־העיר עצמו הופיע במקום, נתן יד, הרים פחי־אשפה.

רוח הקסבה יא נשברה. כמו תמיד, כאשר שילטון מטיל עונש קולקטיבי כדי לשבור את הרוח, הוא השיג את ההיפך.

האיש החדש

ה איש המסמל את הרוח החדשה הוא גבר בעל שפם ועיניים חכמות, כבן 40: ראש־העירייה החדש, בסאם אל־שכעה.

פעם היה ביקור בלישכת ראש־העיר מעמד טקסי ארוך. מסביב היו יושבים נכבדים עתירי כבוד ונכסים, לוגמים טיפ־לי־קפה אינסופיים, מגבבים דברי־נימוסין ממושכים. כשהיתה השיחה מתקרבת לעניין פוליטי, היו חומקים בעדינות, נותנים תשובות מנוסחות־יפה וחסרות־תוכן.

אותם נכבדים, ראשי האצולה המסורתית המקומית, היו רובם־ככולם תומכיו של המלך. האינטרסים הכלכליים שלהם קשרו אותם אל ירדן. הגשרים הפתוחים היו בשבילם צורך מיסחרי. קל היה לו מישהו להפחידם. אפשר היה לסמוך עליהם שישמרו על השקט. התירוץ הניצחי בפיהם: „אנחנו חיים באיזור־כיבוש. מה אפשר לעשות? גורלנו אינו בידינו. מאין נתון בידי העולם הערבי...“

כל זה השתנה. והסמל לשינוי הוא, בסאם אל־שכעה וחבריו, מועצת־העיר.

הם יושבים בלישכה של ראש־העיר, שממנה הוצאו כל דברי הקישוט והמותרות. ראש־העיר הוא חקלאי ושותף בבית־חרושת לסבון. שאר החברים הם, בין השאר, רופא־שיניים, נציג אירגון־עובדים ראש־העיר. הוא שאל אותו לגבי רכושו בישראל. ראש־העיר אמר שיש לו מישפחתו רכוש ביפו, בחיפה ובמקומות אחרים. הכתב ניסח את הראיון, כך שניתן היה להבין שראש־העיר רוצה לזרוק את הישראלים לים.

הטלפון מצלצל. ראש־העיר של רמאללה, גם הוא דמות מרכזית בקבוצה החדשה של ראשי הגדה, הגיע. שני ראשי־העיריות ייסעו לבקר את עמיתם. ראש־העירייה של טול־כרם.

המימשל הצבאי אסר על ראשי העיריות להתחבר. אבל באותו היגיון אפשר לאסור על נהר לזרום אל הים. המנהיגות החדשה כגדה היא עובדה קיימת.

מה חושב ערפאת?

ב ביתו של אחד האינטלקטואלים בשכם מתגלגלת השיחה.

מדינה פלסטינית. „החלום“ של מדינה דמוקרטית חילונית. אש"ף. הסיכויים להדברות. התפקיד שיכולים ראשי־הציבור החדשים למלא כמקשרים בין הישראלים והפלסטינים, בין ממשלת־ישראל ואש"ף. מה תעשה ארצות־הברית? מה חושב יאסר ערפאת?

השיחה קולחת, מתחממת לעיתים, חוזרת למי־מנוחות. יש סקרנות עצומה משני הצדדים. מדברים על הטראומות של הישראלים ושל הפלסטינים, על המשמעות השונה של מושגים מסויימים באוזני שני העמים, על הדרכים ליצור קומוניקציה.

קשה להעלות על הדעת כי במרחק כמה מאות מטרים מכאן נעולים השערים של גטו (רק שני שערים פתוחים כעת), שכאן נהרגו ונפצעו אנשים, שבניי־18 ישראלים עוברים בסימטאות כשאצבעם על ההדק, בין תושבים המתעלמים מהם או הזורקים בהם מבטים עוינים, ושבני ה־18 המקומיים חושבים על ההפגנה הבאה.

בחדר שוררת ידידות של ממש. בתי־אביב הרחוקה־רחוקה, מרחק של 70 דקות נסיעה, קשה להעלות זאת אף על הדעת.

שאלה של סיפוח. צריכים לתת לפלסטינים הגדרה עצמית.“

נדור בגב

ך אש־העירייה מדבר בחופשיות על מאורעות השבועות האחרונים.

„האמצעים הדראסטיים של השילטונות באים כדי להשפיל את האוכלוסייה. הם לא נועדו לביטחון, אלא לצורך ההשפלה. „הרבה אנשים נכלאו ללא כל סיבה. יש לי הרבה דוגמות לכך. כלואים כמאה. סתם נלקחו מהרחוב ומהבתים, הועמדו לפני בית־דין־שדה, ואחרי שמיעה של כמה דקות נקנסו ונעצרו. לא ניתן להם להתגונן או לקרוא לעורך־דין. זה בלתי־חוקי!“

האם ירו כוחות־הביטחון באוויר או באנשים? „הם ירו ישר כאנשים. איש אחד, מוחמד סלאח אבו־בלאטי, נורה בגב. הכדור עבר מלמטה למעלה, ויצא מהחזה.“

מי ירה, חיילים או אנשי מישמר־הגבול? המסובים מבחינים בקושי. לגבי־הם אין הבדל בין צה"ל ומישמר־הגבול. הם סבורים כי „הכומתות הירוקות“ שייכות לצה"ל. „גם אלה וגם אלה ירו.“

האם הם מאמינים שהיתה פקודה מפורשת לירות באנשים, או שיחידים פורקי־עול הפרו פקודות?

„נראה לנו שזוהי מדיניות כללית. עובדה, זה קורה ברמאללה ובחברון כמו בשכם.“

אולם המאורעות לא השניאו את ישראל עצמה על הדוברים. הנוכחים הם אנשים מתוחכמים, בעלי תודעה פוליטית גבוהה. הם יודעים להבחין בין השילטונות ובין המדינה. הדבר אינו מתגלה רק ביחס הלבבי שבו נתקבלתי אני.

„אנחנו מקווים שהיסודות המתקדמים בישראל יידעו להילחם בקיצוניים בישראל, הרוצים להתפשט ולהתנחל באדמות הערביות,“ אומר ראש־העיר, ושוב ניגנוע של הסכמה מסביב.

„אני מקווה שהישראלים ייפטרו מהדעה המוטעית ששא"ף הוא אירגון־טרור.“

התלונות על העיתונות הישראלית הן רבות. „היא לא נותנת תמונה אמיתית לציבור הישראלי. מפברקים את הדיעות של ראש־העיר וחברי־המועצה כדי שיתאימו לתפיסה של העיתונאים.“

הנה, אפילו (עיתונאי מסויים, הידוע בישראל כבעל דיעות ליברליות) סילף את דברי ראש־העיר. הוא שאל אותו לגבי רכושו בישראל. ראש־העיר אמר שיש למישפחתו רכוש ביפו, בחיפה ובמקומות אחרים. הכתב ניסח את הראיון, כך שניתן היה להבין שראש־העיר רוצה לזרוק את הישראלים לים.

הטלפון מצלצל. ראש־העיר של רמאללה, גם הוא דמות מרכזית בקבוצה החדשה של ראשי הגדה, הגיע. שני ראשי־העיריות ייסעו לבקר את עמיתם. ראש־העירייה של טול־כרם.

המימשל הצבאי אסר על ראשי העיריות להתחבר. אבל באותו היגיון אפשר לאסור על נהר לזרום אל הים. המנהיגות החדשה כגדה היא עובדה קיימת.

במדינה

עיתונות

הכל נשאר במישפחה

איך ניצח השילטון את העיתונות היומית בישראל כמכשיר לשטיפת־מוח?

האם משמשת העיתונות הישראלית מכשיר לשטיפת־מוח בידי השילטון?

טענה זו, שהוטחה לא אחת כלפי העיתונות היומית בישראל, זכתה להכחשות תקיפות ונמרצות, בעיקר מצד עורכי העיתונות היומית עצמם. השבוע, כבדרך אגב, תוך כדי העלאת זיכרונות, זכתה טענה זו לאישור, דווקא מפי אחד מחשובי העורכים שהיו לעיתונות הישראלית.

אריה („צ'ק") דיסנצ'ק, מי שכיהן כעורך מעריב מאז מותו של מייסד העיתון, עזריאל קרליבך, היה — עד שפרש לגימלאות — אחד האנשים רבי־ההשפעה במדינה. עמדת הכוח שלו, כעורך אחד העיתונים הנפוצים ביותר במדינה, היקנתה לו גישה חופשית לכל ראשי השילטון. הוא לא הסתפק ביחסיו עם צמרת השילטון במדינה לצרכים עיתונאיים בילבד. תכופות — כפי שהיה ידוע בעבר וכפי שמתאשר עתה עם פירסום סידרת הזיכרונות שלו — הוא היה רואה את עצמו לסקוב. ייתכן שהוא זקוק לשיחה עם ידיד בשעה זו... אחר־כך אני מבקש ממך לעשות לי שירות, שיהיה גם שירות לידידך לסקוב. התקשר עם העיתונים החשובים ודבר עם העורכים המוכרים לך והסבר להם כי התפטרותו של חיים לסקוב מסגנות הרמטכ"ל ונטילת הפיקוד על גייסות השריון, אינה הורדה בדרגה אלא להיפך, זו העמדתו של האיש הנכון במקום הנכון...“

הרקע לבקשה זו של דיין אינו טעון הסבר. היחסים בין דיין לסגנו, חיים לסקוב, היו מעורערים ביותר. דיין לעג ללסקוב, יוצא הצבא הבריטי, לסקוב ביקר את דיין בחומרה. כשהגיעה המתיחות ביניהם לשיאה, ביקש דיין להדיח את לסקוב. מתוך חשש שהדחה זו תבוקר בחריפות על־ידי העיתונות, ביקש להצניגה כהעלאה בתפקיד.

אגב, לסקוב לא סלח לדיין הדחה זו. שנים רבות היה ממתגדיו ומבקריו של דיין, עד שנאלץ להתפטר מתפקידו כמנכ"ל רשות הנמלים. אז, התהלך תקופה ארוכה מתוסכל וממורמר, הירבה לשתות משקאות אלכוהוליים. במפתיע, היה זה דווקא דיין שחילצו ממצבו המדכדך, כשהעניק לו את תפקיד האומבודסמן בצה"ל. מאז רואה לסקוב את דיין כמיטיבו ומושיעו. לדעת רבים היה ביחס זה כדי לפגוע באוביקטיביות של לסקוב בתפקיד יועץ לראש־המדינה. הוא היה משיא להם עצות, משמש שתדלן ומתווך.

לא לחינם זכה דיסנצ'ק לכינוי „מנהל־המדינה.“ כי ראשי ממשלות ושרים התחלפו. אבל עורך מעריב נשאר על כנו שנים רבות.

השבוע, במיסגרת הסידרה מזכרוני הארכיוני שהוא מפרסם במעריב, חשף דיסנצ'ק כיצד מערכת יחסים אישיים אינטימית זאת, בין ראשי השילטון בישראל לבין עורכי העיתונות, עלולה להסוך את העיתונות למכשיר בידי השילטון.

„מעשה פאטריוטי רב־חשיבות“.

„הטלפון צילצל בביתי,“ כתב דיסנצ'ק, „ביום חמישי אחד, בשעות אחרי הצהריים המאוחרות. על הקו — הרמטכ"ל משה דיין. ‚אנא,' אמר, ‚בוא מייד למלון דן. אני יוצא לשם מלישכתי ואחכה לך בלובי.'

„יצאתי מייד וברחוב פרישמן ראיתי את מכוניתו של משה דיין דוהרת בנגוד לכל כללי־התנועה.“

עובדה זו אומנם לא זכתה לציון, למחרת היום במעריב, לעומת זאת נושא הפגישה, שנערכה בין דיין הרמטכ"ל לבין דיסנצ'ק, פורסם בהרחבה. גילה דיסנצ'ק את תוכן הפגישה:

„משה דיין פתח ואמר: ‚העניין דחוף. השעה 5.20 ובשעה 7.00 בשידור החדשות תתפרסם הודעה רישמית שתודיע כי ה־אלוף חיים לסקוב מתפקידו כסגן הרמטכ"ל ונעתר לקבל את תפקיד מפקד גייסות־השריון לפי בקשת שר־הביטחון דויד בן־גוריון. בקשתי אליך כי תצא מייד לצהלה ותחטוף שיחה עם ידידך חיים לסקוב, שהוא זקוק לשיחה עם ידיד בשעה זו... אחר־כך אני מבקש ממך לעשות לי שירות, שיהיה גם שירות לידידך לסקוב. התקשר עם העיתונים החשובים ודבר עם העורכים המוכרים לך והסבר להם כי התפטרותו של חיים לסקוב מסגנות הרמטכ"ל ונטילת הפיקוד על גייסות השריון, אינה הורדה בדרגה אלא להיפך, זו העמדתו של האיש הנכון במקום הנכון...‘“

הרקע לבקשה זו של דיין אינו טעון הסבר. היחסים בין דיין לסגנו, חיים לסקוב, היו מעורערים ביותר. דיין לעג ללסקוב, יוצא הצבא הבריטי. לסקוב ביקר את דיין בחומרה. כשהגיעה המתיחות ביניהם לשיאה, ביקש דיין להדיח את לסקוב. מתוך חשש שהדחה זו תבוקר בחריפות על־ידי העיתונות, ביקש להצניגה כהעלאה בתפקיד.

אגב, לסקוב לא סלח לדיין הדחה זו. שנים רבות היה ממתגדיו ומבקריו של דיין, עד שנאלץ להתפטר מתפקידו כמנכ"ל רשות הנמלים. אז, התהלך תקופה ארוכה מתוסכל וממורמר, הירבה לשתות משקאות אלכוהוליים. במפתיע, היה זה דווקא דיין שחילצו ממצבו המדכדך, כשהעניק לו את תפקיד האומבודסמן בצה"ל. מאז רואה לסקוב את דיין כמיטיבו ומושיעו. לדעת רבים היה ביחס זה כדי לפגוע באוביקטיביות של לסקוב בתפקיד יועץ לראש־המדינה. הוא היה משיא להם עצות, משמש שתדלן ומתווך.

לא לחינם זכה דיסנצ'ק לכינוי „מנהל־המדינה.“ כי ראשי ממשלות ושרים התחלפו. אבל עורך מעריב נשאר על כנו שנים רבות.

השבוע, במיסגרת הסידרה מזכרוני הארכיוני שהוא מפרסם במעריב, חשף דיסנצ'ק כיצד מערכת יחסים אישיים אינטימית זאת, בין ראשי השילטון בישראל לבין עורכי העיתונות, עלולה להסוך את העיתונות למכשיר בידי השילטון.

„מעשה פאטריוטי רב־חשיבות“.

„הטלפון צילצל בביתי,“ כתב דיסנצ'ק, „ביום חמישי אחד, בשעות אחרי הצהריים המאוחרות. על הקו — הרמטכ"ל משה דיין. ‚אנא,' אמר, ‚בוא מייד למלון דן. אני יוצא לשם מלישכתי ואחכה לך בלובי.'

„יצאתי מייד וברחוב פרישמן ראיתי את מכוניתו של משה דיין דוהרת בנגוד לכל כללי־התנועה.“

עובדה זו אומנם לא זכתה לציון, למחרת היום במעריב, לעומת זאת נושא הפגישה, שנערכה בין דיין הרמטכ"ל לבין דיסנצ'ק, פורסם בהרחבה. גילה דיסנצ'ק את תוכן הפגישה:

„משה דיין פתח ואמר: ‚העניין דחוף. השעה 5.20 ובשעה 7.00 בשידור החדשות תתפרסם הודעה רישמית שתודיע כי האלוף חיים לסקוב מתפקידו כסגן הרמטכ"ל ונעתר לקבל את תפקיד מפקד גייסות־השריון לפי בקשת שר־הביטחון דויד בן־גוריון. בקשתי אליך כי תצא מייד לצהלה ותחטוף שיחה עם ידידך חיים לסקוב. ייתכן שהוא זקוק לשיחה עם ידיד בשעה זו... אחר־כך אני מבקש ממך לעשות לי שירות, שיהיה גם שירות לידידך לסקוב. התקשר עם העיתונים החשובים ודבר עם העורכים המוכרים לך והסבר להם כי התפטרותו של חיים לסקוב מסגנות הרמטכ"ל ונטילת הפיקוד על גייסות השריון, אינה הורדה בדרגה אלא להיפך, זו העמדתו של האיש הנכון במקום הנכון...‘“

הרקע לבקשה זו של דיין אינו טעון הסבר. היחסים בין דיין לסגנו, חיים לסקוב, היו מעורערים ביותר. דיין לעג ללסקוב, יוצא הצבא הבריטי. לסקוב ביקר את דיין בחומרה. כשהגיעה המתיחות ביניהם לשיאה, ביקש דיין להדיח את לסקוב. מתוך חשש שהדחה זו תבוקר בחריפות על־ידי העיתונות, ביקש להצניגה כהעלאה בתפקיד.

אגב, לסקוב לא סלח לדיין הדחה זו. שנים רבות היה ממתגדיו ומבקריו של דיין, עד שנאלץ להתפטר מתפקידו כמנכ"ל רשות הנמלים. אז, התהלך תקופה ארוכה מתוסכל וממורמר, הירבה לשתות משקאות אלכוהוליים. במפתיע, היה זה דווקא דיין שחילצו ממצבו המדכדך, כשהעניק לו את תפקיד האומבודסמן בצה"ל. מאז רואה לסקוב את דיין כמיטיבו ומושיעו. לדעת רבים היה ביחס זה כדי לפגוע באוביקטיביות של לסקוב ב־

בעל־זיכרונות דיסנצ'ק (מאחוריו: אשתו רחל)

דיין אמר

גן ענג

"גן ענג" במרפסת שלך.
רהיטי גן ומרפסת של ענג, נוחים להפליא, בצבעים מרהיבים.
מבחר דגמים לבחירתכם.
ענג- 21 שנה ברציפות במקום הראשון במשאל המוצר המובחר.

ONEG ענג

ענג כולו שלכם

להשיג — בסוכנויות „ענג" הבאות:
תל־אביב: „ענג", אלנבי 95; „ענג", עליה 13; „כל־בו מתתיהו", פנקס 33; „רהיטון" רמת־אביב, רח' ברודצקי 43; „שילב", אבן גבירול 14; מג־דל שלום.
ירושלים: „גאנז מוביליה", הרצוג 61; „גאנז", שלומציון המלכה 6; „חדר הילד", שטר־אוס 7; „סגל", המלך ג'ורג' 4; „לילד ולבית", רח' יפו 94.
חיפה: „ענג קמחי", הגביאים 15; „ענג כרמל", מחניים 4.
אילת: „הוכמן" מרכז מסחרי.
אשקלון: „רהיטי אשקלון", רח' צה"ל.
באר־שבע: „רוצ'ינסקי", קק"ל 65.
בת־ים: „כל בו ליפשיץ", בלפור 32.
גבעתיים: „ענג" כצנלסון 111.
דימונה: „ויקא", מרכז מסחרי.
הרצליה: „עופר", סוקולוב 40; „פלדינגר", סוקולוב 65.
חדרה: „קירשנבאום", הרברט סמואל 51.
חולון: „תינוק כל", ככר ויצ־מן 17.
טבריה: „רהיטי הצפון", רח' הגליל.
טבעון: „רהיטי פאר".
כפר־סבא: „בוטיק תינוקיו", ויצמן 30.
כרמיאל: „שי לילד", מרכז מסחרי.
כפר שמריהו: „אחים רוקס".
נהריה: „פינת הילד", בנין אגד חדש 5.
נוף־ים: „בולדס", מרכז מס־חרי.
נתניה: „עולם התינוק", הגו־טע 1.
עפולה: רבינוביץ, ככר העצ־מאות.
עכו: „פינת הילד", גיבורי סיני 5.
פתח־תקווה: „קרינגל", חובבי ציון 16.
צפת: „גרוס", הפלמ"ח 93.
קרית מוצקין: „פינת הילד", שד' השושטים 4.
קרית שמונה: „רהיטי לוקס" מרכז מסחרי.
רחובות: ענג, בית הפועלים 3.
רמלה: „וינברג", הרצל 5.
רעננה: „רהיטי רעננה", אחוזה 100.

איך נשדדים עשרות מיליונים מקופת המדינה ונמסרים לבני־החסות של השילטון - עסקים ציוניים, יועצים של מדינאים זרים ונוכלים בינלאומיים

נפט בפתנה

השערורייה החדשה המסעירה את ממלכת הנפט

אזרחי ישראל עקבו בנשימה עצורה, יחד עם אזרחי מדינות רבות אחרות בעולם, אחרי מעללי עיסקות־השוחד של חברת־המטוסים האמריקאית לוקהיד. הגילויים, כי החברה שיחדה בצורה שיטתית שרי־ממשלה ואפילו ראשי־ממשלות, כדי שארצותיהם תקנינה את מטוסי החברה, גרמו זעזועים במדינות המעורבות בדבר.

עד כה לא השתרבב שמה של ישראל לפרשת־השוחד של לוקהיד, אולם המעט שנחשף בימים אלה, אודות עיסקת־הנפט המיסתורית, מורה כי נוצרת והולכת כאן פרשת לוקהיד — במהופך. זוהי פרשה שבה משחדת ממשלת ישראל אישים בכירים במדינות שהיא תלויה בהן, כולל כמה יועצים בכירים לנשיא ארצות־הברית.

ישראל משלמת ליהודים אמריקאיים בצורות שונות, תמורת השפעתם על ה־מימשל לטובת ישראל או ראשיה. וכיוון שהחוק האמריקאי, מחייב, כי כל אזרח המקבל תשלום מגורמים זרים יצהיר על כך, ויירשם כסוכן של מדינה זרה, מתבצעים התגמולים שמשלמת מדינת־ישראל בצורה מתוחכמת הרבה יותר.

זוהי החשיפה הראשונה של הדרך, שבה משלמת ישראל לאישים הבכירים ביותר בצמרת השילטון בארצות־הברית, ועיסקת־הנפט המיסתורית שבה מדובר היא דוגמה מצויינת לשיטה זו.

בעיסקה מיסתורית זו, יש מכל מה ש־הסעיר את המדינה כבר בעבר. שכן במצח נחושה, ותוך העלמת האמת מחברי ועדת־הכספים של הכנסת וממשלת ישראל, חתמה הממשלה על הסכם, שלפיו תשלם לא רק ליועצים בכירים של כמה נשיאים אמריקאיים, אלא גם תממן את הפסדיו של ברני קורנפלד, גיבור איי־או־אס, ותפצה — בעקיפין — את מוטי פרידמן, שהואשם לא־מכבר בבית־המישפט־המחוזי בתל־אביב בהונאת־מס גדולה, רבת־מימדים.

כל פרשיות־השחיתות שהסעירו את המדינה מתחילת שנות ה־70', חברו יחדיו לעיסקה מוזרה זו שאישרה ממשלת ישראל השבוע. האיש היחידי שהתקומם נגד השחיתות, מנהל חברת־הנפט הלאומית מיכאל קיש, אולץ להתפטר מתפקידו, ולפנות דרך לשחיתות החוגגת.

מאת
יגאל לביב

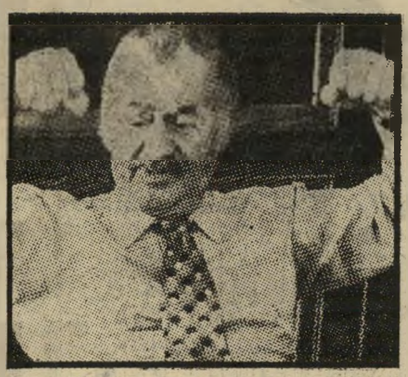

ביל לוויט
הפלת בנק

אחר־כך אירעה פרשת נתיבי נפט, שהסתיימה בפיטוריו של פרידמן ובהרשעתו בבית־המישפט בעבירות־מס.

באותן שנים פעל בישראל יהודי־אמריקאי אחר, מאכס פישר שמו, שהיה מן היהודים הבודדים בעלי־ההשפעה במיפלגה הרפובליקאית בארצות־הברית. כאשר היה ניכסון נשיא, שימש פישר יועצו לענייני יהודים.

פישר עשה את כספו באמריקה, בעיסקי־נפט ופטרוכימיה. כאשר הוקמו בישראל המיפעלים הפטרוכימיים, השקיע בהם פישר — יחד עם שותפו, עורך־הדין לו ברנט, כמיליון דולר, בשער של שתי לירות לדולר.

המיפעלים הפסידו כל השנים, ופישר לא חדל לבכות את כספו האבוד. נראה, כי לקשריו עם הנשיא ניכסון היתה השפעה על ראשי המדינה בישראל. לפתע, בשנים 1970/71, החליף האוצר את מניתיו של פישר במיפעלים הפטרוכימיים — שלא הכניסו לו כל דיווידנד, באיגרות־חוב נושאות ריבית קבועה ובצמודים־לדולר של בתי־הזיקוק.

הבטחת חלק בשלל

לכות זו לא ניתנה לשאר המשקיעים הזרים במיפעלים הפטרוכימיים, שראו את כספם כלה, אולם חסרה להם התכונה המיוחדת של פישר — קירבה לנשיא.

הטבות ליועץ הנשיא

היזתו של הסיפור ביוני 1968. באותו חודש, בלישכת שר־האוצר דאז פינחס ספיר, ישבו עימו הממונה על ענייני הנפט ד"ר צבי דינשטיין; יועצו של הנשיא ג'ון קנדי מייק פלדמן; האיש החזק והמייסד של ממלכת איי־או־אס, ברני קורנפלד, ואיל־הנפט הטכסאני ג'ון קינג, בעל קינג אינטרנשיונל וקינג ריזורסס. קורנפלד וקינג עשו כבר כמה עיסקות משותפות, באמצעות חברה משותפת ש־שמה קינג נטוראלס. פלדמן ייצג כמה אילי־הון יהודים אמריקאיים, ששמם נקשר לאחר־מכן בנפילת בנק ארץ־ישראל — בריטניה, כגון ביל לוויט ואחרים.

הפגישה זומנה, אחרי שהאוצר הישראלי אסר על איי־או־אס לגייס כספים בישראל, משהתברר כי אזרחי ישראל קנו תעודות של החברה ב־15 מיליון דולר, והכסף הוברח לשווייץ.

בפגישה סוכם, כי לאיי־או־אס יותר המשך פעילות בישראל, ותמורת זאת תשקיע החברה בישראל סכום מקביל לזה שהרי

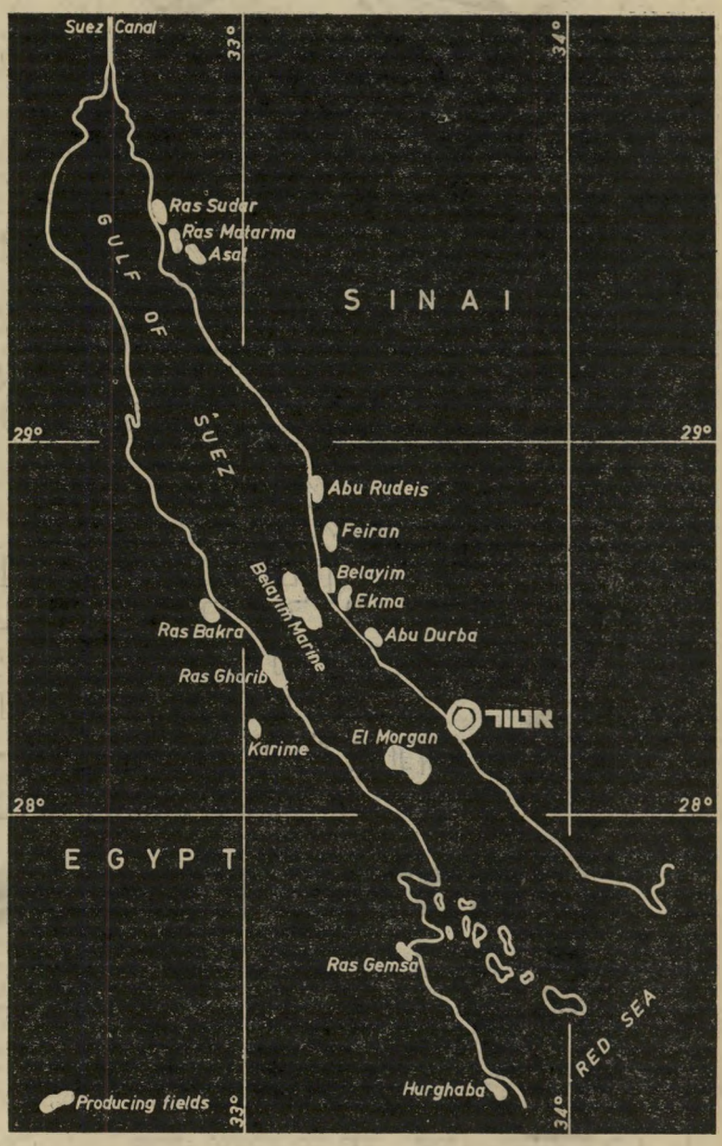

איזור הקידוח ליד א־טור
סימני נפט ברורים

את העיסקה הזו העביר לפישר מיכאל צור, יו"ר הנהלת בתי־הזיקוק לאחר־מכן, ומנכ"ל משרד־המסחר־והתעשייה. צור כפה על מדינת־ישראל את הקמת תישלובת ערד לחברה האמריקאית אלייד, וברנט קיבל דמי־תיווך שמנים. בגלל הניהול הכושל של אלייד הפסידה תישלובת ערד 120 מיליון לירות, בשל חבלה מכוונת של אלייד־ברנט. שרצו למנוע מישראל הקמת מיפעל עצמאי לחומצה זרחתית.

לפני שלוש שנים החלה חברה אמריקאית בשם בלקו פטרוליאום בחיפושי נפט במדף היבשת של ישראל בים־התיכון, בהשקעה של למעלה מ־10 מיליון דולר. החברה אורגנה על־ידי חברת סונול הישראלית, שלימים נקנתה על־ידי בלקו. משקיע שקט של בלקו בזיכיון היה מאכס פישר, שטען כי השקיע בעיסקה כשלושה מיליון דולר. החיפושים לא העלו דבר, הנפט לא התגלה, ופישר הצטרף אל מייק פלדמן, יועצו הנשיא קנדי ורעיו, שאיבדו את כספם בסיני.

מאכס פישר
מיליונים ליועץ

ברני קורנפלד
מימון הפסדים

אלא שלא איש כפישר יאמר נואש. הוא ידע היטב, כי סגולת הקירבה ל־נשיאות הופכת הפסדים לרווחים. דוגמה טובה לכך יכול היה לקבל מידיד של הנשיא ג'ונסון, הלא הוא אייב פיינברג. כאשר יזם פיינברג, יחד עם קבוצת משקיעים, את הקמת מלון הילטון בירושלים, הגיש לחברה לפיתוח מיפעלי־תיירות התחייבות של ראש־הממשלה דאז, לוי אשכול, לתת להם הלוואה נוספת של 10 אחוזים מעל למגיע להם. הסכום הנוסף היה חמישה מיליון לירות, בריבית של שישה אחוזים וללא הצמדה. אשכול הצ־

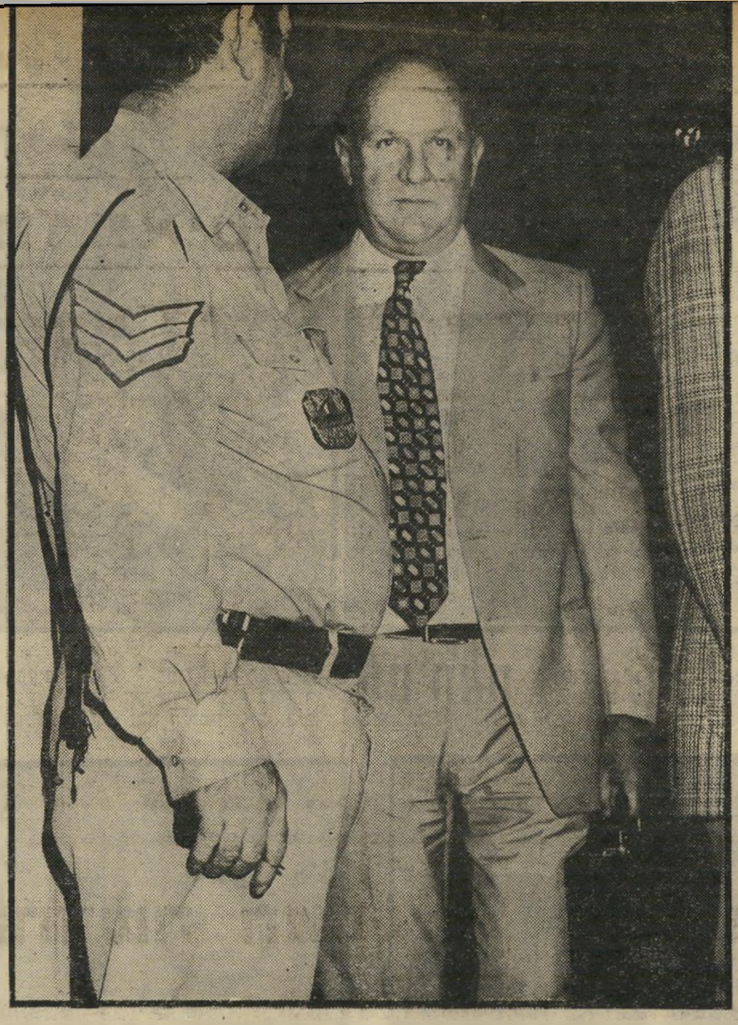

מוטי פרידמן בבית־המישפט
הונאת־מס

דיק את המתנה בכך שפיינברג עזר הרבה בהשגת הפאנטומים אצל ג'ונסון.

כל מה שנותר לפישר לעשות, היה להמתין לשעת־דחק לישראל אצל פורד — והשעה הזו אכן הגיעה. היתה זו שעת־דחק גם לפורד, שהיה זקוק לפישר לשם משיכת הקולות היהודיים, החשובים לו בגלל הצלחותיו של ריגן.

לפני חודשים אחדים התברר לחברת־הנפט הלאומית, שנוהלה על־ידי מיכאל קיש, כי הקידוח שלה בא־טור העלה סימני־נפט ברורים. לא היה פלא בדבר, שכן הקידוח נערך מול שדות־הנפט העשירים של מצריים, ובמקום שבו הראו בדיקות חברת מידבר בבירור, כי יש בו נפט.

באותה עת עסקה חברת־נפט אמריקאית קטנה ולא־חשובה בחיפושי־נפט בגליל. הידיעות על גילוי־הנפט הוודאי בא־טור עברו במהירות, והביאו תוך זמן קצר לתוכנית שאושרה עתה על־ידי הממשלה.

ברור היה כי כל עוד תהיה חברת־הנפט הלאומית בניהולו של קיש, האיש הישר בשטח, לא ניתן לבצע שחיתויות. המשימה הראשונה היתה, אם כן, להוציא את קיש מן התמונה, להכניס לקידוח גוף זר, כדי שדרכו ניתן יהיה לעשות מעשים כאלה שעשה מוטי פרידמן בהסוואה של חברת מידבר האמריקאית. לשם כך הוחלט, כי דווקא החברה האמריקאית הקטנה, היא הדרושה להשלמת הקידוח, והעמידו את הדבר לפני קיש כעובדה מוגמרת. לאמריקאים נאמר כי יקבלו חלק בשלל אם יתחלקו בו אם מי שייאמר להם לחלקו. האמריקאים הסכימו ברצון. כאשר בוחנים את העיסקה, ברור גם מדוע הסכימו.

כדי שאפשר לתרץ

בקידוח הושקעו 2.4 מיליון דולר, והנפט שיזרום ממנו יהיה בכמויות של שמזרן הבינלאומי מי כיום הוא מאות אלפי דולר ליום. החברה האמריקאית תשלם את מחצית הוצאות הקידוח, היינו 1.2 מיליון דולר. התכנסות תתחלקנה כך: 60 אחוזים יילכו להחזרת הוצאות־הקידוח ופיתוח השדה.

אחרי כיסוי ההוצאות, וכן בדרך־כלל, יתחלקו שאר ההכנסות: 75% לממשלת ישראל, ו־25% לחברה האמריקאית. היינו, בהנחה שהוצאות הקידוח ופיתוח השדה תהיינה 10 מיליון דולר, תקבל הקבוצה האמריקאית בשנה הראשונה למעלה מ־10 מיליון דולר, על השקעה של 1.2 מיליון דולר. בתוך שנתיים תקבל שוב סכום דומה.

הכספים שתקבל החברה האמריקאית לא יהיו כולם שלה — למעשה, רק מחציתם. המחצית האחרת תתחלק כך: 25% למאכס פישר, 13% לחברת בלקו ועוד 12% לקבוצה שירשה את חברת מידבר וקינג דיזורסט. מדוע דווקא בלקו וקינג? שכן אי־אפשר יהיה לתרץ מדוע נותנים לפישר ולא למייק פלדמן, ואם נותנים לפישר, הרי הסיבה הרישמית היא שנותנים לו החזר הפסדיו בקידוחי בלקו. אולם אם כך, צריך גם להחזיר לבלקו, שכן ברור יהיה שנותנים רק ליועצי הנשיאים.

עניין בריבונות ישראלית

כמה יקבלו היועצים? מאכס פישר יקבל בשנה הראשונה כמה מיליוני דולרים. קבוצת פלדמן־מידבר־קינג תקבל מחצית הסכום של פישר, וכך גם בלקו.

להכנסתו של פישר לרשימת מקבלי התגמולים ללא כל השקעה, יש יתרון נוסף. עתה יהיה לו עניין בכך שאיזור הקידוחים יישאר בריבונות ישראל זמן רב ככל היותר, ואם הדמוקרטים ינצחו בבחירות, יהיה לפדלמן אותו עניין בכך. דבר זה יכול לסייע בלחצים על הנשיא החדש או הקיים, להשאיר את האיזור הסמוך לשארם א־שייך בידי ישראל.

בסך־הכל, עיסקה התפורה היטב במתכונת עסקות לוקהיד האמריקאית — אך במהופך. הפעם — המשוחדים הם אישי־מישל אמריקאיים. ואם סבורים יוזמי העיסקה כי יצליחו לשומרה בסוד — טעות בידם. עובדה.

אגב, בניגוד למה שנאמר לחברי ועדת־הכספים של הכנסת, כל הוצאות פיתוח השדה והקמת הצנרת יינתנו על־ידי ממשלת ישראל — לא על ידי האמריקאים.

במדינה

(המשך מעמוד 20)

שוטרים. אחד מצלמי־המישטרה, שהיה במקום, קיבל הוראה לצלם אותו. "מחר בטח אופיע כפושע או כקומוניסט באריכיון מישטרת־ישראל," אמר יוגב, "שהוא גם נכה צה"ל.

"ניגשתי לאחד הקצינים הבכירים שהיו במקום ומחיתי בפניו. 'היה בסדר, אל תתרגש,' הוא ענה לי. ואיך יכולתי שלא להתרגש? מאחורי שני המיבנים, שנועדו להריסה, עמד מיבנה, ובו חמישה בתי־מלאכה של ערבים. הפקחים הרסו גם אותו, והותירו עשרות אנשים ללא פרנסה.

"אני עד־ראייה של מדינת־ישראל. לא אשכח את מה שראיתי ואלתם שזה לא יישנה!"

יוגב לא יכול היה לישון אותו לילה, טילפן עוד באותו ערב למערכות־העיתונים.

גימגום רשמי. פחות מוטרד היה, כנראה, ראש־העיר. הוא פירסם הודעה מגומגמת, טען שאין הפלייה נגד ערבים, מכיוון שנהרס גם פנטהאוז ברמת־אביב.

אך ידוע לכל כי העירייה אינה מעוזה להרוס אלפי מיבנים אסורים בשכונת־התיקווה. קל יותר לפעול נגד ערבים.

שיא האיוולת: הערבים הנפגעים שייכים לעדה המארונית — אותה עדה העומדת בראש המאבק הנוצרי בלבנון, ואשר יצחק רבין קרא לעולם כולו להתייצב לימינה.

מחתרות

הרצח שלא היה

מניין יש לניהה־להגנה־יהודית כסף לשכור רוצחים? כשכר לביצוע משימותיה?

מקורות־המימון של גוש־אמונים לוטים בערפל. הקמת נקודות־התיישבות ואחזקתן, ארגון מצעדים ומסעות, פירסום מודעות־ענק בעיתונים, אחזקת המנגנון השכיר, כל אלה עולים בממון רב. אירגון אחר, שמקורות־הימון שלו בלתי־ברורים, וש־תוכניותיו המדיניות דומות להפליא לאלה של גוש־אמונים, הוא הליגה להגנה יהודית.

דן ראטר הוא אחד מהכתבים ה"כוכבים" של רשת סי־בי־אס, עם קשרים גלויים ו־סמויים אל קהילת־המודיעין האמריקאית. ראטר, העובד עתה, כאחד משלושת כתבי וחוקרי תוכנית־היוקרה בטלוויזיה 60 דקות, החזיק במכונת־הקלטה קטנה, כשראיין את ג'רי רובין, מזכיר הליגה להגנה יהודית. מן הסרט המוקלט בקעו המישפטים להלן: "...מדינת ישראל רוצה מאד לראות איש זה ומת..."

ה"איש" ש"מדינת ישראל רוצה" במותו הוא יאסר עראפאת. השיחה התקיימה בלוס־אנג'לס, בין ג'ון דין לבין ג'רי רובין.

גימגום ו"אין תגובה". ג'ון דין הציג את עצמו לפני המצלמה והמיקרופון של דן ראטר כ"הרב להשכיר", אך רק "למטרות פוליטיות או צבאיות". הוא הודה, כי תמורת תשלום מתאים הוא מוכן לחסל, וכבר חיסל, מדינאים, ראשי־מדינות, אנשי־צבא, מרגלים, מרגלי־נגד. הוא רואיין במכסיקו כשהוא מתאמן במיטווח פרטי בתת־מיקלע עוזי, ולא הניד עפעף כשהושמע לו הסרט מתוך מכונת ההקלטה. "כן," אמר ג'ון דין, "הוא הציע שאסע למיזרח־התיכון כדי לרצוח את יאסר ערפאת. הוא בא אלי והציע לי רבע־מיליון דולר. חצי מייד, וחצי עם ביצוע הרצח. אין בזה כל דבר רע, לדעתי, כי עראפאת הוא מטרה צבאית...".

מזכיר הליגה הכחיש, מלכתחילה, כל קשר לג'ון דין. אך אחרי ששמע את הסרט החל מגמגם, הודה כי התנהלה שיחה שכזו, טען כי ג'ון דין פנה אליו. הכחיש כי יש לליגה רבע מיליון דולר, ואחרי כמה שאלות נוספות החל משיב ב"אין תגובה" על מטר השאלות שהופנו אליו.

ג'ון דין נאסר בינתיים בארצות־הברית, וריצה תמישה חודשי מאסר על הברחת נשק למכסיקו. הוא מכהן עכשיו כאחד ממפקדי־צבא השכירים של רודזיה, בארצות־הברית אין כל חוק שלפיו אפשר להרשיע אזרחים אמריקאיים, המתכננים קשר לרצוח אזרח של מדינה אחרת, על אדמה של מדינה זרה.

עם הידיד

מנפרד כץ, איש־העסקים הישראלי בעל רשת־הפיצריות **רימיני**, היושב בגרמניה, שאיתו באה דליה לביא לביקור־ מולדת, א־רגן לכבודה את המסיבה באחת מדירות־הפאר של מלון **הילטון** בתל־אביב

עם האח

יוסי לביא, אליו היא קשורה מאד, נפגשה דליה בשימחה. יוסי בא למסיבה עם אשתו, שגם שמה דליה לביא, ועם זוג חברים שלא חדל להתפעל מן הכוכבת היפהפייה. למחרת בבוקר חזרה דליה לגרמניה כשהיא מבטיחה לשוב בקרוב.

קישון הוגה

הסאטיריקון אפריים קישון שקוע במחשבות עמוקות, בעת שהבמאי עודד קוטלר וחברתו אורית שקועים באכילה. המזון במסיבה הוגש בשפע על שולחן מיוחד, והאורחים חיסלו אותו עד תומו.

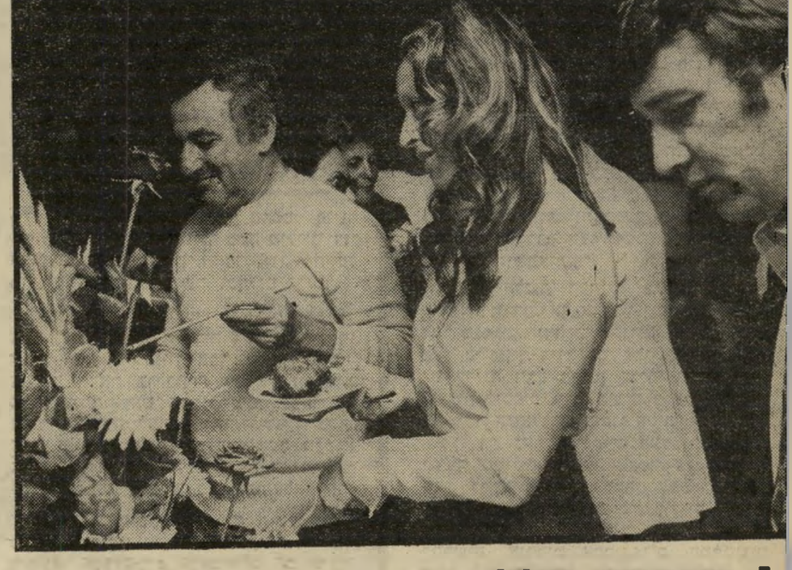

חיזקיהו זולל

השחקן אבנר חיזקיהו, ידיד ותיק של דליה לביא, היה גם הוא אורח במסיבה יחד עם שחקני־תיאטרון רבים אחרים, מרביתם שחקני התיאטרון **הקאמרי**, אמנים, זמרים ונערות זוהר.

שלום לז

ה ם לא ידעו אם הם באים לומר לה שלום, לכוכבת הישראלית דליה לביא, או להתראות.

מרביתם קיבלו את ההזמנה למסיבה עוד באותו יום, ולא היה ברור להם אם דליה הגיעה — או נפרדת. כך או כך, הם באו בהרכב מלא, והפגינו נוכחות־חובה. כמעט איש מידידיה של דליה לביא לא נעדר.

את המסיבה אירגן לכבוד דליה ידידה הטוב, איש־העסקים הישראלי היושב בגרמניה, מנפרד כץ, הסועד אותה לאחר גירושיה. השניים, שהם מכרים ותיקים מגרמניה, שם מצליחה דליה מאד כזמרת ואילו מנפרד מצליח כאיש־עסקים, הגיעו לישראל יחד, וגם המריאו חזרה יחדיו, למחרת המסיבה.

באחת מדירות־הפאר של מלון הילטון התל־אביבי, שהוזמנה במיוחד לכבוד האירוע, התקיימה המסיבה.

החל מהשעה עשר בלילה, ועד לשעות הק
לא חדלו האורחים לבוא ולצאת. חיו שם בני־מישפ
של דליה, אחותה מיכל ובעלה גמרוד, אחיה
ואשתו דליה. והיה שם אלוף (מיל.) רחבעם („גא
ואבי שבא בהרכב מישפחתי מלא. כולל אשתו
ובנו פלמ"ח עם חברתו הצמודה רגינה.

היתה שם הפסלת אילנה גור, שבאה בחברת
תה האדריכלית מלי לגנוצקי, ושחקני־תיאטרון
כמו עודד תאומי עם אשתו חוה, אורי לוי עם ז
העיתונאית טלילה בן־זכאי, אבנר חיזקיהו, ק
וישינסקי ואשתו היפה תלמה, הזמר אושיק לו
אשתו עירית, הבמאי אסי דיין ואשתו אהרונה
חודשי־הריון מתקדמים. והיה שם מנהל אול
הסרטה־הרצליה יצחק קול, שבתוכניתו זה הסוד
התארחה דליה לפני שעזבה את הארץ, ועוד
וכהנה ידידים שאינם נמנים עם עולם־השעש
דווקא.

כרגיל, גם את מסיבתה של דליה קישטו נע
זוהר שאיש אינו יודע כיצד הן מגיעות לכל

עם המלצר

של מלון **הילטון**, שהיה אחד מצוות בן שלושה מלצרים ששימשו את האורחים, בבאר המייחד שהוקם לצורך המסיבה ושהיה עמוס מכל־טוב. המלצר, המורגל בשירות אנשים חשובים מאד לא חדל למלמל: „היא כל־כך יפה ועממית.“

עם החברות

מיקה בשן (מימין) ואהרונה דיין (משמאל). דליה בילתה עם מיקה תקופה ארוכה בעת שבעלה, הזמר יגאל בשן, הצטרף אל דליה לסיבוב־הופעות בגרמניה, שהונצח בסרט שהוקרן במקום.

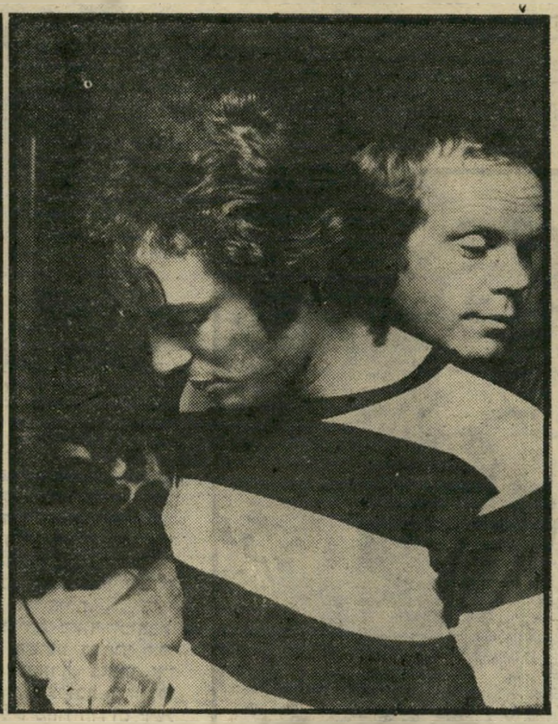

ראש אל ראש

עומדים במאי־הקולנוע אסי דיין והשחקן שלמה וישינסקי, ש־התארחו במסיבה. מימין: דליה בשיחה עם מיקה ואהרונה.

כוס אל כוס

השיקו השחקנים עודד תאומי ומנדי ריים־דיינוים, המשתתפת בהצגה מי **מפחד מניישואין**, ששמחו לפגוש זה את זה, מיהרו לשתות לחיים.

דליה

כמו, למשל, הדוגמנית שולי חנני שבאה עם שתי חתיכות בלתי־מזוהות. מרבית האורחים המשיכו למסיבתו של מנכ"ל כור מאיר עמית, ולמסיבתן של האופנאית תמרה יובל והציירת אריאלה וידור, שהת־קיימו באותו ערב, ונותר רק מספר מצומ־צם של ידידים קרובים.

כאשר הגיע הזמר יגאל בשן, מהופעה, ופגש במסיבה את אשתו מיקה שציפתה לו בנאמנות, שלפה דליה הפתעה: היא הציגה לפני הנוכחים את הקולנוען יגאל שילון, אחיו של דן, שהקרין לפניהם סרט מעניין ומייחד שצילם, ושהראה את דליה ויגאל בשן בהופעתם המשותפת בגרמניה — ואת גרמניה על גרמניה מנקודת־מבטו של צבר ישראלי כיגאל שילון.

למחרת בבוקר טסה דליה עם מנפרד כץ לגרמניה להקלטות, אבל הבטיחה לשוב בקרוב.

המישפחה

אחותה הצעירה של דליה, מיכל, השתתפה גם היא במסיבה בלוויית בעלה נימרוד. משמאל: אחד האורחים הפופולריים היה ד"ר גילי כהן, שבא בחברת אשתו. גילי הוא הרופא שבאמצעות מחטים סיניות מרזה את נשות־החברה.

ביאטריס שנאבקה בכריש חצי שעה -

נערת הכריש במלתעות החוק

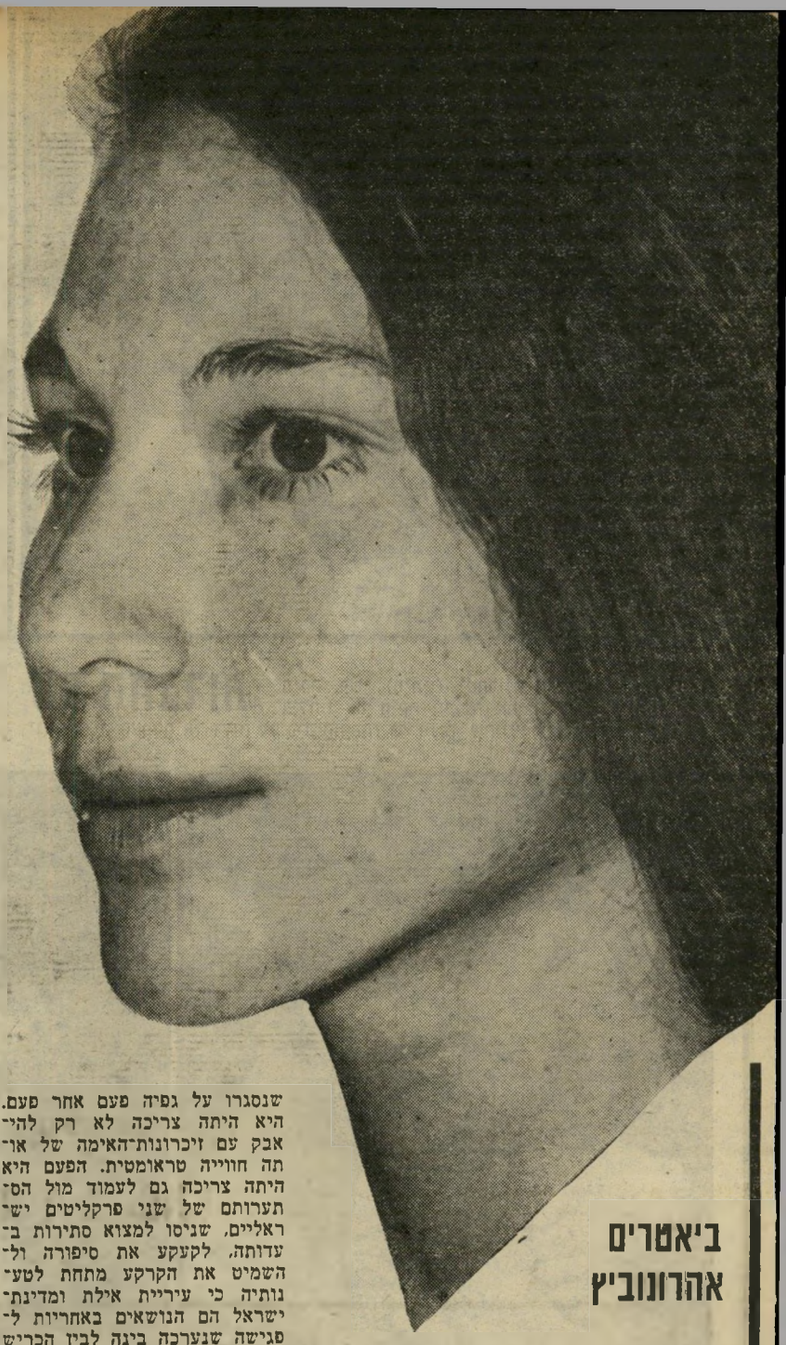

ביאטריס אהרונוביץ

ב משך חצי שעה, בחודש ספטמבר 1974, נאבקה ביאטריס אהרונוביץ', תיירת יהודיה מגרמניה, אז בת 18, בכריש שניסה לטרוף אותה בחוף הרחצה של אילת. השבוע, בבית־המישפט המחוזי בבאר־שבע, עמדה ביאטריס אהרונוביץ' שלוש שעות על דוכן־העדים.

היה עליה לא רק לשחזר את סיפור מאבק־הדמים שלה עם הכריש (העולם הזה 2018), כאשר נאלצה להילחם בו בידיה וברגליה ולשחרר את עצמה ממלתעותיו, שנסגרו על גפיה פעם אחר פעם. היא היתה צריכה לא רק להיאבק עם זיכרונות־האימה של אותה חוויה טראומטית. הפעם היא היתה צריכה גם לעמוד מול הסתירות של שני פרקליטים ישראליים, שניסו למצוא סתירות בעדותה, לקעקע את סיפורה ולהשמיט את הקרקע מתחת לטענותיה כי עיריית אילת ומדינת־ישראל הם הנושאים באחריות לסגישה שנערכה בינה לבין הכריש בחוף־הרחצה של אילת.

קפואה, מאופקת, עצורה מאוד וכואבת, עמדה ביאטריס בפני השופט המחוזי אפרים לרון וגוללה את סיפורה. באותו אופן עמדה גם בחקירה הצולבת של נפתלי בירן, סגן פרקליט־מחוז־הדרום ושל עורכת־דין לאה וייגברג, פרקליטת עיריית אילת, שניסו להכשילה, כדי להפריך את תביעתה כי מגיעים לה פיצויים בסך מיליון לירות על נזקי הגוף והנפש שגרמה לה אותה פגישה עם הכריש, הם ניסו להוכיח כי הנזק אינו נורא כל כך. למרות שגופה גדוש 600 צלקות שנגרמו מנשיכות הכריש ולמרות שהרופאים נאלצו לכרות את אחת מזרועותיה, וקבעו לה 66 אחוזי נכות, רצו הפרקליטים להוכיח כי היא מסוגלת לתפקד כבעבר.

מובן ששני הפרקליטים לא עשו מה שעשו מרוע־לב או בגלל מניעים אישיים. היתה זו חובתם המיקצועית, כדי להגן על האינטרסים של הגופים הממלכתיים אותם הם מייצגים. אולם מאבק מישפטי מעין זה, בו נאלצה ביאטריס לעמוד בחקירת שתי־וערב מפרכת שהביאה אותה עד דמעות, הפך את בית־המישפט לזירת דרמה נוספת, שנראתה לעיתים אכזרית ובלתי אנושית.

לרגע נדמה היה שהמתח יתפרק בהתפרצות רבתי. היה זה כשעורכת־הדין לאה ויינברג פנתה אל ביאטריס בבקשה: „ספרי לבית־המישפט מה את כן מסוגלת לעשות ביד הקטועה שלך...״

ביאטריס לא יכלה להבליג עוד. „תחתכי לעצמך את היד!״ היא קראה לעבר

היד התותבת זה הקטועה של ביאטריס. הרופאים נאלצו לקטוע אותה מהזרוע ועד כף־היד, בעיקבות נשיכות הכריש. במקום היד הקטועה הותקנה לה יד תותבת קוסמטית, שעימה הופיעה בבית־המישפט. בתמונה מימין: ביאטריס עם פרקליטה, עורך־הדין רם כספי והמתמחה ירון אלחנני.

התמודדה 3 שעות עם פרקליט המדינה

עם היד

ביאטריס עם גינטר פיחט, חברה הנוצרי לספסל־הלימודים בפקולטה לרפואה באוניברסיטת מינכן. גינטר שחה לצידה של ביאטריס, שעה שהותקפה על־ידי הכריש בים־אילת. הוא שחה לחוף כדי להזעיק עזרה. עתה הגיע יחד עימה לישראל, כדי להעיד בבית־המישפט על מה שאירע.

היד הנשוכה

ידה השנייה של ביאטריס אהרונוביץ, שהכריש השאיר בה את טביעות שיניו. נשיכות הכריש גרמו לקרעים בגידים ובעצבים, התירו אחריהם צלקות אין־ספור. גופה של ביאטריס מכוסה בכ־600 צלקות מהסוג הנראה על זרועה. מסיבה זו היא לבושה במיכנסיים ובחולצות ארוכות־שרוולים.

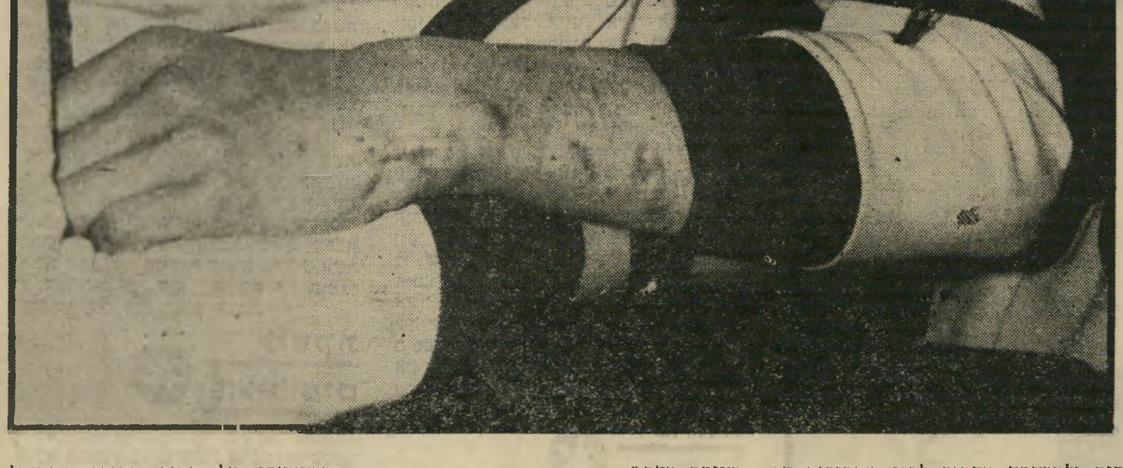

הפרקליטה, „ואז תדעי מה אפשר לעשות ביד קטועה!"

הפרקליטה הוותיקה השפילה את עיניה והתנצלה: „זה טראגי מאוד, אבל אני נאלצת לשאול את זה..."

כאן התערב גם השופט לרון: „זה לא מספיק להגיד שזה טראגי. צריך גם להתנהג בהתאם לכך!"

★ ★ ★

מעבר לחיכטים האנושיים והדרמתיים שנגולו בבית־המישפט, בעת שהחלה להתברר תביעתה של ביאטריס ממדינת־ישראל, היו לפרשה גם היבטים מישפטיים מאלפים. הבעייה המרכזית במישפט תהיה שאלת האחריות המישפטית בה נושאים עיריית אילת ומישרד־הפנים, כמי שאחראים או אינם אחראים להימצאותם של כרישים בחופי־הרחצה הרשמיים של אילת.

סביר להניח כי פרקליטה של ביאטריס, עורך־הדין רם כספי, יבקש להוכיח בבית־המישפט כי על העירייה ומישרד־הפנים היה לנקוט בכל הצעדים הדרושים כדי למנוע חדירת כרישים לחוף הרחצה או, לפחות, להזהיר את המתרחצים מפני הסכנה הצפויה להם במים.

לצורך זה יהיה עליו להוכיח כי חוף־אילת מועד לביקורי כרישים מסוגים שונים. אין זה סוד כי ים־סוף ומיפרץ־אילת שורצים בלהקות כרישים מסוגים שונים. עדויות על כך מצויות בפי כל חוקרי הדגה ואף במוזיאון הימי של אילת. סיפורים וצילומים על מיפגשים עם כרישים בים־אילת מצויים לרוב גם אצל הצוללנים המסיירים בים־אילת.

מצויים גם לא מעט ישראלים שהתמודדו כבר עם כרישים. אחד מהם הוא מפקד חיל־הים לשעבר, שלמה הראל, שהצליח להיחלץ בשלום מקרב עם כריש. פחות ברי־מזל היה אותו חייל צה"ל שבשנת 1973 הורד ממסוק ליד מיפרץ־שלמה, לצורך תרגיל. קול הנפץ של נפילתו למים הזעיק למקום כרישים, שאחד מהם תקפו. החייל הוצל בעוד מועד, כשנזקי תקיפת הכריש אילצו את הרופאים, כמו במקרה של ביאטריס, לקטוע את ידו.

השאלה היא מה מידת הסבירות שהכרישים הנמצאים בים־אילת יתקרבו אל החוף ויתקפו מתרחצים בחופי־הרחצה, במרחק של עשרות או מאות מטרים ספורים מהחוף. ביאטריס ופרקליטה ינסו להוכיח כי מידת סבירות זו גדולה למדי. שכן, הספולת הנזרקת מאוניות־המשא והמכליות העוגנות סמוך לחוף מושכת את הכרישים לקירבת החוף. לפיכך, תטען התביעה, חייבים השילטונות להיות מודעים לסכנת הכרישים למתרחצים, לנקוט בכל הצעדים המתחייבים מסכנה זו ולהזהיר בשילוט מתאים מפניה.

המדינה, ועיריית אילת, לעומת זאת, יבקשו להוכיח, כי ביקורי כרישים בסמוך לחופי־הרחצה הם נדירים מאוד ובלתי צפויים, וכי מידת הסיכון למתרחץ בחוף אילת למתקיפת כריש, אינה שונה בעצם מזו המאיימת על המתרחץ באחד מחופי הים־התיכון.

קרוב לוודאי גם שמידת עירנותם של המצילים בחוף־אילת, תשמש נושא לדיון בבית־המישפט. כי אחת הטענות של ביאטריס וחברה לספסל הלימודים באוניברסיטת מינכן, גינטר פיחט, ששחה לידה בעת שהותקפה על־ידי הכריש היא, שאילו נמצאו המצילים בחוף אילת במיגדלי־הפיקוח שלהם, ואילו היו עירנים דיים, היה בכוחם להציל את ביאטריס בעוד מועד.

★ ★ ★

ביאטריס נאבקה עם הכריש יותר מחצי שעה. מהרגע הראשון בו התקפה, היא הקימה זעקות במים, במרחק של כ־250 מטר מהחוף, נופפה בידיה לעזרה. המים מסביבה התכסו תוך זמן קצר בשטיח אדום מדמה, שנראה למרחוק. אילו היה מציל מבחין בכך מהחוף, הוא יכול היה לחוש לעזרתה תוך דקות ספורות ולמשוטה מהמים לפני שתקיפות הכריש ייהפכו לחבלניות יותר.

יתר על כן. גינטר פיחט, הידיד הגרמני של ביאטריס, ששחה עימה במים, לא נשאר עימה בעת שהותקפה. הוא מיהר לשחות לחוף, כשהוא נעצר כל כמה מטרים, מנופף את ידיו בתנועות האופייניות לאדם המזעיק עזרה במים. איש לא הבחין בו במשך דקות רבות.

סיפר גינטר בבית־המישפט: „אני שחיתי במרחק כמה מטרים לפני ביאטריס. פתאום שמעתי צעקה. כשהסתובבתי ראיתי את ביאטריס שוחה בתוך דם. זה היה מחזה נורא. היה משהו בצבע כסף ליד ביאטריס. הבנתי מה קורה. אז גמלה בי המחשבה להזעיק אליה עזרה עד כמה שיותר מהר."

גינטר לא גילה לבית־המישפט על המחשבות שחלפו בו למראה ידידתו הנתקפת על־ידי כריש ועל השיקולים שהביאו אותו לשחות אל החוף במקום לחוש לעזרתה. בסופו של חשבון טוענים המומחים לכרישים כי הוא עשה את המעשה הנכון והגבון ביותר.

„עשיתי סימני אזעקה," סיפר גינטר, „צעקתי ונופפתי בידי. חשבתי שהמציל על חוף הים יבחין בי. כשראיתי שאין כל תגובה, שחיתי לעבר החוף. כל כמה מטרים נעצרתי, נופפתי בידי וצעקתי שוב. בדרך פגשתי סירה ובה שלושה אנשים. שלחתי אותם לעזור לביאטריס ובעצמי המשכתי לשחות לחוף.

„כשיצאתי אל החוף ראיתי שהמציל איננו במיגדל. שאלתי אנשים היכן הוא והם לא ידעו לענות לי. רצתי מהר לתחנת העזרה־הראשונה. בדרך סימנו לי האנשים שהם רואים סירה מתקרבת לחוף. זאת היתה הסירה ששלחתי לעזרת ביאטריס. היא התקרבה לחוף בלי ביאטריס. המשכתי לרוץ לתחנת העזרה הראשונה ושם פגשתי את המציל, כשהוא מדבר עם נערה צעירה. ניסיתי להסביר לו מה קרה. הוא לא הבין. משכתי אותו אל החוף ואז הבחנו בסירה ששלחתי לעזרת ביאטריס, מתקרבת במרחק של כ־30 מטר מהחוף. הפעם היתה ביאטריס מונחת עליה. זה היה כארבעים רגע אחרי שהכריש החל לתקוף אותה."

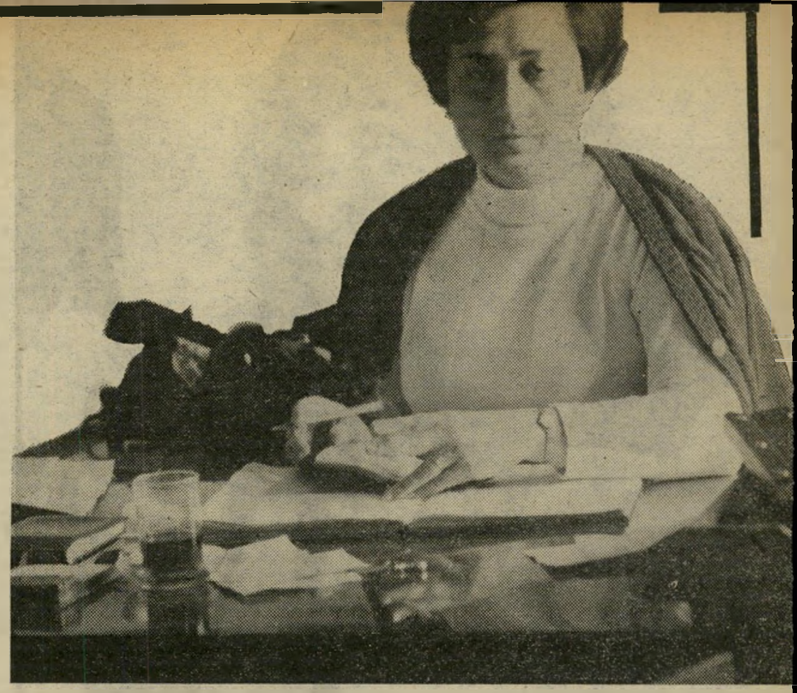

ראש־עיריית ירושלים זרק את מזכירתו הפרטית מלישכתו מפני שעזבה את בעלה למען מלצר ערבי - והבעל הקנאי מאשים את אשתו בשוחד ובגניבה

הזקנה, שעליה מדבר יוסי ינוקא, קלרה טייגר בת ה־85, מתגוררת עתה במלון זול בירושלים, מלון רון, ומאשרת את טענותיו. כששמעה זהבה כי אלה הן טענותיהם של בעלה ושל טייגר, נדהמה: „אותו יהודי כתב לי מארצות־הברית וביקש ממני לטפל בקלרה טייגר, כאשר היא תגיע לארץ. הוא הסביר לי שהיא עשירה, שיש לה מניות בערך של 300 אלף דולר, רכוש נוסף וכסף מזומן, ושהיא רוצה להוריש הכל לישראל. עוד לפני שהיא הגיעה לארץ סיפרתי עליה לטדי, ואמרתי לו שאני אנסה להשיג את הירושה בשביל ירושלים. טדי ברך אותי על כך.

מוציאה כספים בשבילה. יש לי חשבונות מדוייקים על כל סכום שהוצאתי מהבנק של הזקנה, וקבלות על כל הוצאה וכל תשלום לבית־מלון שהוצאתי עבורה, ואלה הם בדיוק אותם סכומים.

„היו פעמים רבות שכבר לא יכולתי לסבול את השיגעונות שלה, ורציתי להעלות אותה על מטוס ולשלוח אותה מהארץ. אבל היהודי האמריקאי התחנן בפני לא לעשות את זה, בעיקר בגלל שכמו יהודי טוב הוא רצה שהירושה שלה תלך לישראל ולירושלים. הייתי גם אצל הקונסול האמריקאי בירושלים, וגם הוא הציע לי לשלוח את קלרה מהארץ, אבל בסוף החלטתי

זהבה ושלושת הגברים

„זו היום המאושר בחיי,“ חשב לפני כשלוש שנים יוסי ינוקא, גבר צנום בן 50, נהג בדואר־חבילות במישרד־התיקשורת. היה זה כאשר בתו הבכירה דפנה נישאה למדען צעיר, בחתונה מפוארת שנערכה במלון המלכים בירושלים.

„אז חשבתי שזה היה היום המאושר בחיי, אבל היום אני יודע שזה היה היום הכי נורא בחיים שלי. זה היה היום שבו הכירה אשתי, זהבה, את הערבי שלה, האשם, שהיה המלצר במלון המלכים.“

אשתו של נהג הדואר איננה סתם אשה. זהבה ינוקא היא אחת הדמויות הידועות ביותר בירושלים. כמזכירתו הראשית וה־אישית של ראש־העירייה, טדי קולק, היא הפכה אחד ממוקדי החברה וההשפעה בעיר. אין קבלת־פנים, מסיבה, טכס או אירוע חברתי כלשהו שזהבה לא נטלה בו חלק. משך שנים ארוכות היתה המחליטה היחידה למי מותר להתראות עם ראש העיר הכל־יכול של ירושלים, ולמי לא. זהבה בת ה־42 היתה ידועה כאשה חיוורת, עקרת־בית שמנמנה ומזכירה לי־מופת.

לכן, כאשר נודע בירושלים הסיפור על הפרשה במישפחתה של זהבה, רעשה כל העיר.

אולם מסיפור־רכילות, שבו עזבה אשה את בעלה למען גבר אחר, כאשר מזלווה לזה נופך פיקנטי שבו האהוב הוא האשם עליאן, צעיר ערבי־ישראלי מב־ת־צפפה, המכהן כמלצר ראשי בבתי־מלון, הפכה פרשת המשולש הניצחי סערה גדולה, אשר יש הטוענים כי היא מאיימת על עתידו הפוליטי של טדי קולק עצמו.

עיסקת הצילומים

יוסי ינוקא, הבעל הכואב והנפגע, לא הסתפק בשערוריות הרגילות, שכמותן עורכים בעלים במצבו. הוא שלח מיכתבים לעירייה, למישטרה ולמישרדים ממשלתיים, מיכתבים שאותם חיזק במיסמכים וצילומי־תעודות, אשר בהם סיפר על מעשי שחיתות ושוחד, כביכול, של אשתו, בעת ששימשה מזכירתו של טדי, בתוקף היותה מזכירתו ובשמו של ראש העיר, תוך שהוא מזכיר ומערב אישים בכירים רבים.

„כשרצינו לערוך את החתונה של דפנה, בתנו, סידרה זהבה במלון המלכים לא יקח מאיתנו כסף, כיוון שהיא מזכירתו של טדי קולק, והמלון באמת לא לקח. אז היא הכירה את האשם. ואז התחיל הרומן ביניהם. זה השוחד הראשון שנודע לי עליו.

„אחר־כך נודעו לי עוד הרבה דברים עליה. יש יהודי אחד מארצות־הברית, ממיאמי, שבא הרבה פעמים לארץ. זהבה הכירה אותו דרך העבודה שלה אצל טדי, ועשתה איתו עיסקה מעניינת. היא סידרה ליהודי להצטלם עם כל מיני אנשים חשובים, ראש־הממשלה, הרמטכ“ל, עם שרים ואפילו עם טדי קולק עצמו, ובשביל זה היא קיבלה ממנו הרבה כסף. כל פעם שהיתה מסדרת לו צילום, הוא היה נותן לה איזה 2000 דולר.“

זהבה מכחישה בכל תוקף גם את הסיפור של מלון המלכים, וגם את צילומי האמריקאי. „במלון המלכים שילמנו כמו ילדים טובים. אנחנו קנינו את כל האוכל והמשקאות, ושילמנו למלצרים. זה גם לא נכון שהכרתי את האשם עליאן, שכולם קוראים לו אשר, באותה הזדמנות.

„אני ובעלי הכרנו אותו כבר לפני 17 שנה. אשר היה אז ימאי, והציע לנו לקנות טרנזיסטור בזול. מאז הבעל שלי, יוסי, היה מנצל אותו. אשר היה לוקח אותנו לטיולים במכונית שלו, והיה מזמין אותנו לבית־צפפה לארוחות גדולות אצלו בבית. הבעל שלי הוא נצלן מאין־כמוהו, וניצל את אשר הרבה שנים.

„גם לגבי היהודי האמריקאי זה שקר וכזב. אני אף פעם לא סידרתי לו להצטלם עם אף אחד. כיום הוא כבר אינו בידידות כל כך גדולה איתי, כמו שהיה בעבר. היהודי הטוב הזה, בן ה־83, הושפע מבעלי. יוסי טילפן אליו לארצות־הברית, וסיפר לו שאני חברה של ערבי. אצל היהודים האמריקאים ערבי זה דבר רע, אפילו אם אשר שווה פי־אלף מיוסי. אבל למרות שהיהודי כבר לא איתי, הוא יגיע עוד מיספר ימים לארץ, ויספר את כל האמת, אם היו צילומים כאלה או שזה הכל המצאד שלי בעלי.“

צוואת הזקנה

אם האשמותיו של יוסי ינוקא נגד אשתו, שאותן העלה על הכתב במיכתבו למנהל עיריית ירושלים רוני פיינשטיין, חמורות עוד יותר. טוען יוסי: „אשתי הצליחה להכיר אשה אמריקאית זקנה, במיסגרת העבודה שלה אצל טדי קולק, ולשדוד אותה ממש. היא סחטה ממנה אלפי דולרים, זייפה צוואה של הזקנה, המורישה הכל לה־עצמה, ואף זייפה יפוי־כוח מטעם הזקנה אל מישהו בארצות־הברית, כדי שיתן לזהבה, כאילו בשביל הזקנה, את מעיל־המינק של הזקנה ששווה אלפי דולרים, ויהלומים של הזקנה.“

„כשהיא הגיעה לארץ, התברר שזו אישה זקנה ולא לגמרי נורמלית. בכל מלון ששמתי אותה, או בכל בית־אבות שהכנסתי אותה, גירשו אותה, מפני שהיא היתה משגעת את כל המקום.

„הזקנה רצתה להעביר את הצוואה על שמי, כדי שאני אחליט מה לעשות עם הרכוש והכסף שלה, אחרי שהיא תמות. היא גם דרשה ממני להיות שותפה איתה לחשבונות־הבנק שלה. היתה לזה סיבה ברורה. אני טיפלתי בה כל היום, הייתי

לא לעשות זאת ולהמשיך לטפל בה.

„היא דרשה ממני לנסוע לארצות־הברית, כדי להביא משם את מעיל־המינק שלה, את היהלומים וגם את הצ'קים של הדיווידנדות על המניות שהיא היתה מקבלת בדואר לביתה, מדי־חודש. לשם כך היא נתנה לי יפויי־כוח, וחתמה עליהם. אין בעייה בכלל להשוות את החתימות שלה עם אלה שעל יפויי־הכוח. המישטרה בדקה את זה, ואם היא היתה מוצאת שזייפתי, כבר מזמן הייתי בבית־הסוהר.

המאהב (מימין), הבת והאשה (משמאל)
„הבעל שלי הוא נצלן מאין־כמוהו...“

„מה שנוגע לצוואה, נכון שהיא על שמי, אבל שני עורכי־דין אישרו אותה, אחרי שקלרה הצהירה בפניהם שזה רצונה.“ ואומנם, על הצוואה מופיעות חתימותיהם של שני עורכי־דין ידועים ומכובדים בירושלים, והחותמת של מישרדם.

טדי נבהל

ק ירה התינוקת במישטרה על גניבת היהלומים ומעיל־המינק. המישטרה, יחד עם יוסי ינוקא, ערכה לילה אחד פשיטה על דירתה של זהבה. מסקנת החקירה של המישטרה היתה שהעניין הוא סיכסוך מישפטי רגיל, ושזהבה לא גנבה מאומה. יוסי טוען כי אשתו, בעזרת מערכת־הקשרים הענפה שלה, הצליחה להשפיע גם על המישטרה שלא לחקור היטב בתיק.

„מעיל המינק נמצא ברשותי,“ מודה זהבה. „אני לא יודעת מה לעשות איתו, וממתינה עד שהיהודי האמריקאי יבוא לארץ, והוא יתעסק עם זה. את היהלומים גנב יוסי, יחד עם כל התכשיטים שלי, שהם בעצמם שווים איזה 15 אלף לירות. אם קלרה רוצה את התכשיטים שלה, היא צריכה לפנות לחבר החדש שלה, יוסי.“

לברוח מן האש, אפילו על חשבון הקרבת מזכירתו הנאמנה. הוא הורה להשאיר לה את דרגתה, אך לסלקה מלישכתו ולמצוא לה עבודה באחת המחלקות האחרות של העירייה.

כאשר נשאלה זהבה מדוע לא נתן לה הבוס שלה גיבוי, השיבה: „אני על טדי לא מוכנה לומר מילה רעה. לפני כ־10 שנים, כשהבן שלי היה בן חצי־שנה, ואני רק התחלתי לעבוד בעירייה, היתה ישיבת סיעת־המערך בעירייה. הבעל שלי טילפן לי, ואמר שהתינוק חולה. מיהרתי הביתה והתברר לי שהילד כחול כולו, ובמצב מסוכן. טילפנתי לטדי. הוא עזב את הישיבה, בא עם המכונית שלו, וסע איתנו להדסה. הוא ישב עד הבוקר איתי ועם הבן, ואחר־כך לקח אותי הביתה. הוא הציל את הבן שלי, ואני לא אגיד עליו מילה רעה, ולא חשוב איך הוא יתנהג איתי.“

מכות רצח

ל יוסי ינוקא מודה כי כל ההאשמות שלו נגד אשתו מקורן בכך שהיא ביכרה ערבי על פניו. „לא היה איכפת לי אם היא היתה בוגדת בי לפעמים עם

הבעל, המאהב והאשה: יוסי ינוקא, האשם עליון וזהבה
„לא רק הערבי יקפוץ עליך — גם אני!“

ראש־העירייה טדי קולק
פחדנות או עצימת־עין?

לדיברי זהבה, קלרה כועסת עליה, משום שהיא הוגיחה אותה, וכך הצליח יוסי לשחד את קלרה טייגר נגד מיטיבתה לשעבר.

כאשר הגיעו מיכתביו של יוסי ינוקא ללישכת ראש־העירייה בירושלים, נבהל טדי קולק. למרות שבשנים האחרונות הוא בילה עם מזכירתו הנאמנה לפחות 10 שעות מדי יום ביומו, ולעיתים קרובות גם בשבתות ובחגים, כשאנשים סביב אינם מבינים מדוע מסכימה זהבה לעבוד כה קשה, ומדוע היא מגלה נאמנות כזו לטדי — החליט קולק להוציא את עצמו מהתמונה ולא לטפל בפרשה.

אחרי שהתייעץ עם יועצו המישפטי, התברר לו כי אין האשמות של ממש נגד מזכירתו. דעת היועץ המישפטי של קולק היתה, כי אלה הן השמצות פריעות של בעל פגוע וקנאי. לאחר חוות־דעת זו החליט טדי שלא להעביר את החומר למישטרה, ובהתאם לכך אף נשלחה תשובה ליוסי ינוקא על־ידי מנכ"ל העירייה, רוני פינישטיין. אולם קולק, שהבין כי הבעל מתכוון לערוך שערוריות בעניין, החליט

בימי האושר: יוסי וזהבה
תצלומים תמורת כסף

עדינים שלי, קופץ עלי וצועק, עד שהילדים היו מתעוררים וכל השכנים היו שומעים: ‚לא רק הערבי יקפוץ עליך, גם אני!‘ אחרי אחת ההתקפות האלה קמתי ועזבתי את הבית. אבל אני בשום פנים ואופן לא מתגוררת עם אשר!“

„אני מוכן להתגייר!“

ה אשם עליון, שהוא צעיר מזהבה ב־7 שנים, נשוי ואב לשניים, שגם הוא עזב את אשתו, אמר השבוע לזהבה: „אם תסכימי להתגרש מבעלך ולהינשא לי, אני מוכן להתגייר בשבילך.“

אולם זהבה יודעת כי הדרך עדיין ארוכה. „המילחמה בינינו לא הוגנת,“ היא מסבירה. „יוסי מסתובב בכל ירושלים ומשמיץ אותי, מכה אותי, מתלונן במישטרה ועורך לי סצינות במקום־העבודה. אני לא מוכנה לעשות לו את כל הדברים האלה, משום שאני זוכרת כל הזמן שהוא האבא של הילדים שלי. שלושת הילדים, דפנה, שעוד מעט תהפוך אותי לסבתא, ענת, שלא מזמן התגייסה לצבא ואיציק בן ה־10, יותר יקרים לי אפילו משמי הטוב.“

אין ספק כי פרשת זהבה ינוקא תשמש עוד זמן רב חומר לרכילאי ירושלים, וכאשר תסיים המישטרה את שלל התלונות שהגישו נגדה בעלה וקלרה טייגר, ותחקור בהאשמות שהוא מטיח באשתו, תהווה הפרשה חומר לבתי־המישפט בירושלים.

בתי־המישפט יקבעו מי צודק, זהבה או יוסי ינוקא. אולם כבר עכשיו ברור דבר אחד: בין אם זהבה עשתה את כל הדברים שיוסי מאשים אותה בהם ובין אם לאו, ראש־העיר טדי קולק יוצא באור שלילי ביותר. אם אומנם זהבה מעלה באמון, היה זה תחת עינו הפקוחה, ואולי בידיעתו של ראש־העיר. אם ההאשמות הן האשמות־שווא, הוכיח קולק פחדנות כאשר זרק אותה לכלבים, ולא נתן לה את הגיבוי שהיה מצופה ממנו, כבוס, כלפי מזכירתו הנאמנה והוותיקה.

ציפי ביטון

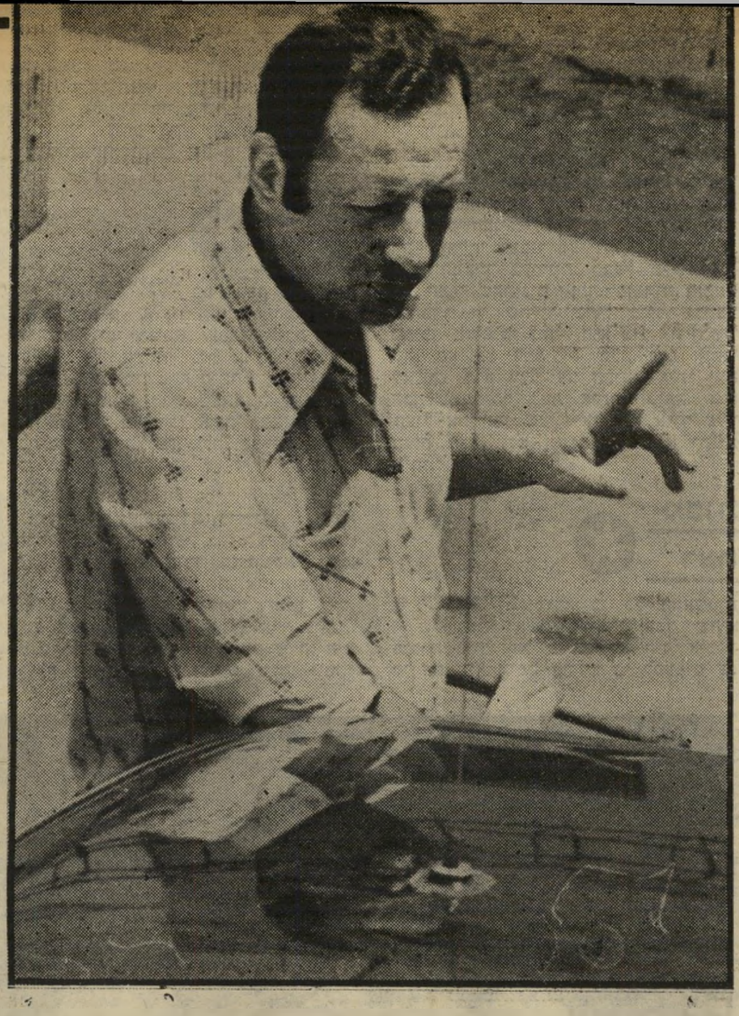

ד"ר גרגורי קצמן

מין בחדר-המין

ב**יום־העצמאות** השנה, בשעה אחת בצהריים, נכנסה ציפורה ביטון (22) לתחנת־המישטרה ביפו, פנתה אל היומנאי־התורן ולחשה לו: „נאנסתי!" על שאלות הסכימה לענות רק לאחר־מכן, בחדר סגור וללא נוכחות של אנשים רבים מדי. משום כך, הסבירה, גם לא זעקה בשעה שנאנסה, לפי שענתה, ולא סיפרה זאת לבני־משפחתה (פרט לאמה).

שעתיים מאוחר יותר הגיעו השוטרים, יחד עם ציפורה, להדר־המיון של בית־החולים דונולו (ב') ביפו. הם מיהרו לעצור את הרופא העולה־החדש מרוסיה, דוקטור גריגורי קצמן, בן 39, נשוי ואב לבן. אשמה היתה: „הנ"ל, בהיותו רופא בתורנות, ביום ה־5 במאי, לקח את ציפורה ביטון, בת 22, להדר־המנוחה של הרופאים ואנס אותה שם."

„חכי עד הבוקר!"

ה**תקרית האומללה**, שהביאה לישעייתו של דוקטור קצמן מעבודתו בבית־החולים עד לגמר המישפט, החלה עוד בערב הקודם, כאשר המוני בית ישראל חגגו את ערב יום־העצמאות. קצמן נשאר באותו ערב תורן בבית־החולים דונולו, שבו עבד. ציפורה ביטון, תושבת יפו, יצאה, בשעת־ערב מאוחרת, „לעשות סיבוב" בתל־אביב עם חברתה רינה.

בארבעים דקות אחרי חצות עלו הנשתיים על אוטובוס שנסע מכיכר מלכי ישראל בתל־אביב לביתן במרכז יפו. „תוך כדי הנסיעה נפגעתי ביד מדלת האוטובוס. לא עשיתי מזה עניין," סיפרה השבוע ציפורה („ציפי") ביטון, העובדת בתדיראן ולומדת בערבים להיות מודליסטית בבית־אופנה. „הלכתי לבוקר כדי שהוא יטפל ביד שלי. חזרנו הביתה בשלוש וחצי אחר חצות."

„אינני אשם!"

י**רשתו של דוקטור** גריגורי קצמן מנוגדת כליל לגירסתה של ציפי — הן לגבי פגישתם הראשונה, בלילה, והן לגבי פגישתם השנייה, בבוקר יום־העצמאות. דוקטור קצמן משמש רופא־אורטופד בבית־החולים דונולו ביפו מזה כשנתיים, מאז עלה ארצה. עתה מתכוון הדוקטור המשופם והסימפאטי, כעדות חבריו הרופאים, לעזוב את הארץ עם תום המישפט. „העלילו עלי עלילת־שווא," מלמל הרופא ללא הרף. „איזו מין מדינה זו שמשעים רופא מעבודתו, כשהוא בכלל לא אשם?"

וכך משחזר ד"ר קצמן את מעשיו בערב יום־העצמאות ולמחרתו, בחג עצמו: „בשעה אחת אחר חצות הייתי בחדר־הניתוחים. היה שם פצוע, שהובא מתאונת־דרכים. כשנגמר הניתוח, הודיעו לי מחדר־המיון שיש שם הרבה חולים שהגיעו במשך הלילה. ציפורה ביטון היתה אחת הממתינות. היא התלוננה בפני שידה נתפסה בדלת של אוטובוס כמה שעות קודם־לכן. ושהיא אינה יכולה להזיז את כף־היד. היא באה לחדר־המיון עם אמה. הבדיקה הקלינית שערכתי, הראתה שאין צורך לאשפז אותה. לא היו גם סימנים לכך שהיד נתפסה על־ידי דלת של אוטובוס.

„היא ביקשה שאתן לה אישור שהיא נפגעה באוטובוס. היא כנראה התכוונה לדו"ח פציעים מאת. אני לא האמנתי לה כל־כך. החלטתי לשלוח אותה לביתה, ואמרתי לה שאם גם בבוקר תרגיש כאבים, ותראה שאיננה יכולה להזיז את אצבעות היד, שתחזור אלי."

ציפי ואמה מכחישות מכל־וכל את הטענה כי דרשו מן הרופא אישור כלשהו. „כל מה שרציתי, בתום־לב, היה שיבדקו לי את היד, כדי לראות אם אין לי שבר או משהו כזה," טוענת ציפי. חברתה, רינה, העידה במישטרה כי אכן, ידה של ציפי נפגעה מדלת האוטובוס. „היא בחורה צנועה וביישנית מטיבעה, לא מעוררת מהומות. משום כך היא גם לא צעקה באוטובוס, ועל כאביה התלוננה רק לפני אמה, כשהגיעה הביתה," העידה רינה.

למחרת היום, הגיעה ציפי לבית־החולים יחד עם חברתה, זו שהיתה עדה לתאונה בלילה הקודם. מספר דוקטור גריגורי קצמן: „בבוקר יום־העצמאות, בשעה עשר, הופיעה ציפי ביטון בחדר־המיון. בדקתי אותה שוב. היא התלוננה שהכאבים נמשכים, ושהיא עדיין לא יכולה להניע את אצבעות היד שנפגעה. ראיתי שזה בדיוק כמו שהיה בליל: שום דבר מבחינה קלינית.

„אבל היא לחצה עלי שאתן לה אישור, שידה נפגעה מדלת של אוטובוס. סירבתי, ונתתי לה הפנייה למנהל המחלקה. אמרתי לה שתבוא ביום השלישי: ‚הוא יבדוק אותך והוא יחליט.' אמרתי לה. יצאתי לסיור במחלקות, עד שבשעה שלוש אחרי־הצהריים קראו לי לחדר־המיון, ושם חיכו לי שוטרים, שעצרו אותי באשמת אונס ציפורה ביטון."

גירסתה של ציפי עצמה למה שהתרחש בבוקר שונה לחלוטין. אחרי הביקור השני אצל דוקטור קצמן, בבית־החולים, היא האשימה אותו כי אנס אותה. „מאז המיקרה אני עצבנית מאד, לא צוחקת כמו תמיד וקשה לי לישון. זו היתה חווייה בלתי־נעימה," טוענת ציפי. „אולי זה לא נורא כל־כך, אבל גם לא כבוד גדול להיאנס על־ידי רופא."

„הוא אנס אותי!"

מ**ספרת ציפי:** „לא רציתי ללכת בבוקר לבית־החולים. אבל אמי לחצה עלי, אז הלכתי לשם עם חברתי, רינה. באחת־עשרה בבוקר הגענו לחדר־המיון. המתנו חצי־שעה, ואז הופיע הרופא. הוא שאל אותי מה שלום היד. עניתי שיותר טוב, למרות שעדיין לא יכולתי להזיז את האצבעות. לא רציתי שהוא יתחיל שוב פעם עם הטיפולים הארוכים שלו. הוא אמר לי לחכות, ואחרי עשר דקות קרא לי. הוא אחז בידי, ואמר: ‚אני לוקח אותך לחדר־הניתוחים.'

„אני לא מבינה כלום ברפואה, וחשבתי שהוא מתכוון לטפל בי. רינה ביקשה ממנו להצטרף, ולהיות נוכחת בשעת הטיפול. ‚אני לומדת סיעוד ולא אפריע,' אמרה לו. אבל הוא אמר לה להמתין בחוץ. שאלתי

הוא אומר: להד"ם!

אותו: ,מה אתה מתכוון לעשות לי?' הוא לא ענה והיה קשוח, כך שחשבתי שהוא באמת מצא משהו ביד.

„לא הגענו לחדר־הניתוחים. עברנו על פניו, ירדנו במדרגות־עץ ופנינו אל אגף חדרי־המנוחה של הרופאים, המבודד משאר בתי־החולים ומשקיף אל חוף יפו. שם הוא סתם את אחד החדרים במפתח. שאלתי אותו: ,חדר־ניתוח פותחים במפתח?' אבל כל הזמן הוא רק אמר, במיבטא רוסי כבד: ,זה בסדר, זה בסדר.' האמנתי בו, משום־מה. לא היה בראש שלי מה הוא מתכוון לעשות. כשהבנתי, היה מאוחר מדי.

„כשנכנסנו לחדר, הוא אמר לי: ,התפשטי, ונראה מה עם היד שלך.' ,מה הקשר בין להתפשט ולבדוק את היד?' שאלתי אותו. ,אני לא מוכנה!' אבל הוא תפס אותי חזק, נישק אותי וניסה להפשיט ממני את בגדי. ניסיתי להיאבק איתו, אבל הוא היה הרבה יותר חזק ממני. לא יכולתי לצעוק, כי הוא סתם לי את הפה בנשיקות הזקות. הוא זרק אותי על המיטה, שניצבה באחת מפינות החדר, וקפץ עלי. לא היה לי צ'אנס לצרוח. הצלחתי להפליט רק קללות. הוא היה אדיש, ולא שם לב אלי בכלל. לא התייחס. הוא הוריד ממני את הבגדים וזרק אותם הצידה. לא יכולתי לעשות כלום, כי הוא סתם לי את הפה והיה לו כוח עצום. ניסיתי לסרוט אותו ולחנוק אותו, אבל יכולתי לעשות את זה רק עם יד אחת, ביד הפגועה היו לי כאבי־תופת. תוך שלוש דקות הוא גמר.

„לא רציתי להקים שערורייה במקום, כי אני ממישפחה מאד פרימיטיבית. אם הייתי עושה עניין, זה היה הסוף שלי. הדוקטור התלהב כאילו לא ראה בחורה עשר שנים.

„בחדר היה כיור, והוא התנגב במגבת שלקח מאחד הארונות. אני אמרתי לו שאתלונן עליו. הרגשתי רע. הוא היה אדיש, והמשיך להגיד כל הזמן: ,בסדר, בסדר.' עכשיו היה רגוע יותר, זרק אלי את הבגדים שלי ועזר לי להתלבש. הוא גם הניעיל את הסנדלים שקודם קרע ממני בכוח.

„אחר כך הוא חיבק אותי, ולחש: ,אני חייב לראות אותך.' עניתי לו שאני לא הטיפוס שלו, ואמרתי לו שוב שאתלונן עליו בהנהלה. ברחתי משם מהר. רינה ישבה על הדשא. היא ראתה מייד שמשהו לא בסדר אתי. קצמן בא אחרינו, וצעק: ,ציפי, ציפי, בואי! יש לי לתת לך עוד אישור!' צעקתי שיתן את זה לחברה שלי. „חזרנו הביתה. לרינה לא סיפרתי כלום. לא ידעתי אם לספר להורי, אם להתלונן במישטרה או לשתוק. חשבתי: ,לאדם במעמדו בטח לא יעשו כלום. לא יאמינו לנערה פשוטה כמוני. מה פיתאום־שרופא מכובד יאנוס אותי?' הייתי מוכרחה קודם כל להתקלח. אבל בבית סיפרתי את זה לאמי, והחלטתי לגשת למישטרה."

השיחה הוקלטה

כמחרת היום הפגישו את הנאשם והמאשימה במישטרת יפו. את ציפי צירדו ברשם־קול נסתר, כדי להקליט את הפגישה, שאמורה היתה להיות דרמתית, נוכח גירסותיהם המנוגדות של שני המעורבים בפרשה. „קצמן שיקר לי בעיניים," אומרת ציפי. „הוא דיבר על אישורים, ועל כל מיני דברים שבכלל לא ביקשתי ממנו. הוא הכחיש את הכל. אחר־כך נלקחתי לבדיקה גינקולוגית במכון הפאתולוגי בתל־אביב, ומצאו אצלי סימני־זרע."

דוקטור קצמן, מצידו, אמר לכתב העולם הזה, כי בבדיקה פרטית שהוא ערך במכון הפאתולוגי נאמר לו שלא נמצאו שום סימני זרע. „אני לא יודע למה מתנכלים לי, ולמה הפאתולוגית שהעידה בבית־המישפט אמרה שכן מצאו סימני־זרע. איך ייתכן שאנסתי אותה, ובגדיה לא היו קרועים, והיא יצאה מסורקת ושלווה, לפי סיפורה?" שאל הרופא. הוא לא ידע להסביר במישטרה מניין יודעת ציפי את תיאור חדר־המנוחה של הרופאים. הוא רק טען: „בכלל לא הבאתי אותה לחדר־המנוחה. הכל זה המצאות שלה, כנקמה על כך שלא נתתי לה את האישור, שבאמצעותו היא רצתה להוציא פיצויים מאג"ד."

במדינה

פרשות

סאפארי אחר אדם

פרשת לוי נויפלד, שהסעירה את המדינה, הפכה נושא לספר חדש

„...ציד־האדם הגדול ביותר שידעה ה־ארץ מעודה, החל שמונה חודשים קודם־לכן, בפרץ־יריות של תת־מיקלע, אשר קרע את דומיית ערב הסתיו, בסביבה השלווה של רחוב רופין בתל־אביב — כתיאורו הפיוטי של הכתב לעניינים פליליים של צהרון השחר.

„מסביב נפתחו חלונות, ואנשים פרצו מפיתחי־דירותיהם. תוך שניות מעטות הגיעו הראשונים מביניהם אל עקיבא רט, ששכב מתבוסס בדמו בחדר־המדרגות של הבית, שבו התגורר ואשר בו נמצאה חנות־הספרים שלו. השעה היתה סמוך לשבע, בערב ה־15 בנובמבר.

„כעבור רגעים מיספר, נחפו אמבולנס עם מוכר־הספרים הצעיר לבית־החולים תל־השומר. על שולחן־הניתוחים נפח עקיבא רט את נשמתו. אותה שעה, בחדר־

חשוד נויפלד
הפרעה נפשית והתאבדות

המדרגות האפלולי שברחוב רופין, המוכתם עדיין בדמו, נפתחה חקירת הרצח, שעתידה היתה להימשך עשרה חודשים ארוכים, ואשר הפכה אחת הענפות והנפתלות ביותר בתולדות מישטרת ישראל, ושינתה כליל גורלה של מישפחה אומללה והחרידה באטימותה אלפי צופים ישרי־לב..."

קטע זה לקוח מסיפרו החדש של ארנון הדר, טבעת של שתיקה, העומד לראות־אור בימים אלה.

הצייד הגדול במדינה. ארנון הדר ביסס את עלילת סיפרו על „סיפור הפשע בהא־הידיעה של שנות ה־60'." שלושה קורבנות נרצחו ביריות מיסתוריות של תת־מיקלע עוזי, בגוש דן, והצמיחו את את כינוי־האימה „רוצח העוזי". החשוד בביצוע שלושת הרציחות הללו היה הסטודנט־לרפואה, לוי נויפלד.

מייד הוקם כוח־מישטרה מיוחד, שמנה כמה מאות שוטרים וקצינים, ומטרתו היתה למצוא את הסטודנט־המיסתורי לוי נויפלד בכל מחיר. בראש הכוח ניצב שלום ירקוני, באותה עת ראש המדור המרכזי לעיקוב ובילוש במישטרת מחוז תל־אביב.

הסטודנט הנעדר לוי נויפלד, היה אז (סוף 1963) בן 28, ועמד בפני סיום לימודי־הרפואה שלו. לוי התייחם מהורין בפולין, בימי מילחמת־העולם, עלה ארצה, אומץ זגודל על־ידי מישפחה מאמצת. לכאורה הוא ניהל חיים נורמאליים לכל דבר. למרות מוזרותו.

הסיבות שהביאו להחשדתו של לוי

(המשך בעמוד 34)

טוטו
ספורט-טוטו
השבוע
מינימום הפרס הראשון
חצי מיליון ל"י
* * *
מינימום כלל הפרסים
מיליון ל"י
* * *
יום ה' — המועד האחרון למסירת הטפסים
עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

Mango
„הצעות שקשה לסרב להן"...
הצעת השבוע | מחיר רגיל | מנגו
אירוויזיון 76 | 48 | 39.90
תקליטה הסקסי של דונה סמר | 48 | 39.90
כוורת צפוף באוזן | 48 | 39.90
תקליטי חוץ
הגיעו משלוחי ענק
לד זפלין החדש
אלטון ג'ון החדש
ריק ויקמן החדש ועוד...
בנוסף מבחר משגע של תקליטי חוץ
החל מ־29.90 ל"י.
בתקליטי מנגו
* ייעוץ והשמעת תקליטים ללא הגבלה.
* משלוחים בגובייגא לכל הארץ.
* השכרת מערכות לחתונות ומסיבות.
* אירגון תערוכות, השמעה ומכירת תקליטים בקיבוצים, מושבים ומוסדות.
* תלושי שי.
על כל קניה של 12 תקליטים, 1 חינם.
* רח' האלוף דוד 2 רמת חן
טל. 768178
* כבר מסריק 19 תל אביב
טל. 221986

הקטינה וספר הצמרת

אילו ידע „ספר הצמרת" איציק, כמה תעלה לו התיספורת, ובעיקבותיה ההיכרות עם לקוחתו, אולי לא היה מתחיל בה כלל.

השבוע נתבע לשלם, בבית־משפט־השלום בתל־אביב, 50 אלף ל"י לרחל ינקלביץ • בת 15 וחצי מבת־ים, על ההתעניינות הפעילה שגילה, לא רק בשערה, אלא גם כאחראי להריונה של הקטינה ולחסרת הבטחון־נישואין שנתן לה.

הנתבע, יצחק ענבה, בעל מספרת־היוקרה של הפרברים איציק, בשדרות ירושלים ביפו, הוא בחור נמוך־קומה, הנראה מבוגר לפחות בעשר שנים מגילו המוצהר (27). בכלל, בכל מראהו הוא רחוק מדמותו של הדון־ז'ואן מפתה־הקטינות. שערו מתחיל להיסוג. מראהו לא מונע בעדו מלהתפאר ש„אני רווק מבוקש." הוא לא הכחיש את היכרותו עם רחל, אך מכחיש שהוא אשם בהריונה.

„היא נכנסה להריון, ולא אני. זו הבעייה שלה!" הכריז.

רחל היא יפהפייה עוצרת־נשימה. בעלת שיער בלונדי קצוץ ועיניים־שקד. היא נראית מפותחת מכפי גילה, ומסובבת אחריה, ברחוב, לא מעט ראשים. עד לפרשת הסתבכותה עם איציק, למדה רחל בכיתה השישית בתיכון עירוני בתל־אביב. קבלתה התאפשרה תודות להיותה תלמידה מצטיינת, אף־על־פי שהיא מתגוררת באיזור־מגורים אחר. היא ביקרה במספרת־הצמרת כלקוחה, ובין תיספורת לתיספורת גם החלה לשים לב אל איציק, המבוגר ממנה ב־12 שנים.

„כל הבחורות רצו אותו!"

טענת רחל עץ היכרותה עימו: „אני מכירה את איציק כבר מגיל 13. אז התחלתי להסתפר אצלו. כל הצעירים והצעירות באים רק אליו. הוא הספר הכי אהוב על הצעירים, ויש לו מעריצות ומעריצים רבים. זה מאד החניף לי שאחד כזה מתחיל איתי, כי בכל־זאת יש לי המון מעריצות, שבאות אליו למספרה ומתחילות איתו, ומחכות שעות בתור, העיקר שאיציק יספר אותן. בהתחלה לא־כל־כך הסכמתי, כי אני בחורה חתיכה, ואני יכולה להשיג כל חתיך שאני רוצה. אבל כשראיתי איך שכל הבנות רודפות אחריו, ורוצות לצאת איתו, אז הסכמתי.

„תיכף מהתחלה הוא אמר שהוא רוצה להתחתן איתי, וכדי להוכיח את רצינות כוונותיו היה לוקח אותי אל הוריו הביתה, אל האחים שלו ולאחותו, ונהג להציג אותי לפני כל קרובי משפחתו כארוסתו.

„בעיקר היינו הולכים לבית של האחים שלו, כי הוא עובד עד מאוחר בערב ולא היה לו כוח לבילויים. בשבתות — או כשהיה גומר מוקדם — היינו מבלים בסרטים או במיסעדות. המיסעדה הכי אהובה עליו היתה מיומי ברחוב יצחק שדה, שם כולם הכירו אותו והוא הרגיש שם כמו מלך. היו מגישים לנו מייד, בלי לחכות בתור."

„תחפשי את זה שדפק אותך!"

טענת רחל, עד המשך הרומן: „אחרי חודש של בילויים כאלה, הוא לקח אותי לדירתו הפרטית בחולון. בדירה הוא נתן לי להרגיש כאילו היא כבר שייכת לי, והיה אומר לי: ‚הדירה מחכה לך, לכלה שלי.'

„הוא הפציר בי להתמסר לו — אבל לא כפה עלי. אני הסכמתי, מאחר שידעתי ששאלת ההתונה שלנו היא רק עניין של זמן. הוא הבטיח כל הזמן, לי ולהורי, שיישא אותי לאשה ברגע שבית־המישפט יתיר זאת (רק בית־המישפט יכול להתיר נישואי קטינה). קיימנו יחסי־מין במשך כחודש ימים, וכל הזמן הוא חזר והבטיח לי שנינשא בעתיד.

„יום אחד התברר לי שאני בהריון. כל פעם ששכבנו יחד, ביקשתי מאיציק שייזהר שלא יכניס אותי להריון. אבל הוא אמר: ‚זה בסדר — אין לך מה לדאוג. מכסימום

* שם בדוי. שמה האמיתי אינו ניתן לפירסום, בשל היותה קטינה.

ספר איציק
„היא פשוט רוצה לסחוט כסף..."

נתחתן. אולי אז, בית־המישפט לא יתחשב בגילך הצעיר, ונוכל להתחתן יותר מהר.'

„מובן מאליו — כשהתברר לי שאני הרה, רצתי לספר לאיציק. התגובה שלו היכתה אותי בהלם. הוא אמר לי דברים איומים. והכי מרגיז היה שאמר: ‚תלכי תחפשי את זה שדפק אותך.'

„לא ידעתי מה לעשות. אמי היא בת עדות־המיזרח, אשה שמרנית. פחדתי מתגובתה, אבל ידעתי שהיא היחידה שיכולה לעזור לי. היא אחות בבית־חולים.

„אכן, אמי קיבלה את זה קשה, אבל החליטה לעזור. היא מיהרה אל איציק ודיברה איתו — אך הוא ענה לה בחוצפה, והכחיש שהוא אשם בהריוני וגם אמר לה, שהוא לא היה הגבר הראשון בחיי.

„אמי שיתפה בסוד את אבי, שהחליט למסור את העניין לעורך־דין."

מיפגש לאוהדי־איציק

בית־דין התעקש מצבה הנפשי של רחל. היא איבדה את חדוות־החיים ושקעה בדיכאון עמוק, עד שלא היה מנוס מפנייה לטיפול פסיכיאטרי אינטנסיבי, אשר לו היא נזקקת עד היום.

ד"ר בלום, הרופאה מהמירפאה־לבריאות־הנפש במחוז תל־אביב, שאצלה מקבלת רחל את הטיפול, הורתה לבצע ברחל הפלה מיידית, ולשם כך אושפזה הנערה ונותחה.

אחרי ביצוע ההפלה, הוחמר מצבה הנפשי. דיכאונה גבר. היא עזבה את הלימודים ואת בית־הספר, ניתקה את כל קשריה החברתיים, ומבלה את זמנה בצפייה בטלוויזיה או בבהייה בקירות משך שעות ארוכות. דיבורה אפאטי ואדיש, והשם היחידי המדליק עדיין ניצוצות בעיניה הוא שמו של חברה, שזנח אותה.

רחל עדיין אוהבת את האליל שלה, ומקווה שהערכאה המישפטית תצליח להחזיר אותו אליה.

איציק, לעומת זאת, אינו מוכן לשמוע אף את שמה. הוא עצבני נוכח העובדה שהוגשה נגדו תביעה מישפטית, ומפרט את טענותיו ואת דעתו על רחל גם באוזני הלקוחות הנמצאים במספרתו.

בעת השיחה עם כתב העולם הזה לא הניח את המיספריים מידיו לרגע, והמשיך לקצץ במרץ קדחתני בלוריית זו או אחרת.

במספרה, המיועדת בעיקר לגברים, מברורות גם צעירות. אבל צריך אומץ רב להיכנס בין כל הגברים, הממלאים את המספרה משעות־הבוקר ועד לשעות־הערב המאוחרות, כי המספרה — חוץ מיעודה — משמשת גם כמרכז חברתי וכמקום־מיפגש לאוהדי־איציק.

המקום מצופה בטאפט רועש בציבעי שחור־צהוב, ואת הקירות מקשטים צילומי חתנים מצוחצחים. כל חתן המכבד את עצמו מיפו, בת־ים, חולון, התיקווה והסביבה, לא יילך לחתונתו מבלי שיקבל אצל איציק את הליטוש האחרון — אשר תמורת טיפול חתני כזה הוא גובה 70 ל"י. הזמנות לתיספורות לפני חתונה מגיעות חודשים ארוכים מראש, כשהחתן צריך לבוא אישית, ולהזמין את התור. כי לאיציק אין טלפון, בכוונה. הוא לא רוצה שיצלצלו אליו למספרה, כי אין לו זמן לדבר בטלפון.

לתיספורת רגילה ויום־יומית צריכים לחכות בתור שעתיים מינימום — אך נראה שהמחיר ומשך־ההמתנה הארוך אינם מרתיעים את לקוחותיו, הממלאים את המספרה עד אפס־מקום.

„אולי יכריח אותו השופט?!"

איציק התחיל את הקאריירה שלו כמתלמד במספרת ליאון המפורסמת ברמת־גן, עבר לנהל אותה, ועד שגסגרה — הספיק לעשות לעצמו שם וצבר קהל־לקוחות נאמן.

עוד לפני שירותו הצבאי המקוצר, שממנו שוחרר, פתח לו מספרה קטנה במקום דמוי־תא בשדרות ירושלים ביפו.

כשהמקום התחיל להיות צר עליו ושמו גדל, פתח את המספרה המפוארת מול חנותו הראשונה, והתחיל לגדול גם בנכסים. נוסף לדירת־הספאר שלו, המרוהטת בשלמות, הוא גם בעל מכונית־ספאר מסוג פולקספורט הצבועה חום־כסוף, ובה הוא נאה מאד. גם בחברתו רחל היה מתגאה, והיה גם מציגה בפני חבריו כ„החתיכה הזאת תהיה אשתי." משום כך גם כל חבריו הרבים ראו בה אחת משלהם.

אף מישפחתו השמרנית, ממוצא חלבי, קיבלה את רחל בזרועות פתוחות, והיא היתה כבת־בית ביניהם. רחל מקווה שעדיין לא אפסה תיקוותה לגבי איציק.

בינתיים היא הגישה נגדו תביעה מישפטית, באמצעות עורך־הדין מרדכי שורר, ובה העריכה את הנזקים הנפשיים, את הסבל שגרם לה ניתוח־ההפלה ואת סיכוייה להינשא בעתיד — בסך של 100 אלף ל"י, אך היא העמידה את הסכום על 50 אלף ל"י בלבד, כדי שהמישפט יוכל להתברר בבית־מישפט השלום (שם ההתליך מהיר ומקוצר יותר).

שורר הגיש גם בקשה לפטור את שולחתו מאגרת בית־המישפט, מאחר שמצבה הכלכלי של מישפחתה אינו מן המזהירים.

„מה אני יכולה לעשות," ממררת רחל בבכי, „הייתי בטוחה שהוא יתחתן איתי. האמנתי לו, ואני אוהבת אותו ומוכנה עוד היום להתחתן איתו. לא היה לי אף אחד אחר בזמן שיצאתי איתו! אבל הוא מתעקש, ולא רוצה לראות אותי, אחרי שהרס לי את החיים. למישפחה שלי את הכבוד. אם איציק לא מוכן לקיים את הבטחתו להינשא לי, אולי יכריח אותו האדון־השופט."

טענתו של איציק על כל העניין פשוטה ונחרצה: „היא פשוט רוצה לסחוט ממני כסף. לא היה לי שום עניין איתה."

במדינה

(המשך מעמוד 32)

נויפלד בשלוש רציחות העוזר, היו משבר נפשי שבו החליף לוי לא פחות מ־46 דירות.

מישטרת ישראל הצליחה, תוך זמן קצר, ליצור היסטריה־המונית, כאשר תושבי גוש־דן חרדים לעזוב את פתח בתיהם בשעות שלאחר רדת החשיכה. מדיווים הגיעו למוקד המישטרה עשרות פניות מאנשים, שטענו כי הבחינו בלוי נויפלד במקומות שונים ברחבי הארץ. כך, במשך חדשים ארוכים, ניהלה המישטרה את אחד המיבצעים המקיפים והכושלים בתולדותיה — „מיבצע שדה" — שבו השתתפו מאות שוטרים, אשר סרקו את הארץ לאורכה ולרוחבה במטרה לתפוס את לוי נויפלד, חי או מת.

עשרה חדשים לאחר תחילת המיבצע מצאו שני נערים ירושלמיים, שיצאו לטייל בשכונת עין־כרם הסמוכה לבירה, את גווייתו המתפוררת של לוי נויפלד, ולידה מיסמכיו ומעט מרכושו האישי.

אז התברר, מעבר לכל ספק, כי לוי נויפלד התאבד עוד קודם שהתרחשו שלוש רציחות־העוזי, וכך נסתיים ציד־האדם הגדול ביותר בתולדות ישראל.

הסיפור שרדף. מה מביא צעיר, בי אמצע שנות ה־70', לכתוב ספר שעיקרו ציד־האדם שנערך על לוי נויפלד. מספר על כך ארנון הדר:

„הייתי בן 18 כאשר אירעה פרשת לוי נויפלד. הסיפור הציק לי. עלתה בי תחושה של סאפארי אחר אדם. הייתי אז בחברת־הילדים של קיבוץ מסדה, פרט בודד בתוך קולקטיב. לא אהבתי כלל את החברה שסבבה אותי, ולכן יצרתי הזדהות עמוקה עם נרדפותו של לוי נויפלד.

„אחר־כך שירתתי בצבא, בקיבוץ, ובצבא, ראיתי כל הזמן פליטים שניראו לי כמו לוי נויפלד. מאוחר יותר, הפרשה התבהרה. המישטרה והחברה הישראלית הפכו חוכא־ואיטלולא.

„אחרי שיחרורי מהצבא התלקח בי עניין לוי נויפלד מחדש. פגשתי בקרובי־מישפחה שלו. במשך שנים, מאז, ניקר בי הרעיון לכתוב את סיפור נרדפותו של נויפלד, ואחרי שפירסמתי שלושה ספרים (הפלגה, שניים, זאב בודד בחצר עויינת), מצאתי עצמי נכון לכתוב את הספר הזה.

„בהתחלה ניסיתי ללמוד את העניין מ־פסיכיאטרי של הפרשה. אלא שמאוחר יותר העדפתי לתת דרור לדימיון. השגתי

מופר חדר
קודמו של ביכונסקי

עלונים של בתי־חולים לחולי־נפש. עברתי בקפדנות על ארכיוני ארבעת העיתונים החשובים, וליקטתי את כל חומר־הרקע של הפרשה. מאוחר יותר, איתרתי כמה אנשים שהיו קשורים בה בזמנו.

„את הספר עצמו כתבתי, כאשר פרשת ‚צמרת נגד ביכונסקי' היתה בעיצומה. הושפעתי למדי מאופן הדרדיפה של רב־פקד צמרת, ששימש לי כמודל לחוקר־המישטרה בספרי. מאז ועד לפני כמה חודשים עסקתי בליטושו של החומר, ובהעברת זמן העלילה של הסיפור אל שנות ה־70', על־מנת להמחיש לקורא את התרחש משני עברי המסך במהלך ציד־אדם..."

הקבלן יוסף אביב

מכר את המיגרש למי שהיה סגן נציב מס ההכנסה

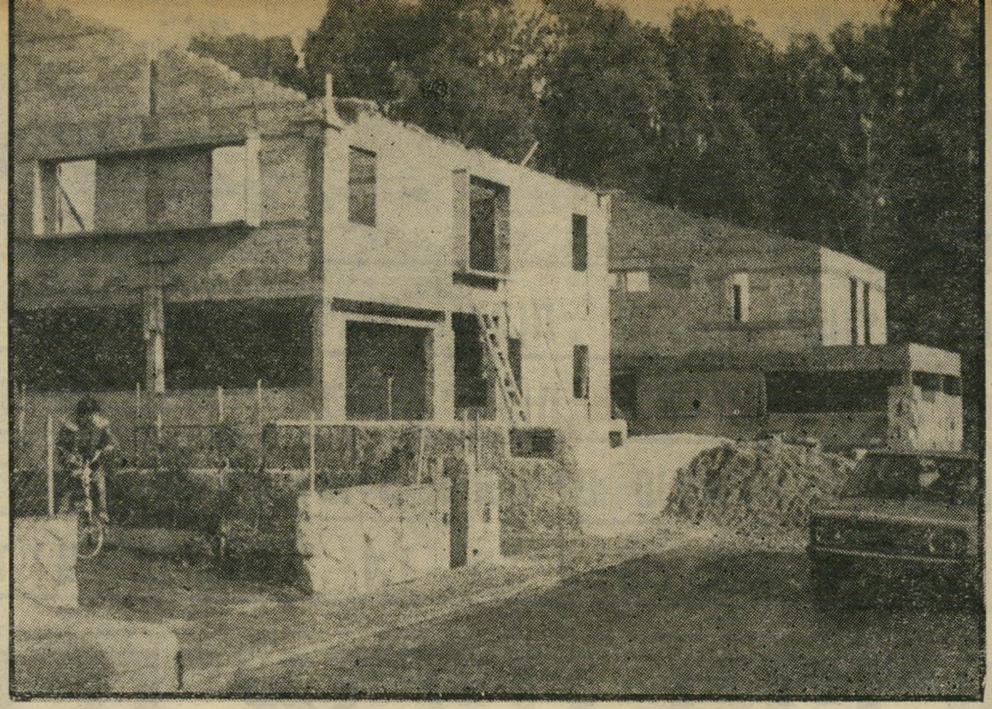

סגן הנציב

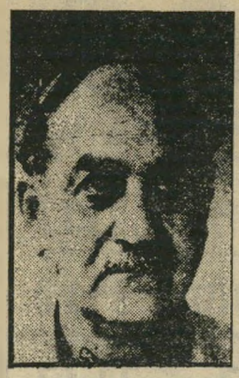

יעקב יולוס סידר לו הקלות מיוחדות במס ההכנסה

וילה במקום מיסים

זה סיפור עד שני חברים: האחד יזם פרטי, והשני סגן־נציב מס־ההכנסה. ולא סתם סגן, אלא מי שכימעט מונה כנציב! זהו סיפור על טובות — טובות שעשה נציב מס־ההכנסה ליזם הפרטי, ו־טובות־ההנאה שנתן היזם הפרטי לסגן־נציב מס־ההכנסה, שפרש מתפקידו.

וזהו גם סיפור על בנייה בלתי־חוקית של מי שהיה סגן־נציב מס־ההכנסה, ועל מילחמתו של היזם הפרטי בחריגות־הבנייה, מילחמה ששמה קץ לידידות, ו־גרמה לדליפת החומר המתפרסם בזה.

יעקב יולוס הוא מעובדיו הבכירים של מנגנון מס־ההכנסה, ואיש־אמונו של ה־ממונה על הכנסות המדינה משה נוידרפר, וכך הגיע להפקיד הגבוה של סגן־נציב מס־ההכנסה.

יוסי אביב הוא איל־עסקים שבנה את עצמו בעשר אצבעותיו. הוא בן 38 כיום, ורכושו מונה מיליונים רבים. הוא עלה ארצה מלוב בשנת 1940, גדל ביפו ב־מישפחה מרובת־ילדים, עבד בימים כשליח ובלילות למד בכוחות־עצמו לימודי־ערב בטכניון, אותו סיים בהצטיינות.

אחרי הלימודים עבד משך שנה וחצי כשכיר, והחליט כי כך לא יעשה כסף. הוא הקים באפריל 1965 חברה בשם מ־ק־ד, שהחלה עוסקת בעבודות מדידה, והפכה אחת החברות הגדולות בארץ.

עזרה מהידיד הטוב

ה יו אלה שנות הפער והפרץ של העבודות ערוך מערכת־הביטחון, ו־אביב גרף הון רב בחברה שלו, כאשר העיקה עליו רק בעייה אחת: כיצד ל־שלם מס נמוך על ההכנסות. שכן, אילו היה עליו לנהוג כמו כולם, היה צריך לשלם למס־ההכנסה עד 90% מהכנסותיו. ובדיוק בעניין זה קיבל עזרה מידידו הטוב יעקב יולוס, שהיה אותה עת — 1970 — סגן־נציב מס־ההכנסה.

יולוס גילה לו כי קיים סעיף 13' לפקודת מס־ההכנסה, המכונה „סעיף צדוק־שפי־רא." סעיף זה נחקק כאשר השניים נאלצו למכור את חלקם בעיסקי מישרדי עורכי־הדין שלהם, בגלל התמנותם כשרים. ה־סעיף קבע, כי כאשר אדם נאלץ להפסיק את בעלותו על עסק, התקבולים שיקבל בגין יציאתו מן העסק או הפסקתו, יהיו חייבים במס של 45% בלבד, כרווח־הון, ולא ישולם עליהם מס־הכנסה רגיל.

הסעיף היה נאה ונוח, אילם היה צורך שמס־ההכנסה יכיר בכך שהחברה של אביב נאלצה להפסיק את פעילותה: אי־שור כזה היה קצת קשה להשגה, שכן עובדה — להוציא את שני המיקרים, של השרים צדוק ושפירא, לא קיבלו אף חב־רה אחרת או גוף עיסקי אחר אישור כזה.

טעות. היה עוד מיקרה, שלישי, של חברת מ־ק־ד של יוסף אביב, שקיבלה — למרבה הפלא — אף היא אישור כזה. אישור זה חסך לאביב כמה מיליונים, שלא שילם למס־ההכנסה, וכך פתח את שנת 1971 עם הון לבן רשום נכבד ביותר (אגב, בשנת 1971 שונה הסעיף, והוא חל עתה רק על מיקרה של פטירת בעל־העסק).

ראשית לכל הוא הקים החברה מקבילה לזו שנאלץ לחסל. שמה של החברה החד־שה נת"פ (ניהול, תיכנון ופיקוח). ב־14 במאי 1971 הקים, יחד עם המהנדס רפי מר, חברה בשם אירם, שרכשה שיטחי־קרקע גדולים ברעננה, והקימה עליהם שכונה בת כמה עשרות וילות, שנמכרו כלחמניות חמות.

ב־16 באפריל 1972 מכר אביב את חלקו באירם, ונותרו בידו שיטחי־קרקע ברעננה, בני 17.6 דונם, שאותם רכש בינואר 1972. את הכסף שקיבל תמורת חלקו השקיע בבנייית בית הבורסה לאבני־חן ברמת־גן, בהשקעה של 2.5 מיליון לירות, השווים היום פי־כמה־וכמה.

באותה עת פרש גם הברו הטוב של אביב, יעקב יולוס, מעבודת המדינה, פתח מישרד לעריכת־דין יחד עם אחיו, אליעזר יולוס. שני החברים נפגשו כחרגלם, ותוך כך שוחחו על הווילות שמתכונן אביב לבנות על שיטחי־הקרקע שנותרו לו ב־רעננה, סמוך לשכונת הווילות שבנתה אירם, בה היה שותף.

יולוס חשק בוילה בכפר, ואביב הציע נכונות למכור לו חלקה מתאימה מתוך השטחים שלו־עצמו, אולם בכמה תנאים: האחד, כי יולוס ידאג לכך שאביב לא יצטרך לשלם מס־הכנסה על התמורה ש־יקבל מיולוס, אלא מס־שבח־מקרקעין — הנמוך בהרבה ממס־ההכנסה.

אל שיטחי־הבנייה שלו עברה דרך ה־מיגרש שיולוס קנה. גם תנאי זה שוריין בחוזה איתן, ועתה יכול היה יולוס לגשת לבנייה.

מעל ומעבר לחוק

כ אן עשה יולוס תרגיל ראשון. אביב חשב שעל המיגרש שקנה יבנה יולוס וילה אחת עבור עצמו, כיוון שיולוס עצמו כתב במיכתבו אל א. מרכוס, סגן פקיד־השומה תל־אביב 1 מיום 27 ביוני 1973: „מוכן מר אביב לפי בקשתי, ועקב יחסי הידידות בינינו, למכור לי את החלקה ה־סמוכה מתוך הנחה שאבנה שם בית עבורי, ואעבור לגור בו."

במציאות, מה שעשה יולוס היה שונה לגמרי. הוא פנה לקבלן, הציע לו לבנות על השטח שתי וילות. את האחת יכור בכסף מלא, ואת השנייה יתן ליולוס תמו־רת 100 אלף לירות בלבד, כאשר התמורה לווילה השנייה תפצה את הקבלן. הקבלן נמצא והחל בבניה, ואז התברר כי קצת קשה לבנות שתי וילות על חלקה זו, מבלי לחרוג מאישור־הבנייה.

השכנים של הווילה של יולוס, רובם טייסים נוכחה, לתדהמתם, כי במקום וילה אחת בת קומה יחידה, ניבנות במקום שתי וילות בנות שתי קומות כל אחת. באחוזי־בנייה, ניבנו על המיגרש 36% במקום 20% המותרים לפי החוק. השכנים תת־לונגו, וועדת־בניין־ערים של רעננה החלי־טה, ב־28 באוקטובר 1975, להגיש תביעה מישפטית נגד הקבלן. ימים אחדים ל־אחר־מכן הוצא צו הפסקת עבודה. אולם ליולוס קשרים אמיצים מאד, ובדצמבר 1975 חזרה אותה ועדה מקומית לדון, ו־אישרה את אחוזי־הבנייה המופקעים.

יוסף אביב והשכנים הריצו מיכתבי־מחאה חריפים אל הממונה על המחוז, אל הוועדה המחוזית לבניין ערים ואל מבקר־המדינה, וטענו כי לוועדה המקומית של רעננה אין זכות לאשר חריגה כזו. אך לשווא. המיכתבים נענו בלך־ושוב, תוך התחמקות מתכנוני המחוז מטיפול בנושא, ובינתיים, הווילות ניבנו וקמו.

אביב לא היה עוד חבר של יולוס. עתה חשש פן יסגור לו יולוס את הדרך לביתו. אומנם בידו חוזה, אולם יולוס כבר הראה כי כוחו חזק מכל חוק, גם לשאלות כתב העולם הזה לא רצה להשיב. אחרי הכל, מהי דעת־הקהל לעומת קשרים במס־ההכנסה?

סור מסרת רכישת החלקה המסוכה והגובלת האמורה היתה למנוע בניה עזודה לביתר וכן משום שורך הגישה היחידה לקרקע החקלאית עוברת חלקה המסרוכה הנ"ל. לפרוש זאת, סלון מר אביב לפי בקשתי ועקב יחסי הידידות שבינינו לסכור לי את החלקה המסוכה הנ"ל סחור חנחה שאבנה וח בית עבורי ואעבור לגור בו. כמובן שאחד מתנאי חוזה חרכישה יקבע כי חירשם זכות מעבר בחלקה הנ"ל לחלקתו החקלאית.

„עקב יחסי הידידות"

קטע מן המיכתב ששלח יעקב יולוס לפקיד־השומה בתל־אביב, ובו ביקש לפטור את העיסקה שבה קנה מיגרש ברעננה ממס־הכנסה רגיל, ולחייבה רק במס־שבח־מקרקעין. הפטור איפשר למוכר המיגרש לתיתו ליולוס במחיר זול יותר. במיכתב מוזכרים „יחסי הידידות שבינינו."

בדרך־כלל, מי שעיסוקו בבנייה או קנייה ומכירת מקרקעין, משלם מס־הכנ־סה רגיל על עיסקותיו. אולם מי שמיק־צועו אחר, והוא קונה או מוכר דירה או מיגרש באופן חד־פעמי, משלם מס־שבח־מקרקעין, ולא מס־הכנסה.

אביב היה שותף בחברת־בנייה בשם אירם, כך שלכל הדיעות צריך היה ל־היחשב כקבלן, ולשלם מס־הכנסה על ה־מיגרש שמכר ליולוס. אולם לסגן־נציב מס־ההכנסה לשעבר היו באמצע 1973 ה־קשרים המתאימים, והוא המציא לאביב את האישור הדרוש. וכיוון שיולוס חסך לאביב סכום נכבד במיסים, הפחית לו אביב ממחיר המגרש, בן 834 המטרים, ל־מחיר המגוחך של כ־160 אלף לירות!

התנאי השני של אביב היה, כי קצה ה־חלקה הנמכרת ישמש לו לצמיתות כדרך למעבר למיגרש שלו, שכן חדרך היחידה

דבר

ברנר: בטלה, דילדול, בילבול, שפות, פרנסות יהודיות, עבודת זרים..."

מגד: „החקלאות מייצרת תבואה, ירקות, ללא זעזועים, סיכסוכים ושפל..."

בן־גוריון: „ברחובות מתכתשים צעירים שעברו מן הייאוש אל הדת

עם צעירים שעברו מן הייאוש אל אנשי־השלום..."

רעידת־אדמה ספרותית?

א. „זכות הזעקה"

באחד במאי השנה מלאו 55 שנים להירצחו של י.ח. ברנר. מוספי־הספרות של העיתונות לא מצאו אירוע זה חשוב די־הצורך לציון כלשהו. ואין פלא בדבר. ברנר, שהיה דמות יוצאת־דופן בספרות־הארצישראלית, סופר אשר הכנות והכאב ביצירותיו שופעים טוהר שאינו בנמצא אצל אותם המתיימרים להיות יורשיו. הוא לא חשש לח־שוף, לעיני כל, את הפצעים הפרטיים והלאומיים שלו, והעמיד את בני־דורו לפני סכנת האובדן והכיליון המ־איימים עד עצם היום הזה.

ברנר הגיע ארצה ב־1909, והיצירות והמאמרים שחיבר מאז מעלים בהתמדה את התחושה שהגלות נמשכת כאן. סיפוריו קודרים, והוא מתנבא בהם על חלקנו בקונפליקט המתמיד והבלתי־נמנע בינינו לבין הערבים. הוא מטיח האשמות, אינו מייפה את הילת הרומנטיקה של ראשוני החלוצים, וחוזה את תהליך הניוון והשקיעה של היישוב היהודי בחמישים השנים שחלפו מאז מותו.

בסיפורת, אשר מרבית יוצריה שימשו כזרוע זו או אחרת של מערכת שילטונית־מיפלגתית, היתה דמותו של ברנר יוצאת־דופן ומרדנית. הוא לא חשש לקרוע את הלוט מעל למציאות הארצישראלית. במאמרו הד'אנר הארץ־ישראלי ואביזריו כתב, בין השאר, על מגמותיה של הסיפרות כאן: **„ה,חיובים' מצליחים בחוף של התחיה המתנפחת, השיריים מקוננים על החו־מר האנושי הגרוע ביניים־הארץ — הצד השווה שבהם, שכולם ,ציונים', כמוכן הצר של חמי־לה, שלכולם אמת־המידה האחת: החברתית. בעצם, זה מובן: אחרת במצבנו אי־אפשר להיות, ואולי גם לא צריך. ואולם, איך שיהיה, והאופי המימואריי מתגבר באופן הזה בכתבינו והצורה הלטריסטית האבטונומית הרי שאינה יכולה שלא להיפגם ע,ידי כך."**

במילים אחרות, ברנר שגא את הרומן האידיאולוגי־הדוקומנטרי, וחשב שצריך לתאר את היהודים, שבאו ארצה, לא כפי שהם רצו להיות, אלא כפי שהם, וזאת בניגוד לכל הסופרים האחרים, שרצו לתאר את הפולים לא כפי שהם, אלא כפי שרצו להיות.

עם רידתו בחופי הארץ חש ברנר כיצד גוררים המ־הגרים עימם את תסביכי־הגלות שלהם, ומעבירים הסבה־מיקצועית את דמות הפוגרומצ'יק של ילדותם במיזרח־אירופה אל דמותו של הערבי היושב בארץ. בחושיו הפ־תוחים חש ברנר את הטרגדיה של אי־היחלצות מתוך הגולה הקיימת בנפשו של היהודי, ובסיפרו מכאן ומכאן הוא כותב: **„אותו הגיטו עם כל אטריבוטיו: בטלה, דילדול, ביבול, שפות, פרנסות יהודיות, עבודת זרים..."** ומסביר בהגדרה חזונית זו על העומד להתרחש כאן, מדוע ברנר הסופר וברנר האדם, אשר תבע את „זכות הזעקה" בועידת יסוד־ההסתדרות, הועמד כ־אפיזודה בודדת ומסולפת בחברה שלנו. במשך 55 השנים מאז הירצחו של ברנר, הצליחה הסיפרות הישראלית לעקר עצמה מתביעותיו הסיפרותיות ומטיעוניו המחשמלים של ברנר.

ב. ניוונה של חברה

זה קרוב לחמישים שנים משמשת יצירתו של ברנר ספק של ציטוטים, המשמשים כהדבקת כתר „זכות הזעקה" מעל לראשו של תהליך הניוון החברתי שלנו. כך עושה גם אהרון מגד, במאמרו החזון והלחם, שפורסם בגיליון ערב יום העצמאות של דבר, שם הוא מצטט את ברנר מחוץ להקשרו, ומסיים בציטוט זה את מאמרו: **„...או, כפי שאמר ברנר, כרגעים של ייאוש גדול, כאשר נדמה כי ,לעם ישראל, מצד חוקי ההגיון, אין עתיד — תחי העבודה העברית האנושית'..."** ואכן, תמיד היו מגדים למיניהם שסיימו מאמרים בנוסח: „כפי שאמר ברנר ברגעים של ייאוש גדול..." כאילו היו לו רגעים רבים שבהם לא היה נתון בייאוש גדול.

דומה שניוונה החברתי־תרבותי־סיפרותי של החברה הישראלית, מתבלט ביתר־שאת במקום אחר במאמרו זה של אהרון מגד, שם הוא כותב: **„...ביום העצמאות ה־28 למדינת ישראל, כדאי לזכור: בימים שהאוויר מלא בידיעות רעות על ירידה, פשע, העלמות־חון, סחטנות, שביתות, התנערות מאחריות לאומית, אישי־איש ,כיסו; בימים שנדמה שהכלכלה מתמוטטת והחברה מתי־פרקת — החקלאות מייצרת תבואה, ירקות, פירות, כותנה, חציר, גרעינים, זרעים — ללא שום זעזועים, סיכסוכים ושפל — כי רובה**

י. ח. ברנר
לצעוק — מה?

הגדול הוא קניין לאומי ושיתופי, והעובדים בה, אישי־איש ,יעבוד בזיעת־אפו ויגיע כפיו'..." עד כאן אהרון מגד.

זה זמן רב לא נתקלתי בשקר כה גס שנכתב על־ידי סופר, וזכה להימשח בצבע הדפוס. נראה ששכחו לספר לאהרון מגד, כי כל אלה העובדים, אישי־איש בזיעת־אפו' בשדה ובניר, 28 שנים אחרי עצמאות ישראל, הינם כוחי־עבודה זול מהשטחים, פועלים חסרי זכות התארגנות ונטולי זכות שביתה, שלא לדבר על שכר הולם. ולהדביק לאידיליה זו את ,תחי העבודה העברית האנושית'? של י.ח. ברנר, הוא מעשה הגובל בטעם רע ומחיש, יחד עם זאת, עד מה צדק ברנר בהנחות־היסוד שלו על כל העומד להתרחש כאן: „בטלה, דילדול, בילבול, שפות, פרנסות יהודיות, עבודת זרים...".

קולאז' מילים זה של מגד אינו מפתיע כלל. הוא מייצג, מחד, את מאגר האמונות החברתיות החלולות, המזינות את הסיפרות העיברית זה כמה דורות, ומאידך ממחיש את תפקידה של הסיפרות ביצירת אשליות מילוליות שאין מקומן ניכר בהווה. מגד ודומיו התמכו בהתעלמות מהת־פרקות החברה הישראלית משרידי ההומאניזם וההיגיון שאיפיינו אותה בעבר. הז'אנר הסיפרותי הארצישראלי שלהם מצליח להלך כאקרובאט בקירקס על חבל, ולהת־עלם בעקשנות מן הקנאות הדתית העיוורת של ממשיכי ימי־הביניים והבית־השני הקורמת עור מתחת לפני־השטח, מתעצמת, ומאיימת להנחית את מכת־המוות האחרונה בתהליך הניוון החברתי־תרבותי העובר עלינו.

ניוון זה בולט עוד יותר, באותה תמיכה מבליעדעת של סופרים ישראליים רבים בחיטוט כוזב בהיסטוריה היהודית, על־מנת להופיע כיורשים וממשיכים לכל הנשגב היהודי. שיכבת־טיח דקיקה ומלאכותית זו, הקרוייה סיפרות, ואשר המגדים טחים אותה מזה חמישים שנים מעל לאמיתות־היסוד של החברה הזאת, תוך הנפת דגלים קט־נוניים ומחנכים־כביכול של היסטוריה קטנונית וכוזבת, תורמים את חלקם לדרך המובילה אותנו אל אבדון מוחלט.

אוסוואלד שפנגלר, בסיפרו שקיעת המערב, מבחין בין שני סוגי חברות — היסטורית וזואולוגית (א־היסטורית) ולטענתו, החברות־הזואולוגיות אינן רק פרימיטיביות־שיבטיות — אלא גם חברות מזדקנות אשר מיצו את עצמן, שעברו את נעוריהן הלאומיים ואינן יוצרות היס־טוריה כלשהי.

מעקב אחר החווייה־התרבותית הישראלית בשנים ה־אחרונות מעלה את החשד, שזוהי חברה החוזרת על עצמה, ובעיקר על המישגים ההיסטוריים שלה, וכך מש־תקף הדבר במרביתה של היצירה הסיפרותית הישראלית מאז ראשית שנות הארבעים ועד היום.

אם נבחון את סך־הכל התרבות והסיפרות של השנים האחרונות, כמאפיין של תהליך ניוון, נמצא כי במקביל לריקנות הלאומנית־דתית, המאפיינת את אנשי ארץ־ישראל השלמה, נהנית זו מגיבויו האילם של המרכז־התרבותי (הכוונה ליוצרים ולסופרים הקשורים למימסד, או חיים בקצוותיו), איבד את הצפון ההומאני שלו. מימסד־תרבותי זה, העוצם עיניו מפני ראיית תהליך ניוונן של החברה והתרבות הישראליים, מאמץ לעצמו מיני זהויות מזייפות של תיזות משיחיות מעוותות, בסיגנון דברים בגו של פרופסור גרשום שלום, או הצדקות מוסריות בסיגנון וידוי שיח־לוחמים, עמדות המייצגות את חוסר־הכיוון של החב־רה הישראלית ותרבותה. מצב המאפשר את עלייתו המטיאורית של הימין־הקיצוני, אשר הסימפטום הבולט בו הוא שמאז רחובות הנהר של אורי צבי גרינברג, לא נוצרה בישראל יצירת־תרבות־ימנית אחת בעלת איכות כלשהי.

ניוונן של התרבות והסיפרות מצטברים לסך־הכל של מיסטיציזם ופולחן אי־רציונאלי, הממקדים את התרבות והסיפרות לפיתוח חרשים לאומיים, אשר לקוחים מהעבר הרחוק והקרוב, בכותרת של נוסטלגיה, שהיא דרגה גבוהה של אונות תרבותית קולקטיבית, שמעידה על ניווני הניוון המותירים דרך אחת — המובילה לשומרון העתיקה, ולחורבננו.

ג. ליל־הבדולח של גוש־אמונים

במשך תשע שנות הניוון החברתי־תרבותי המואצות, מאז מילחמת ששת־הימים, מועטות היצירות־הסיפרותיות המנסות לעמוד בפרץ ולהגדיר לפחות את תהליך הסחף החברתי־תרבותי בו נתונה החברה הישראלית. וכוונתי ליצירות שבהן מצויה „זכות הזעקה" של ברנר. א.ב. יהושע החל במגמה זו, בסיפורו מול היערות, העוסק בתחושת ההתנכרות לקרקע, והמשיך זאת במחזהו לילה במאי, אשר בו מוצגת מילחמת ששת־הימים כפיתרון רעוע למיכלול הבעיות האישיות של גיבוריו. מגמה זו מתגברת

בסיפור בתחילת קיץ 1970, שבו מעלה א.ב. יהושע את נדשא ההעלאה־למוקד של דור הבנים בידי דור ההורים, וכלה בקטע מרומן שלו העוסק במילחמת יום־הכיפורים, שפורסם לפני כמה חודשים. גם סיפורו של עמוס עוז, אהבה מאוחרת, דן בתהליך הניוון.

הגדיל לעשות מכולם יצחק בן־נר, בסיפורו אחרי הגשם, שפורסם בהארץ (20.4.76), ולא זכה בהד הסיפרותי וה־תרבותי הראוי. בסיפורו עורך בן־נר מעין הגדלת מצב־לאומי, ללא כחל ושרק, תוך תיאור תלאותיו של פרט המנסה ללקט את שיברי נפשו בלילה מטורף של סערות, בין „בערי הגוש במאבק עם השלומניקים". מן הראוי להביא כמה קטעים מסיפורו של בן־נר, המציגים את תהליך התפוררותה של החברה הישראלית והתרוקנותה מערכי העבר, תוך פתיחת פתח אופטימי במעט, לגבי האפשרות של התמודדות גלויה בין המגמות הפוליטיות הרווחות בה לטוב ולרע. בניגוד לעמדה שאותה נוקטים חיים גורי ובני־דורו על „מניעת עוד אלטלינה", כותב יצחק בן־נר:

„...ברחובות צרדיים הוא עושה דרכו, שהא להיתקל באותן כנופיות שד נערים. כמה פע־מים כבר לברוחן, סוגרים עליו, הודפים אותו אל גדר הבטון או אל הכותל ומול פניו, שחאימה הישנה גואה ומשתקת אותן, הם מניפים בק־בוק ריק, גרוב כגרב... אם תתגונן — תחטוף עד מוות, הוא אומר לעצמו. אם אינך יכול להפתתר מהם, הוא אומר לעצמו, ספוג את המנה והמשך לצכת. ואם הייתי חולה־נפילה, הוא אומר לעצמו. אחרים, שאינם מוכנים לספוג את עצמם, מתים. כך יום מודיע העיתון על מתים שכאלה. נערי הגוש במאבק עם השלומ־ניקים... הגשינקים חסמו היום את ציריה מהבניין. שלוש מאות מהם. היית צריך לר־אות את השוטרים המסכנים. עשרים שוטרים מול שלוש־מאות כיפות מנפנפות ואגרופים באוויר. בקושי הגעתי אל המכונית...

„...אנשים משוועים יותר, בימים אלה למשהו שאין אנו יודעים מהו. אנשים מחפשים לחם אך, משיח ואמונה להיתלות בהם. „עש־רים ושבעה אלף איש נרשמו החודש בלש־כותינו", אומרים כרוזי הגוש על הכתלים — „ואתה באמונה כוחנו והאמונה אגרוף־נקמות היא לה'. למען ציון לא נחשה." ברחו־בות מתפתשים צעירים שעברו מן היאוש אל הדת עם צעירים שעברו מן היאוש אל אנשי השלום. „שלום על ישראל", קוראים אנשי השלום, בקצב תחלוכותיהם. „מטר מרובע שלום עדיף על קילומטר מרובע מילחמה"...

„...כקלגסים, כיפותיהם מנפנפות, הם צו־עדים — והעוכרים ברחובות עוצרים לחבים בהם ביראה. רק שני גברים רטובים מן חגשם, ליד אחד העצים, קוראים לפתע בנגד הצו־עדים: „אתם הכאתם כל זאת עלינו, פאשים־טים!" הוא סבור שההוכלים אף לא הבחינו בקוראים נגדם — אך פתאום הוא רואה אר־בעה ניתקים מן המיצעד ונופיים על השניים, כעייטים. צללים שחורים, הוא רואה מן המקום שבו הוא עומד, עולים ויורדים שם ככמחול־עיוועים וקולות צווחתם של מוכים הוא שומע..."

המחשה סיפרותית זו, שנעשתה לכיל־הבדולח של גוש־אמונים, אשר נערך בעת המשא־והמתן להפרדת־הכו־חות לפני כשנה, מעידה על היחלצות שמתחילה הסיפרות הישראלית להיחלץ ממעטה־השומן שעטף אותה. בן־נר חשף, המישים וחמש שנים אחרי רצח ברנר, את „זכות הזעקה", והוא זועק את הניוון.

אחרי הגשם של יצחק בן־נר מעיד על מגמה ריאליס־טית בסיפרות הישראלית, אשר החלה במוכ היערות לא.ב. יהושע, המעלה את השאלה: אם מתחילה רעידת־האדמה הסיפרותית, הנובעת ממשבר הערכים והאמונה שלאחר מילחמת יום־הכיפורים.

ספיחי שואה

שטיפת מוח

מחלקת־הדת של הטלוויזיה הישראלית הגדילה לעשות, במיסגרת ניסיונה למצוא משמעות לשואה ולצדק־האלוהי. היא הושיבה את המשורר המפ"מי אבא קובנר, יחד עם רב, מול חבורת־צעירים מגומסת. אבא קובנר דיבר על בתי־כנסת שחרבו, ואחריו דיבר הרב על השואה כחווייה מיסטית.

לא ברור מדוע חושבים באמצעי־התיקשורת־האלקטרוניים, מאז שיח־לוחמים, שיש בכוחה של פטפטת לשנות את העולם. כך שלא הפליא לראות על המסך־הקטן אנשים צעירים מסבירים עד מה אינם מבינים את השואה ואת סיבותיה, ועד מה כושל החינוך הישראלי בנושא זה. הגדילה לעשות המשוררת רבקה מרים, שדיברה על גורל ניצחי של העם היהודי, כשהיא בוחנת — לדבריה — את השואה מבעד לרחם שלה, וכשהיא משווה את ילדה לחבלי־הלידה של העם היהודי.

בתוך כל הפטפטת הצעירה והחלולה הזאת, בלטו דבריו של אחד הצעירים, אשר ניסה לומר דברים מוגדרים על השואה ועל ההווה שלנו ככובשים, אלא שדבריו נתקלו באסימוחם המוחלטת של אבא קובנר והרב שהיה לצידו, אשר סבלו מחוסר־קומוניקציה עם אותן טענות שהציג בפניהם אותו צעיר.

* * *

בסיפרות־השואה מיתואר אלוהים כאותו ענן־עשן כהה שתימר מארובות כיבשני־האדם במחנות־הריכוז. ידוע גם, ששוכני המחנות שרו את שירו של ישו מתוך „הברית החדשה": „אלי אלי למה עזבתני..." כך שמפליא לראות כיצד הצליחו להפוך, 31 שנה אחרי תום השואה, את יד־ושם למקום דתי קדוש, אשר משתתפי טכס־הזיכרון המרכזי חובשים בו כיפות וכובעים.

* * *

סיטר וייס (מארה/סאד) נחשב כיום בין הבולטים שבמחזאים החיים כיום בעולם. בהקדמה למחזהו החקירה כתב וייס: „בהצגת מחזה זה, אין לנסות לשחזר את אולם המישפט בו התנהלו הליכי מישפט המחנה (אושוויץ). כל שיחזור הינו בלתי־אפשרי, לדעת המחבר, כפי שבלתי־ניתן להעלות על קרשי הבמה את המחנה עצמו."

אלא שאפריים סטן (תיאטרון שידורי־ישראל) חושב אחרת, ולכן הביא לפני קהל צופי־הטלוויזיה הישראלית, גירסה מקוטעת ומסורסת של החקירה לפיטר וייס, שכל קשר בינה לבין המקור הינו מיקרי בהחלט. אפריים סטן הצליח לאבד, בעיבודו, את כל המרכיבים הדרמתיים שהפכו יצירה זו למשמעותית. הוא גם לא בחל לצרף למחזה תמונות ממחנות־הריכוז, כדי להסביר לצופה הפרימיטיבי (לדעתו) כי המדובר בשואה.

במיסגרת סירוס מחזהו של פיטר וייס, השמיט סטן משיר־הסיום של המחזה את הקטע הבא:

„עלינו להוסיף ל־6 המיליונים שנהרגו
3 מיליון אסירי־מילחמה רוסיים
אשר נורו או גוועו למוות ברעב
כמו־כן עוד 10 מיליון אזרחים
בני הארצות הכבושות
שגוועו..."

לא ברור מי העניק למר סטן, את הסמכות להעלים 13 מיליון קורבנות של הנאצים. צופי הטלוויזיה הישראלית ראויים לגירסה מלאה של החקירה לפיטר וייס. את גירסתו של מר סטן ניתן להציג לפני ראש־הממשלת דרום־אפריקה, מר פורסטר, בביקורו הבא בי־ד־ושם.

ניקאנור פארא: משוררים צעירים

כיתבו כאוות נפשכם
בכל סיגנון שתימצאו לנכון
דם רב מדי זרם מתחת לגשר
מכדי שתאמינו
כי דרך אחת צודקת.

בשירה הכל מותר.

כמובן, בתנאי אחד:
עליכם להשתפר על הנייר הלבן.

עברית: ד. ע.

ניקאנור פארא נולד ב־1914 בצילה. בסוף שנות ה־30' החל לפרסם את שיריו, הבולטים בפנייתם הישירה, ובדחייתם את התיפאורה־המילולית. פארא נתפרסם בעולם בזכות סיפרו „אנטי־פואמות."

הקרב על „פרוזה"

בחטף

הענקת **פרס ביאליק** לסיפרות עוכבה במשך כמה חודשים, עד לשובו של המשורר **יהודה עמיחי** משהות בת למעלה מחצי־שנה בארצות־הברית, אשר במחלכה ערך עמיחי סיבוב של קריאת־שירים, מחוף לחוף, באוניברסיטות האמריקאיות. בשבוע שעבר, כאשר הפרס הוענק סוף־סוף לעמיחי הוא גילה, להפתעתו, כי הוא שותף לפרס (שערכו הכספי 3000 ל"י) יחד עם המתרגם **ישורון קשת** (יעקב קופילביץ'). אותו דבר אירע לפני כשבע שנים, כאשר הוענק לעמיחי **פרס ברנר**, בשותפות עם **ב.י. מיכלי** ● בתוכנית־רדיו סיפרותית שנערכה בגלי צה"ל, ועסקה בחלקה בסיגנון ובאיכות של סיפורי־שירה הרואים־אור בהוצאת עקד, הופתע מנחה התוכנית, **מיכה שגריר**, למצוא באנתולוגיית־שירי־אהבה שראתה־אור בהוצאה זו, שיר בשם לוליטה מאת המשורר הספרדי **פדריקו גארסיה לורקה**. שגריר סנה אל עורך ובעל הוצאה זו, **א. יעוז־קסט**, וקבע כי הוא מכיר את שירו של לורקה בשמו תקודם לוסנה, כפי שהופיע בזמנו במחזה אשת הסנדלר. יעוז־קסט, שנשמע נבוך טען, להגנתו, שהדבר נעשה באישורו של מתרגם השיר **רפאה אלישע**. אלא שידוע כי המשורר אליעז אינו בחיים, כך שלא ניתן לאשר או להכחיש את טענתו של יעוז־קסט ● אוהבי ספריו של **תומאס מאן** ימצאו בכתב־העת עכשיו, העומד לראות־אור בימים אלה, קטע מתוך דוקטור פאוסטוס בתרגום לעברית של **מרדכי אבי־שאול** ● מסתבר שעיתון־הסיפרות פרוזה נקלע למשבר, העומד להטיל ספק

מאן קטע

עמיחי חצי

עוז התנצלות

בהמשך קיומו. המו"ל של עיתון־הסיפרות הזה, **יוסי קריים**, הדיח מעיתונו את עורכו, המשורר **יעקב בסר**, ועורך בעצמו ● בימים אלה שוהה בארץ הסופר ממוצא אוסטרי **יעקב לינד** (נשמה של עץ, דומם מבטון). לינד משלים כאן סרט־טלוויזיה עבור הרשת המרכזית של הטלוויזיה הגרמנית. הסרט מכיל פגישות של לינד עם סופרים ואנשי־רוח בני־דורו, אשר בעזרתם הוא מנסה למצוא היבטים חדשים, ממרחק הזמן, על השואה. בין המשתתפים בסרט מצויים: **גינטר גראס; פרופ' גרשום שלום; השחקנית חנה מרון; הסופר השווייצי מכס פריש** (הומו פאבר), אשר סיפרו אינני שטיילר עומד לראות־אור בימים אלה; המבקר הבריטי **ג'ורג' שטיינר** (מות הטרגדיה, מיגדל בבת ואחרים ● במחצית קיץ זה עומד **יורם קניוק** לצאת לארצות־הברית, שם ישתתף במיסמר תוכניות־טלוויזיה שתוקדשנה לספריו שראו־אור בתרגום לאנגלית ● המשורר **חיים גורי** שהה בשבוע שעבר ברומניה, מקום שם הוקרן סירטו המכה ה־81 ● **התנצלות:** במאמר בכותרת „אות קלון" (נמר של נייר, העולם הזה 2014), שעסק בנושא הענקת מענק־ראש־הממשלה־ליצירה לסופרים עב־ריים, ולא לערבים, נשתרבב בטעות שמו של הסופר **עמוס עוז** (מיכאל שלי, הר העצה הרעה, ארצות התן). מסתבר שעמוס עוז לא זכה במענק־יצירה מטעמו של ראש־ממשלה כלשהו, והפרס האחד שבו זכה אי־פעם בישראל, הוא חצי פרס קוגל (פרס עיריית חולון לסיפרות). עם עמוס עוז הסליחה.

מלכת המים 1976
מטעם
השלם הזה
בחסות
גולדסטאר
GOLDSTAR
תנו לי גבר אמיתי. אחד שיודע מה טוב. שיודע גם להשיג דברים טובים... כוס ביירה גולדסטאר למשל.
המועמדות הסופיות
לטקס בחירת נסיכת הים סוף באילת תגענה המועמדות במטוסי ארקיע. כי חופש אמיתי באילת מתחיל בארקיע.
* * *
לנשפים שיערכו בבאר שבע, אשקלון, חיפה וטבריה תגענה המשתתפות באוטובוסים הממוזגים של חברת טיולי הגליל.
* * *
מלכת המים 1976 תטוס לאירופה וחזרה במטוסי חברת אולימפיק.
* * *
מארגני התחרות: מירי זכרוני, רפי זכרוני. הפקה: יצחק גיזרי. עיצוב המועמדות: דני ליטאי. צילום המועמדות: יהושע צפריר.

שושי אבן־זהב

1 עיניים של שטן

אי־אפשר לדעת בדיוק מה צבע העיניים שלה. הן נראות כמו תערובת של צהוב, ירוק ואפור. „זה בדיוק הצבע של עיני השטן," יודעת שושי אבן־זהב לספר. אנשים שיודעים, גם אומרים לה זאת. אבל היא מעדיפה יותר שידברו על „עיני החתול" מאשר „עיני השטן" שלה.

עד שהגיעה ל־170 הס"מ של קומתה, הספיקה שושי זהובת־השיער להיוולד בחיפה, ללמוד בהדסים, להחליק הרבה על השלג בשווייץ ואף להיסצע שם, ללמוד גראפיקה וצילום ולשרת בצה"ל.

היא רצתה נורא להיות גראפיקאית. אולי גם צלמת. משום כך הלכה לעירוני י"ד בתל־אביב, בית־ספר מיקצועי שבו לומדים גראפיקה וצילום. במשך ארבע שנים שקדה על לימודיה, עד שמרוב מאמץ הפכה קיצרת־רואי. כשסיימה ידעה אומנם לצייר ולצלם, אבל לא יכלה לעשות, ביגלל קוצר־הרואי שלה.

אז אם אינה יכולה לשרטט או לצלם, היא עברה לצד השני של העדשה. עכשיו היא עושה את צעדיה הראשונים בתחום דוגמנות הצילום והמסלול, ואלה שכבר ראו אותה, מנבאים לה עתיד בשטח הזה.

היא אוהבת לצחוק, אבל יודעת שאולי זאת רק מסכה. „כמו הליצן שצוחק מבחוץ ובוכה מבפנים. מה לעשות? כל החיים שלי היו מצחיקים." אבל זה כבר סיפור אחר. בינתיים היא ממשיכה לצחוק, ולהשתוקק, ואפילו להתעניין בפוליטיקה. אם היה לה כוח, היתה אפילו הולכת להפגנה נגד ההתנחלות בקדום. מה שמרגיז אותה במיוחד הוא צורת המישטר בארץ, שמכונים אותה דמוקרטיה, אבל לדעתה היא בסך־הכל דמוקרטיה במרכאות כפולות. הגה, תוכנית כמו ניקוי־ראש בטלוויזיה, דבר שהיא נורא אהבה. „בזה ראיתי את חופש הביטוי," אבל תראו מה שקרה לה.

בעצם היא נורא רגישה. „חצבר מיטפוסי," היא אומרת. „הוא נורא מחוספס, מבחינה זאת, אין לי אופי צברי. נושאים כמו טאקט ונימוסים חשובים לי נורא." או בבקשה, קצת נימוס לשושי.

פה של בארדו

„יש לך פה כמו של ברי׳ג׳ט בארדו," היא התגובה ששושי אבן־זהב רגילה לשמוע מכל מי שפוגש בה לראשונה. היא־עצמה אינה עושה כל מאמץ להידמות לכוכבת. המועמדת, שסיימה לפני זמן לא־רב את שירותה בצה"ל, אחרי שירות מקוצר, עושה את צעדיה הראשונים כדוגמנית.

אין כוח להפגנות

בניגוד לרבות מבנות גילה, טוענת שושי שהיא מתעניינת גם בנושאים פוליטיים, לפעמים היא חשה שהיתה יכולה להצטרף להפגנה פוליטית, „אבל אין לי כוח לזה."

אופי לא־צברי

למרות שנולדה בארץ, והתחנכה במוסד הנוער **הדסים**, שהוא בית־יוצר לטיפוסים צבריים, מעידה שושי על עצמה שיש לה אופי „לא־צברי." היא חשה עצמה „רגישה לנושאים כמאקט ונימוסים."

עץ הזית

מוצרי אוליביה של חברת עץ הזית ילוו את המועמדות לאורך כל התחרויות.

Outdoor Girl

„תכשירי האיפור והקוסמטיקה של אאוטדור גירל (Outdoor Girl) מוצאים חן בעיני בגלל המיגוון הרחב והאופנתי של צבעים ובגלל מחירם הנמוך מזה של חברות הקוסמטיקה האחרות," מגלה שוש אבן־זהב, חמועמדת ה־1 לתחרות.

GOTTEX

המועמדות הסופיות מופיעות בגוטקס — אופנה עילית לבגדי־ים וחוף שתיכננה הגברת לאה גוטליב לשנת 1976. אופנה זו נושאת עימה את בשורת המזרח־הרחוק ויבשת אפריקה — בססגוניות מרהיבה ובגזרות המחניפות לאשה המסוגננת והאופנתית.

WELLA

חנה סולומון, בעלת השיער הארוך והשטיני, התקשתה מאוד, לפי דבריה, בסיכרוך שערה הארוך, עד שגילתה את תכשיר הפלא לייפטקס־בלזם של חברת וולה והשתמשה בו אחרי כל תפיפה.

חנה סולומון

הנערה שאוהבת לרוץ

מהנוער העובד

שרוך אדום של **הנוער העובד**. אחד־כך הצטרפה אל **המחנות־העולים**, משם נפלטה משום שלא התירו לרקוד ריקודים סלוניים.

רק לפני זמן קצר היא לב־שה עוד חולצה כחולה עם אולי. אבל נערות חמובות־גו, כמו חנה סולומון, בטח. חנה, בבגדי־ים מתוצרת **גוטקס** על חוף הים. היא מעדיפה יותר לרוץ על החוף, מאשר להשתרע עליו ולהשתזף.

ד"ג, אוהב דגים?

חנה סולומון אוהבת לרוץ. סתם ככה. לא חשוב איפה. לא חשוב גם איך. העיקר לרוץ. על החוף. ברחוב. לבד. עם ילדים. לא צריך להתפלא אם ההצעה הראשונה שתבוא מפיה, תישמע בנוסח: „בוא נע־שה התחרות."

לא. היא לא רצה מיקצועית. כשניסתה להתחרות עם אחרות בריצה תחרותית היא לא הגיעה דווקא במקום הראשון. „תמיד היו מהירות ממני," היא מודה. אבל זה לא הפריע לה להמשיך לרוץ. „תמיד הייתי רצה, ואף פעם לא היה לי הכוח לזה."

או אי־אפשר שלא לשאול: מה מריץ בחורה יפה וחינגית כמו חנה, שהיא רק בת 17 וחצי, וכל החיים, כולל השירות בצה"ל, עוד לפניה?

את התשובות עוד צריך לחפש. היא באה מהרצליה. לא הרצליה־פיתוח. מישפחה מסודרת. האב, בעל משאיות, יליד רומניה. האם — צברית. ארבעה אחים, שהיא ה־גדולה בהם. יש לה בבית אחות בת שלוש וגם כלב קטן.

עד לכיתה השביעית למדה בגימנסיה. אבל היו, כמו שיש תמיד, דברים מעניינים יותר: ים. מוסיקה. בילויים. החברה סחבו למקומות האחרים, ובית־הספר נשאר מא־חור. גם תנועת־הנוער. היא היתה ב־נוער העובד, על אמת. אחר־כך אפילו ב־תנועה חלוצית כמו המחנות־העולים. ייתכן שהיתה נשארת שם אילו התירו לה, ו־לחבריה, לרקוד ריקודים סאלוניים. אבל בגלל שטויות כאלה מאבדים בתנועות ה־חלוציות נוער טוב. אמרו להם לבחור: או התנועה או הריקודים, וחנה וחבורתה בחרו בריקודים.

אבל היא לא התפרפרה. אחרי הגימנסיה הלכה ללמוד נקבנות־תקליטים, אפילו עב־דה בזה קצת. מי שלא יודע, זה שייך לאחד ממיקצועות המחשבים.

עכשיו היא ממתינה לגיוס, רוצה ללמוד ביניתיים אנגלית באולפן. ברור לה שהיא תחזור פעם לספסל־הלימודים. אולי אפילו תיגש להיבחן בבחינות הבגרות.

יש לה עיניים ירוקות מרצדות, ושיער ערמוני עם כיתמי בלונד גדולים וטיבעיים והמון תמימות ופשטות. מה שהיא אוהבת באמת, נוסף על לרוץ, זה ללבוש ג'ינסים, וכפכפים של עץ, וגם ללכת הרבה. עושה הרבה טיולים. עם כל החברה. לא באוטו־בוסים ממוזגי־אוויר. ברגל. פשוט. לוקחים תרמיל ושקי־שינה, נוסעים ברכבת ואחר־כך הולכים הרבה ברגל. היום כבר לא קוראים לזה, כמו פעם, „ציונות", „חלוצ־יות", או „אהבת הארץ", אבל עושים את זה באהבה גם בלי כל המילים המפוצצות.

עכשיו היא רצה שוב. בתחרות מלכת־המים. ומה זה חשוב מי תשיג, אם העיקר זה לאהוב לרוץ?

על הגדר

שעור־ההתעמלות בגימנסיה שבצפון תל־אביב הופרע מעט, כאשר החלמידים התקבצו לצפות בחנה, המדגמנת ביקיני על הגדר. חנה, בת הרצליה, העומדת לפני גיוסה לצה"ל, אוהבת הרבה טיולים, בעיקר ברגל.

השבוע ב'להיטון':
מיבצע פרסים ענק!
הפרס הגדול:
עשרות טבעות פלאטין בשווי
~תכשיטי אוכנה עילית
10.000 ל"י
אל תחמיצו!!
הטבעות יוגרלו בין כל הפוזרים נכונה את החידון בן שני השלבים המתפרסם ב'להיטון'
הפתעה:
כל זוכה תוכל לבחור טבעת בגודל הרצוי לה, באחד ממוקדי המכירה של "פלאטין"
'להיטון' - שבועון מבידור לכל המשפחה

קולנוע

כוכבים

הקשר הצרפתי

של מלחשות

אפשר כבר להרכיב היום ניבחרת מג'ק ניקולסון המקריח, ג'ין הקמן בעל מראה הפקידון האפרפר, דאסטין הופמן הגמדי, ורוי שיידר בעל החוטם הפחוס של מת־אגרף מתבגר, ולהבין שהגיבורים האח־רונים של הקולנוע אינם, בהכרח, גיבורים בצורתם החיצונית, וגם לא תגליות מוקד־מות, חלילה.

עובדה. היש מישהו שזוכר את הסרטים שעשה רוי שיידר לפני הקשר הצרפתי? עובדה נוספת: אחרי הקשר הצרפתי כבר הירשו לעצמם מפיקי מלחשות, ריצ'ארד זאנוק ודיוויד בראון, להעמיס על יידר את התפקיד הראשי, אחרי הכריש בכבודו־ובעצמו, בסרט שתקציבו היה למעלה מ־ארבעה מיליון דולר. מעמסה זו, שהטילו על כתפיו של השחקן בן ה־39, היתה יותר מאשר תוצאה של אמונה עיוורת. סטיבן שפילברג, הבמאי, התעקש על הופעתו של שיידר מכיוון שטען כי "כישרונו הגדול ביותר, הוא ללכת לאיבוד בין אנשים בעלי אופי שונה לחלוטין."

מי הכוכב האמיתי. האמת היא, ש־בחירתו הראשונה של שפילברג לתפקיד המדען היתה דווקא יואל גריי, בנו של הקומיקאי היהודי מיקי כץ, ומי שהופיע בהצלחה כה מדהימה בקאברט. לבסוף בחר בריצ'רד דרייפוס, הכישרון הג'ינג'י המתפרץ מן הסרט דודי קראביץ. ולמעשה, בתפקיד הצייד אמור היה להופיע סטרלינג היידן. משנתחלפו השחקנים, ולצד שיידר עמדו דרייפוס ורוברט שאו, התברר ש־שיידר איננו עוד השחקן היחידי בעל השם הקופתי שבכוותרות. "אבל מה זה חשוב," טען שיידר. "אם רק אהיה טוב, כבר יידעו מי הוא הכוכב האמיתי של הסרט." ואומנם, הוא הכוכב של הסרט.

גם הפעם במדי שוטר, אבל עם עלייה בדרגה, בחרו שפילברג ושיידר יחד ב־מראה הממושקף, והעלו על החוטם ה־שבור שלו זוג מישקפיים דקי־מיסגרת.

"אני, למעשה, מגלם את הקהל," טוען שיידר. "תגובות, בעלילה מקבילות לשלו. אנו צריך להגיע למקום ולקבל זעזוע." ונראה ששיידר תפס מה עליו לעשות, שכן אפילו דרייפוס, שאינו צנוע מטיבעו מודה כי רוי הגיש את המישחק הטוב ביותר של הסרט, וכי הדמות שבנה היא "חתיכת־אמת."

ואומנם, הצוות עבד קשה, בעיקר בגלל כל הסיבוכים הטכניים שנבעו מן העובדה שאחד הכוכבים הוא כריש. אבל גם זו מעלה, שכן כוכב זה — אם היה מתפרק, היה מתפרק לגמרי. אומר שפילברג: "נראה שזו היתה דרכו של שיידר להתפרק, אלא שלמזלנו שב והתייצב מייד בחזרה."

כמו הפסנתר ופאצ'ינו. הפעם המוקד־מת יותר, הזכורה לשיידר, כאשר חזר אל עצמו, היתה אחרי מחלת־ילדות קשה. שכמעט סילקה אותו מן העולם. בעיקבו־תיה נאלץ להיגזר מכל פעילות גופנית עד גיל 17.

ירדו מן הפסים. מאחרי־הקלעים הפ־גין שיידר את הטיפוס המתון והמאוזן ביו־תר שניתן למצוא על בימת ההסרטה. בעוד האחרים התרתחו לא־פעם, בגלל תקלות טכניות ועיכובים שונים מעצבנים, היה שיידר היחידי ששמר על מזג נינוח וידע לומר מילה טובה. לבד מאותו ערב, ש־אותו איבן מסוגל לשכוח.

"כולנו כבר ירדנו מן הפסים מרוב מתח ומרוב מאמץ. אכלנו יחד במיסעדה, כש־לפתע תפסתי את קוקטייל־הפירות שלי ורוקנתי אותו ישר על ראשו של שפילברג. הוא החזיר לי במיקלחת של יין. בראון וזאנוק, המפיקים שלנו, ברחו על נפשם כשדרייפוס מעיף לעברם את הראביולי... ואז, הפסנו כולנו את מגש הקינוח, והמקום כולו הפך גל של אשפה תוך רגע אחד. נראה שכולנו היינו זקוקים לאיזושהי התפרקות."

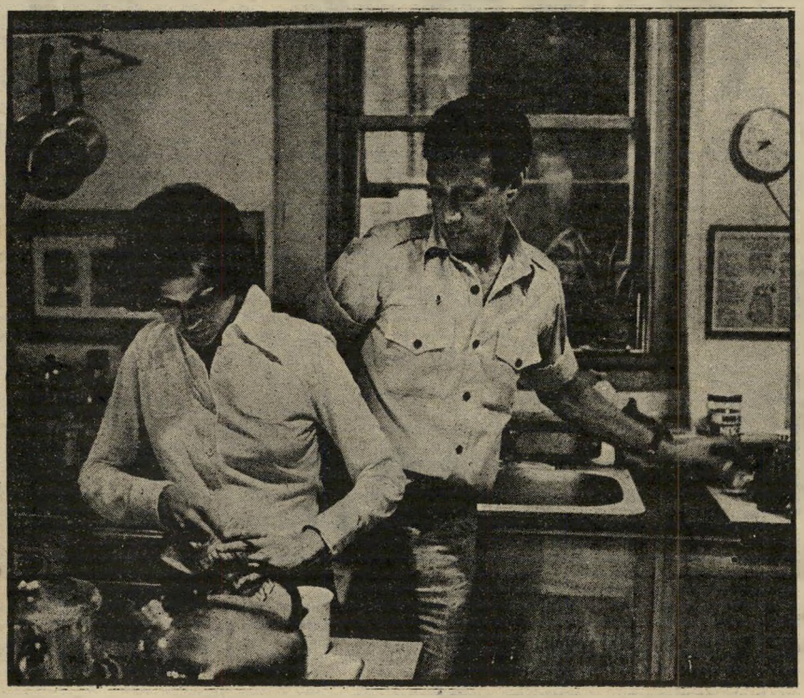

רוי שיידר וסינתיה בגוט במיטבח
האשה האמיתית

שיידר וזוזן גריי
האשה בסרט

ספרים חדשים בעם עובד

יצחק בן־נר: שקיעה כפרית
שמונה מסיפוריו של המחבר, שנכתבו מאז מלחמת ששת הימים. הסיפורים נתפרסמו בכתבי־עת ובמוספים ספרותיים שונים, ורכשו להם קהל־קוראים נלהב. (כריכה רכה).
191 עמודים. המחיר: 10 ל"י

עמוס עוז: ארצות התן
סיפוריו המוקדמים של המחבר, שנכתבו מחדש ומופיעים כאן לראשונה בנוסחם זה, ועליהם נלווה הסיפור "על האדמה הרעה הזאת" שעדיין לא כונס בספר. (כריכה רכה).
243 עמודים. המחיר: 12 ל"י

דל'ה רביקוביץ: מוות במשפחה
קובץ פרוזה ראשון למשוררת. שנים־עשר הסיפורים נכתבו בתקופות שונות ונתפרסמו בשעתם בכתבי־עת ובמוספים ספרותיים שונים, ורכשו להם קהל־קוראים נלהב. (כריכה רכה).
173 עמודים. המחיר: 10 ל"י

הספרים הופיעו בשיתוף עם קרן ת"א לספרות ולאמנות

*

בכל חנויות הספרים
להזמנות: עם עובד, רח' מוא"ה 22, תל־אביב. טל. 291526

אביו, שהיה מנהל תחנת־דלק בניו־ רוזי, לא התלהב מן האלטרנטיבה של אריירה תיאטרלית שבה בחר בנו. אבל בן התעקש, רצה לשחק. האב לא הבין דוע אין הוא יכול לשחק ביום וללמוד וישפטים בערב.

הבן, מצידו, החליט שללמוד זה לא שבילו, ואחרי שלוש שנים בחיל־האוויר עשה מה שעשו גם דאסטין הופמן ואל אצ׳אנו, כלומר, הלך לשחק בתיאטרון קהילתי קטן של אוף־ברודווי. שם זכה ב־ מנת 1968 בפרס אובי על גילום דמות חברו של ג׳יימס ג׳ויס הצעיר, שאותה גי־ ם במחזה סטיבן די. לדעת שיידר, ל־ שחק שיקספיר אפשר רק מתוך ניסיון. תי־ספר למישחק הם עדיין חידה בעי־ ינו.

כוכב למרות עצמו. את סינתיה גוט, אשתו מזה שתים־עשרה שנים, פגש שיידר כשחזר מבית־הספר למישחק ב־ ונדון. היא־עצמה היתה שחקנית, אבל שלמדה להכיר את הנוירוטיות שאיפיינה, דעתה, את חברותיה־למיקצוע, החליטה עזוב את הקאריירה. תחת זאת עברה ל־ ריכת־סרטים, והיום היא משמשת עורכת יד שולחן סירטם הגדול של מרלון ברנדו ג׳ק ניקולסון, מיטורי ברייקס, בבימויו של ארתור פן.

היא עבדה גם על אחדים מסרטיו של עלה. הקשר הצרפתי, למשל. „מעולם לא איתי אותו בקטע רע,״ היא טוענת. „כבר זמן אמרתי לו: ,אתה בוחר בתפקידים לא־נכונים, ולמרית עצמך ובחירותיך ה־ שונות אתה עתיד להיות כוכב׳.״

בת 11 רוצה לביים. לא היה קל ל־ ינתיה, כלל לא קל, לקשור אליה את כוכב שלה. „רציתי לחיות חיים של וענית,״ טוען שיידר. „מעולם לא חיפשתי

רוי שיידר כפרופיל
אף של מתאגרף

שורשים. להיפך, הנישואין היו רעיונה של סינתיה. יום אחד היא אמרה שיבעה חודשים ביחד זה כבר יותר מדי. אז אמר־ י לה: ,טוב, אז מוכרחים להתחתן!׳״

דעתה של סינתיה על העיסקה? „בתחי־ ה רציתי לשמור על שם־הבתולין שלי לא להיקרא שיידר על שם בעלי. היום ני כבר קוראת לעצמי שיידר, פשוט שום שכבר איני מרגישה צורך לחש־ מחרר, אני במילא אשה משוחררת ועצמ־ אית.״

לזוג בת בת 11, הקרויה מכסימיליה, שכבר יודעת כי היא רוצה לביים סרטים, שתגדל. „אני רוצה להיות הבוס,״ היא אומרת. נראה שבכל־זאת שמעה משהו משיחות הוריה.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: חליל הקסם; האיש ש־ רצה להיות מלך; שלושת ימי הקונדור; סרט מתוק; התפוז המכני.

ירושלים: שלושת ימי הקונדור; צמד בכותרות.

חיפה: שלושת ימי הקונדור; הקשר הצרפתי מס. 2. הלילה האמריקאי; בושם נשים.

תל־אביב

★★★½ **חליל הקסם** (סטודיו, שב־ דיה): אינגמר ברגמן במיטבו, אם־כי לא בתלם השגור שלו, מטפל בנושא המוסי־ קלי ברוחו של מוצרט עצמו, בהומור וב־ קריצת־עין, בדימיון וברגישות. חג לעין ולאוזן.

★★★★ **האיש שרצה להיות מלך** (מוגרבי, ארצות־הברית): כישלון הקולו־ ניליזם הבריטי בעולם השלישי, במאה ש־ עברה, מקבל משמעות אקטואלית סאטי־ רית בשל הערותיו הבלתי־נאמרות, אך ה־ מורגשות היטב, של הבמאי ג׳ון יוסטון. מישחק משכנע של מייקל קיין ושון קונרי, כסמלים תאבי־הבצע מסיפורו של רודיארד קיפלינג.

★★★ **שלושת ימי הקונדור** (פאר, ארצות־הברית): במאי הם יורים גם בסו־ סים עובר מעצב וייאוש לסאטירה מאקאב־ רית, במעשה של מותחן קלדר. רוברט רד־ פורד ופיי דאנאוויי מצויינים בתפקידים של אנוש שנואש מן המימסד האנושי.

★★★★ **סרט מתוק** (תכלת, יוגוסל־ ביה): חינגה של דושאן מאקאביב, שאינו עייף מלהכות בכל המשטרים, בכל התו־ רות, בכל המהפכות ובכל הדתות. צריך לחשוב, אבל יש מה לראות.

★★★★ **התפוז המכני** (אופיר, אנג־ ליה): סיפורו המדהים של אנתוני ברג׳ס, שחשב שהוא מתאר עתיד, ולמעשה ראה הווה — בעיבודו הקולנועי הפוטוגני של סטנלי קובריק. מפחיד אפילו את מי ש־ ראה כבר.

★★★ **סיפור הפרברים** (דקל, אר־ צות־הברית): המחזמר שהיה פעם מהפכה והפך סרט עם 10 דקות ראשונות לדוגמה, בזכות הכוריאוגרפיה הפתוחה־לרחוב של ג׳רום רובינס.

ירושלים

★★★ **צמד בכותרות** (ירושלים, ארצות־הברית): איך כובשים קהל חדש במטאטא ישן. תרתי־משמע. ג׳ורג׳ ברנס הוא בן שמונים וחתן האוסקר בזכות סרט זה. וולתר מתאו אינגו בדיוק נער, אך ה־ דיאלוג חד ומפולפל למרות־זאת.

★★ **תמימות מזוהמת** (סמדר, צר־ פת): קצת מבולבל אבל עדיין מרתק, על משולש ניצחי, אשה ערמומית, בעל מוזר ומאהב טיפש. הסיגנון מעניק את חמעמד — קלוד שברול הבמאי.

★★★★ **חלילה האמריקאי** (מו־ ריה, צרפת): פרנסואה טריפו מגלה סו־ דות מן המטבח, מן האוטוביוגראפיה שלו ומחיי שחקניו, שביניהם מצטיינים ז׳אן־ פייר לאו, וולנטינה קורטזה וז׳קלין ביסט.

★★★ **בושם נשים** (היובל, איט־ ליה): ויטוריו גאסמן מנסה לחתאכזר אל כל העולם בגלל מומו, אבל האהבה מנצ־ חת. מבדר וחכם.

חיפה

★★★★ **הקשר הצרפתי מס׳ 2** (עממי, ארצות־הברית): ג׳ון פרנקנהיימר מצלם את מאורות מרסיי בעורת מצלמתו הפיוטית של קלוד רגואר, והתוצאה קוד־ רת ומעופשת. הסיפור על שוטר אמריקני שאינו יודע מילה אחת צרפתית ובא ללכוד לווייתן־סמים במרסיי, מעניק הזדמ־ נות נוספת לג׳ין הקמן להוכיח שהוא יופי של שחקן.

★★★ סרטי הבמאי דון סיגל (סינמטק, ארצות־הברית): **הגיהנום לגיבוריס, המצוד, הארי המוזהם, הרוצחים, שלושה ימים בחיי כיש, צ׳ארלי וארוק, תחנת־הרוח השחורה, הנשרים הם רעבים, הנקמניות** — תשעה סרטים אלה של הבמאי האמריקאי דונאלד סיגל ימלאו את חודש מאי בסי־ נמטק שליד בית־רוטשילד. זהו ניסיון לעניין את שוחרי הקולנוע הצעירים בבמאי מעניין זה, שמבקרי הקולנוע הצרפתיים מתייחסים אליו כאחת התופעות האמרי־ קאיות החיוביות היחידות מאז קם אורסון וולס. סיגל הוא במאי לצעירים, המדבר בשפה מובנת להם, הוא עושה בעיקר סר־ טי גאנגסטרים, מערבונים ומישטרה כשדע־ תו נתונה לבעיית הפרט בחברה, המנסה ליטול את החוק לידיו, להערים על החוק כשהוא בודד במערכה, או להשתמש בכוח שמפקיד בידו החוק בצורה לא חוקית כדי להשליט חוק. בשנות החמישים, כ־ שפולחן הכוכבים הגדולים שלט בכיפה, היה סיגל במאי מתוסכל ורק לאחרונה, החל בשנת 62׳, מצא אוזן קשבת, בעי־ קר בקרב מבקרי הקולנוע, שהכריזו עליו כעל יוצר שהצליח להכניס נימה אישית, הממזגת פיוט ואלימות גם יחד. גיבורו של הארי המזוהם, קלינט אינסטווד, הוא תלמידו הנאמן של סיגל ואף אירח אותו על הבד בסרט הראשון שביים בעזרתו (קרא לי מיסטר), שהוצג גם בישראל.

רוי שיידר והכריש המכני
מי הכוכב בין השניים?

הכריש — חזק יותר מ„חלף עם הרוח״

הוי איזו שארקומוניה!

מלתעות (ארצות־הברית, חן, אלנבי, תל־אביב): אילולא עשה מר סטיבן שפילברג הצעיר (27) גם את דואל וגם את שוגרלנד אכספרס, אפשר היה להא־ שים את הבמאי הכישרוני הזה בציניות־לשמה. שכן, מה יותר נחמד אחרי המיגדל הלוהט, ונמל־תעופה, ורעידת אדמה ומגרש־השדים אם לא כריש לבן ענקי לארוחת־הערב המישפחתית?

אלא ששפילברג כבר שילם את המיקדמות הנ״ל, ונראה כי גם אם הוא מרוויח על חשבון הקהל האמריקני החיסטרי הממוצע (בתוך שבועיים עשה מלתעות באמרי־ קה מה שעשה חלף עם הרוח בסך־הכל, עד היום), הרי הוא עדיין איש־קולנוע מודרני מיקצועי וכישרוני כשד. וזאת משני טעמים: גם אם סיפורו של מלתעות אינו מן המע־ מיקים ביותר, וגם אם הפחד מוזמן מראש בתודעה, הרי הצורה הקולנועית והטריקים הטכניים של שפילברג ראויים למלוא ההערצה. יש לו קצב משגע, עריכה נהדרת, חוש־עיתוי, שימוש יעיל במוסיקה — בקיצור, כל מה שמות־ חן טוב צריך, אם־כי לא התברך בסופיסטיקציה של היצ׳קוק.

מצד אחר, קצת תשומת־לב למה שמעסיק את שפיל־ ברג — מעסיק אותו הפחד של האדם הקטן מפני מכונות ענקיות: אם זו המשאית הרודפת אחרי הנהג בלי כל סיבה בדואל, או המישטרה המשוכללת על כל צי־המכו־ נית שלה במירדף אחר זוג העבריינים הצעירים בשוגרלנד אכספרס. במלתעות מפחד האדם מפני מכונת־המוות הענ־ קית שבגה הטבע, והפחד מפני תופעות אימתניות גדולות הרי הוא אחד מבעיותיו של האדם המודרני.

(המשך מעמוד 9)

אליך לבין היחס ליהודי גדול אחר — הנרי קיסינג'ר. גם הוא נקרא בפי ישראלים מסויימים בשם „יהודון", וכינויים אנטישמיים דומים.

קרייסקי: אינני סובל מזה כלל! אני מסוגל לנתק את עצמי לחלוטין מזה. אני מקיים יחסים הרמוניים מאוד עם הבריות, הרחק מעבר לציבור־הבוחרים שלי.

הנרי קיסינג'ר הוא איש משיכמו ומעלה. באמצעות הדיפלומטיה החדשה שלו ותת־גייסתו האישית, הוא הפסיק מלחמה שהיתה בעיצומה, ואיש אינו יכול היום לומר אלה זוועות נמנעו בכך.

אילו היתה מדיניותו מביאה לתוצאה זו בירבד, די בכך כדי לקבוע: זהו אדם גדול.

לזכות מחשבתו ופעילותו 'שלא־תיאמן, יש לזקוף את ההסכם השני, ואת העובדה שחל שינוי גדול בעולם הערבי, ושתדמיתה של ארצות־הברית בעולם הערבי השתנתה לחלוטין.

עם זאת, אין אני תמים־דעים עם הרבה ממה שאמר. „תוך עשר שנים תהיה אירופה מאכסיסטית..." — איזו שטות! משום שהוא איבד לזמן־מה את אומץ־ליבו, בעוד שאנחנו, הסוציאליסטים, דאגנו לגורלה של פורטוגל.

■ ■ ■

אבנרי: הצרה היא שקשה לממשלת ישראל לקבל החלטות. בחוגים רחבים מאד בישראל השתלט תי, בהרצאה בוורשה, כי גם המערב חייב לייצג מדיניות של דו־קיום בשלום, אולם כזו הנובעת מההשקפה הדמוקראטית.

נדו לי, כאשר הצגתי את מדיניות הנורמאליזציה עם מיזרח אירופה, עם בעלות־הברית האירופית של ברית־המועצות. כיום מסכימים הכל שזוהי המדיניות הנכונה.

נדו לי, כאשר נסעתי ב־1964 אל נאצר והצגתי את העמדה שאין ביכולתי את העתים הערבי, וכי צריך למצוא דרך כדשהי אליו. כיום מקובלת מדיניות זו בכל מקום.

נדו לי, כאשר דיברתי על הקמת גשר בין איזור־הסחר־החופשי לבין השוק־האירופי־המשותף. היום מגשימים רעיון זה.

בכמקומות שונים התרעמו עד שאני הייתי ראש־הממשלה האי־רופי הראשון שדיבר עם עראפאת. כיום מכירות 105 ממשלות ב־אש"ף, ורבות אחרות יכלו בעיקבותיהן.

יכולתי להביא דוגמאות רבות לכך. איני רוצה להיראות כמתפאר, והייתי מעדיף שהדברים האלה, שאני אומר כאן, לא יידפסו.

אולם אני רוצה לומר בזה שאינני סתם אחד תמיד שצץ לו לפתע, שכל טיפוס חלקלק יכול לבלף אותו.

■ ■ ■

אבנרי: אתה מאמין, איפוא, שייתכן שלום אמיתי, שלום שבמיסגרתו

קרייסקי נואם
„חייב אדם להציב לעצמו מטרה..."

הייאוש מן השלום. אנשים פשוט אינם מאמינים שניתן יהיה להשיג אי־פעם פיתרון לסיכסוך הישראלי־ערבי, וזה משתק כל יוזמה פוליטית.

קרייסקי: אני חב את עליתי האישית לכך שאני מקבל ברצון החלטות, כאשר יש בהן צורך.

בעת הכיבוש הרוסי (של אוסטריה) הגשנו מדי־יום הצעות לסיום המצב הגרוע.

מעולם לא אמרתי לאנשים שלי: הניחו לבעיות לבוא אליכם. תמיד ניסיתי למצוא פיתרון. לא תמיד הצלחתי. אולם כאשר אני אומר זאת, הרי אני מדבר על שמך שלושים שנות ניסיון.

משך עשר שנים ישבו הרוסים בארצנו. הם לא חיו האנשים הכי נוחים בעולם.

אני אומר: תמיד כדאי לעשות ניסיון מפריע, ניסיון נמרץ, למען עניין חשוב.

אבנרי: לשם כך דרושה תנהגה לאומית שתלך בראש, ושתשכנע את הציבור בצידקת דרכה.

קרייסקי: ביכלל נראה לי שזוהי משימתו של פוליטיקאי, במובן היותר־נעלה של המושג: לומר לאנשים את האמת, גם אם אין הם רוצים לשמוע אותה, עד אשר הם יבינו אותו.

צריך פשוט להעמידם בפני עובדות, שכן רק כך אפשר לחיות בדמוקראטית.

גם אותי ניסו לא־פעם להשתיק על־ידי צעקות.

בכמה בירות בעולם נדו לי כאשר אמר־ **ישתפו הישראלים והערבים פעולה לטובת המרחב כולו?**

קרייסקי: לגבי, כסוציאליסט דמוקראטי, ביכלל לא תיתכן מדיניות בלי חזון.

חייב אדם להציב לעצמו מטרה, שנדמה תחילה כי אינה ניתנת להשגה. אז המטרה הזאת צריכים לנוע, ולפחות להתקרב אליה.

כאן אני יכול להעלות בדעתי דברים רבים.

אומה בעלת כישרונות טכנולוגיים גדולים כל־כך כמו הישראלית, אומה בעלת כישרונות כה גדולים בתחומים כה רבים, אומה שיש לה עתודות כאלה של כישרונות — יש לה אפשרויות רבות לשיתוף־פעולה.

העם הישראלי יכול למצא תפקיד חשוב בפיתוח האיזור כולו. תמיד טענתי שהאיזור הזה יכול היה לחיות המרחב העשיר ביותר על פני כדור־הארץ.

ייתכן שהעושר של האיזור היה מוגבל יותר מכפי שנדמה לרבים מבניו. אבל יש צורך לנצל באופן מירבי את הזמן שבו קיים העושר הזה, כדי ליצור משהו ממשי, ליצור מיבנה חברתי מודרני, לחתור לפי־תוח מודרני.

כל זה יקרה כאשר ישרור השלום באיזור, כאשר יחרוג שיתוף־הפעולה מעבר לגבולות, שהם כיום קווי־חזית.

בכך אני מאמין. אני מאמין בכך מתוך השקפתי הסוציאליסטית, ומפני שאני מאמין בכבוד־האדם, וביחוד בדור החדש שבשני המחנות.

Say hello to Max.

הכר את מקס

מתוצרת קנט

הסיגריה החדשה באורך ענק של 120 מילימטר

- דקה. ארוכה ובנוה כולה
- מקסימה בצורתה
- עצומה בטעמה

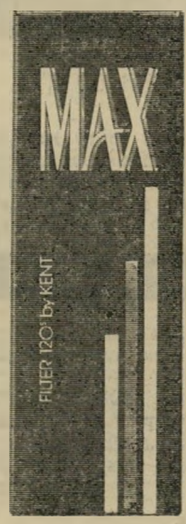

מחירה ביתר הסיגריות האמריקניות

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ
ת.ד. 4810 תל־אביב

מציעה בשבוע הספר:

אנציקלופדיה של המקרא	56.—	במקום	75.— ל"י
ארצות תבל	45.—	"	60.— "
אלה מועדי ישראל	19.50	"	26.— "
אטלס תנכ"י וערים במקרא	18.75	"	25.— "
הסיפורת העברית — אנתולוגיה	22.75	"	35.— "
בורדה — ספר הבישול	36.—	"	48.— "
בורדה — עוגות ודברי מאפה	24.—	"	32.— "
הסטוריה של הבית השני א—ה	135.—	"	180.— "
כל אגדות ישראל א—ב	49.50	"	66.— "
מדיטציה טרנסצנדנטלית	31.50	"	42.— "
מדע ההוויה — מהרישי	32.—	"	40.— "
מדריך לתייר מסביב לעולם	15.50	"	24.— "
מילון צרפתי־עברי כהן	60.—	"	80.— "
מילון עברי־צרפתי כהן	60.—	"	80.— "
מילון עברי מא—ת	52.50	"	70.— "

ספרי אריך קסטנר, ספרי שחמט ופסיכולוגיה

ועוד ספרים רבים אחרים במחיר מוזל

להשיג בחנויות הספרים ובדוכני המכירה של ההוצאה בכל רחבי הארץ

קטלוג חינם לכל דורש

הטנקומניה פשטה את הרגל וגרמה לאסון - אך הטנק עדיין מולך בשדה־הקרב, כשהוא חלק מצוות־קרב מגוון

המלך טנק

ה טנק הוא „מערכת הנשק" אשר, יותר מכל „מערכת" בודדת אחרת, הנחילה לצה"ל את ניצחונו הצבאי במילחמה האחרונה.

לא זו בלבד שבאוקטובר 1973 הטנק לא „הכזיב", אלא שבשום מילחמה קודמת לא הופקה ממנו יכולת רבה ומגוונת כל־כך. יתר־על־כן, לפחות בעתיד הקרוב, ימשיך הטנק להיות מגלמה המובהק ביותר של הניידות הטקטית; וממילא ישמש גם גרעינה ועיקרה של העוצבה היבשתית הניידת (המושתתת על רכב־קרב־משוריין — רק"מ — לסוגיו, ובמובן זה נכון לכנותה „משוריינת").

ככזה, ימשיך הטנק ויהיה, גם בשנים הקרובות, אמצעי־הלחימה העיקרי של כוחות־היבשה שלנו — והסרתו ממעמדו זה תהיה שגיאה נוראה, הרת־שואה.

לכן, בחינת תפקידם, לחימתם וחלקם של הטנק ויחידת־הטנקים במילחמה האחרונה אי־ננה תרגיל אקדמאי־היסטורי, אלא עניין שח־שיבותי אקטואלית וחיונית.

רוח הג'יראדי

צ יפיות צה"ל מן הטנקים שלו, עד ה־6 באוקטובר, עברו את גבולות ההיגיון המיקצועי, המיוסד על לקחי ההיסטוריה הצבאית, ממילחמת־העולם הראשונה ואילך.

אילו פעלו הסורים ביום־הכיפורים כמו הצבא המצרי - היתה חטיבה 7 מושמדת

ההסכמה הכללית בצה"ל גרסה, בלא פיקפוק, כי הטנק הוא כלי־יכול. תפיסה זו מקורה ב־„ליקחי" מערכת־סיני, 1956 ועוד קודם לששת־הימים הפכה נכס־צאן־ברזל של אנשי חיל־השיריון. אחרי יוני 1967, נעשתה „אמת" זו תורת־חיים של צה"ל כולו.

אולם, לא בששת־הימים, ובוודאי לא ב„קדש", הוכח כי יש בטנק כל מה שנתן צה"ל בו. ניתוח מיקצועי אובייק־

מאת

בנימין עמידרור

טיבי מראה בנקל, כי גם בשתי מילחמות אלו נחשפו והוכחו, נעלה מכל ספק, מיגבלותיו של הטנק.

אבל ניתוחים כאלה זרים לחלוטין לצה"ל, ומעולם לא נעשו בו וגם השפיעו עליו.

לכן הפך קרב חטיבה 7 בג'יראדי, בששת הימים, מופת חיובי ונר־לרגליים, תחת שיילמד כקרב גרוע ושוגה וישׂ־פיע כדוגמה שלילית שלא ייעשה שנית כמותה.

השפעת לחימת חטיבה 7 בג'יראדי היתה כה מכרעת, עד שטישטשה ולמעשה קברה תחתיה, ביעילות רבה, את הלקחים החיוביים והמועילים שניתן היה ללמוד מן הקרב האוגדתי של אוגדת טל, בין רפיח לאל־עריש; ובי־וודאי מן הקרב הקלאסי של שרון באבו־עגילה, אשר כמותו לא היה בצה"ל, לפניו או אחריו.

חומרת ההטא שבהיגררות אחרי קרב הג'י־ראדי מתבטאת בכך, ש„מנטאליות הג'יראדי" העבירה את נקודת־הכובד מן העוצבה המשוריינת (שהיא רב־חילית, והטנק הינו רק אחד המרכיבים החיוניים בה ובלחימתה — אם גם העיקרי) אל הטנק לבדו, אשר אין מה שיעמוד בפניו ולכן בכוחו לנצח כל אוייב, בכל מצב.

יחסי־הכוחות ושאר הנסיבות הטאקטיות הפכו כך חסרות־חשיבות: אם מול עצם הופעת הטנק קורסת כל התנגדות, יתמוטטו אלף כשם שמתמוטטים עשרה; ויפוצו היושבים בתוך עמדות מוגנות ומוכנות, עם נשק נגד־טנקי, בדיוק כמו אותם שהטנק תופס אותם בשטח פתוח, ללא מחסה.

לפי מקובלות ה„ספר", היה על כוח הטנ־קים, אשר השתתף בהסתערות על הג'יראדי, להישמד כולו, בלא שישנו דבר, ובלא שיוגרמו למגן טורח רב או אבידות של ממש. אך הטנ־קים עברו והמצרים התמוטטו — ומהו לצה"ל כי הניסיון האוניברסלי כולו לעומת קרב בודד וקטן אחד: וכך עמד וביטל את הראשון מפני השני ועוד השתבח במעשה.

על־ידי שהעבירה את העיקר מן העוצבה אל הטנק, דירדרה „מנטאליות הג'יראדי" גם את הטק־טיקה לרמת הטכניקה. כיוון שהטנק הוא כלי־יכול — ולבדו — הרי כל הפרובלמטיקה של אמנות־המילחמה הור־פכת פשוטה בתכלית: דאג לרכז בנקודה הנבחרת עדר קטן או גדול של טנקים, השעט אותם במהירות מירבית היישר קדימה — והניצחון מובטח.

הידרדרות זו מודגמת היטב על־ידי ההבדל שבין אופן תיכנונו וביצועו של טל את השלב האוגדתי הראשון בקרב רפיח (עד כיבוש צומת רפיח) ובין „פית־רון" הבקעת הג'יראדי, בשני המיקרים עמד הצורך להת־גבר על מערך מבוצר, מוגן על־ידי מוקשים ומחופה בארי־טילריה, כדי להגיע ליעד שמאחוריו. טל התאמץ מאד לח־פש אגפים חשופים, לחדור דרכם לעורף המערך ללא התנגדות, תוך הימנעות מכוונת מפריצה חזיתית בכיוון ובמקום הצפויים. לצורך זה תיכנן וביצע עיקוף עמוק מכיוון לא־צפוי (דרך תאן־יונס) וכך הבטיח שגיזרת־החדירה תימצא מעבר לטווח הארטילריה, וגם השיג הפ־תעה.

פורצי הג'יראדי חסכו מעצמם כל טורח ו„סיבוכים" ממין זה. ללא כל הכנה, ריכוך או הסחה של האוייב, תקפו

אילו עמד בג'יראדי צבא ברמה אירופית - היה מחסל בנקל את הכוח התוקף

את המערך חזיתית, במקום הצפוי ביותר, חצו את שדות־המוקשים ונכנסו בכוונה ללב שטח־ההשמדה המתוכנן, שהיה מכוסה היטב באש תותחי־נ"ט ובריכוזים הראשיים של הארטילריה.

מדינת ישראל
משרד החקלאות

להלן לוח המחירים המוסכם

ל־14.5.76 - 9.5.76

במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

	לצרכן ל"י הק"ג
י ר ק ו ת	
עגבניות מעולות	5.30
גזר	1.80
קישואים כהירים	1.90
כרוב לבן	1.40
תפוא"ד חדשים	3.20
תפוא"ד באריזה של 2 ק"ג	3.50
בצל יבש מסוג מעולה	1.30
בצל יבש ארוז בשקיות	1.60
מלונים	4.00
פ י ר ו ת	
גרנד אלכסנדר גודל 5.5	4.15
זהוב גודל 6	4.80
יונתן	4.80
אגסים ספדונה גודל 5	3.55
אגסים ספדונה גודל 5.5	4.55
בננות	4.25
ולנסיה	2.50
אשכוליות — באריזת יצוא	2.70
לימונים	3.40
ע ו פ ו ת	
פטמים קפואים בשקיות שקופות	
מיני עוף (עד 1.1 ק"ג העוף)	14.50
גודל 1 (עד 1.4 ק"ג העוף)	13.40
גודל 2 (עד 1.6 ק"ג העוף)	12.20
גודל 3 (מעל 1.6 ק"ג העוף)	11.00
ד ג י ם	
כפיף	9.50

השבוע בהגרלת כדור הזהב של מפעל הפיס

פרס ראשון 500,000 ל"י

פרס כדור הזהב 100.000 ל"י

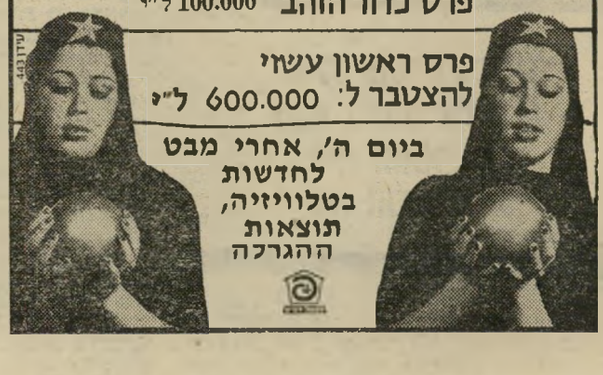

פרס ראשון עשוי להצטבר ל: 600.000 ל"י

ביום ה', אחרי מבט לחדשות בטלוויזיה, תוצאות ההגרלה

(המשך מעמוד 43)

אבל המצרים חדלו אז מהיות „אויב סביר" והתמוטטו. זהו ה־הסבר היחידי לכך, שהג'יראדי הפך זירת ניצחון לחטיבה 7, תחת שייעשה בית־קברות שלה.

הקרב של יאנוש

ב ימים הרחוקים של 1970, שעה ש־צה"ל היה שרוי עדיין בעיצומה של אורגיית ההערצה־העצמית, ניסיתי להראות כי קרב הג'יראדי היה כישלון מביש, לא הצלחה מבריקה. לצורך זה הצעתי, שבמקום המצרים נמקם בג'יראדי צבא טוב יותר, נייחס לו איתנות ויכולת טקטית „אירופיים" מקובלים — ואז נבחן את התקפת חטיבה 7 עליו.

אני שב ומציע מיבחן זה גם לגבי אותם מעללים של יחידות טנקים במילחמה האחרונה, אשר „מוכיחים", כביכול, כי הטנק נשאר כלי־יכול וכי יחידות־טנקים מסוגלות לבצע גם משימות שאינן „טנקאיות" באופיין, ואשר, לפי ה„ספר" מוטב שיוטלו על יחידות שעיקרן חי"ר, בסיוע ארטילריה.

מפציפית כוונתי בעיקר לחימת חטיבה 7 ברמת־הגולן, אשר החזי־

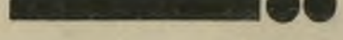

על צה"ל ללמוד שהתקפה של פר משוחרל והגנה של פרד עיקש הן פרימיטיביות

קה את הגיזרה הצפונית, כלי לוו־תך על שטח, באמצעות טנקים בלי כר.

כעובדה, לחמה חטיבה 7 במילחמה ה־אחרונה טוב יותר מאשר ביוני 1967, בעיקר משום שאיכות הפיקוד, השליטה והמנהיגות של מפקדה, בלימה, ולאחר־מכן במעבר הכימעט־מיידי למיתקפה, היתה גבוהה מזו של קודמו, בששת־הימים. גם אין ספק כי יאנוש השכיל להפיק את המירב מן האמצעים שלרשותו — „המירב" משמע, במיגבלות ההכשרה שקיבלו הוא ואנשיו למילחמה ומושגי ואורחי־הלחימה, אשר הוטמעו בם ושלפיהם פעלו.

אולם לחימת חטיבה 7 ביום־הכי־פורים ראויה לשכחים כמיקרה פר־טי, ועל־פי המיבחן הסובייקטיבי של „שם ואז". מבחינה אובייקטי־בית — דהיינו, על־פי קני־המידה של „המעשה (הטאקטי) הנכון" — יש לראות את קרב־הכימה של החטיבה כשגיאה עקרונית גדולה, אשר אין לנו אם נחזור עליה.

כתולדת „מנטאליות הג'יראדי" ומה ש־עשתה במיבנה הכוחות ובתפיסת־הלחימה, הוטלה על חטיבה 7, באוקטובר 1973, משימת־הגנה סטאטית בשטח גיבעי — שהיא, בבירור, משימה אופיינית לחי"ר, בסיוע ארטילריה. שגיאה עקרונית זו לא עלתה במחיר השמדת החטיבה או הבסתה, רק מפני ששגיאות האויב היו חמורות יותר.

(לטובתנו, חייבים אנו לקבל כי וודאי שהסורים למדו את הלקח ההשוואתי בין כישלונם הברור ו־בין ההצלחות המצריות היחסיות. רק את עצמנו נרמה אם נניח, כי בכל מילחמה עתידה ישובו הסורים וישגו לסמוך על הטנק לבדו, ולא ישגרו קדימה — יחד עם הטנקים, או לפניהם — המון חי"ר, המאומן והמצוייד היטב, כמו זה המצרי, ללחום בטנקים).

אויל פעלו הסורים ביום־הכיפורים ב־נוסח הצבא המצרי, לא היתה חטיבה 7 מסוגלת להגשים את היוצא־מן־הכלל, ולבצע הגנה סטאטית, „חי"רית" מובהקת, באמצעות טנקים בלבד; אלא יחידותיה של־היו חסרות יכולת הולמת ללחימה בחי"ר רוויי־הנ"ט העולה עליהן, היו נהדפות על ידיו או נשמדות, כריעותיהן בדרום, במצבים דומים.

כך, בעוד יחידות ועוצבות חי"ר שלמות שלנו — ובתוכן כמדומני, עם החי"ר האורגני (חרמ"ש) של „שבע" גופא — חובק ידיים בעורף, לחמו הטנקים לבדם בחזית; אך לא כטנקים, אלא כבונקרים לכל דבר. השתולים במקומם, או הנעים מדי־פעם מ־עמדה לעמדה.

מדאיגה לא פחות העובדה, שחטיבה 7 החזיקה מעמד ובלמה את הסורים לא מפני שגיליתה יכולת טאקטית עדיפה, תוך תימרון הכוח ותיכסוס (מלווה בנטילת סי־כונים־מחושבים סבירים) לשם השגת עמ־דת־יתרון וניצולה, אלא בעיקר בגלל איתנותה העיקשת יותר, ועליונותם המיקצו־עית, של אנשי־הצוותים ושל המפקדים ה־נמוכים. מובן, אין ניתן כלל להגזים בחשי־בות תכונות אלה, וגם ברור שלעתים תלוי בהן הכל.

אבל, לאחר 28 שנים של דיבו־רים על איכות במקום־כמות, אכן הגיעה העת שצה"ל יזמר כי התי־קפה, שכולה „הלם" נוסח פר משי־תולץ, כמו הגנה שאין בה אלא עמידה ללא־תזוזה על מקומנו, מע־שה פרד עיקש, חינן התגלמות הפרימיטיביות בניהול מיבצעים, ומעידות על עקרות בחשיבה וכי כושר־הביצוע המאקטיים; כלומר, על מצביאות, שאיכותה המיקצו־עית איננה מספקת.

המיגרעות נובעות זו מזו, ומניחות הא־חת את ריעותיה: ה„טאנקומאניה" ניוונה את החי"ר ואת הטאקטיקה. החי"ר, שהפך אימפוטנט, לא היה מסוגל לקחת חלק של ממש בלחימה, ובמיוחד לא נגד שריון אוייב. הגנה, בימינו, ובתנאים כשלנו, היא בראש ובראשונה הגנה־נ"ט; ומשמע, ש־החי"ר (של יום־הכיפורים) לא היה כלל מסוגל להשתתף ביעילות בהגנה הרמה, ו־בודאי לא לשאת בה. לכן נפל עומס הב־לימה על הטנקים — ועליהם כימעט לבדם; כיוון שהושקעו הטנקים בהגנה כולם ומן ההתחלה, לא ניתן היה לרכזם ולהפעילם להנחתת מכות־נגד, שביצוען הוא תפקידם הייעודי של הטנקים במיסגרת קרב־ההגנה.

היעדר יכולת למכות־נגד גרם, מצידו, שההגנה תהיה קשיחה ותתבסא כולה רק בהחזקה נוקשה, „עד הכדור האחרון", ב־תוארי־שטח שונים; והגנה כזו, שבה נש־חקים שני הצדדים ומנצח זה שנשחק פחות, היא המועילה והמתאימה יותר לצד הנה־נה מעדיפות כמותית — והפחות רגיש לאבידות. במיקרה זה, הטיחו הסורים ב־עיוורון גלי־טנקים בחומה הבצורה של „שבע" ואיפשרו לה לשחוק אותם באופן כה יסודי, עד שהאובדן עבר את גבול אפשרויותיהם וביטל את יתרונם הכמותי התחלתי. אבל היה זה, כמאמר הבריטים, „גילוח קרוב לעור." חטיבה 7 ניצלה וגם ניצחה, רק בעור־שיניה.

לכן, עמידת „שבע" בין הר־חרמונית וקונייטרה לא הוכיחה שטנקים יעילים ו־מתאימים להגנה סטאטית יותר מחיל־רגלים, אלא רק שהסורים שגו; ושרק ניצול שגיאתם — באמצעות כל המעלות שמנינו בלחימת החטיבה — הוא שאיפשר לנו, בזו הפעם, לסיים בהצלחה קרב, אשר לפי ה„ספר" צריך היה להסתיים במפלתנו הגיצחת.

אולם אין הניסים, או המזל ה־טוב, בסיס טוב, להשתית עליו את לימוד הלקחים לעתיד. לצורך מס־קנות בתחומי בניית־הכוחות ותי־

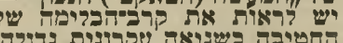

הטנקיסט ממשיך להילחם כאשר החייל הרגלי מגיע לגבול יכולתו

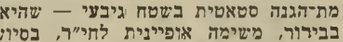

קון תורת־הלחימה מוטב שנחשב את קרב־הכימה של „שבע" ביום־הכיפורים כמפלה, ילידת עיוותים קודמים ושגיאות מהותיות שלנו.

את הדברים הללו צריך שנרחיב על כל פרשת מערכות הצפון ביום־הכיפורים ועל ליקוייהן. רבים מדי מתעלמים, לנוחיותם, מן השגיאות הסוריות, ומכך שבמילחמה הבאה הן לא תישנינה. שני הצדדים טעו בהסתמכם יותר מדי על הטנק. אנו גברנו, כי הטנקיסטים שלנו טובים מן הסוריים. בכל מילחמה עתידית תיוודע לתכונת־יתרון זו חשיבות רבה ביותר — אך ודאי שלא יהיה בה, כשלעצמה, די. אין מדובר

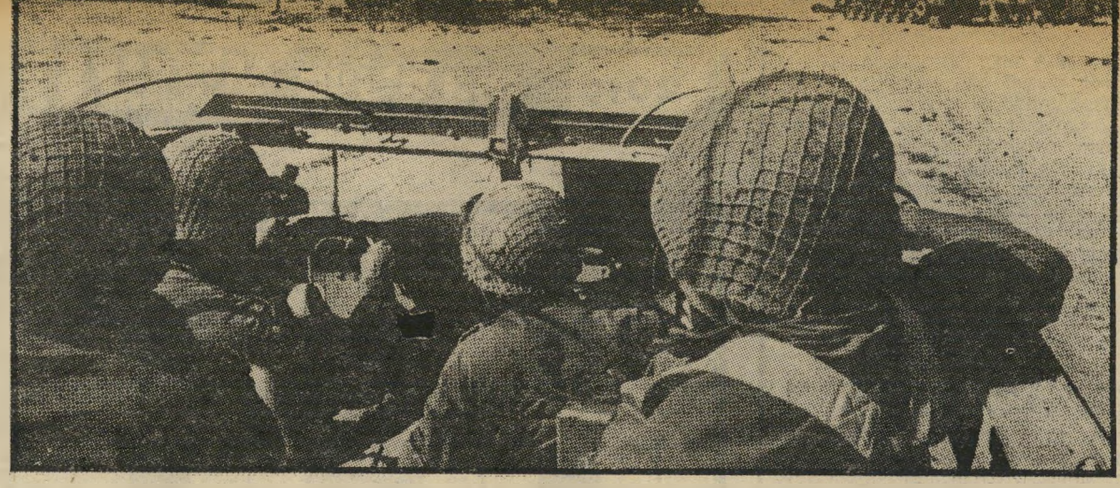

הטנקים של צה"ל כציר „לכסיקון"־„טירטור"
בית־קברות לטנקים

רק בעתיד; כבר המילחמה האחרונה סיפקה לנו, בחזית הדרום, כל הוכחה הנחוצה לכך.

החינוך והאמבטיה

הסכנה הגדולה הנשקפת לצה"ל, בדתום שבו אנו דנים, היא, שיחד עם מי־האמבט המלוכלכים ישפכו גם את התינוק; ותחת להיגמל מן הטנקומאניה, לבנות כוחות מאוזנים יותר ולטפח את איכות ושנינות ניהול־המיבצעים, תינקט הקיצוניות הקוטבית, אשר סיסמתה, „הטנק מת".

פיחות ערכו של הטנק, עליידי הדחתו ממעמד „מערכת־הנשק העיקרית", למעמד מישני ונחות יותר, משמעה, בנסיבותינו, קטיגת הניידות האטאקטית והאופרטיבית של צה"ל ביבשה — כמומר עיקרי עצמי של גורם היתרון (היבשתי) הראשי והקובע שלנו, תוך פתיחת הדרך בפני צבאות־ערב ליזום וליקיים שדות־קרב סטאטיים באופן יום, אשר יישלטו עליידי הכמויות ויוכרעו כאמצעות העדיפות בכושר ייצור־אש, בדומה למילחמת־העולם הראשונה — או, גרוע מזה, להעביר ביד לידיהם את היתרון בניידות המבצעית.

האידיאולוגיה שמאחורי סיסמת מות־הטנק אומרת, שכבת שב יסוד „האש" בלחימה והתגבר על היסוד הירי־המשלים, של „התנועה": טילי הנ"מ הקטנים והגדולים יפילו את המטוסים מעל שדה־הקרב וגם יקטלו כזבובים את המסוקים. ריווי המערכים הקרקעיים באמצעי־נ"מ מכל הסוגים ובעיקר אמצעי שיגור והנחת מוקשים וטילים־נגד־טנקים — המתפתחים ונזולכים ומשתכללים מ„דור" אחד ליורשו — יזרעו במהרה את מרחבי־הלחימה בפגרי הרק"מ החרוכים ויחסלו בשיטתיות, עודנה באיבה, כל תנועה טקטית בקווי־החזית וביניהם.

כך יקפא שדה־הקרב הקרקעי בין קווי ההפירות והמיכשולים של שני היריבים; וינצח זה, שיצליח לגייס ולהזרים משאבים עדיפים, אשר בכוחם יגבור על אויבו, באמצעות מלחמת־התשה ושחיקה, שעיקרה הנחתת אש מאסיבית וכושר עדיף לעמידה בפני אש כזו, שינחית היריב.

זוהי תפיסת „שדה־הקרב הקפוא", בצורתה הקיצונית. אינני סבור כי בגירסתה זו היא מקובלת כיום על אישהו איש־צבא שפוי. אבל יש שאימצוה בארוח חלקי, או הסוברים שאם אינה חלה עדיין במלואה, הרי לקראתה מובילה התפתחות הטכנולוגיה הצבאית.

אולם ככך שטעו אותם אשר היפו היתרון והסתמכות מופרזת על יפוד התנועה וראו את שדה־הקרב ואת הלחימה כנזילים ביותר, גדוזה עוד יותר טעות אותם הסוברים כי התנועה הקרקעית, הטקטית והאופרטיבית, מצטמצמת בהכרח ובהכרח ודינה כימעט להיעלם.

אחת הסיבות העיקריות לעלייתן של תפיסות מיבצעיות פסימיות אלה היא מראה מרחבי הלחימה של יום־הכיפורים, בצפון ובדרום, שלאחר הקרב נראו כמיגרשי־גרוטאות ענקיים. כמה נשמות חרוצות, בארץ ומחוצה לה, עמדו ומנו את כמויות האמצעים שהושקעו — ואבדו — לשלושת הצבאות שהשתתפו במילחמת יום־הכיפורים.

אובדן עצום זה של אמצעים, ובמיוחד רק"מ לסוגיו, לא היה כלל ללא תקדים; ובוודאי שלא פועל־יוצא הכרחי של נסיבות המילחמה ותנאי הקרבות הספציפיים שונים. אלא, מצד אחד עמדו צבאות־ערב, אשר לא השכילו עדיין להפעיל עוצבות משוריינות גדולות, וכך הניעו קדימה גושי רק"מ, אשר נשחקו והושמדו באש־הטנקים העדיפים שלנו. ממולם לחם צה"ל, שהיה „צבא טנקים", אשר תקף והתגונן כימעט רק עליידי טנקים — ועוד בטקטיקות פשטניות ומגוונות. לכן, במקום בו מכתיב „הספר" הפעלת כוחות רב־חיילים משולבים והסתמכות על צירופי תנועה ואש משתנים ומסוגים שונים, תוך ביצוע תימרון ותכסיסים, לא ידעו רוב מפקדי צה"ל, וגם לא יכלו, אלא להילחם כפי שלומדו — כלומר, לתקוף כמו בג'יראדי, או לתפוס גבעה ולהגן עליה „בכל מחיר".

כצפוי, לא שבו ניסי ששת־הימים על

ויתור על הטנק פירושו הקפאת שדה־הקרב ושיבה למילחמת־העולם הראשונה

עצמם. „הלם השריון" איבד את כוחו הפסיכולוגי לאי והטנקים המסתערים כך הפכו מטרות נעות למטווח.

איזו ידע צה"ל להיזהם לפי ה„ספר" ואילו הוכשרו מפקדיו לתכנן ולנהל את קרבותיהם ברמה מיקצועית הולמת על־פי הסכימות המקובלות והמוכחות, ודאי הדבר ומוחלט, כי שיעורי האבידות ושחיקת האמצעים היו נמוכים כי הרבה, והתוצאות היו טובות יותר.

במיקרים רבים, ובייחוד בדרום, נשלחו טנקים לתקוף מיתחמים או מערכים, אשר היו רוויים אמצעים נגד־טנקיים. הללו החזיקו מעמד וקטלו בטנקים. אך אילו היה הכוח התוקף בנוי ומאורגן כצוות־קרב, עם רגלים — המאומנים ומצויידים ללחום יחד עם טנקים וגם נגד רק"מ אוייב — ועם אלמנטים של סיוע־אש אורגאני, ובמיוחד מרגמות, היה אותו מיתחם מצרי הופך מאגוז קשה לבעייה טקטית פשוטה ביחס, שאין קושי מייוחד לטפל בה.

צומת מול צומת

אחת הדוגמות להמחשת אמת זו — שלקחי מילחמת־העולם־השנייה הורוה, כמובן, כתורה מסיני — היא הלחימה העיקשת וההירואית שניהלה, בליל־ההבקעה אל התעלה, חטיבת אמנון, על צומת „לקסיקון"־„טירטור". כיבוש הצומת נדרש לשם הרחבת איזור הצליחה (בצדנו) כלפי צפון, וגם להעביר דרכה אמצעי־צליחה מסריימים.

פרשת קרב זה כבר פורסמה בהרחבה ולכל המבקרים הרבים שם, בתקופה שלאחר הפסקת־האש, זכורה תמונת הקבוצות של הטנקים הישראליים, הפגועים סביב אותה צומת. המיתחם המצרי, שעצר את הטנקים והקיז דם כה רב, לא היה מבוצר ומחופר היטב מראש, אלא נערך והוכן בחיפזון. עמדות צוותות התול"רים ומטולי האר־פי־ג'י, אשר מהם קלעו (באמצעות מכשירי ראיית־לילה) אל הטנקים שלנו, כמו עמדות הטנקים המצריים הסמוכות, היו כולן רדודות, חסרות מיחפה־ראש ולא היו מאורגנות כמוצבי־הגנה של ממש.

שונה סיפורה של צומת „צח", ממערב לתעלה, בדרך מראש־הגשר אל פאיד. שם, עצר מערך חפוז ולא גדול של חי"ר מצרי את התקדמות הטנקים שלנו, עד שהוזעקה פלוגת צנחנים, מחטיבת דני מט, ותקפה, לאחר תיכנון מהיר. תוך מחצית השעה לערך היתה הצומת החיונית בידינו, והטנקים יכלו להמשיך לכוון פאיד.

בלא סיכון מייוחד ניתן לקבוע, כי יעילות הלחימה כולה — ובכלל זה (או בראש ובראשונה) יעילות לחימת הטנקים — היתה גדולה פי כמה, אילו כללו יחידותיהם לפחות אמצעי־סיוע אורגניים; וחשוב יותר, אילו שיעור הטנקים בתוך עוצבות „השריון" היה קטן במידה ניכרת, ובמקומם היה גדל שיעורם של החי"ר, המרגמות והארטילריה.

לפי כל התיאורים, מנתה „אוגדת סיני" המקורית כ־300 טנקים — כמות אדירה של טנקים באוגדה אחת. אבל כמות האר־טילריה שלה היתה מגוחכת. לצרכי לחימה, חסרה האוגדה, למעשה, כל אלמנט חי"ר („רגלי" או חרמ"ש) של ממש — מה שהיה בידה הושקע באיוש המוצבים וכן בתפקידי־עזר, או בתפקידי־לחימה שוליים. כוחה של עוצבה זו היה עולה כמה מונים, ויכולתה לבלום את המצרים, או להאיטם, היתה גדולה ביותר, אילו נשמר בה היחס הסכמאטי, המקובל בצבאות, בין שלושת האלמנטים הללו — על כל גדוד־טנקים באוגדת „שריון" — גדוד רגלים וגדוד ארטילריה, מילבד המרגמות היחידתיות.

אידיאלית, מוטב היה אילו היה האיזון המבוקש מושג באמצעות תוספת מתאימה של חי"ר, ארטילריה ומרגמות. אבל אם נניח כי, מסיבות שונות, לא ניתן הדבר, הרי צריך ונכון היה לאזן את האוגדה עליידי קיצוץ כזה הטנקים שלה אפילו כדי שני שלישים או מחצית מגודלן, והוספת שאר האלמנטים „על חשבון" הטנקים.

במבט לאחור, ודאי מבינים רבים וטובים מה היה עליהם לדעת היטב מלכתחילה, אילו טרחו ללמוד את הלקחים הרלבנטיים: קיצוץ 100 טנקים ממצבת „אוגדת סיני", תמורת שני גדודי רגלים של ממש, שני גדודי ארטילריה ועוד מרגמות בינוניות מתנייעות (120,81 מ"מ) — נאמר, 60 בי־מיספר — היה גורם לחיזוק משמעותי ביותר בעוצמתה וביכולתה לטפל במצרים. ואגב, ראוי לדעת כי במחיר „טנק מערכה" אחד (פטון או סנטוריון משופר) ניתן היה, לפחות אז, לרכוש 20—30 מרגמות בינוניות, על זחלמיהן.

הקטנת אלמנט הטנקים בעוצבת־היבשה ה„טנקאית"־מדי ומהילחה־כביכול בחי"ר ו־בארטילריה, איננה מפחיתה את מידת ה־השפעה של הטנקים בשדה־הקרב. להיפך, מהילה זו מגבירה את חופש פעולת הטנ־

(המשך בעמוד 46)

מבצע החודש
שי חינם o.b. אוֹנה
לקיץ חפשי ומשוחרר!
מלאי
ושלחי התלוש הרצ"ב
ותקבלי בדואר חוזר
אריזת שי חינם של
טמפוני o.b.
בצרוף עלון הסברה.
o.b.
הטמפון הקטן שכבש
את העולם,
נותן לך הרגשת בטחון
וחופש.
תוכלי לרחוץ בביקיני,
לרקוד, לטייל
ולטבול באמבט
כל החודש בבטחון מלא -
ללא חשש.
o.b.
בעל כושר ספיגה
הטוב בעולם, ב־3 גדלים:
מיני: לנערות, לבתולות
ולנשים עם דימום מועט.
נורמל: למרבית הנשים
אקסטרא: לנשים
עם דימום רב.
לכבוד
או־בה - מח' ההסברה,
ת.ד. 2113, חיפה
אבקש לשלוח לי אריזת שי
של טמפוני o.b.
שם _____
גיל _____ עיר _____
רחוב _____ מס ____
אני משתמשת בטמפונים כן/לא
(מחקי המיותר)
מתוצרת _____
o.b.

תשבץ העולם הזה 2019

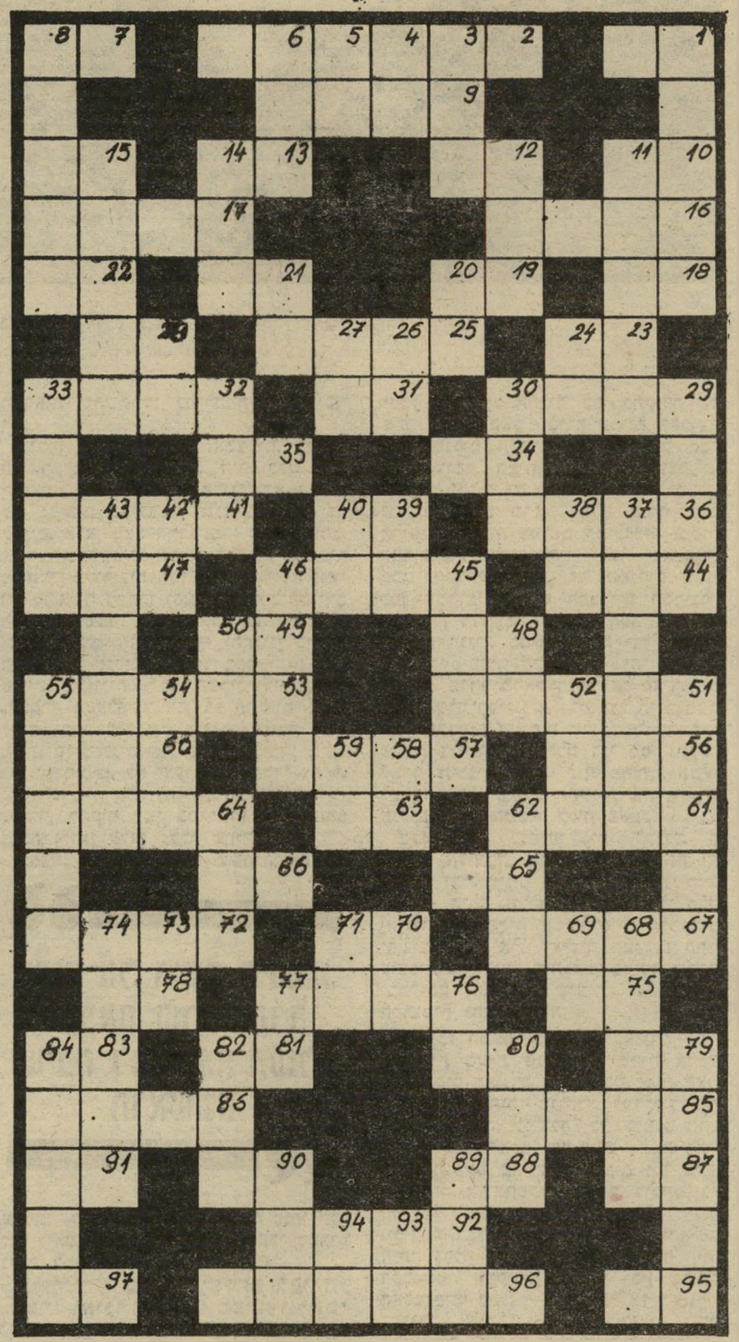

מאוזן: 1. נזם באף הבהמה; 2. "סבון", חלשלוש; 7. שקט מעמלו; 9. מהוה; 10. בן־אדם; 12. שמח; 13. צאצאה; 15. מילת־בקשה; 16. כשפים אפריקאיים; 17. נמק; 18. מן הסכו"ם; 19. מן הטעמים; 21. טול!; 22. מסולם הצלילים; 23. בהמת־עבודה טיבטית; 25. גץ; 28. כיוון ש־; 29. זימרה; 31. שר; 32. על יסוריו כתב גתה יצירה בת־אלמוות; 34. מילת־שלילה; 35. כלל הדברים; 36. צייר ישראלי נודע (ש"מ); 39. אם־הפנינה; 41. סופת־חול קשה ולוהטת; 14. היועץ המישפטי־לממשלה (ש"מ); 45. גן־החיות; 47. "... מגא תקל ופרסין."; 48. פרוסה; 49. עצם בראש; 51. מכורה; 53. התוודות; 56. איבדו ממישקלם; 57. דב"ש נוזל; 60. מייצור הדבורים; 61. בירת ארץ ערבית; 63. מכינויי האלוהות; 64. בהשאלה: מעורב מין בשאינו מינו; 65. מונח בתורת־התשמל; 66. תואר־כבוד אנגלי; 67. ציפור־שיר; 70. מבני נוח; 72. מעיל צבאי; 75. נהר באפריקה; 76. מן הטעמים; 78. מבלה את הלילה; 79. אחו; 80. אישור־חופשה בצבא; 81. מבני נוח; 83. חזר; 85. חוט; 86. היו, שימשו; 87. מיקווה־מים ענקי; 88. מסולם הצלילים; 90. תבלין לקפה; 91. זכר בבקר; 92. קיבוץ בנגב; 95. מילת חיוב; 96. קיבוץ בדרום; 97. במקום ההוא.

מאונך: 1. לימוד; 3. גרם־מדרגות; 4. רוצה לומר (ר"ת); 5. קרס; 6. פצע; 8. יחידה צבאית; 11. פצירה; 12. תבלין חריף; 14. בהשאלה: זקן אשמאי; 15. סבון; 20. אביון; 21. מטה המסייע להליכה; 24. בית הציפור; 26. תבואה; 27. מטבע יפאני; 28. מן המצעים; 29. אל־מנט; 30. קריאה בטלפון; 32. מין ריקוד; 33. עליה נאמר שלא נבנתה ביום אחד; 37. הרדמה לקראת ניתוח; 38. קריית־קודש (ר"ת); 39. מספיק!; 40. מספיק!; 42. ממלא־מקום (ר"ת); 43. עיר בקנדה; 45. בן־זוגו של תרש במגילת אסתר; 46. הרשאה; 48. אריג; 50. גרו יאיר (ר"ת); 51. תואר־אצולה אירופי; 52. מן השבטים; 54. כינויו של הרמטכ"ל המנוח; 55. יעשה שלום; 58. קריאת־יגון; 59. מסולם הצלילים; 62. חבל תעשייתי; 64. גרמניה; 64. בטן; 68. מלמדים; 69. מנעול פטנטי; 70. וזיר; 71. מילת־שאלה לזיהוי; 73. תנועת מים בים; 74. עוף לילי; 76. מרחם; 77. מלכודת לציפורים; 79. שם כולל לחרקים המזיקים לצמחים; 80. פיקוד־הדרכה (ר"ת); 82. עירב נוזלים; 84. נבערים; 89. ערוץ נחל; 90. הלא; 93. כמו 13 מאונן; 94. מטבע יפאני.

קשקשת 2019

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעתך לכותרת יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב. החג־דות הקולעות ביותר־תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

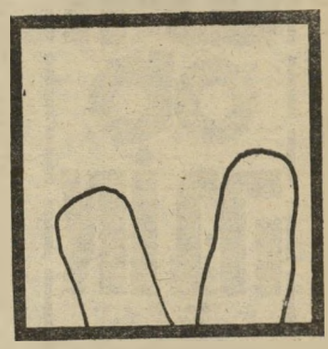

קשקשת 2017

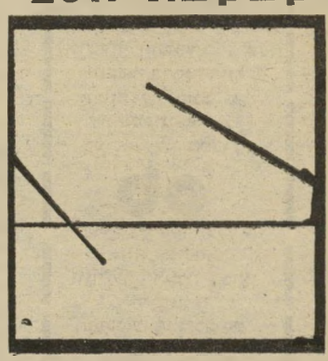

● מהלך על החבל שלא שילם את חציה השני של האגרה.
טלי פלדמן, רח' הס 4, חיפה

● אופס, פיספסתי!
אודיה כנאי,
רח' הוורד 18, חולון

● „תפסיק להעמיס עלי — אני מתחיל לשקוע!"
אורי כהן,
רח' אחד־במאי 50, חולון

● „שולחן ערוך" נוסח סין.

● צילום־רנטגן של חולה העובר טיפול בשיטת „המחטים הסיניות."
דרור גז, קיבוץ החותרים

● מוצג במוזיאון: שלושת הקופים שמהם הורכב המשולש הראשון בעולם.
חווה גרוס, קיבוץ נען

השבוע בדרייב אין
בשעות 9.30 — 7.15
בכורה ארצית
פרנקו נרו בסרט
הבידור של קארלו פונטי
„בצל ודמעות"

בסיטונות
● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון
כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4, קומה ב', דרך החצר
פתוח ברציפות עד
שעה 6 בערב
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

(המשך מעמוד 45)

קים ואת השפעתם ואף מהווה תנאי מוקדם ראשי לכך, שהטנק יוכל להמשיך לקיים, בשדה־הקרב של ימינו את מעמדו, כ„מערכת־הנשק" הקונבנציונלית העיקרית.

טרם שניכנס לפרטים התיאורטי והעובדתי, שממנו נובעות קביעות אלה, ועליו הן מבוססות, ראוי שנקדים ונברר לעצמנו, למה עלינו להמשיך ולהשתית את לחימת כוחות־היבשה שלנו — וממילא את בניינם ואירגונם — במידה המירבית, על הטנק; או, אם תרצו, למה הטנק הינו נשק „יהודי" במיוחד.

נשק יהודי

ב חינה השוואתית של תולדות לחימת יחידות־טנקים מוגדרות, מול זו של יחידות־רגלים מוגדרות — כפי שנקל מאד לערכה, על בסיס תיאורי מילחמות ששת־הימים ויום־הכיפורים — מראה כי בשתי המילחמות גילו יחידות־הטנקים כושר־שרידות ושמרו על יכולת־לחימה סבירה משך תקופות ממושכות, לרוב מתחילת המילחמה עד סופה, למרות אבידות כבדות רצופות, אשר שחקו אותן פעם אחר פעם. לעומתן, יחידת חי"ר אשר סבלה אבידות

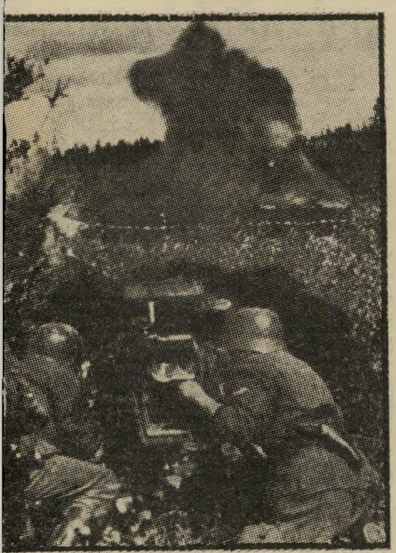

נ"ט גרמני משמיד טנק רוסי*
מלך, אך לא לבד

כבדות בקרב בודד אחד, היתה זקוקה לתקופה ממושכת־ביחס כדי להתארגן מחדש.

שוב ושוב נוכחנו בכך, כי כדי להוציא טנק מכלל פעולה נחוצות, בדרך כלל, כמה פגיעות. טנקים לא מעטים המשיכו ללחום ביעילות גם לאחר שנפגעו קשה, או אף נחדרו.

כבר מילחמת ששת־הימים יצאו רוב הטנקים, שהשתתפו בקרבות, כשהם שרוטים וחרוצים מפגיעות ורסיסים וחלקיהם החיצוניים, המחוברים על גבי השריון הם עיקרי, הותזו או נחרכו. עוד יותר כך במילחמה האחרונה, הממושכת מקודמתה. כדבר רגיל, היו גדודי־טנקים נלחמים משך היום, נפגעים ומידלדלים. אבל בבוקר המחרת, לאחר לילה של תיקונים, השלמות והתארגנות, ניצבו שוב אותם גדודים נכונים לקרב — אמנם במצבות חסרות, אך עדיין כמיסגרת בעלות עוצמה משמעותית וברות כושר־פעולה.

כמו הטנקים, גם רבים מאנשי הצוותות היו פצועים — חלקם יותר מפעם אחת. אך כל עוד נשאר ליחידה שלך פיקודי פעיל, ולו מצומצם ביותר, היו הגדודים שבים ועולים מחדש, מעשה ציפור הפניקס, מאפר עצמם.

רק גדודים ספורים ירדו, בעת המילחמה, מ„סדר הכוחות" של צה"ל — ואפילו גדודו של אסף יגורי, אשר רובו נשמד ונלכד ב„הסתערות באלאקלבה"** מול הפירדאן, המשיך להתקיים וללחום גם לאחר מכן; ושרידיו מיד ליציאתם מן התופת, היו מסוגלים ליטול חלק פעיל וחשוב

---

* ממרחק 20 מטר. הטנק איתר את התותח (76 מ"מ) וכבר צודד לעברו.

** „הסתערות החטיבה הקלה" (של פרשים) במילחמת־קרים, שעליה כתב הלורד טניסון את שירו המפורסם.

בהדיפת ההתקפה המצרית בגיזרתם, שבאה תיכף לאחר כישלון ההסתערות.

(בהקשר זה ראוי לומר כי מדיניות ניצול התגבורות, אשר ננקטה ביום הכיפורים, היתה נכונה — וחשוב ביותר לשים לב לכך, כדי שלהבא לא יקום איזשהו חכם לחדש הלכות ולהפוך, למען החידוש, או לשם „המקוריות", תפיסות ישנות, אבל נכונות ומוכחות. השגיאה הקלאסית בתחום זה מתבטאת בכך, שבמקום לתגבר ולהשלים יחידות ועוצבות לוחמות, אשר לפחות שילדן עדיין קיים ויעיל, עוצרים את התגבורות בעורף, מרכיבים מהן עוצבות חדשות ואותן שולחים קדימה, להחליף את הללו שנשחקו או הותשו. צה"ל נהג לשלוח מייד את התגבורות לחזית; ומפני איתנות שלד הפיקוד והגרעין הקשה של רוב הגדודים והחטיבות ביום־הכיפורים, אפשרה מדיניות התיגבור הנבונה לעבור למיתקפה, באמצעות אותן מסגרות עוצבתיות עצמן, אשר ספגו את הלם הבלימה ואת אבידותיה. היה זה הישג רב באמת — אחד החשובים והמכריעים לטובתנו שבמלחמה האחרונה. מדיניות זו יושמה ו־השפיעה־לחיוב במיוחד ביחידות הטנקים. מכוחה התאפשרה, בתחום כוח־האדם, התחדשות! החוזרת והנשנית).

חיל־הרגלים, שהוא אלמנט התימרון וה־הסתערות השני של כוחות־היבשה, בצד הטנקים, חסר, מעצם טיבעו, את כושר הספיגה ואת יכולת ההתחדשות־החוזרת של הטנק ויחידת הטנקים. שורש ההבדל הוא

אפשר לסמוך על הסורים שהם למדו את לקח יום־הכיפורים - והם לא יחזרו על השגיאה

בכך, ש„מולקולת־הבסיס־הלוחמת" של ה־חי"ר היא הרגלי־הפרט. כושרו של זה מצטמצם בגבולות היכולת והסבולת האנושיים.

הטנקיסט, לעומתו, איננו לוחם פיזית בגופו, אלא כחלק מצוות, ובאמצעות תיפעול מיכני של ציוד. הכושר הגופני הוא גורם קובע לי־גבי הרגלי בעוד שטנקיסט יכול להמשיך וללחום גם כאשר מצבו הגופני ירוד בהרבה מתחת לזה שיחשב „קו אדום" כחי"ר; ו־תכופות אף יחיה בכוחו להמשיך ולתפקד ביעילות סבירה, גם לאחר פציעה, שהיתה מוציאה איש חי"ר מכלל פעולה לחלוטין ומיד.

אספקט „פיזיולוגי" זה של הטנק הוא בעל חשיבות רבה בצבא המבוסס על מילואים, אשר כושרם הגופני איננו תמיד מן המעולים וגם תקופת התראה (קודם־מילחמה) הנחשבת ארוכה, לא תהיה אף פעם ארוכה דיה, שבמישכה ייתכן שיפור משמעותי בכושר זה.

עובדת היות הטנק מעין־בית — הטנקים החדישים מכילים אף סידורי מיזוג־אוויר ומטבחון — משפיעה מאד לטובת יכולתו של הצוות לתפקד ברציפות משך פרקי־זמן ארוכים, גם בתנאי מזג־אוויר קשים. חלוקה נכונה של העבודה בצוות, הכשרה מוקדמת אחידה בכל מיקצוע ואימון אנשי־צוות, שיהיו מסוגלים למלא יותר ממיקצוע אחד — כל אלה אינם רק מקילים על פעולת הצוות, אלא גם מאפשרים ביצוע החלפות ושילוב תיגבורות ללא קשיים מיוחדים, ובלא שיהיה צורך בתקופת־הסתגלות (לא שהדבר רצוי, ושאין להעדיף היכרות ממושכת של אנשי־הצוות!).

תיחלוף ושילוב כאלה קשים הרבה יותר בכיתת חי"ר, אשר בה אין ניתן לחלק תפקידים באופן קבוע־מראש ומיכני, אלא יש להתחשב, קודם כל, בכישוריו המיוחדים של כל חייל, ביחס לרעיו; וההיכרות או הרגילות ההדדיות, שהן אינדיבידואליות וסוב־יקטיביות, עשויות להכריע את לחימת היחידה לחיים או למוות.

כוח צביקה

חסרונם של הטנקים הוא, בהיותם מכונות וכל הציונות שבעולם, כביטוי החביב על חיל־השריון, לא תגיע איתם, אם מיכלי־הדלק יבשו. אבל זהו גם יתרונם. אם נשפך המנוע, השרשרת נקרעה ממוקשׂ, התותח נקצץ או אף הצריח כולו נהרס, עדיין יש לטנק תקומה. הכל תלוי רק ביכולתם של אנשי החימוש ובהימצאות חלקי־חילוף מתאימים. כך, היפגעות או הינזקות של טנק, שהיא שוות־ערך לאבדן אבר חיוני, או פציעה אנושה של אדם, עשויה להיתקן תוך כמה שעות. המנוע מוחלף, השרשרת מחוברת מחדש, מורכבת קנה חדש לתותח, הצריח ההרוס מוסר ובמקומו מותקן צריח תקין, אשר נלקח מטנק שתותו מרוסקת — ועם שחר יוצא לקרב טנק חי וכשיר.

על כך אלה יש להוסיף, כי ארבעת אנשי צוות־הטנק מכיאים לי־שדה־הקרב ומפעילים כו יותר עוצמה, מאשר כל ארבעה לוחמים אחרים בכוחות־היבשה; וכי השפעתו של כל טנק בודד, אם מנוחד ומנוצל כראוי, עשויה להיות רבה מאד ואף להכריע, כאשר מדובר במצב טקטי, בו לוחם רק"ם בי־רק"מ: אז קובעת כמות הפגזים המדוייקים הנורים בשדה נתונה ואין הדבר משנה, אם יוצאים כל אלה מקנה אחד או מעשרה.

מן המלחמה האחרונה זכורות כמה דוגמאות, כמו זו של „כוח צביקה" בן טנק בודד, אשר מילא תפקיד מרכזי — ובשלב קריטי, מסויים, כימעט בילבדי — בלימת ההתקדמות הסורית אל הצומת המרכזי והחיוני של נפח; ולחימת „כוח טייגר", שעוצמתו היתה פלוגה־מוקטנת, אשר בלילה אחד הוציא מכלל פעולה כוח חטיבתי סורי — וידו היתה נטויה כך עד סוף המילחמה, באבידות קלות לו (ודומני, בלא אף אחד).

אמנם, אין לומר כי כל הטנקים ויחידות הטנקים השפיעו באופן דומה, אך ודאי כי דוגמאות אלו אינן מייצגות חריגים עקרוניים: מעללים דומים לא מעטים, אולי מרשימים פחות, בוצעו גם במקומות אחרים.

עוצמתם הטקטית הפוטנציאלית של הטנק הבודד ושל יחידת־הטנקים היא כה רבה וגם מגוונת, שהבאתה לידי מיצוי מלא היא בעיה מיקצועית ומיבצעית קשה — לא פחות מבעיית ניצולה הטקטי הנכון. למירב הצער יש לומר כי זה כזה זכים רק לעיתים נדירות בפיתרונות שלמים ונכונים, בעיקר משום שלשני הצדדים הלו נדרשת, בצד הבנה וידיעה יסודיות של הסנק, גם היכולת ליישם כהלכה את המוסכמה שהטנק יכול להגיע, באופן קבוע וכדבר רגיל, לכלל מיצוי סוב (שלא לומר, מלא) ולניצול נכון ויעיל, רק בהיותו מופעל כחלק מצוות־קרב רב־חיילי — שהוא, מצידו, מתפקד במיסגרת עוצבה רב־חיילית, כאשר הקרב הוא עוצבתי ומבוצע כסידרה של תימרונים טקטיים (במקום שיהיה יחידתי ונראה כסידרה של ביצועים טכנו־טקטיים גרידא).

כבר אמרנו כי אין נקטו הסורים טקטיקות „מצריות", היו צביקה ומייגר (סרן זמיר) מושמדים במהרה, כמו רעיהם בסיני. אך באותה מידה נכון לומר, כי אין היו הכוחות בסיני בנויים וגם מאומנים על פי המקובלות האוניברסליות — כלומר, באיזון רב־חיילי נכון — יכולים היו להכים את החי"ר המצרי, או לפחות לנטרלו עד למידה, שהיתה מאפשרת לטנקים לפעול בחופש סביר והשיגו הצלחה, אם לא תבוסה־ממעשה של הצליחה המצרית, כבר בשלב הראשוני של „הבלימה" (כתנאי המוקדם, שגם הטאקטיקות הנגדיות היו נכונות ושנונות דיין).

יכולת טאקטית כשל הטנק ויחידת הטנקים לא תימצא ברגלי הבודד וביחידת הרגלים. בשדות־הקרב שבזירות כמו במיזרח־התיכון ואירופה, הטנק הוא כה דומיננטי, עד שהשפעתו העיקרית של החי"ר נקבעת בהם, כרגיל, לפי קנה־המידה של הטנק; דהיינו, לפי יכולת החי"ר לנטרל את הטנקים של היריב וליצור חופש פעולה לטנקים הידידותיים על־ידי שיתוק האמצעים הנגד־טנקיים האויביים.

כפי שעוד נראה, אין עובדה זו הופכת את החי"ר חשוב פחות מן הטנקים — ובוודאי לא מנקודת־הראות הטקטית — אך היא ממחישה את האמיתה, שלצורכי הכרעה טאקטית ואופרטיבית צבאית, הטנק הוא מערכת־הנשק הקובעת, וחיל־הרגלים הוא בגדר „מערכת־מושפעת", או „מסייעת".

(המשך בשבוע הבא)

מתח מדהים עפ"י רב המכר מס. 1

מלתעות

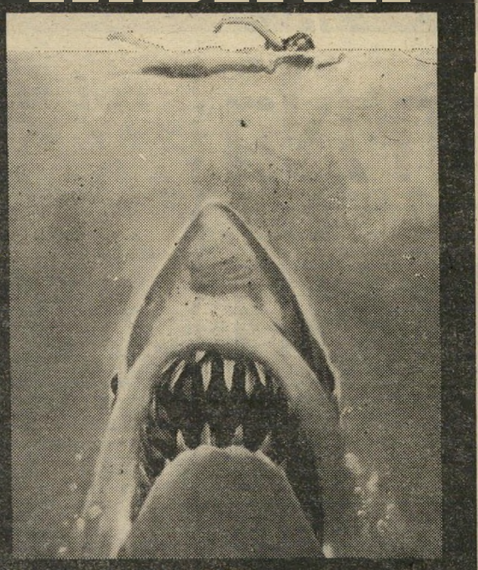

ריצ'רד דרייפוס | רוברט שאו | רוי שיידר

במיסטיבן ספילברג JAWS

עפ"י רב המכר של פיטר בנצ'לי

גלן

שבוע 2

„אלנבי", „חן" ת"א, בד בבד | „ארמון" חיפה

„חן", „עדן" ירושלים בד בבד | „אורות" באר־שבע

הכינו כרטיסים מראש ● הנחות והזמנות בטלות!

הספר בעברית „הכריש" בהוצאת זמורה־ביתן־מודן

אני קורא חמס על שקר משווע!!

הפרופ' י.ג. הררי, האסטרולוג, סופר, יועץ משפחתי ומנהל מכון „סוד ההצלחה" — רח' אילת 32, חולון, טל. 843779, מודיע —

לידידי וראי מכל השכבות והעדות, שלום!

כידוע לכם, עלייתי לארץ נבעה מתוך רגשות לאומיים טהורים, ואהבה למולדתי ולעמי. למען מטרה זו, עזבתי גדולתי ויוקרתי, כיועץ מלך אהוב ונערץ על גויים ויהודים בארץ מוצאי. עוד בהיותי בגולה, נעצרתי ועונתי עינויי תופת. בגלל היותי ציוני.

משהגעתי ארצה על פי הדיבור, העלתי אלפים בעקבותי, והוכחתי נאמנותי והתנהגותי הטובה בארץ, משך 13 שנות שהותי בה. כתבתי 50 יצירות, עזרתי לכל מדוכא, או קשה-יום. כיבדתי סידרי המדינה והחוק. לא חרגתי מגבולי כאסטרולוג ויועץ משפחתי מבורך. סרבתי לקבל כל שוחרי אמונות טפלות ודורשי עזרה, שכנגד המצפון הבריא ותורתנו הקדושה. (כפי שאף ציינתי זאת במודעות בכל העיתונים). הסתפקתי במועט, וקיבלתי מחיר זול ביותר עבור טירחתי. הוכחתי ניקיון כפי כנגד השם וייצירי כפיו.

לא פיללתי, שבת הכוח ההורס — סמדר שיר, ובת בריתה, תתנקמנה בי היות ולא נענתי לבקשתן הזדונית, לעזור להן להתגרש מבעליהן כביכול, ותהפוכנה אותי ב-כתבה מענק — לגמד, מנביא-עמים (כמו שתארוני עיתוני העולם ועיתוני הארץ) למכשף, ובקיצור — ממגדל מרומם לבאר עמוקה, בצורה זו, הרסו את שמי הטוב, שבניתי בעמל רב וייסורים קשים, במשך 58 שנה.

מלך יחיד חיזר אחרי לחזור למרוקו, בהציעו לי משרה מכובדת. סרבתי מסיבות אישיות מצד אחד, ומצד שני, שלא אשמש דוגמא, שאחריה יגררו אחרים אשר העלתי עימי לארץ.

באם, עיתון „לאשה" לא יתקן היום, את אשר קילקלה העיתונאית שלו — סמדר שיר בכתבתה בעיתון „לאשה", אשמור לעצמי את הזכות לנקוט באמצעים קיצוניים השמורים עימי.

כמו כן, אבקש מכל ידידי, בני עדתי ולקוחותי הרבים אשר עזרתי להם בכל-רחבי הארץ, לפנות אל עיתון „לאשה", להביע כעסם וחרון אפם על העוול שנגרם לי, ועל השקרים אשר טפלו עלי.

בכבוד רב,

ידידכם הררי יוסף

רחל מרחלת על כל השולם

מיפגש מאחרי הקלעים

כל מי שצפה ביום השישי בשבוע ש־עבר בתוכנית מיפגש בטלוויזיה, לא יכול היה לדעת שאחד ממשתתפי התוכנית, הארכיטקט **ישראל גודוביץ**, כמעט שהק־ריב את שלום ביתו על מיזבח התוכנית.

הסיפור התחיל בסקטש של בנו. כי מי שמכיר את גודוביץ, הסטודנט הנצח־של הארכיטקטורה, יודע שהנ"ל בחור ספורטיבי ונמרץ. אז כמו שהוא רואה את הבן שלו מחליק להנאתו על סקטיו, ויקנא בו, ובלי לחשוב פעמיים רתם אותם לרגליו ועלה על מסלול ההחלקה. טוב, אחרי הכל אדריכלנו כבר לא ילד וכך, בעוד הוא מנסה להזדקף מלוא קו־מתו, ולהרביץ שאו־און־אייס מצא עצמו משתטח לכל אורכו על הכביש, ואת רגלו מצא שבורה, שוד־ושבר.

אראלה וישראל גודוביץ
סוף טוב — הכל טוב

הימים היו ימי צילום התוכנית לטל־וויזיה ומפיקת התוכנית, החרוצה **דנה כגן**, נוכחה כי קרב מועד השידור, ואחד ממשתתפיה מאושפז בבית־החולים. היא לא היססה, לקחה את צוות־החוץ ודהרה לבית־החולים, להשלים את הראיון עם גודוביץ. הוא נלקח מחדרו אל אחד ה־חדרים השקטים, והמשיך להתראיין על איכות הסביבה ועל **בכלל** ושם, אצלו בבית, התכוננה אשתו **אראלה** הדאגנית, לביקור־חולים אצל בעלה הפצוע, יחד עם הבן.

בקיצור, כמו שמיא מגיעה לחדרו, היא מוצאת את מיטתו ריקה. וזה כבר מוזר, כי אחרי הכל הוא בעל רגל שבורה. אבל מה שעורר את חשדה עוד יותר, היתה תשובתו של אחד החולים האחרים באותו חדר, שאמר לה: „ישראל הלך לטלוויזיה, עם אשתו." אראלה נדהמה. זה שהוא הלך לטלוויזיה, מילא, זה שהוא הלך עם אשה זרה, זה בטוח, אבל זה שהוא ניסה להסוות זאת והודיע לכולם שאותה אישה זרה היא אשתו, היה כבר יותר מדי.

היא שלפה עט ונייר, והשאירה על מיטתו הריקה פתק בזו הלשון: „יותר לא מבקרים אותך. דרישת־שלום לאש־תך!" נו, ואינני צריכה לספר לכם שלקח לגודוביץ הרבה מאד זמן לשכנע את אשתו שהוא לא התפרפר לו, אלא בסך הכל הלך עם המפיקה דנה כוגן לצילומים. אבל זה לא־כל־כך פשוט. כי אראלה שהיא עלתה על דרך־המלך — אז זה שאני מתחילה להתעניין במה שהיא עושה הוא כבר סימן לקפיצת־דרך, ומה שבי־ררתי עבורכם הוא שהבחורה מאוהבת די בקביעות, עוד מהתקופה שהיתה ב־להקת הנח"ל. הקבוע שלה הוא היפה של להקת תמוז, הגיטאריסט **יהודה עדר**, מי שהיה גם הגיטאריסט של הלהקה ה־צבאית. הצמד הזה הוא הזוג היחידי מה־להקה שהצליח להשתלב, בקפיצה נחשו־נית, בהווי והבידור האזרחיים, והם עושים זאת צעד בצעד אבל בטוח.

הם גרים יחד בדירתו של יהודה ויחד עם אחותו, ומסתדרים לא־נורמלי טוב. כל אחד מהם מתמסר לקאריירה העצמאית שלו, והם מעודדים זה את זה, ואם אתם חושבים שיהודה ישב משך כל ההופעה של מיקי והחזיק לה אצבעות, טעות בידכם. גם הוא היה עסוק בהופעות, וב־קושי הספיק לראות את חציה השני של התוכנית.

כששואלים את מיקי על החיים הפר־טיים שלה, היא ישר מצטנעת ואומרת בביישנות: „את מי זה מעניין? זה קצת מפחיד אותי. סך־הכל, אני לא רוצה להת־ייחס לא־בסדר לאנשים, ושלא יגידו עלי שאני סנובית, כי אני בדיוק ההיפך מזה." על הרומן שלה עם יהודה היא מאשרת שזה רציני מאד, אבל מצד שני הוא בלי תוכניות מוגדרות. התוכנית הכי מוג־דרת שלה ברגע זה היא: „להשלים שעות־שינה ולהרגיע את מיתר־הקול, שהיו לאחרונה עמוסים בלי־עין־הרע." היום מי־קי כבר לוקחת נשימה עמוקה, ואומרת: „תודה לאל שהחגיגה הזאת כבר עברה."

מי שמודאג מהחגיגות־שבדרך הוא חברה הנאמן והדואג, יהודה, שמיהר לצלצל ול־ספר שהוא, באופן אישי, נגד כל הדב־רים האלה. „אם אמן מסויים הוא טוב, אז הוא יכול להצליח גם בלי שיכתבו על החיים הפרטיים שלו, ורק עשו לי טובה," הוא מבקש. „אנשים מטרידים את מיקי, בחורה שאין לה טיפת ניסיון, ומבלבלים לה את המוח. תנו לה מנוחה, דחילאק."

אז נוחי, מיידעלע, נוחי. רק שלא תי־רדמי לנו.

הצלחה - זה קשה

מיקי קם **יהודה עדר**
התחלה משותפת — המשך טוב

ההצלחה עדיין לא סיחררה את ראשה של **מיקי קם**, התגלית החדשה של עולם הבידור והזמר הישראלי, שזקוק בזמן האחרון לסטאר חדש בצורה נואשת. אתם מבינים, בוודאי, שאני מדברת על זאת שממוצאי־העצמאות האחרון החלו לכנו־תה, רחמנא־ליצלן, „היורשת של רבקה מיכאלי." אבל עוד חזון למועד, היא לא מאלה שמסתחררות כל־כך מהר.

כי האינפורמציה שהגיעה אלי אודות מיס קם, טוענת שהיא מכסימום יכולה להסתחרר מסחרחורת־גבהים, בגלל ה־174 סנטימטרים של נטו, פלוס עקב, אבל בטח לא מהצלחה בן־לילה וסיפורים מהסוג הזה.

אם אתם זקוקים להוכחה נוספת לכך שהיא עלתה על דרך־המלך — אז זה שאני מתחילה להתעניין במה שהיא עושה הוא כבר סימן לקפיצת־דרך, ומה שבי־ררתי עבורכם הוא שהבחורה מאוהבת די בקביעות, עוד מהתקופה שהיתה ב־להקת הנח"ל. הקבוע שלה הוא היפה של להקת תמוז, הגיטאריסט **יהודה עדר**, מי שהיה גם הגיטאריסט של הלהקה ה־צבאית. הצמד הזה הוא הזוג היחידי מה־להקה שהצליח להשתלב, בקפיצה נחשו־נית, בהווי והבידור האזרחיים, והם עושים זאת צעד בצעד אבל בטוח.

הם גרים יחד בדירתו של יהודה ויחד עם אחותו, ומסתדרים לא־נורמלי טוב. כל אחד מהם מתמסר לקאריירה העצמאית שלו, והם מעודדים זה את זה, ואם אתם חושבים שיהודה ישב משך כל ההופעה של מיקי והחזיק לה אצבעות, טעות בידכם. גם הוא היה עסוק בהופעות, וב־קושי הספיק לראות את חציה השני של התוכנית.

כששואלים את מיקי על החיים הפר־טיים שלה, היא ישר מצטנעת ואומרת בביישנות: „את מי זה מעניין? זה קצת מפחיד אותי. סך־הכל, אני לא רוצה להת־ייחס לא־בסדר לאנשים, ושלא יגידו עלי שאני סנובית, כי אני בדיוק ההיפך מזה." על הרומן שלה עם יהודה היא מאשרת שזה רציני מאד, אבל מצד שני הוא בלי תוכניות מוגדרות. התוכנית הכי מוג־דרת שלה ברגע זה היא: „להשלים שעות־שינה ולהרגיע את מיתר־הקול, שהיו לאחרונה עמוסים בלי־עין־הרע." היום מי־קי כבר לוקחת נשימה עמוקה, ואומרת: „תודה לאל שהחגיגה הזאת כבר עברה."

מי שמודאג מהחגיגות־שבדרך הוא חברה הנאמן והדואג, יהודה, שמיהר לצלצל ול־ספר שהוא, באופן אישי, נגד כל הדב־רים האלה. „אם אמן מסויים הוא טוב, אז הוא יכול להצליח גם בלי שיכתבו על החיים הפרטיים שלו, ורק עשו לי טובה," הוא מבקש. „אנשים מטרידים את מיקי, בחורה שאין לה טיפת ניסיון, ומבלבלים לה את המוח. תנו לה מנוחה, דחילאק."

אז נוחי, מיידעלע, נוחי. רק שלא תי־רדמי לנו.

חבר במכירה פומבית

איזה אהבות יפות! תעבוג לראות שעוד יש אנשים שיודעים לאהוב כל־כך יפה כמו **שרון שץ** התמירה והאלגנטית. ו־תאמינו לי, אם היא היתה מוצעת למ־כירה במכירה־פומבית, שם היא עובדת, היו רבים עליה שם עד עצם היום הזה.

אבל שלא תחשבו ששרון היא אחת כזו שמתלהבת בקלות מכל השטויות של ה־חבר'ה הישראלים, ומתרשמת מהרושם ש־הם מנסים לעשות עליה. כי אפילו עבו־דה בינלאומית בקושי מצליחה אצלה.

אבל לפני שנתיים ביקר בארץ איש־עסקים גרמני בשם **יורגן**, שמצא את דרכו לאחת המכירות־הפומביות, ושם נת־קלו עיניו בשרון. תוך שעה קלה הצליח הגבר הנאה למקד עליו את תשומת־הלב הכללית במועדון, כשהתמודד על טבעת־זהב יקרה, וזכה בה.

הוא ניגש אל שרון, כאילו לשלם עבור רכישתו, ולתדהמתה גילה לה בו־במקום שהוא מעניק לה את הטבעת במתנה. ב־קיצור, מחווה כזה, כבר הזיז לה כהוגן, ומאז ועד היום הגיע יורגן ארצה כבר חמש פעמים, לבקר אצל שרון.

אך הוא הגדיל לעשות, השבוע, כש־שלח לה מיברק ובו הודיע שהוא מגיע ארצה ליום אחד בילבד בשבוע הבא, על מנת להיות נוכח במסיבת יום־הולדת שיערכו לשרון הבוסים שלה, **דני רומן** ו**דורן**, במועדון המערה ביפו. הוא יבוא רק כדי לאחל מזל־טוב, להביא לה מתנה ולהסתלק. ואם זה לא סטאנדארד בינלאו־מי, אז מה כן?

חוץ מזה, שרון כבר החליטה מזמן שחתיכים תוצרת חוץ הרבה יותר ג'נטלמנים, ולא מחפשים רק ישר להיכנס למיטה. נגד טיפוסים מהסוג האחרון יש לה תרופה בדוקה. היא פשוט מזמינה אותם אליה הביתה, ואז אומרת להם שהיא נורא מצטערת, כי היא גרה יחד עם אמה והיא פשוט לא יכולה להעלות אותם לספל קפה, אם לזה הם התכוונו. ועד שהיא תמצא סוף־סוף את הגבר שיעלה לקפה היא הודיעה לכל המעוניינים, שבהתאם למסורת המכירה הפומבית — מי שיהיה לו להציע יותר, הוא שיזכה. בבקשה.

שרון שץ ויורגן
התחלה טובה — הכל טוב

ניצלה את התירוץ הטוב שהיה לה, ואמרה לישראל שלה בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שנמאס לה כבר מכל השטויות. לא רוצה טלוויזיה, לא רוצה עניינים. „רוצה — שאני באה עם הילד לביקור אצל האבא שלו, שלא יגידו שהוא הלך לטלוויזיה עם אשתו."

ואחרי שגגמרה סדשה התוכנית הטל־וויזיונית, הזמין גודוביץ למחרת היום את כל ידידיו, לחוג איתו את חנוכת המישרד החדש שלו שבתל־ברוך, ובמקום מסיבת־בקבוק החליט אדריכלנו לעשות מסיבת־עץ. כל אחד מהאורחים התבקש להביא עימו שתיל רך, ולנטוע אותו בחצר. עד שאחד האורחים, הפיזמונאי **דידי מנוסי**, שהיה בין הבאים, הפתיע את גודוביץ המצניע לכת במתנה מקורית: סכין־כיס קטן בדמות עט.

„זה בשביל שתוכל לגזור את כל קיטעי העיתונים שכותבים עליך," הסביר לו מנוסי. ועכשיו אני מחכה לפגוש גם את הקטע הזה, שוכן כבוד באחד האלבומים שלו.

קרוב לליבך...

מה קרוב ללבך יותר מכל, אם לא החזיה שאת לובשת עליך להרגיש בה נוחות מכסימלית, עליה להיות מונחת היטב ומותאמת לגיזרתך, **רק אז תרגישי בלי...**

דגמי 76 הבינלאומיים של הנרי ה-8. עוצבו ותוכננו על פי ידע ונסיון של מעצבי אפנה נודעים

ללכת עם... להרגיש בלי...

הנרי ה-8 (ישראל) -

תעשיות אופנה אינטימית.

STYLE 433

STYLE 500

STYLE 977

GLOBO פלוג / תא, 00, רח 13

ליולדת

אנחנו אומרים גם מה

לא לקנות

אצלנו:

- זול יותר
- שרות טוב יותר
- יעוץ טוב יותר

מבחר ענק של כל הנחוץ לתינוק, ממוצץ ועד מיטה

Baby

„ביבי" "BABY"
המלך ג'ורג' 45, ת"א

בעיות ולבטים בחיי המין

מ א ת
הד"ר **מרדכי זידמן**

הוצאת רשפים

אספן
מחפש
מטבעות, עתיקות וספרות ארכיאולוגית
טלפון 03-721092

תן טרמפ לחייל

אנו מחפשים בתים חמים עבור חתלתולינו החמודים

אגודת צער בעלי חיים

רחוב סלמה 30, יפו
טל. 827621

הצל החי

נאות ברכה
תהנה לגור שם

נאות ברכה, רח' עמק הברכה 25-23, ת"א.
מיסודן של חברות בוצ'קו ואורבך
שבנו בנינים ושכונות בתל-אביב וסביבתה

צב, בידוע, יכול לבחור את שכניו ואת סביבת מקום מגוריו. השכנים אינם מוצאים חן בעיניו? הוא נוטל את ביתו ועובר למקום אחר. אתה אינך יכול לעשות במוהו: כאשר הרעש, הלכלוך וההזנחה בבנין מגוריך עוברים כל גבול - אתה נאלץ לעבור לדירה אחרת. עכשיו חברך היטב, ומראש. מי יהיו שכניך במקום המגורים החדש. זאת כדאי לך לברר בנאות-ברכה, שכונת המגורים החדשה בתל-אביב.

נוסף על שני מגדלי המגורים המאוכלסים בנאות ברכה, נמצאים בשלבי בניה שני מגדלים נוספים. חלק מ-64 הדירות נקנו כבר ע"י רופאים, עורכי-דין, מהנדסים, קבלן, בעל-מפעל, סטודנטים ואנשי צבא.

שכונה חדשה בתל-אביב

נאות ברכה היא שכונה חדשה בתל-אביב ברחוב עמק הברכה. שני מגדלי הדירות ובנים מעל קומה מסחרית הכוללת חנויות, שופרסל וסניף בנק. בכל מגדל יש 32 דירות ונותרו למכירה דירות בנות 4-3½ חדרים וכן דירות שיש בחוכן גישה לגג פרטי ותוספת חדרון על הגג. חוכלו לבקר בדירות בשבתות בין 10-12 וביתות השבוע בשעות העבודה בבנין. כך יהיה באפשרותכם להתרשם מן הדירות בטו עיניכם ואף לקבל הסברים מאנשי המקצוע של חברת הבניה במקום.

איכות ואיכות החיים

בכל יום בשעות הבוקר הסוקרטות בודקים מהנדס החברה וצוות מנהלי העבודה כל שלב בתהליך הבניה בקפדנות רבה. הם ימשיכו בכך עד שיסתיים הפרט האחרון של הבניה. זו רק דוגמא אחת לתשומת הלב ולהקפדה הרבה על איכות הבניה בנאות ברכה. הדירות מרווחות עם חלוקה פנימית נוחה ובנויות ממיטב החומרים. בכל דירה שירותים כפולים.

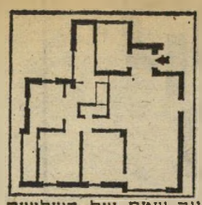

במרכז שכונת המגורים הוקצה שטח של כשלושה דונמים ועליו יוקם, על ידי עירית תל-אביב, גן שעשועים להנאת הדיירים וילדיהם.

מיקום אידיאלי וניתוי טוב לרכישת דירה

מיקומה של שכונת נאות ברכה ברחוב עמק הברכה בתל-אביב אידיאלי למי שרוצה לגור בעיר הגדולה ולהנות מן היתרונות של מגורים בסביבה שקטה. גם מחירי הדירות מפתיעים, אם תשווה אותם למחירי דירות בתל-אביב ובסביבתה. עתה לפני עלית המחירים הצפויה ולפני התלתו של מס ערך מוסף שייקר את הדירות במידה ניכרת - זהו העתוי הטוב ביותר עבורך לרכוש דירה בנאות ברכה.

המשרד: דיזנגוף 16, ת"א
טל: 280021 ; 288067
קבלת קהל בשעות:
16.00-18.00, 10.00-13.00
יום ג' ויום ו: 10.00-13.00

כמה פעמים השתוקקת להיות צב?

aroyo-barel

רחל מרחלת על כל העולם

אוהב־חיים אמיתי

מי מכם ששמע, במיקרה, את אחת התוכניות האחרונות של גלריית־המחפשים הפופולארית גבר ואשה, המשודרת בגלי־צה"ל, נהנה בוודאי כמוני. לשמוע כיצד מארח מנחה התוכנית, **מני פאר**, אוב־ייקט מעניין שכינה את עצמו **יעקוב**, והשמיע דיעות ליברליות בצרורות של אהב־חיים אמיתי.

ובכן, הרשו לי לגלות לכם סוד קטן: המשוחרר המוצהר הזה לא היה אלא מיודענו, האמרגן והמומחה לריפוי ליקויי־דיבור, **יאשה כץ**.

יאשה, שהוא גרוש פלוס שניים ועוד כוחו במותניו, החליט לחפש לו חברה חדשה באמצעות התוכנית — אבל מצד שני, כך מיהר להצטדק בפני, הוא לא ידע בכלל שמטלפנות לשם כל־כך הרבה. זה שהוא יזכה במיתקפה חזיתית של טלפונים מנערות משוחררות ואוהבות־חיים בדיוק כמותו, היה ברור כבר מההת־חלה. אולם העסק הגיע במהרה למימדים כאלה, שיאשה פשוט מצא את עצמו בצרות.

מרוב נימוס הוא הבטיח להתקשר, אי־שית, אל כל אחת מהמחפשות שטרחה והשאירה את מיספר־הטלפון שלה. ואז הוא גילה גם שהוא בצרות עם חשבון־הטלפון שלו. „אבל מה אני יכול לעשות?" אמר לי יאשה בגילוי־לב ראוי־להערצה. „יש לי אופי כזה — תמיד אני חושש שאפסיד משהו."

ובדיוק בגלל הפחד הזה הוא ישב ימים ולילות וחייג, וחייג, ופגש ונפגש, עד שכל החברים שלו כבר הכתירו אותו כמלך־הפגישות־העיוורות. כי מי שדווקא כן נהנו מן העניין היו אותם חברים שלו, שקיבלו ממנו במתנה את כל הטלפונים (אחרי סלקציה). שלא לדבר על מישרד־התיקשורת, שזכה באותו חודש באיזון־תקציב בלתי־צפוי לחלוטין.

אבל רק שלא תחשבו, חס־וחלילה, שמכל המיבחר העצום שעמד לרשותו, הצליח יאשה הנואש למצוא. מישהי שתקלע לטעמו, המוגדר על־ידו כ„משובה ואיכו־תי." לאחר שעבר שיבעת מדורי־היכרות עם כל המחפשות־מוצאות שמיהרו להת־לבש עליו, בחר דווקא באחת שלא צילצלה אליו לתוכנית, הלא היא **עדה הוז**, שגם היא גרושה פלוס שניים ואוהבת־חיים אמיתית. מאז ניראו השניים בצוותא בכל הזדמנות חגי־גית, ביום ובליל. ועד מהרה נודע לי שיאשה הצליח, בעצם, לצוד שתי ציפורים במכה: גם את עדה, וגם הצליח לשכנע אותה לכתוב יחד איתו ספר שהוא מתכוון לכתוב על **אורי גלר**.

ולפי הסיפורים ששמעתי בתור דוגמה: אוכל להבטיח לכם שילקוט־הכוזבים המקורי יחוויר על־יד הספר הזה. א־פרופו, למי שמתעניין מה התחדש בשטח הרומנטי אצל מכוסף־הבגנות הבינלאומי שלנו, עיד־כן אותי יאשה ואמר, שמאז **איריס דוויי־דסקו** היפה, לא היתה למיסטר־טלקינגזס שום פרשה רצינית בחייו. להיפך. אורי שומר על קשר טלפוני מתמיד עם החברה־לשעבר שלו, ומתקשר אליה ממש מכל מקום בעולם. בבקשה.

עדה־חוז יאשה כ"ץ
לא בלי סלקציה

חתונת השנה

חתונת השנה תהיה, ללא ספק, זו שיערכו ראש־הממשלה **יצחק רבין** ואש־תו **לאה**, לבנם הצעיר **יובל**, אשר לוקח לו לאשה את **אילת סניור**, בתם של **בתיה ובורים סניור**, מי שהיה ממקימי חיל־האוויר.

החתונה המדוברת הנ"ל תתרחש, בהתאם לכל התחזיות והציפיות, בל"ג־בעומר הבא עלינו לטובה, בחצר ביתה של מישפחת סניור שבכפר־שמריהו. אבל דעו לכם, שגם זו לא תהיה מסיבה גדולה עם כל המדינה, אלא רק ארוחת־צהריים לחוג הידידים הקרובים — וזה כבר חידוש מרענן.

מכל מקום, הזוג הצעיר הזה הוא, לשם שינוי, צעיר באמת. יובל עדיין הוא בסך־הכל בן 21 ומשרת בצה"ל כקצין־שיריון ואילו אשתו המיועדת, אילת החינגית, סיימה לא־מכבר את שירותה הצבאי.

המעניין ביותר בכל הסיפור הוא, שאילת היא חברתו הראשונה של יובל, דבר שמזכיר מאד מה שקרה להורים שלו. כי כמו שראש־ממשלתנו ידוע בביישנותו, והראשונה ששמה עליו את העין והיד — לאה — גם התחתנה איתו, כך גם יובל, שהוא ביישן ומופנם בדיוק כמו אבא. הוא הכיר את אילת לפני שנה, והחליט שזהו זה. ואם הם מתחילים בדיוק כמו ההורים, לא נותר אלא לחכות ולראות מה יהיה בהמשך.

נישואין

במישפחת וייצמן

רק מריחים קצת את ל"ג־בעומר באוויר, וכבר יודעים שיום־ההתחונות המסורתי הזה לא יישאר יבש גם השנה. כי הפעם יש לי בשבילכם שתי חתונות, אבל צמרתיות על אמת, שיעניקו ליום הזה משמעות רחבה הרבה יותר.

הזוג השני שייכנס לחופה באותו יום מורכב **מיכל וייצמן**, בתו של האלוף (מיל.) **עזר וייצמן**, **והובי** בנו של **אברהם יפה** המנוח, שהיה אף הוא טייס בתפקיד בכיר בחיל־האוויר.

מיכל, שהיא תתיכה רצינית למדי, שירתה כחיילת בחיל־האוויר, שם הכירה את דובי הטייס. בין השניים המריאה לה האהבה במהירות על־קולית, ובקושי גונב משהו לאוזניים הרגישות שלנו, למרות שהיא נמשכת לה כבר שנתיים תמימות.

מיכל היתה מוכנה לגלות לי רק שזה בכלל לא הולך להיות סטוץ ממלכתי, כמו שודאי חשבתם, אלא זה יהיה טאראם יחסי מאד, בחוג מישפחתי מורחב, כי היא „בהחלט לא מוכנה למכור את עצמה לכל המדינה." וזה כבר מעניין לשמוע מנצר למישפחת וייצמן, סטודנטית שנה ראשונה בפקולטות לסיפרות־עיברית ול־תיאטרון באוניברסיטת תל־אביב.

מי שמבסוט אלף מהשידוך האווירי הוא אבא של מיכל, עזר, שידידיו יודעים לספר כי הוא רק חושש שלבסוף ייאלץ לקרוא לנכד שלו אברהם יפה, וזה יזכיר לו קצת חבר שלו לליכוד, שאיתו הוא לא חי הכי הכי בשלום.

התפוח הפתיע

גם זה קורה במדינה הזאת, שהתפוח נופל כל־כך רחוק מהעץ, עד שפשוט קשה להאמין שזאת מישפוחה אחת.

בקיצור, פגשתי השבוע את **יוסי"ה רבינוביץ**, בן־זקוניו של האיש אשר על אוצר המדינה, ואני מוכרחה להודות שהברנש הזה הוא ממש נגטיב של האבא שלו.

קודם כל, מבחינה חיצונית, מדובר כאן בג'נג'י לוהט, מתולתל פלוס שפם, מה שלא מפריע לו לחייך כל הזמן כאילו הוא בטוח שהוא שארמאנטי. בניגוד לאבא המפורסם שלו, הוא גם גבוה, וגם זה פלוס. וכשהוא מעיף מבט, אז זה מבט מרוכז.

אמרתי לכם שהתפוח קיבל פה שוונג רחוק מאד מהעץ, לכיוון מערב. אבל מערב או לא מערב, דרום־אפריקה זה בטח. כי יוסי"ה חזר משם רק לפני זמן קצר. אחרי שהשתחרר מצה"ל עבד עם להקות־קצב בתור טכנאי־קול, ואחר־כך נסע. רק אל תשאלו איזה פאניקה היתה פה. חצי־מדינה הימרה על כך שהבן של רבינוביץ יורד, ורק האבא אמר לכולם שיוסי"ה רק בטיול, והוא עוד יחזור.

זה גם קרה באמת. למרות שיוסי"ה סיפר לי, שהוא כבר כמעט התחיל לעבוד שם בתור טכנאי־קול בתיאטרון הלאומי של דרום־אפריקה. עכשיו, כשהוא כאן, הוא התחיל לעסוק בהרכבת מערכות אזעקה וטלוויזיה במעגל סגור, כי רק בחור כמוהו יודע מה זה טוס סיקרט. אבל זה עדיין לא טוף־פסוק. כי בניגוד לאחיו הבכור, הדייל, מעדיף יוסי"ה שלא לעבור קורס דיילים, ולא להתרומם כל שני וחמישי באוויר. הוא, מצידו, מעדיף להישאר צמוד לקרקע, ולא להחמיץ שום אפיזודות מעניינות.

ואם בכל זה לא די בשביל בחור שסגר 23 לפני זמן קצר, הוא גם סיפר לי על החלום החדש שלו, שעם קצת אמביציה והשקעה יהפוך במהרה בימינו מציאות מאד. הוא מתכוון לפתוח מועדון תרבותי בנוסח צוותא. למרות שהוא יודע לספר שהעבודה העכשווית שלו גוזלת ממנו כל רגע פנוי. וכששאלתי אותו איך הוא מסביר את העניין, הוא ענה לי כך, ושכחה יהיה לי טוב אם אני משקרת: „דחילק, מי במדינה הזאת יכול לחיות ממשכורת אחת?" ומי כמוהו יודע!

מה אמרתי לכם? תפוח דליקאטס.

יוסי"ה רבינוביץ
לא ממשכורת אחת

בחזרה לפעילות

לא, הכנת תערוכת ציורים איננה דבר קל. ומי שאינו מאמין, יכול לשאול את **בטין אמיר**, ציירת ומשוררת בשפה הצרפתית ורעייתו של **אהרון אמיר**, עורך הריבעון הסיפרותי קשת. כי בטין השקיעה בתערוכה האחרונה שלה את כל הנשמה, מה שגרם לה עייפות טוטאלית ורצון עז לברוח מהחברה.

לפני חודשים אחדים ערכה בטין תערוכה בבית ידידיה, **חנה** וד"ר **משה בן־דויד**, הכלכלן העוסק עתה בהקמת חברת־התעופה החדשה של האלוף (מיל.) **מוטי הוד**. בטין הכינה כל־כך הרבה ציורים על נשים ומילחמה, שזה ממש עייף אותה, וגרם לה להינתק מעל החברה הסוערת שלה ולהס־תגר לגמרי באחד הקיבוצים לתקופת־התי־יחדות ממושכת.

אבל לכל מי שדאג והתגעגע, אני יכולה לבשר שבטין לא החליטה להתנזר, והיא כלל לא חושבת בכיוון. בשבוע שעבר כבר פגשתי בה שוב באירוע חברתי, כשהיא תוססת כרגיל. בטין, שהיא כבר אם לטייס, ולבן נוסף בשירות פעיל בצבא, נראית גם היום כאחותם של ילדיה, ועדיין מהווה אטרקציה על רחבת־הריקודים במסי־בות. וכששאלתי אותה מניין כישרון־הריקוד הזה, גילתה לי שבילדותה, בלבנון, היא בלטה בכישרון־ריקוד יוצא־דופן, ואפילו קיבלה הצעה מאמרגן ידוע, לצאת לסיבוב־הופעות עם להקת־מחול. שיכ־שו לה את התוכניות האלה — הוריה, אשר נימנו עם החברה הגבוהה בביירות, ולא השלימו בשום אופן עם כך שבתם תהיה סתם רקדנית.

אז עכשיו, כשהיא ציירת ומשוררת, היא מפצה את עצמה על אהבתה לריקוד רק במסיבות פרטיות. אבל מייד רואים שגם זה אצלה בדם.

מעוף לענף

באותו ענין

אחד הרומנים הסוערים ביותר בעיר, בשנתיים האחרונות, הוא ללא ספק זה שהתנהל בין **מייק סטוזוביצקי**, איש יחסי־הציבור של קופל תורס, לבין **דורית כהן**, שהגוף הדקיק שלה הצליח להוציא לכולם את העיניים.

טוב, אז כמו כל הדברים היפים, גם הדבר הזה נגמר, והפעם זה כנראה סופי. כי לרומן הזה היו מיספר פרידות לבקרים וחזרות לערבים. דורית הרגישה שהיא לא יכולה בלי מייק, אשר העלה אותה על דרך המלך. ומייק מצידו חש שהצעירונת שלו קצת חסרה לו, ובסופו של דבר ה־ אהבה התגברה על כל המריבות.

מכל מקום, השבוע התברר סופית ש־דורית מצאה לה אהבה חדשה. בתור בת קיבוץ עין־שמר, אין לה ביכלל שום בעייה לעבור מענף לענף. מה שיש לה עכשו בראש היפה, זה רק רקדנים, כמו **חיליק דוד**. חיליק, שגם הוא מצידו היה פנוי, לאחר סיום הרומן עם **אילנה רובינא**, התנחם מהר מאוד.

בשבוע שעבר הוא ערך מסיבת רקדנים עלילה, בדירת הרווקים שלו ברמת־גן, והמארחת הסימפטית לא היתה אלא דורית כהן, שכבר הרגישה שם כמו בבית.

דורית, המשרתת בצה"ל, הוכיחה לכולם שגם היא רוקדת בכלל לא רע, ואפילו הגישה את מועמדותה לתחרות מלכת־היופי.

אז כל אלה שכבר השליכו לעברה את הפיתיונות הפרטיים שלהם מחכים עכשו לראות איך ייגמר הסיפור עם הרקדן.

העולם הזה

פרשת מזכירתו הפרטית של טדי קולק

יוסי וזהבה ינוקא

הנערה שנאבקה עם הכריש בים אילת